

10. Saṅgītisuttaṃ သီတိသုတ္တံ

296. Evaṃ me sutam – ekaṃ samayaṃ bhagavā mallesu cārikaṃ caramāno mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ pañcamattehi bhikkhusatehi yena pāvā nāma mallānaṃ nagaraṃ tadavasari.

Tatra sudam bhagavā pāvāyaṃ viharati cundassa kammāraputtassa ambavane.

၂၉၆။ ဧဝံ မေ သုတံ--ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မလ္လေသု စာရိကံ စရမာနော
မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန ပါဝါ နာမ
မလ္လာနံ နဂရံ တဒဝသရိ၊ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စန္ဒဿ
ကမ္မာရပုတ္တဿ အမ္မဝနေ။

296. Thus have I heard:

At one time, while the Bhagavā was journeying through the country of the Mallas, with a large company of bhikkhus, numbering five hundred, he arrived at Pāvā, the capital city of the Malla kingdom, and stayed in the mango grove of Cunda, the son of a goldsmith.

၂၉၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် -

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ မလ္လတိုင်း၌ ဒေသစာရိကြွ
တော်မူသော် မလ္လတိုင်း ပါဝါမည်သော ပြည်သို့ ရောက်တော်မူ၍ ထိုပါဝါပြည်၌ ရွှေပန်းထိမ် သည်သား စန္ဒ၏
သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

Ubbhatakanavasandhāgāraṃ ဥပ္ပတကနဝသန္ဓာဂါရ

"New Congregation Hall, named Ubhataka"

မင်းကွန်းသစ်

297. Tena kho pana samayena pāveyyakānaṃ mallānaṃ ubbhatakaṃ nāma navaṃ sandhāgāraṃ

[santhāgāraṃ (sī. pī.), saṅṭhāgāraṃ (syā. kaṃ.)] acirakāritaṃ hoti anajjhāvuṭṭhaṃ

[anajjhāvuṭṭhaṃ (sī.

syā. pī. ka.)] samaṇena vā brāhmaṇena vā kenaci vā manussabhūtena. Assosum kho pāveyyakā mallā -

“bhagavā kira mallesu cārikaṃ caramāno mahatā bhikkhusaṅghena saddhiṃ pañcamattehi bhikkhusatehi pāvāṃ anuppatto pāvāyaṃ viharati cundassa kammāraputtassa ambavane”ti.

Atha kho

pāveyyakā mallā yena bhagavā tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā bhagavantaṃ
abhivādetvā

ekamantaṃ nisīdiṃsu. Ekamantaṃ nisinnā kho pāveyyakā mallā bhagavantaṃ etadavocuṃ –
“idha,

bhante, pāveyyakānaṃ mallānaṃ ubbhatakaṃ nāma navaṃ sandhāgāraṃ acirakāritaṃ hoti
anajjhāvuṭṭhaṃ samaṇena vā brāhmaṇena vā kenaci vā manussabhūtena. Tañca kho, bhante,
bhagavā

paṭhamāṃ paribhuñjatu, bhagavatā paṭhamāṃ paribhuttaṃ pacchā pāveyyakā mallā
paribhuñjissanti.

Tadassa pāveyyakānaṃ mallānaṃ dīgharattaṃ hitāya sukhāyā”ti. Adhivāsesi kho bhagavā
tuṇhībhaṇa.

၂၉၇။ တေန ခေါ ပန သမယေန ပါဝေယျကာနံ မလ္လာနံ ဥဗ္ဘတကံ နာမ
နဝံ သန္ဓာဂါရံ အစိရကာရိတံ ဟောတိ အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန
ဝါ ကေနစိ ဝါ မနုဿဘူတေန။ အသောသုံ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ
“ဘဂဝါ ကိရ မလ္လေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ
ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ပဝံ အနုပ္ပတ္တော ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စုန္ဒဿ
ကမ္မာရပုတ္တဿ အဓ္မဝနေတိ။ အထ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ယေန ဘဂဝါ
တေနုပသင်္ကမိသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိသု၊
ဧကမန္တံ နိဿိန္နာ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒေါစုံ "ဣဓ ဘမေ
ပါဝေယျကာနံ မလ္လာနံ ဥဗ္ဘတကံ နာမ နဝံ သန္ဓာဂါရံ အစိရကာရိတံ ဟောတိ
အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ကေနစိ ဝါ မနုဿဘူတေန။
တဉ္စ ခေါ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပဌမံ ပရိဘုဉ္ဇတု၊ ဘဂဝတာ ပဌမံ ပရိဘုတ္တံ ပစ္ဆာ
ပါဝေယျကာ မလ္လာ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ။ တဒဿ ပါဝေယျကာနံ မလ္လာနံ ဒီဃရတ္တံ
ဟိတာယ သုခါယာတိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ ဘဂဝါ တုဏှိဘာဝေန။

297. Now, there was a new congregation hall of the Mallas of Pāvā. It had not yet been occupied
by any Samana or Brahmana or by any other human being. It was built recently and was named
Ubhataka.

The Mallas of Pāvā heard the news thus: "While the Bhagavā was journeying through the
country of the Mallas with a large company of bhikkhus, numbering five hundred, he had arrived
at Pāvā, the capital city of the Malla kingdom and was staying in the mango grove of Cunda, the
son of a goldsmith."

The Mallas of Pāvā then came to the Bhagavā. After making homage to the Bhagavā, they sat down at a certain place. Having thus taken their seats, they addressed the Bhagavā thus: “Venerable Sir, in this city there is a new, recently built assembly hall of the Mallas of Pāvā, which was named Ubhataka, and which has not yet been occupied by any Samaṇa or Brahmana or any human being. Venerable Sir, may it please the Bhagavā to be the first to make use of the hall. After the Bhagavā has made use of it, the Mallas of Pāvā will use it later. Making use of that assembly hall by the Bhagavā first would mean prosperity and happiness for the Mallas of Pāvā for a long time.” The Bhagavā assented by remaining silent.

၂၉၇။ ထိုအခါ ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့၏ မင်းကွန်းအသစ်သည် ရှိ၏။ (ထိုမင်းကွန်း၌) သမဏ သည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် မနေဖူးသေး၊ ပြုလုပ် ပြီး၍ မကြာသေး၊ ဥ ဗ္ဗတကအမည် ရှိ၏။

"မြတ်စွာဘုရားသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ မလ္လတိုင်း၌ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူရာ ပါဝါပြည် ရွှေပန်းထိမ်သည်သား စုန္ဒ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူ၏"ဟု ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့သည် ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး ပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော ပါဝါပြည်သား မလ္လာ မင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ -

"မြတ်စွာဘုရား ဤအရပ်၌ သမဏသည်လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည်လည်းကောင်း တစ်စုံ တစ်ယောက်သောသူသည် မနေဖူးသေးသော ပြုလုပ်ပြီး၍ မကြာသေးသော အလွန်မြင့်သော ပါဝါပြည် သား မလ္လာမင်းတို့၏ မင်းကွန်းအသစ်သည် ရှိပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမင်းကွန်း အသစ်ကို ရှေးဦးစွာ သုံးဆောင်တော်မူပါ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှေးဦးစွာ သုံးဆောင်ပြီးသော မင်းကွန်း အသစ်ကို ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့သည် နောက်မှ သုံးဆောင်ကြပါလိမ့်မည်။ ထိုမြတ်စွာဘုရား သုံး ဆောင်တော်မူခြင်းသည် ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့၏ ရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာပါ၏"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

298. Atha kho pāveyyakā mallā bhagavato adbhivāsanam viditvā uṭṭhāyāsanā bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇam katvā yena sandhāgāram tenupasaṅkamimṇsu; upasaṅkamtivā sabbasantharim

[sabbasantharim santhatam (ka.)] sandhāgāram santharitvā bhagavato āsanāni paṇṇāpetvā

udakamaṇikaṃ paṭiṭṭhapetvā telapadīpaṃ āropetvā yena bhagavā tenupasaṅkamimṃsu;
upasaṅkamtivā
bhagavantam abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho te pāveyyakā mallā
bhagavantam
etadavocuṃ – “sabbasantharisanthataṃ [sabbasanthariṃ santhataṃ (sī. pī. ka.)], bhante,
sandhāgāraṃ,
bhagavato āsanāni paññattāni, udakamaṇiko paṭiṭṭhāpito, telapadīpo āropito. Yassadāni,
bhante, bhagavā kālaṃ maññatī”ti.

၂၉၈။ အထ ခေါ် ပါဝေယျကာ မလ္လာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ
ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန သန္ဓာဂါရံ
တေနပသင်္ကမိသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ သဗ္ဗသန္တရိ? သန္ဓာဂါရံ သန္တရိတွာ
ဘဂဝတော အာသနာနိ ပညာပေတွာ ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌပေတွာ တေလပဒီပံ
အာရောပေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ
အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု၊ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ် တေ ပါဝေယျကာ မလ္လာ
ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ “သဗ္ဗသန္တရိသန္တတံ ဘန္တေ သန္ဓာဂါရံ ဘဂဝတော
အာသနာနိ ပညတ္တာနိ၊ ဥဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာဝိတော၊ တေလပဒီပေါ
အာရောပိတော ယဿဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတိတိ။

298. Then the Mallas of Pāvā, knowing that the Bhagavā had consented, rose from their seats, paid obeisance to the Bhagavā and left respectfully, keeping their right side to him. They went to the new assembly hall, covered the floor all over with floor-coverings, prepared seats for the Bhagavā, placed a

big water-pot in position, and set up oil-lamps in their holders. Then, they went back to the Bhagavā, made obeisance to him, stood in a suitable place, and addressed the Bhagavā thus:

"Venerable Sir, floor-coverings have been spread all over the hall; seats have been prepared for the Bhagavā; a water-pot has been placed in position; oil-lamps have been set up in their holders. Venerable Sir, now the Bhagavā knows the time to leave for the hall'.

၂၉၈။ ထိုအခါ ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ခံတော်မူခြင်းကို သိ၍ နေရာမှထကြပြီး လျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုကာ မင်းကွန်းအသစ်ဆီသို့ ချဉ်းကပ် ကြပြီးသော် မင်းကွန်း အသစ်၌ ခင်းနှီးအပြည့် ခင်း၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုင်နေစရာတို့ကို ချခင်း၍ ရေပြည့်အိုးကြီးကို တည်ထား၍ ဆီမီးတင်ထား၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြန်ကုန်၏။ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့သည် မြတ်စွာ ဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏။

"အသျှင်ဘုရား မင်းကွန်း၌ ခင်းနှီးအပြည့် ခင်းပြီးပါပြီ၊ ထိုင်နေစရာတို့ကိုလည်း ချခင်းပြီး ပါပြီ၊ ရေပြည့်အိုးကြီး ကိုလည်း တည်ထားပြီးပါပြီ၊ ဆီမီးကိုလည်း တင်ထားပြီးပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ ကြွတော်မူရန် အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါသည် (ကြွရန်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)"ဟု (လျှောက် ကုန်၏)။

299. Atha kho bhagavā nivāsetvā pattacīvaramādāya saddhiṃ bhikkhusaṅghena yena sandhāgāraṃ
tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā pāde pakkhāletvā sandhāgāraṃ pavisitvā majjhimaṃ
thambhaṃ nissāya
puratthābhimukho nisīdi. Bhikkhusaṅghopi kho pāde pakkhāletvā sandhāgāraṃ pavisitvā
pacchimaṃ
bhittiṃ nissāya puratthābhimukho nisīdi bhagavantamyeva purakkhatvā. Pāveyyakāpi kho
mallā pāde
pakkhāletvā sandhāgāraṃ pavisitvā puratthimaṃ bhittiṃ nissāya pacchimābhimukhā
nisīdimṃsu
bhagavantamyeva purakkhatvā. Atha kho bhagavā pāveyyake malle bahudeva rattiṃ
dhammiyā kathāya
sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā uyyojesi – “abhikkantā kho, vāsetṭhā,
ratti.
Yassadāni tumhe kālaṃ maññīthā”ti. “Evaṃ, bhante”ti kho pāveyyakā mallā bhagavato
paṭissutvā
uṭṭhāyāsanā bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamimṃsu.

၂၉၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိ”
ဘိက္ခုသံဃေန ယေန သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပါဒေ
ပက္ခာလေတွာ သန္ဓာဂါရံ ပဝိသိတွာ မဇ္ဈိမံ ထမ္ဘံ နိဿာယ ပုရတ္တာ-
ဘိမုခေါ နိသီဒိ။ ဘိက္ခုသံဃောပိ ခေါ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ဓာဂါရံ
ပဝိသိတွာ ပဇ္ဈိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပုရတ္တာဘိမုခေါ နိသီဒိ ဘဂဝန္တံယေဝ
ပုရက္ခတွာ။ ပါဝေယျကာပိ ခေါ မလ္လာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ဓာဂါရံ
ပဝိသိတွာ ပုရတ္ထိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပဇ္ဈိမာဘိမုခေါ နိသီဒိသု ဘဂဝန္တံ
ယေဝ ပုရက္ခတွာ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဝေယျကေ မလ္လေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ
ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဓဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ

ဥယျောဇေသိ “အဘိက္ကန္တာ ခေါ် ဝါသေဋ္ဌာ ရတ္တိံ၊ ယဿဒါနိံ တုမေ ကာလံ
မညထာ”တိ၊ “ဧဝံ ဘန္တေတိ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ဘဂဝတော
ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ
ပက္ကမံ သု။

299. Then, the Bhagavā suitably re-arranged the robes he wore and taking alms-bowl and great robe, proceeded to the assembly hall together with the company of bhikkhus. There he washed his feet, entered the hall and seated himself against the middle post facing east. The bhikkhus also washed their feet, entered the assembly hall and sat down against the west wall, facing east with the Bhagavā in front of them.

The bhikkhus also washed their feet, entered the assembly hall and sat against the east wall, facing west, with the Bhagavā in front of them.

Then, for a large part of the night, the Bhagavā discoursed on the dhamma to the Mallas of Pāvā, revealing to them the benefits, urging them to take it up, stirring up their zeal and gladdening their hearts. Then the Bhagavā said to them (thus); "Mallas of Vāsettha, it is past the first watch of the night. You know the time to leave".

'Very well, Venerable Sir, said the Mallas of Pāvā and rose from their seats, did obeisance to the Bhagavā and left respectfully, keeping their right side to him.

၂၉၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ရဟန်းသံဃာ နှင့်အတူ မင်းကွန်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခြေဆေးတော်မူ၍ မင်းကွန်းသို့ဝင်ပြီးသော် အလယ်တိုင်ကို မှီလျက် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ရဟန်းသံဃာသည်လည်း ခြေဆေး၍ မင်းကွန်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် အနောက်ဘက်နံရံကို မှီလျက် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ မြတ်စွာဘုရားကိုသာ ရှေ့ထား၍ ထိုင်နေ၏။

ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့သည်လည်း ခြေဆေးကုန်၍ မင်းကွန်းသို့ ဝင်ကုန်ပြီးသော် အရှေ့ဘက် နံရံကို မှီလျက် အနောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် ရှေ့ထား၍ ထိုင်ကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့ကို များစွာသော ညဉ့်အချိန်ပတ်လုံး အကျိုးစီးပွားကို သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်း စေပြီးနောက် တိုက်တွန်းတော်မူ၏ -

"ဝါသေဋ္ဌအနွယ် မလ္လာမင်းတို့ ညဉ့်ဦးယံ အချိန်လွန်ပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန်အချိန်ကို သင်တို့ သိ ကုန်၏ (သွားရန်မှာ သင်တို့အလိုအတိုင်းပင်ဖြစ်၏)"ဟု (တိုက်တွန်းတော်မူ၏)။

"မြတ်စွာဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ နေရာမှ ထပြီး လျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ အရိုအသေပြုကာ ဖဲခွါသွားကြကုန်၏။

300. Atha kho bhagavā acirapakkantesu pāveyyakesu mallesu tuṇhībhūtaṃ tuṇhībhūtaṃ bhikkhusaṃghaṃ anuviloketvā āyasmantaṃ sāriputtaṃ āmantesi – “vigatathinamiddho [vigatathīnamiddho (sī. syā. kaṃ. pī.)] kho, sāriputta, bhikkhusaṅgho. Paṭibhātu taṃ, sāriputta, bhikkhūnaṃ dhammīkathā. Piṭṭhi me āgilāyati. Tamahaṃ āyamiṣṣāmī”ti [āyameyyāmīti (syā. kaṃ.)].

“Evaṃ, bhante”ti kho āyasmā sāriputto bhagavato paccassosi. Atha kho bhagavā catugguṇaṃ saṅghāṭiṃ paññāpetvā dakkhiṇena passena sīhaseyyaṃ kappesi pāde pādaṃ accādhāya, sato sampajāno uttānasaññaṃ manasi karitvā.

၃၀၀။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစီရပုတ္တန္တေသု ပါဝေယျကေသု မလ္လေသု တုဏှိဘူတံ တုဏှိဘူတံ ဘိက္ခုသံဃံ အနုဝိလောကေတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ “ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ ခေါ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုသံဃော၊ ပဋိဘာတု တံ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မိ ကထာ၊ ပိဋိ မေ အာဂိလာယတိ၊ တမဟံ အာယမိဿာမီ”တိ ၂ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတော ပစ္စသောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ စတုဂ္ဂုဏံ သံဃာဋီ ပညာပေတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ။

300. Then, soon after the Mallas of Pāvā had left, the Bhagavā, after looking over the whole company of bhikkhus sitting in complete silence, said to the Venerable Sāriputta: "Sāriputta, the bhikkhus are free from sloth and torpor. Let the dhamma be clear to you so as to give a discourse on it to the bhikkhus. My back is aching. I shall stretch it'.

'Very well, Venerable Sir', replied the Venerable Sāriputta to the Bhagavā.

Then, the Bhagavā had the great robe folded into four layers, laid it (on a couch), and lay down on it on his right side, in a noble reclining posture, placing the left foot on and a little

beyond the right foot, completely mindful and aware, making a mental note of the time to get up.

၃၀၀။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဝါပြည်သား မလ္လာမင်းတို့ ဖဲခွါသွား၍ မကြာမီ ဆိတ်ဆိတ် နေသော ရဟန်းသံဃာကို တစောင်းကြည့်ရှုတော်မူ၍ အသျှင်သာရိပုတြာကို မိန့်တော်မူ၏ -

သာရိပုတြာ ရဟန်းသံဃာသည် ထိုင်းမှိုင်းခြင်းကင်း၏။ သာရိပုတြာ (သင့်ဉာဏ်၌) ရဟန်း တို့အား တရားစကားသည် ထင်စေလော့၊ ငါ၏ ကျောက်ကုန်းသည် ညောင်း၏။ ငါသည် ကျောက် ကုန်းဆန့်အံ့"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

"မြတ်စွာဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို နာခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို လေးထပ်ခေါက်ကာ ခင်း၍ (လင်္ကျာ) ခြေပေါ်၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ်လွန်ကာ တင်ထား၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် (မည်သည့်အချိန်၌) ထအံ့ဟု ပိုင်းခြားလျက် လင်္ကျာနံတောင်းဖြင့် မြတ်သော လျောင်းစက်ခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။

Bhinnaniganṭṭhavatthu ဘိန္နနိဂဏ္ဌဝတ္ထု
'Story of Splīt Amongst Niganthas'

301. Tena kho pana samayena nigaṇṭho nāṭaputto pāvāyaṃ adhunākālāṅkato hoti. Tassa kālaṅkiriyaṃ bhinnā nigaṇṭhā dvedhikajātā [ddheḥhakajātā (syā. kaṃ.)] bhaṇḍanajātā kalahajātā

vivādāpannā aññamaññaṃ mukhasattīhi vitudentā viharanti [vicaranti (syā. kaṃ.)] - “na tvaṃ imaṃ

dhammavinayaṃ ājānāsi, ahaṃ imaṃ dhammavinayaṃ ājānāmi, kiṃ tvaṃ imaṃ dhammavinayaṃ

ājānissasi! Micchāpaṭipanno tvamasī, ahamasmi sammāpaṭipanno. Sahitaṃ me, asahitaṃ te. Purevacanīyaṃ pacchā avaca, pacchāvacanīyaṃ pure avaca. Adhiciṇṇaṃ te viparāvattaṃ, āropito te

vādo, niggaḥito tvamasī, cara vādappamokkhāya, nibbeṭhehi vā sace pahosī”ti. Vadhoyeva kho maññe

nigaṇṭhesu nāṭaputtiyesu vattati. Yepi [yepi te (sī. pī.)] nigaṇṭhassa nāṭaputtassa sāvakā gihī odātavaśā, tepi nigaṇṭhesu nāṭaputtiyesu nibbinnarūpā virattarūpā paṭivānarūpā, yathā taṃ durakkhāte

dhammavinaye duppavedite aniyyānike anupasamasamvattanike asammāsambuddhappavedite bhinnathūpe appaṭisaraṇe.

၃၀၁။ တေန ခေါ ပန သမယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော ပါဝါယံ
အဓနာကာလင်္ဂတော ဟောတိ။ တတဿ ကာလင်္ဂိရိယာယ ဘိန္နာ
နိဂဏ္ဌာ ဒွေမိကဇာတာ ? ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ
အညမည မုခသတ္တိဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ “န တုံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ
အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ၊ ကိံ တုံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ။
မိစ္ဆာပဋိပန္နော တွမသိ၊ အဟမသ္မိ သမ္မာပဋိပန္နော။ သဟိတံ မေ၊ အသဟိတံ
တေ။ ပုရေဝစနိယံ ပစ္ဆာ အဝစ၊ ပစ္ဆာဝစနိယံ ပုရေ အဝစ။ အဓိစိတ္တံ တေ
ဝိပရာဝတ္တံ အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ၊ နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ၊ စရ
ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ၊ နိဗ္ဗေဋ္ဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ”တိ။ ဝဇောယေဝ ခေါ
မညေ နိဂဏ္ဌေသု နာဋပုတ္တိယေသု ဝတ္တတိ။ ယေဝိ) နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ
သာဝကာ ဂိဟိ ဩဒါတဝသနာ၊ တေဝိ နိဂဏ္ဌေသု နာဋပုတ္တိယေသု နိဗ္ဗိန္နရူပါ
ဝိရတ္တရူပါ ပဋိဝါနရူပါ၊ ယထာ တံ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ
အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ ဘိန္နထူပေ
အပ္ပဋိသရဏေ။

301. At that time, Nigantha, son of Nāta, had just passed away at Pāvā. Because of his death, his disciples were split into two parties; they were argumentative, quarrelsome, discordant and were bickering at one another with piercing words: "You do not know the Doctrine and the Discipline. I know this Doctrine and Discipline. How can you ever know this Doctrine and Discipline? Your practice is wrong. My practice is right. My speech is coherent and sensible. Your speech is not coherent and not sensible. What you should say first, you say last; and what you should say last, you say first. What you have long practised to say has been upset now. I have exposed the fault in your doctrine. You stand rebuked. Try to escape from this censure or explain it if you can".

It seemed that those disciples of Nigantha Nātaputta were trying to kill one another.

Just as one gets wearied of, is displeased with, and has no more respect for a teaching which is not well taught, not well imparted, not conducive to attainment of the Path and Fruition, not to eradication of defilements. which is taught by one who is not perfectly self-enlightened and which has lost its mainstay, and is devoid of any refuge (essential support), even so, Nigantha Nātaputta's white-robed lay followers became wearied of displeased with, and have lost respect for Nigantha Nātaputtāa.

၃၀၁။ ထိုအခါ (ပါဝါပြည်၌) နာဠု၏သား နိဂဏ္ဌသည် သေစပင် ဖြစ်၏ 'သေပြီးခါစ ဖြစ်၏ '၊ ထိုသူ၏ သေခြင်း ကြောင့် (သူ၏တပည့်) တက္ကတွန်းတို့သည် ကွဲကုန်၏။ နှစ်စုဖြစ်ကုန်၏။ ငြင်းခုံကုန်၏။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါဒ ကွဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အချင်းချင်း နှုတ်လံ့ထိုး၍ နေကုန်၏။

"သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယာ ကို မသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏။ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို အသို့ သိနိုင်အံ့ နည်း၊ သင်သည် မှားသော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ငါသည် မှန်သော အကျင့်ရှိသူ ဖြစ်၏။ ငါ၏ စကားသည် စေ့စပ်၏။ သင်၏ စကားသည် မစေ့စပ်၊ သင်သည် ရှေးဦး ဆိုသင့်သည်ကို နောက်မှ ဆို၏။ နောက်မှ ဆိုသင့် သည်ကို ရှေးဦးဆို၏။ သင်၏ ကြာမြင့်စွာ လေ့လာထားသော စကားသည် (သင့်ဆီသို့) ပြန်လှည့်၍ တည် လေ၏။ သင့်အယူ၌ ရှိသော အပြစ်ကို ငါတင်ပြပြီ၊ သင်အရေးနိမ့်ပြီ၊ (ငါတင်ပြသော) အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံချေဦး လော့၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်လျှင်လည်း (ယခုပင်) ဖြေရှင်းလော့"ဟု (နှုတ်လံ့ထိုး၍ နေကုန်၏)။

နာဠုပုတ္တ၏တပည့် နိဂဏ္ဌတက္ကတွန်းတို့၌ ပျက်စီးခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ယောင်တကား။

နိဂဏ္ဌနာဠုပုတ္တ၏ တပည့်ဖြစ်ကုန်သော အဝတ်ဖြူဝတ်ကုန်သော လူတို့သည်လည်း နိဂဏ္ဌနာဠုပုတ္တ၌ ငြီးငွေ့ သော သဘောရှိကုန်၏။ ငဲ့ခြင်းကင်းသော သဘောရှိကုန်၏။ အရိုအသေကင်းသော သဘောရှိ ကုန်၏။ ဥပမာ အားဖြင့် မကောင်းသဖြင့် ဟောအပ်သော မကောင်းသဖြင့် သိစေအပ်သော ဝဋ်မှ ထွက် မြောက်ကြောင်း မဟုတ်သော ကိလေသာငြိမ်းမှုကို မဖြစ်စေတတ်သော ဘုရားဟော မဟုတ်သော ပျက်သော ကိုးကွယ်ရာရှိ သော မှီခိုရာမရှိသော ဓမ္မဝိနယ၌ ငြီးငွေ့သော စိတ်ရှိကုန်သကဲ့သို့တည်း။

302. Atha kho āyasmā sārīputto bhikkhū āmantesi – “nigaṇṭho, āvuso, nāṭaputto pāvāyaṃ adhunākālaṅkato, tassa kālaṅkiriyaṃ bhinnā nigaṇṭhā dvedhikajātā...pe... bhinnathūpe appaṭṭisaraṇe”.

“Evaṃhetamaṃ, āvuso, hoti durakkhāte dhammavinaye duppavedite aniyyānike

anupasamasamvattanike

asammāsambuddhappavedite. Ayaṃ kho panāvuso amhākaṃ [asmākaṃ (pī.)] bhagavatā

[bhagavato (ka.

sī.)] dhammo svākkhāto suppavedito niyyāniko upasamasamvattaniko

sammāsambuddhappavedito.

Tattha sabbeheva saṅgāyitabbamaṃ, na vivaditabbamaṃ, yathayidaṃ brahmacariyaṃ addhaniyaṃ assa

ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujaṇahitāya bahujaṇasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya

sukhāya

devamanussānaṃ.

“Katamo cāvuso, amhākaṃ bhagavatā [bhagavato (ka. sī.)] dhammo svākkhāto suppavedito
niyyāniko upasamasamvattaniko sammāsambuddhappavedito; yattha sabbeheva
saṅgāyitabbaṃ, na
vivaditabbaṃ, yathayidaṃ brahmacariyaṃ addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa
bahujanahitāya

bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ?

၃၀၂။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခု အာမန္တေသိ ‘နိဂဏ္ဌော
အာဂုသော နာဠုပုတ္တော ပါဝါယံ အဂုနာကာလင်္ဂံတော တတဿ
ကာလင်္ဂီရိယာယ ဘိန္နာ နိဂဏ္ဌာ ဒွေဓိကဇာတာ။ပ။ ဘိန္နထူပေ အပ္ပဋိသရဏေ။
ဧဝေဉှတံ အာဂုသော ဟောတိ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတော
အနိယျာနိကော အနုပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ အယံ ခေါ
ပနာဂုသော အမှာကံ? ဘဂဝတာ င် ဓမ္မော သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော
နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ
သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ၊ န ဝိဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊
တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ
ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ကတမော စာဂုသော အမှာကံ ဘဂဝတာ ဓမ္မော သွာက္ခာတော
သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော၊
ယတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ န ဝိဝေဒိတဗ္ဗံ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ
အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနု-
ကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

302. Then, the Venerable Sāriputta addressed the bhikkhus thus: 'Friends, Nigantha, son of Nāta, had Jjust passed away at Pāvā. Because of his death his disciples were split into two parties ...p... they have lost their mainstay and are devoid of any refuge.

"Friends, it always happens thus with the teaching which, as said above, is not well taught, not well imparted, not conducive to the attainment of the Path and Fruition, nor to eradication of defilements being taught by one who is not Perfectly Self-Enlightened."

'But Friends, there is the Dhamma by our Bhagavā which is well taught, well imparted, conducive to the attainment of the Path and Fruition, and to eradication of defilements, being taught by one who is Perfectly Self-Enlightened'.

"This Dhamma should be recited by you all in concord and without dissension. If you recite thus, the Teaching would be enduring, would last long. This long lasting of the Teaching will be for the welfare and happiness of many, for the sake of the world, and for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

'Friends, what is the dhamma which is well taught and well imparted by our Bhagavā, which is conducive to attainment of the Path and Fruition, and to eradication of defilements, being taught by one who is Perfectly Self-Enlightened?

What is this dhamma which should be recited by you all in concord and without dissension? What is this dhamma by recitation, which the Teaching will endure and last long for the welfare and happiness of many, for the sake of the world, for the benefit, welfare and happiness of devas and men?

၃၀၂။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်ဆို၏။ "ငါ့သျှင်တို့ နာဠ၏သား နိဂဏ္ဌ သည် ပါဝါပြည်၌ ယခု သေပြီးခါစဖြစ်၏။ ထိုသူ၏ သေခြင်းကြောင့် နိဂဏ္ဌတို့သည် ကွဲကုန်၏။ နှစ်စုဖြစ် ကုန်၏။ပ။ ပျက်သော ကိုးကွယ်ရာရှိသော မှီခိုရာမရှိသော ဓမ္မဝိနယ၌ ငြီးငွေ့သော စိတ်ရှိကုန်သကဲ့သို့ တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း မကောင်းသဖြင့် ဟောအပ်သော မကောင်းသဖြင့် သိစေအပ်သော ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းမဟုတ်သော ကိလေသာငြိမ်းခြင်းကို မဖြစ်စေတတ်သော ဘုရားဟော မဟုတ်သော ဓမ္မဝိနယ၌ ဤအကြောင်းသည် ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ ကောင်းစွာ သိစေတော်မူအပ်၏။ (ထိုတရားသည်) ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏။ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်၏။ ဘုရားဟော ဖြစ်၏။

ထိုတရား၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ မငြင်းခုံအပ်။ ယင်းသို့ ရွတ် ဆိုအပ်သော် ဤသာသနာတော်သည် အရှည်ခံသည် ကြာမြင့်စွာတည်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ၏ စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ် လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ ကောင်းစွာ သိစေတော်မူအပ်၏။ (ထိုတရားသည်) ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်၏။ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းကို ဖြစ်စေ တတ်၏။ ဘုရားဟော ဖြစ်၏။

အကြင်တရား၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ မငြင်းခုံအပ်၊ ယင်းသို့ ရွတ်ဆိုအပ်သော် ဤသာသနာတော်သည် အရှည်ခံသည် ကြာမြင့်စွာ တည်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း သည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ် လူတို့၏ အကျိုး စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့သော တရားသည် အဘယ်နည်းဟူမူ -

၁။ ဓမ္မ =တရား၊ ဝိနယ =အဆုံးအမ။

Ekakaṃ ဧကက
The Group of One
တစ်ခုတည်းသော တရားစု

303. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena eko dhammo sammadakkhāto. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ, na vivaditabbaṃ, yathayidaṃ brahmacariyaṃ addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ. Katamo eko dhammo? Sabbe sattā āhāraṭṭhitikā. Sabbe sattā saṅkhāraṭṭhitikā. Ayaṃ kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena eko dhammo sammadakkhāto. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ, na vivaditabbaṃ, yathayidaṃ brahmacariyaṃ addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

၃၀၃။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇေနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကော ဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊ တဒဿ ဗဟုဇေနဟိတာယ ဗဟုဇေနသုခါယ လောကာနုကမ္ဘာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကော ဓမ္မော။ သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ သင်္ခါရဋ္ဌိတိကာ။ အယံ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇေနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကော ဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ၊ န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ၊ ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ တဒဿ ဗဟုဇေနဟိတာယ ဗဟုဇေနသုခါယ

လောကနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

303. Friends, there is this single dhamma well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy and who is perfectly Self-Enlightened.

This dhamma should be recited by you all in concord and without dissension. If you recite thus, the Teaching would be enduring, would last long. This long lasting of the Teaching will be for the welfare and happiness of many, for the sake of the world, and for the benefit welfare and happiness of devas and men.

And what is this single dhamma?

All beings subsist on nutriment (āhāra). All beings subsist on volitional activities, sankhārās. Friends, this is the single dhamma well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, and who is Perfectly Self-Enlightened. This dhamma should be recited by you all in concord and without dissension. If you all recite, the Teaching would be enduring, would last long. This long lasting of the Teaching will be for the welfare and happiness of many, for the sake of the world, and for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

၃၀၃။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခု တည်းသော ဤတရားကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။

ထိုတစ်ခုတည်းသော တရား၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ မငြင်း ခုံအပ်၊ ယင်းသို့ ရွတ်ဆိုအပ်သော် ဤသာသနာတော်သည် အရှည်ခံသည်၊ ကြာမြင့်စွာ တည်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ် လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

အဘယ် တစ်ခုတည်းသော တရားနည်းဟူမူ -

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် အစာအာဟာရလျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ သည် သင်္ခါရလျှင် တည်ရာရှိကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထို မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခုတည်းသော ဤတရားကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုတစ်ခုတည်းသော တရား၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ မငြင်းခုံအပ်၊ ယင်းသို့ ရွတ်ဆို အပ်သော် ဤသာသနာတော်သည် အရှည်

ခုံသည်, ကြာမြင့်စွာတည်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ် လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

Dukaṃ ဒုက
The Groups of Twos
တရား နှစ်ပါးစု

304. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammā sambuddhena dve dhammā

sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ, na vivaditabbaṃ, yathayidaṃ brahmacariyaṃ

addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya

sukhāya devamanussānaṃ. Katame dve [dve dhammo (syā. kaṃ.) evamuparipi]?

“Nāmañca rūpañca.

“Avijjā ca bhavataṇhā ca.

“Bhavadiṭṭhi ca vibhavadiṭṭhi ca.

“Ahirikañca [ahirīkañca (katthaci)] anottappañca.

“Hirī ca ottappañca.

“Dovacassatā ca pāpamittatā ca.

“Sovacassatā ca kalyāṇamittatā ca.

“Āpattikusalatā ca āpattivuṭṭhānakusalatā ca.

“Samāpattikusalatā ca samāpattivuṭṭhānakusalatā ca.

“Dhātukusalatā ca manasikārakusalatā ca.

“Āyatanakusalatā ca paṭiccasamuppādakusalatā ca.

“Tḥānakusalatā ca aṭṭhānakusalatā ca.

“Ajjavañca lajjavañca.

“Khanti ca soraccañca.

“Sākhalyañca paṭisanthāro ca.

“Avihimsā ca soceyyañca.

“Muṭṭhassaccañca asampajaññañca.

“Sati ca sampajaññañca.

“Indriyesu aguttadvāratā ca bhojane amattaññutā ca.

“Indriyesu guttadvāratā ca bhojane mattaññutā ca.

“Paṭisaṅkhānabalañca [paṭisandhānabalañca (syā.)] bhāvanābalañca.

“Satibalañca samādhibalañca.

“Samatho ca vipassanā ca.

“Samathanimittañca paggahanimittañca.

“Paggaho ca avikkhepo ca.

“Sīlavipatti ca diṭṭhivipatti ca.

“Sīlasampadā ca diṭṭhisampadā ca.

“Sīlavisuddhi ca diṭṭhivisuddhi ca.

“Diṭṭhivisuddhi kho pana yathā diṭṭhissa ca padhānaṃ.

“Saṃvego ca saṃvejanīyesu ṭhānesu saṃvigghassa ca yoniso padhānaṃ.

“Asantuṭṭhitā ca kusalesu dhammesu appaṭivānitā ca padhānasmim.

“Vijjā ca vimutti ca.

“Khaṇḍiyyaṃ anuppādeṇiyyaṃ.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena dve dhammā
sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ, na vivaditabbaṃ, yathayidaṃ
brahmacariyaṃ

addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya
atthāya hitāya

sukhāya devamanussānaṃ.

၃၀၄။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ

အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒွေ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ

သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရိဋ္ဌိတိကံ

တဒဿ ဗဟုဇေနဟိတာယ ဗဟုဇေနသုခါယ လောကာနုကမ္ဘာယ အတ္ထာယ

ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ ဒွေ။

နာမဉ္စ ရူပဉ္စ။ (၁)

အဝိဇ္ဇာ စ ဘဝတဏှာ စ။ (၂)

ဘဝဒိဋ္ဌိ စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ။ (၃)

အဟိရိကဉ္စ အနောတ္တပ္ပဉ္စ။ (၄)

ဟိရီ စ ဩတ္တပ္ပဉ္စ။ (၅)

ဒေါဝစဿတာ စ ပါပမိတ္တတာ စ။ (၆)

သောဝစသတာ စ ကလျာဏမိတ္တတာ စ။ (၇)
အာပတ္တိကုသလတာ စ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ။ (၈)
သမာပတ္တိကုသလတာ စ သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ။ (၉)
ဓာတုကုသလတာ စ မနသိကာရကုသလတာ စ။ (၁၀)
အာယတနကုသလတာ စ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ စ။ (၁၁)
ဌာနကုသလတာ စ အဋ္ဌာနကုသလတာ စ။ (၁၂)
အဇ္ဇဝဉ္စ လဇ္ဇဝဉ္စ။ (၁၃)
ခန္တိ စ သောရစ္ဆဉ္စ။ (၁၄)
သာဓလျဉ္စ ပဋိသန္ဓာရော စ။ (၁၅)
အဝိဟိသာ စ သောစေယျဉ္စ။ (၁၆)
မုဋ္ဌဿစ္ဆဉ္စ အသမ္ပဉ္စ။ (၁၇)
သတိ စ သမ္ပဉ္စ။ (၁၈)
ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဓါရတာ စ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ စ။ (၁၉)
ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ စ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ စ။ (၂၀)
ပဋိသင်္ခါနဗလဉ္စ ဘာဝနာဗလဉ္စ။ (၂၁)
သတိဗလဉ္စ သမာဓိဗလဉ္စ။ (၂၂)
သမထော စ ဝိပဿနာ စ။ (၂၃)
သမထနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တဉ္စ။ (၂၄)
ပဂ္ဂဟော စ အဝိက္ခေပေါ စ။ (၂၅)
သီလဝိပတ္တိ စ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ စ။ (၂၆)
သီလသမ္ပဒါ စ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ စ။ (၂၇)
သီလဝိသုဒ္ဓိ စ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စ။ (၂၈)
ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပန ယထာ ဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနံ။ (၂၉)
သံဝေဂေါ စ သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသု သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော
ပဓာနံ။ (၃၀)
အသန္တုဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အပ္ပဋ္ဌိဝါနိတာ စ ပဓာနသ္မိံ။ (၃၁)
ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စ။ (၃၂)
ခယေညာဏံ အနုပ္ပါဒေညာဏံ။ (၃၃)

ဣမေ ခေါ အာဂုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒွေ ဓမ္မာ သမ္ပဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ၊
န ဝိဝိတဗ္ဗံ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ တဒဿ

ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ
သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

304. Friends, there are the two dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy and who is Perfectly Self-Enlightened.

These two dhammas should be recited by you all in concord and without dissension. If you recite thus, the Teaching would be enduring, would last long. This long lasting of the Teaching will be for the welfare and happiness of many, for the sake of the world, and for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

And what are the two dhammas?

1. Mental phenomena and physical phenomena (nāma and rūpa).
2. Ignorance and craving for existence (avijjā and bhava tanhā).
3. Wrong view that existence is eternal and wrong view that there is extinction of existence. (bhavaditthi and vibhavaditthi).
4. Not being ashamed to do evil and not being afraid to do evil (ahirika and anottappa).
5. Being ashamed to do evil and being afraid to do evil (hiri and ottāppa).
6. Not being amenable to admonition and having evil companionship (dovacassatā and pāpamiḥṭatā).
7. Being amenable to admonition and good companionship (sāvacassatā and kalyānamittatā).
8. Proficiency in matters pertaining to breach of the Disciplinary Rules of the Saṃgha and proficiency in absolution of offences under the disciplinary Rules of the Saṃgha, (āpatti kusalatā and āpatti vutthāna kusalatā).
9. Proficiency in sustained absorption in jhāna and proficiency in arising from sustained absorption in jhāna (samāpatti kusalatā and samāpattivutthāna kusalatā).
10. Proficiency in the elements and proficiency in the contemplation of the nature of the elements. (dhātu kusalatā and manasikāra kusalatā).
11. Proficiency in the sense bases and proficiency in the theory of cause and effect. (āyatana kusalatā and patiecasamupāda kusalatā).
12. Proficiency in knowing the cause and proficiency in knowing what is not the cause. (thānakusalatā and athānakusalatā).
13. Uprightness and bashfulness (ajjava and lijjava).
14. Forbearance and virtuousness (khanti and sāmācāra).
15. Amiability in speech and courteous welcome (sākhalya and patisaṅgāra).

16. Harmlessness and purity of mind (avihimsa and sēceyyam).
17. Unmindfulness and lack of clear comprehension (mutthassacca and asampajaāūa).
18. Mindfulness and clear comprehension (sati and sampajaāāa).
19. Not guarding the door of sense faculties and immoderation in eating (indriyesu aguttadvāratā and bhojane amattaāāutā).
20. Guarding the door of sense-faculties and moderation in eating (indriyesu guttadvāratā and bhojane mattafiūutā).
21. Power of reflective knowledge und power of mental cultivation (patisankhānabala and bhāvanābala).
22. Power of mindfulness and power of concentration (satībala and samadhibala).
23. Tranguillity of mind and Insight (samatha and vipassanā).
24. Sign of tranguillity and sign of endeavour (samathanimitta and paggaha nimitṭa).
25. Endeavour and non-destruction (paggaha and avikkhepa).
26. Breach of morality and breach of right view (sīlavipatti and ditthivipatti).
27. Being endowed with morality and being endowed with the right view (silasampadā and ditthisampadā).
28. Purity of morality and purity of view (silavisuddhi and ditthivisuddhi).
29. Purity of view and endeavour befitting purity of view. (ditthivisuddhi and yathāditthisa padhānam).
30. Emotional religious awakening and endeavour appropriate of the emotional religious awakening (samvega and samveggussa yonisē padhānam).
31. Insatiability in doing meritorious deeds and relentlessness in endeavour (asantutthitā and padhānasamim appativānitā).
32. wisdom and liberation (vijjā and vimutti).
33. Knowledge causing cessation of defilement and awareness of complete extinction of defilements (khayefiānam and anuppādefānām).

Friends, these are the two dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self-Enlightened. These two dhammas should be recited by you all in concord and without dissension. If you recite thus, the Teaching would be enduring, would last long. This long lasting of the Teaching would be for the welfare of many and

for the happiness of many, for the sake of the world and for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

၃၀၄။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူ အပ်သော နှစ်ပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုနှစ်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

အဘယ်တရား နှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ -

နာမ်တရားလည်းကောင်း၊ ရုပ်တရားလည်းကောင်းတည်း။ (၁)

ဖုံးကွယ်တတ်သော 'အဝိဇ္ဇာ'တရားလည်းကောင်း၊ ဘဝ၌တပ်မက်သော 'ဘဝတဏှာ' လည်းကောင်း တည်း။ (၂)

ဘဝမြဲ၏ ဟူသော မိစ္ဆာအယူလည်းကောင်း၊ သေလျှင်ဘဝပြတ်၏ ဟူသော မိစ္ဆာအယူလည်းကောင်း တည်း။ (၃)

မရှက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မကြောက်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၄)

ရှက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကြောက်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၅)

ဆုံးမခက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ မကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိခြင်းလည်းကောင်း တည်း။ (၆)

ဆုံးမလွယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ကောင်းသော အဆွေခင်ပွန်းရှိခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၇)

အာပတ်၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်း၊ အာပတ်မှ ထခြင်း၌ လိမ္မာခြင်းလည်း ကောင်းတည်း။ (၈)

သမာပတ်၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်း၊ သမာပတ်မှ ထခြင်း၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၉)

ဓာတ်၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်း၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၁၀)

အာယတန၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၁၁)

အကြောင်းဟုတ်သည်၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်း၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၌ လိမ္မာခြင်းလည်းကောင်း တည်း။
(၁၂)

ဖြောင့်မတ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်း လည်းကောင်းတည်း။ (၁၃)

သည်းခံခြင်းလည်းကောင်း၊ တရား၌ မွေ့လျော်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၁၄)

သိမ်မွေ့ပြေပြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ စေ့စပ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၁၅)

မညှဉ်းဆဲခြင်းလည်းကောင်း၊ စင်ကြယ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၁၆)

လွတ်သော သတိရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပညာအဆင်အခြင်မရှိခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၁၇)

သတိရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ ပညာအဆင်အခြင်ရှိခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၁၈)

ဣန္ဒြေတို့၌ မလုံသော တံခါးရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်မသိခြင်းလည်း ကောင်းတည်း။
(၁၉)

--

ဣန္ဒြေတို့၌ လုံသော တံခါးရှိခြင်းလည်းကောင်း၊ အစားအစာ၌အတိုင်း အရှည်သိခြင်းလည်းကောင်း တည်း။
(၂၀)

ဆင်ခြင်ခြင်းအားလည်းကောင်း ပွားများခြင်းအားလည်းကောင်းတည်း။ (၂၁)

သတိအားလည်းကောင်း၊ သမာဓိအားလည်းကောင်းတည်း။ (၂၂)

သမထတရားလည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာတရားလည်းကောင်းတည်း။ (၂၃)

သမထအာရုံလည်းကောင်း၊ ဝီရိယအာရုံလည်းကောင်းတည်း။ (၂၄)

ဝီရိယတရားလည်းကောင်း၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၂၅)

သီလပျက်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အယူပျက်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၂၆)

သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ အယူနှင့်ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၂၇)

သီလစင်ကြယ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ အယူစင်ကြယ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၂၈)

စင်ကြယ်သော ဉာဏ်အမြင်လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်အမြင်အားလျော်သော ဝီရိယလည်းကောင်းတည်း။ (၂၉)

ထိတ်လန့်သင့်သော အရာတို့၌ ထိတ်လန့်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ထိတ်လန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော ဝီရိယလည်းကောင်းတည်း။ (၃၀)

ကုသိုလ်တရားတို့၌ မရောင့်ရဲခြင်းလည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ မဆုတ်မနစ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၃၁)

ဝိဇ္ဇာတရားလည်းကောင်း၊ ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်းလည်းကောင်းတည်း။ (၃၂)

ကိလေသာကုန်ရာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်လည်းကောင်းတည်း။ (၃၃)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤနှစ်ပါးသော တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုတရားနှစ်ပါးတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီ အညွတ် ရွတ်ဆို အပ်၏။ မငြင်းခုံအပ်၊ ယင်းသို့ ရွတ်ဆိုအပ်သော် ဤသာသနာတော်သည် အရှည်ခံသည် ကြာမြင့်စွာ တည်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

Tikaṃ တိက
The Groups of Threes
တရား သုံးပါးစု

305. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena tayo dhammā

sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

Katame tayo?

“Tīṇi akusalamūlāni – lobho akusalamūlaṃ, doso akusalamūlaṃ, moho akusalamūlaṃ.

“Tīṇi kusalamūlāni – alobho kusalamūlaṃ, adoso kusalamūlaṃ, amoho kusalamūlaṃ.

“Tīṇi duccaritāni – kāyaduccaritaṃ, vacīduccaritaṃ, manoduccaritaṃ.

“Tīṇi sucaritāni – kāyasucaritaṃ, vacīsucaritaṃ, manosucaritaṃ.

“Tayo akusalavitakkā – kāmavitakko, byāpādavitaṃ, vihiṃsāvitakko.

“Tayo kusalavitakkā – nekkhammavitakko, abyāpādavitaṃ, avihiṃsāvitakko.

“Tayo akusalasaṅkappā – kāmasaṅkappo, byāpādasāṅkappo, vihiṃsāsaṅkappo.

“Tayo kusalasaṅkappā – nekkhammasaṅkappo, abyāpādasāṅkappo, avihiṃsāsaṅkappo.

“Tisso akusalasaññā – kāmasaññā, byāpādasaññā, vihiṃsāsaññā.

“Tisso kusalasaññā – nekkhammasaññā, abyāpādasaññā, avihiṃsāsaññā.

“Tisso akusaladhātu – kāmadhātu, byāpādadhātu, vihiṃsādhātu.

“Tisso kusaladhātu – nekkhammadhātu, abyāpādadhātu, vihiṃsādhātu.

“Aparāpi tisso dhātu – kāmadhātu, rūpadhātu, arūpadhātu.

“Aparāpi tisso dhātu – rūpadhātu, arūpadhātu, nirodhadhātu.

“Aparāpi tisso dhātu – hīnadhātu, majjhimadhātu, paṇīthadhātu.

“Tisso taṇhā – kāmataṇhā, bhavataṇhā, vibhavataṇhā.

“Aparāpi tisso taṇhā – kāmataṇhā, rūpataṇhā, arūpataṇhā.

“Aparāpi tisso taṇhā – rūpataṇhā, arūpataṇhā, nirodhataṇhā.

“Tīṇi saṃyojanāni – sakkāyadiṭṭhi, vicikicchā, sīlabbataparāmāso.

“Tayo āsavā – kāmāsavo, bhavāsavo, avijjāsavo.

“Tayo bhavā – kāmabhavo, rūpabhavo, arūpabhavo.

“Tisso esanā – kāmesanā, bhavesanā, brahmacariyesanā.

“Tisso vidhā – seyyohamasmīti vidhā, sadiso hamasmīti vidhā, hīno hamasmīti vidhā.

“Tayo addhā – atīto addhā, anāgato addhā, paccuppanno addhā.

“Tayo antā – sakkāyo anto, sakkāyasamudayo anto, sakkāyanirodho anto.

“Tisso vedanā – sukhā vedanā, dukkhā vedanā, adukkhamasukhā vedanā.

“Tisso dukkhatā – dukkhadukkhatā, saṅkhāradukkhatā, vipariṇāmadukkhatā.

“Tayo rāsi – micchattaniyato rāsi, sammattaniyato rāsi, aniyato rāsi.

“Tayo tamā [tisso kaṅkhā (bahūsu) aṭṭhakathā oloketabbā] – atītaṃ vā addhānaṃ ārabha kaṅkhati

vicikicchati nādhimuccati na sampasīdati, anāgataṃ vā addhānaṃ ārabba kaṅkhati
vicikicchati

nādhimuccati na sampasīdati, etarahi vā paccuppannaṃ addhānaṃ ārabba kaṅkhati
vicikicchati

nādhimuccati na sampasīdati.

“Tīṇi tathāgatassa arakkheyyāni – parisuddhakāyasamācāro āvuso tathāgato, natthi
tathāgatassa

kāyaduccaritaṃ, yaṃ tathāgato rakkheyya – ‘mā me idaṃ paro aññāsī’ti.

Parisuddhavadāsamācāro

āvuso, tathāgato, natthi tathāgatassa vacīduccaritaṃ, yaṃ tathāgato rakkheyya – ‘mā me
idaṃ paro

aññāsī’ti. Parisuddhamānosamācāro, āvuso, tathāgato, natthi tathāgatassa manoduccaritaṃ
yaṃ

tathāgato rakkheyya – ‘mā me idaṃ paro aññāsī’ti.

“Tayo kiñcana – rāgo kiñcanaṃ, doso kiñcanaṃ, moho kiñcanaṃ.

“Tayo aggī – rāgaggi, dosaggi, mohaggi.

“Aparepi tayo aggī – āhuneyyaggi, gahapataggi, dakkhiṇeyyaggi.

“Tividhena rūpasāṅgaho – sanidassanasappaṭighaṃ rūpaṃ [sanidassanasappaṭigharūpaṃ
(syā.

kaṃ.) evamitaradvayepi], anidassanasappaṭighaṃ rūpaṃ, anidassanaappaṭighaṃ rūpaṃ.

“Tayo saṅkhārā – puññābhisaṅkhārō, apuññābhisaṅkhārō, āneñjābhisaṅkhārō.

“Tayo puggalā – sekkho puggalo, asekkho puggalo, nevasekkhonāsekkho puggalo.

“Tayo therā – jātithero, dhammathero, sammutithero [sammattithero (syā. kaṃ.)].

“Tīṇi puññakiriyavattūni – dānamayaṃ puññakiriyavattu, sīlamayaṃ puññakiriyavattu,
bhāvanāmayayaṃ puññakiriyavattu.

“Tīṇi codanāvattūni – diṭṭhena, sutena, parisaṅkāya.

“Tisso kāmūpapattiyo [kāmupattiyo (sī.), kāmupapattiyo (syā. pī. ka.)] – santāvuso sattā
paccupaṭṭhitakāmā, te paccupaṭṭhitesu kāmesu vasaṃ vattenti, seyyathāpi manussā ekacce ca
devā

ekacce ca vinipātikā. Ayaṃ paṭhamā kāmūpapatti. Santāvuso, sattā nimmitakāmā, te
nimminivā

nimminivā kāmesu vasaṃ vattenti, seyyathāpi devā nimmānaratī. Ayaṃ dutiyā kāmūpapatti.

Santāvuso

sattā paranimmitakāmā, te paranimmitesu kāmesu vasaṃ vattenti, seyyathāpi devā paranimmitavasavattī. Ayaṃ tatiyā kāmūpapatti.

“Tisso sukhūpapattiyo [sukhupapattiyo (syā. pī. ka.)] – santāvuso sattā [sattā sukhaṃ (syā. kaṃ.)]

uppādetvā uppādetvā sukhaṃ viharanti, seyyathāpi devā brahmakāyikā. Ayaṃ paṭhamā sukhūpapatti.

Santāvuso, sattā sukkena abhisannā parisannā paripūrā paripphuṭā. Te kadāci karahaci udānaṃ udānenti

– ‘aho sukhaṃ, aho sukha’nti, seyyathāpi devā ābhassarā. Ayaṃ dutiyā sukhūpapatti.

Santāvuso, sattā

sukkena abhisannā parisannā paripūrā paripphuṭā. Te santaṃyeva tusitā [santusitā (syā. kaṃ.)] sukhaṃ

[cittasukhaṃ (syā. ka.)] paṭisaṃvedenti, seyyathāpi devā subhakiṇhā. Ayaṃ tatiyā sukhūpapatti.

“Tisso paññā – sekkhā paññā, asekkhā paññā, nevasekkhānāsekkhā paññā.

“Aparāpi tisso paññā – cintāmayā paññā, sutamayā paññā, bhāvanāmayā paññā.

“Tīṇāvudhāni – sutāvudhaṃ, pavivekāvudhaṃ, paññāvudhaṃ.

“Tīṇindriyāni – anaññātaññassāmīndriyaṃ, aññindriyaṃ, aññātāvindriyaṃ.

“Tīṇi cakkhūni – maṃsacakkhu, dibbacakkhu, paññācakkhu.

“Tisso sikkhā – adhisīlasikkhā, adhicitasikkhā, adhipaññāsikkhā.

“Tisso bhāvanā – kāyabhāvanā, cittabhāvanā, paññābhāvanā.

“Tīṇi anuttariyāni – dassanānuttariyaṃ, paṭipadānuttariyaṃ, vimuttānuttariyaṃ.

“Tayo samādhī – savitakkasavicāro samādhī, avitakkavicāramatto samādhī, avitakkaavicāro samādhī.

“Aparepi tayo samādhī – suññato samādhī, animitto samādhī, appaṇihito samādhī.

“Tīṇi soceyyāni – kāyasoceyyaṃ, vacīsoceyyaṃ, manosoceyyaṃ.

“Tīṇi moneyyāni – kāyamoneyyaṃ, vacīmoneyyaṃ, manomoneyyaṃ.

“Tīṇi kosallāni – āyakosallaṃ, apāyakosallaṃ, upāyakosallaṃ.

“Tayo madā – ārogyamado, yobbanamado, jīvitamado.

“Tīṇi ādhipateyyāni – attādhīpateyyaṃ, lokādhīpateyyaṃ, dhammādhīpateyyaṃ.

“Tīṇi kathāvatthūni – atītaṃ vā addhānaṃ ārabba kathaṃ katheyya – ‘evaṃ ahosi atītamaddhāna’nti; anāgataṃ vā addhānaṃ ārabba kathaṃ katheyya – ‘evaṃ bhavissati anāgataṃ addhāna’nti; etarahi vā paccuppannaṃ addhānaṃ ārabba kathaṃ katheyya – ‘evaṃ hoti etarahi paccuppannaṃ addhāna’nti.

“Tisso vijjā – pubbenivāsānussatiññānaṃ vijjā, sattānaṃ cutūpapāteññānaṃ vijjā, āsavānaṃ khaḃyēññānaṃ vijjā.

“Tayo vihārā – dibbo vihāro, brahmā vihāro, ariyo vihāro.

“Tīṇi pāṭihāriyāni – iddhipāṭihāriyaṃ, ādesanāpāṭihāriyaṃ, anusāsanāpāṭihāriyaṃ.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena tayo dhammā sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

၃၀၅။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ
အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တယော ဓမ္မာ သမ္ဗဒက္ခတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ
သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ ပ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ
တယော။

တီဏိ အကုသလမူလာနိ လောဘော အကုသလမူလံ ဒေါသော
အကုသလမူလံ မောဟော အကုသလမူလံ။ (၁)
တီဏိ ကုသလမူလာနိ၊ အလောဘော ကုသလမူလံ အဒေါသော ကုသလမူလံ
အမောဟော ကုသလမူလံ။ (၂)
တီဏိ ဒုစ္စရိတာနိ၊ ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ။ (၃)
တီဏိ သုစ္စရိတာနိ ကာယသုစ္စရိတံ ဝစီသုစ္စရိတံ မနောသုစ္စရိတံ။ (၄)
တယော အကုသလဝိတက္ကော၊ ကာမဝိတက္ကော ဗျာပါဒဝိတက္ကော ဝိဟိံသာ
ဝိတက္ကော။ (၅)
တယော ကုသလဝိတက္ကော၊ နေက္ခမ္မဝိတက္ကော အဗျာပါဒဝိတက္ကော အဝိဟိံ
သာဝိတက္ကော။ (၆)
တယော အကုသလသင်္ကပ္ပေါ၊ ကာမသင်္ကပ္ပေါ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ ဝိဟိံသာ-
သင်္ကပ္ပေါ။ (၇)
တယော ကုသလသင်္ကပ္ပေါ၊ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ အဝိဟိံ
သာသင်္ကပ္ပေါ။ (၈)
တိသော အကုသလသညာ ကာမသညာ ဗျာပါဒသညာ ဝိဟိံ

သာသညာ။ (၉)

တိဿော ကုသလသညာ၊ နေက္ခမ္မသညာ အဗျာပါဒသညာ အဝိဟိံ

သာသညာ။ (၁၀)

တိဿော အကုသလဓာတုယော၊ ကာမဓာတု ဗျာပါဒဓာတု ဝိဟိံ

သာဓာတု။ (၁၁)

တိဿော ကုသလဓာတုယော၊ နေက္ခမ္မဓာတု အဗျာပါဒဓာတု အဝိဟိံ -

သာဓာတု။ (၁၂)

အပရာပိ တိဿော ဓာတုယော၊ ကာမဓာတု ရူပဓာတု အရူပဓာတု။ (၁၃)

အပရာပိ တိဿော ဓာတုယော၊ ရူပဓာတု အရူပဓာတု နိရောဓဓာတု။ (၁၄)

အပရာပိ တိဿော ဓာတုယော၊ ဟီနဓာတု မဇ္ဈိမဓာတု ပဏီတဓာတု။ (၁၅)

တိဿော တဏှာ၊ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။ (၁၆)

အပရာပိ တိဿော တဏှာ၊ ကာမတဏှာ ရူပတဏှာ အရူပတဏှာ။ (၁၇)

အပရာပိ တိဿော တဏှာ၊ ရူပတဏှာ အရူပတဏှာ နိရောဓတဏှာ။ (၁၈)

တီဏိ သံယောဇနာနိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာ-

မာသော။ (၁၉)

တယော အာသဝါ၊ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ။ (၂၀)

တယော ဘဝါ၊ ကာမဘဝေါ ရူပဘဝေါ အရူပဘဝေါ။ (၂၁)

တိဿော ဧသနာ၊ ကာမေသနာ ဘဝေသနာ ဗြဟ္မစရိယေသနာ။ (၂၂)

တိဿော ဝိဓာ၊ သေယျောဟမသ္မိတိ ဝိဓာ သဒိသောဟမသ္မိတိ ဝိဓာ

ဟီနောဟမသ္မိတိ ဝိဓာ။ (၂၃)

တယော အဒ္ဓါ၊ အတီတော အဒ္ဓါ အနာဂတော အဒ္ဓါ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ။ (၂၄)

တယော အန္တော၊ သက္ကာယော အန္တော သက္ကာယသမုဒယော အန္တော

သက္ကာယနိရောဓော အန္တော။ (၂၅)

တိဿော ဝေဒနာ၊ သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခါ

ဝေဒနာ။ (၂၆)

တိဿော ဒုက္ခတာ၊ ဒုက္ခဒုက္ခတာ သင်္ခါရဒုက္ခတာ ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ။ (၂၇)

တယော ရာသီ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတော ရာသီ သမ္မတ္တနိယတော ရာသီ အနိယတော

ရာသီ။ (၂၈)

တယော တမာ၊ အတီတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဟ္တ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ

န သမ္ပသီဒတိ၊ အနာဂတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဟ္တ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ

န သမ္ပသီဒတိ၊ ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ အာရဟ္တ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ

နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။ (၂၉)

တီဏိ တထာဂတဿ အရက္ခေယျာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော
အာဝုသော ထထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ယံ
တထာဂတော ရက္ခေယျ “မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီတိ။ ပရိသုဒ္ဓ-
ဝစီသမာစာရော အာဝုသော တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊
ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ “မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီတိ။ ပရိသုဒ္ဓ-
မနောသမာစာရော အာဝုသော တထာဂတော၊ နတ္ထိ တထာဂတဿ မနော-
ဒုစ္စရိတံ၊ ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ “မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီတိ။ (၃၀)

တယော ကိဉ္ဇနာ၊ ရာဂေါ ကိဉ္ဇနံ ဒေါသော ကိဉ္ဇနံ မောဟော ကိဉ္ဇနံ။ (၃၁)

တယော အဂ္ဂိ၊ ရာဂဂ္ဂိ ဒေါသဂ္ဂိ မောဟဂ္ဂိ။ (၃၂)

အပရေပိ တယော အဂ္ဂိ၊ အာဟုနေယျဂ္ဂိ ဂဟပတဂ္ဂိ ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိ။ (၃၃)

တိဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟော၊ သင်္ခိဒဿနသပ္ပဋိဃံ ရူပံ အင်္ခိဒဿနသပ္ပဋိဃံ

ရူပံ အင်္ခိဒဿနသပ္ပဋိဃံ ရူပံ။ (၃၄)

တယော သင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရော အပုညာဘိသင်္ခါရော အနေဇ္ဇာဘိ-
သင်္ခါရော။ (၃၅)

တယော ပုဂ္ဂလာ၊ သေက္ခော ပုဂ္ဂလော အသေက္ခော ပုဂ္ဂလော နေဝ-
သေက္ခောနာသေက္ခော ပုဂ္ဂလော။ (၃၆)

တယော ထေရာ၊ ဇာတိထေရော ဓမ္မထေရော သမ္မုတိထေရော စိ။ (၃၇)

တီဏိ ပုညကိရိယဝတ္ထုနိ၊ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု
ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု။ (၃၈)

တီဏိ စောဒနာဝတ္ထုနိ၊ ဒိဋ္ဌေန သုတေန ပရိသင်္ကာယ။ (၃၉)

တိဿော ကာမူပပတ္တိယော။ သန္တာဝုသော သတ္တာ ပစ္စုပ္ပိတကာမာ၊ တေ
ပစ္စုပ္ပိတေသု ကာမေသု ဝသံ ဝတ္ထေန္တိ သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ
ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမာ ကာမူပပတ္တိ။ သန္တာဝုသော
သတ္တာ နိမ္မိတကာမာ၊ တေ နိမ္မိနိတွာ နိမ္မိနိတွာ ကာမေသု ဝသံ ဝတ္ထေန္တိ။
သေယျထာပိ ဒေဝါ နိမ္မာနရတီ ။ အယံ ဒုတိယာ ကာမူပပတ္တိ။ သန္တာဝုသော
သတ္တာ ပရနိမ္မိတကာမာ၊ တေ ပရနိမ္မိတေသု ကာမေသု ဝသံ ဝတ္ထေန္တိ
သေယျထာပိ ဒေဝါ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ။ အယံ တတိယာ ကာမူပပတ္တိ။ (၄၀)

တိဿော သုခူပပတ္တိယော၊ သန္တာဝုဿော သတ္တာ? ဥပ္ပါဒေတွာ ဥပ္ပါဒေတွာ
သုခံ ဝိဟရန္တိ၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ။ အယံ ပဌမာ သုခူပပတ္တိ။
သန္တာဝုဿော သတ္တာ သုခေန အဘိသန္ဓာ ပရိသန္ဓာ ပရိပူရာ ပရိပ္ပုဋ္ဌာ။ တေ
ကာလိက ရဟန္တာ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တိ “အဟော သုခံ အဟော သုခ” ဟိ၊ သေယျထာပိ
ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ ဒုတိယာ သုခူပပတ္တိ။ သန္တာဝုဿော သတ္တာ သုခေန
အဘိသန္ဓာ ပရိသန္ဓာ ပရိပူရာ ပရိပ္ပုဋ္ဌာ။ တေ သန္တိယေဝ တုသိတာ
သုခံ” ပဋိသံဝေဒေန္တိ၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏာ၊ အယံ တတိယာ
သုခူပပတ္တိ။ (၄၁)

တိဿော ပညာ၊ သေက္ခာ ပညာ အသေက္ခာ ပညာ နေဝသေက္ခာ-
နာသေက္ခာ ပညာ။ (၄၂)
အပရာပိ တိဿော ပညာ၊ စိန္တာမယာ ပညာ သုတမယာ ပညာ
ဘာဝနာမယာ ပညာ။ (၄၃)
တိဏာဝုဓာနိ၊ သုတာဝုဓံ ပဝိဝေကာဝုဓံ ပညာဝုဓံ။ (၄၄)
တိဏိန္ဒြိယာနိ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ အညိန္ဒြိယံ အညာ-
တာဝိန္ဒြိယံ။ (၄၅)
တိဏိ စက္ခုနိ၊ ဓံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု။ (၄၆)
တိဿော သိက္ခာ၊ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာ
သိက္ခာ။ (၄၇)
တိဿော ဘာဝနာ ကာယဘာဝနာ စိတ္တဘာဝနာ ပညာဘာဝနာ။ (၄၈)
တိဏိ အနတ္တရိယာနိ ဒဿနာနတ္တရိယံ ပဋိပဒါနတ္တရိယံ ဝိမုတ္တာ
နတ္တရိယံ။ (၄၉)
တယော သမာဓိ၊ သဝိတက္ကသဝိစာရော သမာဓိ အဝိတက္ကသဝိစာရမတ္တော
သမာဓိ အဝိတက္ကသဝိစာရော သမာဓိ။ (၅၀)
အပရေပိ တယော သမာဓိ၊ သုညတော သမာဓိ အနိမိတ္တော သမာဓိ
အပ္ပဏိဟိတော သမာဓိ။ (၅၁)
တိဏိ သောစေယျာနိ ကာယသောစေယျံ ဝစီသောစေယျံ မနော-
သောစေယျံ။ (၅၂)
တိဏိ မောနေယျာနိ ကာယမောနေယျံ ဝစီမောနေယျံ မနော
မောနေယျံ။ (၅၃)
တိဏိ ကောသလ္လာနိ၊ အာယကောသလ္လံ အပါယကောသလ္လံ ဥပါယ-
ကောသလ္လံ။ (၅၄)

တယော မဒါ၊ အာရောဂျမဒေါ ယောဗ္ဗနမဒေါ ဇီဝိတမဒေါ။ (၅၅)

တိဏိ အာဓိပတေယျာနိ၊ အတ္တာဓိပတေယျံ လောကာဓိပတေယျံ ဓမ္မာ-
ဓိပတေယျံ။ (၅၆)

တိဏိ ကထာဝတ္ထုနိ၊ အတိတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဟ္တ ကထံ ကထေယျ ဧဝံ
အဟောသိ အတိတမဒ္ဓါနံ၊ အနာဂတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဟ္တ ကထံ ကထေယျ
“ဧဝံ ဘဝိဿတိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ အာရဟ္တ
ကထံ ကထေယျ “ဧဝံ ဟောတိ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ။ (၅၇)

တိဿော ဝိဇ္ဇာ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိညာဏံ ဝိဇ္ဇာ သတ္တာနံ စုတူပပါတေ
ညာဏံ ဝိဇ္ဇာ အာသဝါနံ ခယေညာဏံ ဝိဇ္ဇာ။ (၅၈)

တယော ဝိဟာရာ၊ ဒိဗ္ဗော ဝိဟာရာ ဗြဟ္မာ ဝိဟာရာ အရိယော
ဝိဟာရာ။ (၅၉)

တိဏိ ပါဠိဟာရိယာနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယံ အာဒေသနာပါဠိဟာရိယံ
အနုသာသနီပါဠိဟာရိယံ။ (၆၀)

ဣမေ ခေါ အာဂုဿော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တယော ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂီယိ-
တဗ္ဗံ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

305. Friends, there are the three dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees
all, who is Homage-Worthy and who is Perfectly Self Enlightened. These three dhammas should
be recited by you all in concord and without dissension ...p... for the welfare, benefit and
happiness of devas
and men.

What are the three?

1. Three roots of demeritoriousness: greed, the root of demeritoriousness; hatred, the root of
demeritoriousness; bewilderment, the root of demeritoriousness.

2. Three roots of meritoriousness: namely, absence of greed, the root of meritoriousness; absence of hatred, the root of demeritoriousness; absence of bewilderment, the root of meritoriousness.
3. Three kinds of misconduct: physical misconduct, verbal misconduct and mental misconduct.
4. Three kinds of good conduct: physical good conduct, verbal good conduct, mental good conduct.
5. Three kinds of demeritorious thought, sensual thought; destructive thought, harmful thought.
6. Three kinds of meritorious thought; thought of renunciation, non-destructive thought, non-harmful thought.
7. Three kinds of demeritorious thinking: sensual thinking, destructive thinking and harmful thinking.
8. Three kinds of meritorious thinking; viz., thinking of renunciation, non-destructive thinking, non-harmful thinking.
9. Three kinds of demeritorious perception: viz., sensual perception, destructive perception and harmful perception.
10. Three kinds of meritorious perception; viz., perception of renunciation, non-destructive perception, non-harmful perception.
11. Three demeritorious elements; viz., the element associated with sense desire, the element associated with ill will, the element associated with harmfulness.
12. Three meritorious elements: viz., the element associated with renunciation (nekkhamma), the element associated with non-destructiveness, the element associated with non-harmfulness.
13. The other three elements: viz., kāma dhātu, rūpa dhātu, arūpa dhātu.
14. The other three elements: viz., rūpa dhātu, arūpa dhātu and nirodha dhātu (i.e. Nibbāna).
15. The other three elements: viz., the inferior element, the middling element, the sublime element.
16. Three kinds of cravings: viz., craving for sensuous pleasures, craving for existence, craving for non-existence.
17. The other three kinds of cravings, craving for sensuous pleasures, craving for fine-material existence, craving for non-material existence.
18. The other three kinds of craving: craving for fine material existence, craving for non-material existence, and craving for extinction of existence (i.e. uccheda ditthi).

19. Three kinds of fetters: viz., wrong view concerning the five khandhas, wrong view concerning morality and practices.
20. Three kinds of moral intoxicants: the hankering after sensual pleasures and sensuous realms, the hankering after (better) existence, the ignorance of the four Ariya Truths.
21. Three kinds of existence: viz., existence in the sensuous planes, existence in the fine material planes, existence in the non-material planes.
22. Three kinds of guests: guest for sensuous pleasures, guest for renewed existences, guest for wrong practices by Titthiyas.
23. Three kinds of conceit: conceit expressed as 'I am better', conceit expressed as 'I am equal', conceit expressed as 'I am inferior'.
24. Three periods of time: viz., the past, the present and the future.
25. Three kinds of division: viz., the division of bodily entity, the division of the origin of bodily entity, the division of cessation of bodily entity.
26. Three kinds of sensation: viz., pleasant sensation, unpleasant sensation, neither-pleasant-nor-unpleasant sensation.
27. Three kinds of suffering: plain suffering, suffering as conditioned state, suffering caused by change.
28. Three kinds of accumulation, viz., accumulation of deeds of wrong nature which unfailingly bring about results. (immediately after death), accumulation of deeds of right nature which unfailingly bring about results (immediately after death), accumulation of deeds which do not unfailingly bring about results (immediately after death) or immediately after the arising of those deeds).
29. Three kinds of darkness: viz., one has doubt, uncertainty, perplexity and lack of clarity concerning the past; one has doubt, uncertainty, perplexity, lack of clarity concerning the future; one has doubt, uncertainty, perplexity and lack of clarity concerning the present.
30. Three modes of conduct over which the Tathāgata needs no particular guarding. The Tathāgata, friends, is pure in physical action. There is no physical misdeed concerning which the Tathāgata has to take care lest others should come to know of it. The Tathāgata, friends, is pure in verbal action.

There is no verbal misdeed concerning which the Tathāgata has to take care lest others should come to know of it; the Tathāgata, friends, is pure in mental action. There is no mental misdeed concerning which the Tathāgata has to take care lest others should come to know of it.

31. Three kinds of impediment: the impediment of attachment, the impediment of hatred and the impediment of bewilderment.
32. Three kinds of fire; viz., the fire of attachment, the fire of hatred and the fire of bewilderment.
33. The other three fires: fire arising out of disrespect to the parents; fire arising out of disloyalty to the head of house-hold; fire arising out of disregard for the Samanas who come for alms.
34. Three classifications of corporeality: corporeality which is visible and which arises with impingement, corporeality which is not visible but which arises with impingement, corporeality which is not visible and which arises without impingement.
35. Three forms of Volitional Activities; volitional activity producing good resultant effects; volitional activity producing bad resultant effects; volitional activity producing unshakeable resultant effects.
36. Three types of individuals: an Ariya who is still training himself for Arahantship, an Ariya who has completed training himself and has attained Arahantship, one who is neither undergoing training nor has become accomplished.?
37. Three classifications of elders; seniority by virtue of age; seniority by virtue of knowledge of the dhamma; seniority by virtue of being conventionally called an elder.
38. Three kinds of meritorious deeds which should be performed and which are productive of beneficial results; alms giving, observance of moral precepts, mental cultivation.
39. Three causes for reproving: seeing; hearing, having suspicion.
40. Three modes of enjoyment of sense pleasures: Friends, there are beings who enjoy sense pleasures which already exist. They seek fulfilment of these desires in these sense pleasures. They are; men, some devas and some from the miserable existences. This is the first mode of enjoyment of sense pleasures.
- Friends, there are beings who enjoy sense pleasures which are created. They seek fulfilment of their desires in these sense pleasures which they created. They are Nimmānarati devas. This is the second mode of enjoyment of sense pleasures.
- Friends, there are beings who enjoy sense pleasures with the objects created by others. They seek fulfilment of their desires with sense pleasure created by others. They are Paranimittavasavatti devas. This is the third mode of enjoyment of sense pleasures.

41. Three modes of enjoyment of bliss: Friends, there are beings who, having previously developed and developed the bliss of the lower states (of jhāna) enjoy the bliss (of the higher states). They are the Brahmās of the first jhāna plane. This is the first mode of enjoyment of bliss. Friends, there are beings who are soaked in jhanic bliss, who are drenched in it, permeated with it and suffused with it. Occasionally they make the joyous utterance; 'Oh how blissful, Oh how blissful'. They are the Brahmās of the Ābhassara realm. This is the second mode of enjoyment of bliss.

Friends, there are beings who are soaked in jhanic bliss, who are drenched in it, permeated with it and suffused with it. They are delighted with their blissful state, enjoying the serene happiness of mind. They are the Brahmās of Subhakinā realm. This is the third mode of enjoyment of bliss.

42. Three kinds of knowledge: knowledge of one undergoing training; knowledge of one who has completed the training; that of one who is neither undergoing the training nor has completed the training.

43. The other three kinds of knowledge: knowledge acquired by reasoning; knowledge acquired by learning; knowledge acquired by development of mental culture (bhāvanā).

44. Three weapons: the weapon of learning; the weapon of solitude; the weapon of wisdom.

45. Three Faculties: the faculty of knowledge acquired by the thought, 'I shall come to realize what has not to be realized before Nibbāna; faculty of perfect knowledge of what has already been realized (in the first level of Enlightenment); the faculty of final knowledge.

46. Three kinds of the Eye: seeing by physical eyes (i.e. eye sensitivity); by divine eyes (i.e. special apperception); seeing by the eye of wisdom.

47. Three kinds of Training: training of higher morality; training in higher concentration; training in higher knowledge.

48. Three types of Development; developing the mindfulness of sense impressions at the five doors (kāyabhāvanā); developing the mindfulness of the mental activities (jhāna attainment) (citta bhāvanā); developing the highest state of insight knowledge (Arahattaphala paūfa bhavanā).

49. Three Supreme things: supreme vision (Vipassanā Insight); supreme practice (Ariya Magga); supreme emancipation (Arahataphala).

50. Three kinds of Concentration. Concentration accompanied by initial application of the mind and sustained application of the mind (first jhāna), Concentration without initial application of the mind and accompanied by sustained application of the mind (second jhāna); Concentration accompanied neither by initial application of the mind nor by sustained application of the mind (third and fourth jhāna).

51. The other three types of Concentration; Concentration associated with contemplation of non-self; Concentration associated with contemplation of impermanence (signless Concentration); Concentration associated with contemplation of dukkha.

52. Three Purities; purity of action, purity of speech, purity of thought.

53. Three kinds of Moral Perfection in the practice of a Muni; perfect self restraint in action, perfect self restraint in speech, perfect self restraint in thought.

54. Three kinds of Proficiency; proficiency in the knowledge of the growth of meritoriousness, proficiency in the knowledge of the decline in meritoriousness, proficiency in the knowledge of the reasons for such growth and decline.

55. Three forms of intoxication with pride: pride of health, pride of youth; pride of longevity.

56. The three dominant influences affecting one's actions: respect to one's own status and position; respect for opinion of the community; respect for the Dhamma.

57. Three topics of discourse: one may talk of the past, saying 'such things had happened in the past, one may talk of the future, saying 'such things will happen in time to come', one may talk of the present saying, 'such things are happening now in the present'.

58. Three kinds of Knowledge: knowledge of past existences; knowledge of the passing away and rebirth of beings; knowledge of the destruction of all Āsavas, moral intoxicants.

39. Three modes of abiding': divine abiding, Brahmā abiding. Ariya abiding.

60. The three Miracles: the miracle of the supernormal psychic powers; the miracle of knowing other people's mind (whom to teach); the miracle of knowing what to teach.

Friends, these are the three dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who 15 Homage-Worthy, who is Perfectly Self-Enlightened.

These four dhammas should be recited by you all in concord and without dissension ...p... for the welfare, benefit and happiness of devas and men.

၃၀၅။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူ အပ်သော သုံးပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသုံးပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

အဘယ်တရား သုံးပါးတို့နည်းဟူမူ -

အကုသိုလ် မူလတို့သည် လောဘအကုသိုလ်မူလ၊ ဒေါသအကုသိုလ်မူလ၊ မောဟအကုသိုလ်မူလအားဖြင့် သုံးပါး တို့တည်း။ (၁)

ကုသိုလ် မူလတို့သည် အလောဘကုသိုလ်မူလ၊ အဒေါသကုသိုလ်မူလ၊ အမောဟကုသိုလ်မူလအားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၂)

မကောင်းသောအကျင့် 'ဒုစရိုက် ' တို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ကာယဒုစရိုက် '၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက် '၊ စိတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် 'မနော ဒုစရိုက် 'အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃)

ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' 'တို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသော အကျင့် 'ကာယသုစရိုက်'၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်'၊ စိတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် 'မနောသု စရိုက်'အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄)

မကောင်းသော ကြံစည်ခြင်းတို့သည် ကာမနှင့်စပ်၍ ကြံစည်ခြင်း 'ကာမဝိတက်'၊ ဒေါသနှင့်စပ်၍ ကြံစည်ခြင်း 'ဗျာပါဒဝိတက်'၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့်စပ်၍ ကြံစည်ခြင်း 'ဝိဟ သာဝိတက်' အားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၅)

ကောင်းသော ကြံစည်ခြင်းတို့သည် ကာမမှ လွတ်ရန် ကြံစည်ခြင်း 'နေက္ခမ္မဝိတက်'၊ မေတ္တာနှင့် စပ်၍ ကြံစည် ခြင်း 'အဗျာပါဒဝိတက်'၊ ကရုဏာနှင့်စပ်၍ ကြံစည်ခြင်း 'အဝိဟ သာဝိတက်' အားဖြင့် သုံးပါး တို့တည်း။ (၆)

မကောင်းသော ကြံခြင်းတို့သည် ကာမနှင့်စပ်သော ကြံခြင်း 'ကာမသင်္ကပ္ပ'၊ ဒေါသနှင့်စပ်သော ကြံ ခြင်း 'ဗျာပါဒ သင်္ကပ္ပ'၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့်စပ်သော ကြံခြင်း 'ဝိဟ သာသင်္ကပ္ပ' အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၇)

ကောင်းသော ကြံခြင်းတို့သည် ကာမမှ လွတ်ရန် ကြံခြင်း 'နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပ'၊ မေတ္တာနှင့် စပ်၍ ကြံ ခြင်း 'အ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ'၊ ကရုဏာနှင့်စပ်၍ ကြံခြင်း 'အဝိဟ သာသင်္ကပ္ပ' အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၈)

မကောင်းသော အမှတ်တို့သည် ကာမနှင့်စပ်သော မှတ်ခြင်း 'ကာမသညာ'၊ ဒေါသနှင့်စပ်သော မှတ် ခြင်း 'ဗျာပါဒသညာ'၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့်စပ်သော မှတ်ခြင်း 'ဝိဟ သာသညာ' အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၉)

ကောင်းသော အမှတ်တို့သည် ကာမမှ လွတ်ရန် မှတ်ခြင်း 'နေက္ခမ္မသညာ'၊ မေတ္တာနှင့် စပ်၍ မှတ် ခြင်း 'အ ဗျာပါဒသညာ'၊ ကရုဏာနှင့်စပ်၍ မှတ်ခြင်း 'အဝိဟ သာသညာ' အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၀)

--

အကုသိုလ်ဓာတ်တို့သည် ကာမနှင့် စပ်သော သဘော 'ကာမဓာတ်'၊ ဒေါသနှင့် စပ်သော သဘော 'ဗျာပါဒဓာတ်'၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းနှင့် စပ်သောသဘော 'ဝိဟ သာဓာတ်' အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၁)

ကုသိုလ်ဓာတ်တို့သည် ကာမမှ လွတ်ရန် သဘော 'နေက္ခမ္မဓာတ်'၊ မေတ္တာနှင့်စပ်သော သဘော 'အဗျာပါဒ ဓာတ်'၊ ကရုဏာနှင့်စပ်သော သဘော 'အဝိဟ သာဓာတ်' အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၂)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဓာတ်တို့သည် ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၃)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဓာတ်တို့သည် ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၊ နိရောဓဓာတ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၄)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဓာတ်တို့သည် ဟီနဓာတ်၊ မဇ္ဈိမဓာတ်၊ ပဏီတဓာတ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၅)

တဏှာတို့သည် ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၆)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း တဏှာတို့သည် ကာမတဏှာ၊ ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာအားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၁၇)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း တဏှာတို့သည် ရူပတဏှာ၊ အရူပတဏှာ၊ နိရောဓတဏှာအားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၁၈)

သံယောဇဉ်တို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၁၉)

အာသဝတို့သည် ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၀)

ဘဝတို့သည် ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၁)

ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ကာမဂုဏ်ကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း၊ (တိတ္ထိတို့သည်) မြတ်သော အကျင့်ဟု သမုတ်
အပ်သော မိစ္ဆာအယူကို ရှာမှီးခြင်းအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၂)

မာန်တို့သည် 'ငါသည် မြတ်၏' ဟူသော သေယျမာန်၊ 'ငါသည် တူ၏' ဟူသော သဒိသမာန်၊ 'ငါသည် ယုတ်၏'
ဟူသော ဟီနမာန်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၃)

ကာလတို့သည် အတိတ်ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၄)

အစုတို့သည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဟူသော အစု၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အကြောင်းဟူသော အစု၊ ဥပါဒါနကု
ခန္ဓာငါးပါးချုပ်ခြင်းဟူသော အစုအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၅)

ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' တို့သည် ချမ်းသာခံစားခြင်း 'သုခဝေဒနာ'၊ ဆင်းရဲခံစားခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ'၊ လျစ်လျူရှု၍
ခံစားခြင်း 'ဥပေက္ခာဝေဒနာ'အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၆)

ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' တို့သည် ဒုက္ခဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၇)

အစုတို့သည် မကောင်းကျိုးပေးခြင်း၌ မြဲသော အစု၊ ကောင်းကျိုးပေးခြင်း၌ မြဲသော အစု၊ (နှစ်မျိုးစလုံး၌) မမြဲသော အစုအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၂၈)

ယုံမှားခြင်းတို့သည် အတိတ်ကာလကို အာရုံပြု၍ ယုံမှား၏။ တွေးတော ယုံမှား၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။ အနာဂတ်ကာလကို အာရုံပြု၍ ယုံမှား၏။ တွေးတော ယုံမှား၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည် နိုင်။ ယခုပစ္စုပ္ပန် ကာလကို အာရုံပြု၍ ယုံမှား၏။ တွေးတော ယုံမှား၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်ခြင်း အားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၂၉)

--

မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးမစောင့်စည်းရသော တရားတို့သည် - ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် စင်ကြယ်ပြီးသော ကိုယ်အကျင့် 'ကာယဒုစရိုက် ' ရှိတော်မူ၏။ "ငါ၏ ဤကာယဒုစရိုက်အကျင့်ကို သူတစ်ပါး မသိပါစေသတည်း"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် ကာယဒုစရိုက်ကို စောင့်ရှောက်ရာ၏။ (ထိုသို့သော) ကာယဒုစရိုက်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ရှိတော်မူ။

ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် စင်ကြယ်ပြီးသော နှုတ်အကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက် ' ရှိတော်မူ၏။ "ငါ၏ ဤဝစီဒုစရိုက်အကျင့်ကို သူတစ်ပါး မသိပါစေသတည်း"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် ဝစီဒုစရိုက်ကို စောင့်ရှောက်ရာ၏။ (ထိုသို့သော) ဝစီဒုစရိုက်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ရှိတော်မူ။

ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် စင်ကြယ်ပြီးသော စိတ်အကျင့် 'မနောဒုစရိုက် ' ရှိတော်မူ၏။ "ငါ၏ ဤမနောဒုစရိုက်အကျင့်ကို သူတစ်ပါး မသိပါစေသတည်း"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် မနောဒုစရိုက်ကို စောင့်ရှောက်ရာ၏။ (ထိုသို့သော) မနောဒုစရိုက်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ရှိတော်မူခြင်းအားဖြင့် သုံးပါး တို့တည်း။ (၃၀)

ကြောင့်ကြခြင်းတို့သည် ရာဂ ကြောင့်ကြခြင်း၊ ဒေါသ ကြောင့်ကြခြင်း၊ မောဟ ကြောင့်ကြခြင်းအား ဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၁)

မီးတို့သည် ရာဂမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၂)

တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော မီးတို့သည် အမိအဖမီး၊ အိမ်ရှင်မီး၊ အလှူခံမီးအားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၃၃)

ရုပ်ကို အပြားအားဖြင့် ရေတွက်ခြင်းတို့သည် မြင်ခြင်းနှင့်လည်း တကွ၊ ထိပါးခြင်းနှင့်လည်း တကွ ဖြစ်သော ရုပ်၊ မြင်ခြင်းကားမရှိ ထိပါးခြင်းနှင့်သာ တကွဖြစ်သော ရုပ်၊ မြင်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ထိပါးခြင်း လည်း မရှိသော ရုပ် အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၄)

သင်္ခါရတို့သည် ပုညာ ဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာ ဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဇ္ဇာ ဘိသင်္ခါရအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၅)

ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကျင့်ပြီး 'အသေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ' လည်း မဟုတ်၊ ကျင့်ပြီး 'အသေက္ခ'လည်း မဟုတ်သော 'နေဝသေက္ခ နာသေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၆)

ထေရ်တို့သည် အသက်အရွယ်အားဖြင့် ကြီးသော 'ဇာတိ' ထေရ်၊ တရားဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးသော 'ဓမ္မ'ထေရ်၊ သမုတ်အပ်သောအားဖြင့် ကြီးသော 'သမ္မုတိ' ထေရ်အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၇)

ပုညကိရိယာဝတ္ထုတို့သည် ဒါနဖြင့် ပြီးသော ပုညကိရိယာဝတ္ထု၊ သီလဖြင့် ပြီးသော ပုညကိရိယာ ဝတ္ထု၊ ဘာဝနာ ဖြင့်ပြီးသော ပုညကိရိယာဝတ္ထုအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၈)

စောဒနာခြင်း အကြောင်းတို့သည် မြင်၍ စောဒနာခြင်း၊ ကြား၍ စောဒနာခြင်း၊ ယုံမှားရှိ၍ စောဒနာ ခြင်း အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၃၉)

ကာမဂုဏ် ခံစားခြင်းတို့သည် သုံးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ထင်ရှားရှိသော ကာမဂုဏ်ကို ခံစား ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ထင်ရှားသော ကာမဂုဏ်တို့၌ (မိမိ) အလိုသို့ လိုက်စေတတ် ကုန်၏။ အဘယ်သူတို့နည်းဟူမူ - လူ၊ အချို့သောနတ်၊ အချို့သော ဝိနိပါတိက သတ္တဝါတို့ တည်း။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်းတည်း။

--

ငါ့သျှင်တို့ ဖန်ဆင်းအပ်သော ကာမဂုဏ်ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ဖန်ဆင်း၍ ဖန်ဆင်း၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ (မိမိ) အလိုသို့ လိုက်စေတတ်ကုန်၏။ အဘယ်သူတို့နည်းဟူမူ - နိမ္မာနရုတ်နတ်တို့ တည်း။ ဤကား ဒုတိယမြောက် ကာမဂုဏ် ခံစားခြင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ သူတစ်ပါးဖန်ဆင်းအပ်သော ကာမဂုဏ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် သူတစ်ပါး ဖန်ဆင်းအပ်သော ကာမဂုဏ်တို့၌ (မိမိ) အလိုသို့ လိုက်စေတတ်ကုန်၏။ အဘယ် သူတို့နည်းဟူမူ - ပ ရန်နိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့တည်း။ ဤကား တတိယမြောက် ကာမဂုဏ် ခံစားခြင်း တည်း။ (၄၀)

ချမ်းသာခံစားခြင်းတို့သည် သုံးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ အောက်အောက်ချမ်းသာကို ဖြစ်စေ၍ ဖြစ် စေ၍ အထက်အထက်ချမ်းသာကို ခံစားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သူတို့နည်းဟူမူ - ပဌမဈာန်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော ချမ်းသာခံစားခြင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဈာန်ချမ်းသာခံစားခြင်းဖြင့် စွတ်စိုကုန်သော ထက်ဝန်းကျင် စွတ်စိုကုန်သော ထက်ဝန်း ကျင် ပြည့်ဝ ကုန်သော ထက်ဝန်းကျင် ပျံ့နှံ့ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် တစ်ရံတစ်ခါ "ဪ ချမ်းသာစွာ ဪ ချမ်းသာစွာ" ဟု ဥဒါန်းကျူးကုန်၏။ အဘယ်သူတို့နည်းဟူမူ - အာဘဿရဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ တို့တည်း။ ဤကား ဒုတိယမြောက် ချမ်းသာခံစားခြင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဈာန်ချမ်းသာခံစားခြင်းဖြင့် စွတ်စိုကုန်သော ထက်ဝန်းကျင် စွတ်စိုကုန်သော ထက်ဝန်း ကျင် ပြည့်ဝ ကုန်သော ထက်ဝန်းကျင်ပျံ့နှံ့ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် နှစ်လိုဝမ်းမြောက် ကုန်သည် ဖြစ်၍ ကောင်းမြတ်သည်သာဖြစ်သော စိတ်၏ ချမ်းသာကို ခံစားကုန်၏။ အဘယ်သူတို့နည်းဟူမူ - သုဘကိဏှာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့တည်း။ ဤကား တတိယမြောက် ချမ်းသာ ခံစားခြင်းတည်း။ (၄၁)

ပညာတို့သည် ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ' ပညာ၊ ကျင့်ပြီး 'အသေက္ခ' ပညာ၊ ကျင့်ဆဲလည်း မဟုတ်၊ ကျင့်ပြီးလည်း မဟုတ် 'နေဝသေက္ခနာသေက္ခ' ပညာအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၂)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ပညာတို့သည် ကြံစည်ဖြင့်ပြီးသော 'စိန္တာမယ' ပညာ၊ ကြားမြင်ခြင်းဖြင့်ပြီးသော 'သုတမယ' ပညာ၊ ပွားများခြင်းဖြင့်ပြီးသော 'ဘာဝနာမယ' ပညာအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၃)

လက်နက်တို့သည် အကြားအမြင်သုတလက်နက်၊ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း ဝိဝေကလက်နက်၊ ပညာလက်နက် အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၄)

ဣန္ဒြေတို့သည် အနုညာတညဿာမီတိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေ၊ အညာတာဝိန္ဒြေအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၅)

မျက်စိ 'စက္ခု' တို့သည် မံသစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခုအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၆)

သိက္ခာတို့သည် အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၇)

ဘာဝနာတို့သည် ကာယဘာဝနာ၊ စိတ္တဘာဝနာ၊ ပညာဘာဝနာအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၈)

အလွန်မြတ်သော တရားတို့သည် ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူသော မြတ်သော သဘောတရား၊ မဂ်ဉာဏ်ဟူသော မြတ်သော သဘောတရား၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသော မြတ်သော သဘောတရားအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၄၉)

သမာဓိတို့သည် သဝိတက္ကသဝိစာရသမာဓိ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရသမာဓိ အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၀)

--

ထိုမှတစ်ပါးလည်း သမာဓိတို့သည် သုညတသမာဓိ၊ အနိမိတ္တသမာဓိ၊ အပ္ပဏိဟိတသမာဓိအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၁)

စင်ကြယ်ခြင်းတို့သည် ကိုယ်၏ စင်ကြယ်ခြင်း၊ နှုတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်း၊ စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်း အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၂)

ရဟန်းအကျင့်တို့သည် ကိုယ်ဖြင့် ရဟန်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ရဟန်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ စိတ်ဖြင့် ရဟန်းအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၃)

လိမ္မာခြင်းတို့သည် အစီးအပွါး၌ လိမ္မာခြင်း၊ အစီးအပွါးမရှိသည်၌ လိမ္မာခြင်း၊ အကြောင်း၌ လိမ္မာ ခြင်းအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၄)

မာန်ယစ်ခြင်းတို့သည် အနာကင်းခြင်းဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်း၊ အရွယ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်း၊ ဇာတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် မာန်ယစ်ခြင်းအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၅)

အလေးပြုခြင်းတို့သည် မိမိကိုယ်ကို အလေးပြုခြင်း၊ လောကကို အလေးပြုခြင်း၊ တရားကို အလေးပြုခြင်း အားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၆)

စကားဖြစ်ကြောင်းတို့သည် သုံးပါးတို့တည်း။ "အတိတ်ခန္ဓာ၌ ဤသို့ ဖြစ်ပြီ"ဟု အတိတ်ခန္ဓာကို အကြောင်းပြု၍ စကားကို ပြောဆိုရာ၏။ "အနာဂတ်ခန္ဓာ၌ ဤသို့ ဖြစ်လတ္တံ့"ဟု အနာဂတ်ခန္ဓာကို အကြောင်းပြု၍ စကားကို ပြောဆိုရာ၏။ "ယခုပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌ ဤသို့ ဖြစ်ဆဲ"ဟု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို အကြောင်း ပြု၍ စကားကို ပြောဆိုရာ၏။ (ဤသုံးပါးတို့တည်း။) (၅၇)

ဝိဇ္ဇာတို့သည် ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသော ဘဝကို အောက်မေ့၍ သိသော 'ပုဗ္ဗနိဝါသာနဿတိဉာဏ်' ဝိဇ္ဇာ၊ သတ္တဝါတို့၏ သေခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို သိသော 'စုတူပပါတဉာဏ်' ဝိဇ္ဇာ၊ အာသဝေါတရားတို့ကို ကုန်စေရာဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်၌ ဖြစ်သော 'အာသဝက္ခယဉာဏ်' ဝိဇ္ဇာအားဖြင့် သုံးပါးတို့တည်း။ (၅၈)

နေခြင်းတို့သည် နတ်ချမ်းသာနှင့်တူသော သမာပတ်ရှစ်ပါးချမ်းသာကို ခံစား၍ နေခြင်း၊ ဗြဟ္မာ ဝိဟာရတရားဖြင့် နေခြင်း၊ မြတ်သော ဖလသမာပတ်ချမ်းသာကို ခံစား၍ နေခြင်းအားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၅၉)

တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့သည် အထူးထူးတန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း တန်ခိုးပြာဋိဟာ၊ သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိ၍ ညွှန်းခြင်း ဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာ၊ သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိ၍ တရားဟောခြင်းဟူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာ အားဖြင့် သုံးပါးတို့ တည်း။ (၆၀)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သုံးပါးသော တရား တို့ကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုသုံးပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

Catukkaṃ စတုတ္ထ
The Groups of Fours
တရား လေးပါးစု

306. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena cattāro dhammā

sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ, na vivaditabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya

devamanussānaṃ. Katame cattāro?

“Cattāro satipaṭṭhānā. Idhāvuso, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā, vineyya loke abhijjhādomanassaṃ. Vedanāsu vedanānupassī...pe... citte cittānupassī...pe... dhammesu

dhammānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā vineyya loke abhijjhādomanassaṃ.

“Cattāro sammappadhānā. Idhāvuso, bhikkhu anuppannānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ anuppādāya chandaṃ janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahati.

Uppannānaṃ pāpakānaṃ akusalānaṃ dhammānaṃ pahānāya chandaṃ janeti vāyamati
vīriyaṃ ārabhati

cittaṃ paggaṇhāti padahati. Anuppannānaṃ kusalānaṃ dhammānaṃ uppādāya chandaṃ
janeti vāyamati

vīriyaṃ ārabhati cittaṃ paggaṇhāti padahati. Uppannānaṃ kusalānaṃ dhammānaṃ ṭhitiyā
asammosāya

bhiyyobhāvāya vepullāya bhāvanāya pāripūriyā chandaṃ janeti vāyamati vīriyaṃ ārabhati
cittaṃ

paggaṇhāti padahati.

“Cattāro iddhipādā. Idhāvuso, bhikkhu chandasamādhipadhānasaṅkhārasamannāgataṃ
iddhipādaṃ bhāveti. Cittasamādhipadhānasaṅkhārasamannāgataṃ iddhipādaṃ bhāveti.

Vīriyasamādhipadhānasaṅkhārasamannāgataṃ iddhipādaṃ bhāveti.

Vīmaṃsāsamādhipadhānasaṅkhārasamannāgataṃ iddhipādaṃ bhāveti.

“Cattāri jhānāni. Idhāvuso, bhikkhu vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ
savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamaṃ jhānaṃ [paṭhamajjhānaṃ (syā. kaṃ.)]

upasampajja viharati.

Vitakkavicārānaṃ vūpasamā ajjhattaṃ sampasādanaṃ cetaso ekodibhāvaṃ avitakkaṃ
avicāraṃ

samādhijaṃ pītisukhaṃ dutiyaṃ jhānaṃ [dutiyaajjhānaṃ (syā. kaṃ.)] upasampajja viharati.

Pītiyā ca

virāgā upekkhako ca viharati sato ca sampajāno, sukhañca kāyena paṭisaṃvedeti, yaṃ taṃ
ariyā

ācikkhanti – ‘upekkhako satimā sukhavihārī’ti tatiyaṃ jhānaṃ [tatiyaajjhānaṃ (syā. kaṃ.)]

upasampajja

viharati. Sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā, pubbeva somanassadomanassānaṃ
atthaṅgamā,

adukkhamasukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ [catutthajjhānaṃ (syā. kaṃ.)]

upasampajja viharati.

၃၀၆။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇနတာ ပဿတာ

အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ

သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ န ဝိဝိတဗ္ဗံ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ကတမေ စတ္တာရော။

စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ
ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ-
ဒေါမနဿံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပ။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပ။ ဓမ္မေသု
ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ
အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ (၁)

စတ္တာရော သမ္ပပ္ပဓာနာ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ
အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ
စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ
ပဟာနာယ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ
ပဒဟတိ၊ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ
ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ
ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ
ပါရိပူရိယာ ဆန္တံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ
ပဒဟတိ။ (၂)

စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု ဆန္တသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ
ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ၊ စိတ္တသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ၊
ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ၊ ဝိမံသာသမာဓိ
ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ (၃)

စတ္တာရိ ဈာနာနိ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ
အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ
ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဂူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော
ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ
ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော
သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ “ဥပေက္ခကော
သတိမာ သုခဝိဟာရီ”တိ၊ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ
ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာ
အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ (၄)

306. Friends, these are the four dhammas taught by the Bhagavā who knows all, who is Homasge-Worthy, who is Perfectly Self-Enlightened. These four dhammas should be recited by you all in concord and without dissension ...p... for the welfare, benefit and happiness of devas and men.

What are the four?

The Four Methods of Steadtast Mindfulness: Friends, the bhikkhus, following the Teaching, keeps his mind steadfastly on the body (kāya), with diligence, comprehension and mindfulness, thus keeping away covetousness and distress (which will appear if he is not mindful of the five khandhas).

He keeps his mind steadfastly on sensation with diligence, comprehension and mindfulness, thus keeping away covetousness and distress (which will appear if he is not mindful of the five khandhas). He keeps his mind steadfastly on the mind with diligence, comprehension and mindfulness; thus keeping away covetousness and distress. He keeps his mind steadfastly on the Dhammā with diligence, comprehension and mindfulness, thus keeping away covetousness and distress. (1)

The Four Supreme Effort: Friends, the bhikkhu following this Teaching exercises his will, makes effort, exerts himself, applies and urges his mind to prevent the arising of evil dhammas that have not yet arisen; he exercises his will, makes effort, exerts himself, applies and urges his mind to abandon the evil dhammas that have arisen; he exercises his will, makes effort, exerts himself, applies and urges his mind to promote good dhammas that have not yet arisen; he exercises his will, makes effort, exerts himself, applies and urges his mind to stabilize, to preserve, to enlarge, and to bring about full development of the good dhammas that have arisen.(2)

The Four Bases of Psychic Power: Friends, the bhikkhu following this Teaching develops the basis of psychic power, endowed with determined exertion where desire is predominant; he develops the basis of psychic power endowed with determined exertion where mind is predominant; he develops the basis of psychic power endowed with determined exertion where energetic effort is predominant; he develops the basis of psychic power endowed with determined exertion where investigative knowledge is predominant.(3).

The Four Stages of Jhanic Attainments: the bhikkhu following this Teaching, having overcome sensual pleasures and demeritorious factors, attains and remains in the First Jhāna

accompanied by initial application, accompanied by sustained application with pīti, and sukha, born of abandonment of hindrances.

Then having got rīd of vitakka, the initial application and vicāra, the sustained application, the bhikkhu attains and remains in the second jhāna, which has internal tranquillity and enhancement of one-pointedness of the mind, devoid of vitakka and vicāra, but with pīti and sukha born of concentration.

Having been detached from pīti, the bhikkhu dwells in equanimity with mindfulness and clear comprehension and experiences sukha in the body. He achieves and remains in the Third Jhāna for which the Noble Ones praise. 'He abides in sukha with equanimity and mindfulness..

With the abandoning of pain and pleasure, with the previous abandoning of sadness and gladness, he achieves and remains in the Fourth Jhāna, which has neither pain nor pleasure but has purity of mindfulness born of equanimity.(4)

၃၀၆။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူ အပ်ကုန်သော လေးပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုလေးပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ မငြင်းခုံအပ်။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏။

အဘယ်တရား လေးပါးတို့နည်းဟူမူ -

သတိပဋ္ဌာန်တို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်)၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ ဖြစ်တတ်သော လိုချင် တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'တို့၌ ဝေဒနာဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်။ ပ။ စိတ်၌ စိတ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင် လျက် သတိရှိလျက် သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ ဖြစ်တတ်သော လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၁)

သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်သေးသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ လုံ့လပြု၏။ ဝီရိယကို အား ထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ဖြစ်ပြီး မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ လုံ့လပြု၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ လုံ့လပြု၏။ ဝီရိယကို အား ထုတ်၏။ စိတ် ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။

ဖြစ်ပြီးကုသိုလ်တရားတို့ တည်တံ့ခြင်းငှါ မပျောက်ပျက်ခြင်းငှါ လွန်စွာ ဖြစ်ပွားခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ တိုးပွားခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်းငှါ ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ လုံ့လပြု၏။ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၂)

ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒရှေ့ သွားပြုသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း အားထုတ်ပြုပြင်မှု 'ပဓာနသင်္ခါရ' နှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ် ' တရားကို ပွားများ၏။ ဝီရိယရှေ့သွားပြုသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း အားထုတ်ပြုပြင်မှု 'ပဓာနသင်္ခါရ' နှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ် ' တရားကို ပွားများ၏။ စိတ်ရှေ့သွားပြုသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း အားထုတ်ပြုပြင်မှု 'ပဓာနသင်္ခါရ'နှင့်လည်း ကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ် ' တရားကို ပွားများ၏။ ပညာရှေ့သွားပြုသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း အားထုတ်ပြုပြင်မှု 'ပဓာနသင်္ခါရ' နှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ 'ဣဒ္ဓိပါဒ် ' တရားကို ပွားများ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၃)

ဈာန်တို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ် တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွ ဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏကင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ဝီတိ'၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

--

ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကို ပွားစေတတ်သော ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ' မရှိသော တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ဝီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ဝီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် သတိသမ္ပဇ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှု လျက် နေ၏။ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူကို "လျစ်လျူရှုသူ

သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ"ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထို တတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ရှေးဦးက ပင်လျှင် ချုပ် နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော ဥပေက္ခာကြောင့်ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင် ကြယ်ခြင်းရှိ သော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၄)

307. “Catasso samādhībhāvanā. Atthāvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā
diṭṭhadhammasukhavihārāya saṃvattati. Atthāvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā
ñāṇadassanapaṭilābhāya saṃvattati. Atthāvuso samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā
satisampajaññāya
saṃvattati. Atthāvuso samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā āsavānaṃ khayāya saṃvattati.
“Katamā cāvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā diṭṭhadhammasukhavihārāya
saṃvattati?
Idhāvuso, bhikkhu vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ...pe... catutthaṃ
jhanānaṃ
upasampajja viharati. Ayaṃ, āvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā
diṭṭhadhammasukhavihārāya
saṃvattati.
“Katamā cāvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā ñāṇadassanapaṭilābhāya saṃvattati?
Idhāvuso, bhikkhu ālokasaññānaṃ manasi karoti, divāsaññānaṃ adhiṭṭhāti yathā divā tathā
rattiṃ, yathā
rattiṃ tathā divā. Iti vivaṭena cetasā apariyonaddhena sappabhāsaṃ cittaṃ bhāveti. Ayaṃ,
āvuso
samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā ñāṇadassanapaṭilābhāya saṃvattati.
“Katamā cāvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā satisampajaññāya saṃvattati?
Idhāvuso,
bhikkhuno veditā vedanā uppajjanti, veditā upaṭṭhahanti, veditā abbhatthaṃ gacchanti. Veditā
saññā
uppajjanti, veditā upaṭṭhahanti, veditā abbhatthaṃ gacchanti. Veditā vitakkā uppajjanti, veditā
upaṭṭhahanti, veditā abbhatthaṃ gacchanti. Ayaṃ, āvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā
satisampajaññāya saṃvattati.

“Katamā cāvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā āsavānaṃ khayāya saṃvattati?
Idhāvuso,
bhikkhu pañcasu upādānakkhandhesu udayabbayānupassī viharati. Iti rūpaṃ, iti rūpassa
samudayo, iti
rūpassa atthaṅgamo. Iti vedanā...pe... iti saññā... iti saṅkhārā... iti viññāṇaṃ, iti viññāṇassa
samudayo,
iti viññāṇassa atthaṅgamo. Ayaṃ, āvuso, samādhībhāvanā bhāvitā bahulīkatā āsavānaṃ
khayāya
saṃvattati.

၃၀၇။ စတသော သမာဓိဘာဝနာ။ အတ္ထာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ
ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။ အတ္ထာဂုသော
သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဉာဏဒဿနပဋိလာဘာယ
သံဝတ္တတိ။ အတ္ထာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ
သတိသမ္ပဇညာယ သံဝတ္တတိ။ အတ္ထာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ
ဗဟုလီကတာ အာသဝါနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ။

ကတမာ စာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခ-
ဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိဇ္ဇ
အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ။ ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ
အာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ
သံဝတ္တတိ။ (၅-၁)

ကတမာ စာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဉာဏ-
ဒဿနပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု အာလောကသညံ
မနသိ ကရေတိ။ ဒိဝါသညံ အဓိဋ္ဌာတိ ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိ။ ယထာ
ရတ္တိ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဇ္ဇေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ
စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ အယံ အာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ
ဉာဏာဿနပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ။ (၅-၂)

ကတမာ စာဂုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတိ-
သမ္ပဇညာယ သံဝတ္တတိ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခုနော ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ဝိဒိတာ ဥပ္ပဟန္တိ၊ ဝိဒိတာ အဗ္ဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝိဒိတာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝိဒိတာ

ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဝိဒိတာ အပ္ပတ္တံ ဝစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ ဝိတက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဝိဒိတာ
ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဝိဒိတာ အပ္ပတ္တံ ဝစ္ဆန္တိ။ အယံ အာရုသော သမာဓိဘာဝနာ
ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတိသမ္ပဇညာယ သံဝတ္တတိ။ (၅.၃)

ကတမာ စာရုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အာသဝါနံ
ဓယာယ သံဝတ္တတိ။ ဣဓာရုသော ဘိက္ခု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာ-
နုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣတိ ရူပံ၊ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ရူပဿ အတ္တင်္ဂမော။
ဣတိ ဝေဒနာ။ ဣတိ သညာ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ဝိညာဏံ၊ ဣ ဣတိ ဝိညာဏဿ
သမုဒယော၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္တင်္ဂမော။ အယံ အာရုသော သမာဓိ-
ဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အာသဝါနံ ဓယာယ သံဝတ္တတိ။ (၅-၄)

307. Four Kinds of Development of Concentration: Friends, there is the development of concentration which, if cultivated and repeatedly practised, conduces to a happy life here and now. (1)

Friends, there is the development of concentration which if, cultivated and repeatedly practised, conduces to the acquisition of the vision of knowledge. (2)

Friends, there is the development of concentration which if, cultivated and repeatedly practised, conduces to the mindfulness and clear comprehension. (3)

Friends, there is the development of concentration which if, cultivated and repeatedly practised, conduces to the extinction of āsavas. (4)

Friends, what is the development of concentration which if, cultivated and repeatedly practised, conduces to a happy life here and now? Friends, in this Teaching, a bhikkhu detached from sensual pleasures and demeritorious factors, achieves and remains in the first jhāna which has vitakka (initial application of the mind) ...p... achieves and remains in the fourth jhāna. Friends, this is development of concentration which if, cultivated and repeatedly practised, conduces to a happy life here and now.(5-1)

Friends, what is the development of concentration which, if cultivated and repeatedly practised conduces to acquisition of the vision of knowledge? Friends, in this Teaching, a bhikkhu contemplates on the perception of light. He fixes his attention on the perception of day. He considers night as day and day as night. Thus with unhampered open mind, he develops the mind which arises together with light.

Friends, this is the development of concentration which, if cultivated and repeatedly practised, conduces to the acquisition of the vision of knowledge (5-2)

Friends, what is the development of concentration which, if cultivated and repeatedly practised, conduces to mindfulness and clear comprehension? Friends, in this Teaching, a bhikkhu clearly knows the arising, the (momentary) manifestation and the cessation of sensations; clearly knows the arising, the (momentary) manifestation, and the cessation of perception; clearly knows the arising, the (momentary) manifestation, and the cessation of vitakka. Friends, this is the development of concentration which, if cultivated and repeatedly practised, conduces to the mindfulness and clear comprehension.(5-3).

Friends, what is the development of concentration which, if cultivated and repeatedly practised, conduces to the extinction of Āsavas? Friends, in this Teaching, a bhikkhu dwells in repeated contemplation of the arising and cessation of the five aggregates which are the objects of clinging, thus: 'Such is corporeality (rūpa); such is the arising of corporeality; such is the cessation of corporeality, such is sensation (vedanā), such is perception (saṃvāsa), such is volitional activities (saṅkhāra), such such is the cessation of consciousness. Friends, this is the development of concentration which, if cultivated and repeatedly practised, conduces to the extinction of Āsavas.(5-4).

၃၀၇။ သမာဓိဘာဝနာတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့ အလာ ပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်အမြင်ကို ရခြင်း ငှါဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော သတိသမ္ပဇင်နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် ရှိ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။

ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် အဘယ်နည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း 'ဝိတက်' နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း 'ဝိစာရ'နှင့် တကွဖြစ်သော 'နီဝရဏ'ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ဝီတိ'၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့

အလာ ပြုအပ်သော ဤသမာဓိဘာဝနာသည် ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (ဤသည်ပင် တည်း)။ (၅-၁)

ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်အမြင်ကို ရခြင်းငှါ ဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် အဘယ်နည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်)၌ ရဟန်းသည် အလင်း ရောင်အမှတ်ကို နှလုံးသွင်း၏။ နေ့ဟူသော အမှတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်ပြု၏။ နေ့ကဲ့သို့ ညဉ့်ကို ညဉ့်ကဲ့သို့ နေ့ကို နှလုံးသွင်း၏။ ဤသို့ အပိတ်အပင်မရှိသော ထက်ဝန်းကျင် မြွေးယုက်ခြင်းမရှိသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိသော စိတ်ကို ပွား များ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော ဤသမာဓိဘာဝနာသည် (ဒိဗ္ဗစက္ခု) ဉာဏ်အမြင်ကို ရခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (ဤသည်ပင်တည်း)။ (၅-၂)

--

ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော သတိသမ္ပဇ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါ ဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် အဘယ်နည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်)၌ ရဟန်းအား ဝေဒနာတို့ သည် ထင်ရှား ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားကုန်သည် ဖြစ်၍ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက် ကုန်၏။ သညာတို့သည် ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားကုန်သည် ဖြစ်၍ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှား ကုန်သည်ဖြစ်၍ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဝိတက်တို့သည် ထင်ရှား ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှား ကုန်သည် ဖြစ်၍ ထင်ကုန်၏။ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော ဤသမာဓိဘာဝနာသည် သတိသမ္ပဇ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (ဤ သည်ပင်တည်း)။ (၅-၃)

ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သော သမာဓိဘာဝနာသည် အဘယ်နည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်)၌ ရဟန်းသည် ဥပါဒါန ကုဏ္ဍာငါးပါးတို့၌ အဖြစ်အပျက်ကို ရှု၍ နေ၏။ ရုပ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ရုပ်၏ ချုပ် ခြင်းသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ဝေဒနာသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ သညာသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ သင်္ခါရ တို့သည် ဤသို့ သဘောရှိကုန်၏။ ဝိညာဉ်သည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဤသို့ သဘောရှိ၏။ ဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဤသို့ သဘော ရှိ၏ဟု (ရှု၍ နေ၏)။ ငါ့သျှင်တို့ ပွားစေအပ်သော အဖန်ဖန် အလေ့အလာပြုအပ်သော ဤသမာဓိ ဘာဝနာသည် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (ဤ သည်ပင်တည်း)။ (၅-၄)

308. “Catasso appamaññā. Idhāvuso, bhikkhu mettāsahagatena cetasā ekaṃ disaṃ pharitvā viharati. Tathā dutiyaṃ. Tathā tatiyaṃ. Tathā catutthaṃ. Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya

sabbāvantam lokam mettāsahagatena cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena
abyāpajjena

[abyāpajjhena (sī. syā. kam. pī.)] pharitvā viharati. Karuṇāsahagatena cetasā...pe...

muditāsahagatena

cetasā...pe... upekkhāsahagatena cetasā ekam disam pharitvā viharati. Tathā dutiyam. Tathā
tatiyam.

Tathā catuttham. Iti uddhamadho tiriyaṃ sabbadhi sabbattatāya sabbāvantam lokam
upekkhāsahagatena

cetasā vipulena mahaggatena appamāṇena averena abyāpajjena pharitvā viharati.

“Cattāro āruppā. [arūpā (syā. kam. pī.)] Idhāvuso, bhikkhu sabbaso rūpasaññānam
samatikkamā

paṭighasaññānam atthaṅgamā nānattasaññānam amanasikārā ‘ananto ākāso’ti
ākāsānañcāyatanaṃ

upasampajja viharati. Sabbaso ākāśānañcāyatanaṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti
viññāṇañcāyatanaṃ upasampajja viharati. Sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma
‘natthi kiñcī’ti

ākāñcaññāyatanaṃ upasampajja viharati. Sabbaso ākiñcaññāyatanaṃ samatikkamma
nevasaññānāsaññāyatanaṃ upasampajja viharati.

“Cattāri apassenāni. Idhāvuso, bhikkhu saṅkhāyekaṃ paṭisevati, saṅkhāyekaṃ adhivāseti,
saṅkhāyekaṃ parivajjeti, saṅkhāyekaṃ vinodeti.

၃၀၈။ စတသော အပ္ပမညာ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတေန
စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။

တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမ္မဓော တိရိယံ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ
လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန

အဝေရေန ဘဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာသဟဂတေန

စေတသာ။ပ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန

စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။

တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမ္မဓော တိရိယံ သဗ္ဗမိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ

လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန

အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ (၆)

စတ္တာရော အာရပ္ပိ ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ

သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ
“အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊
သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏ”န္တိ
ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ
သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကန္တိ”တိ ဣန္ဒြိယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ သဗ္ဗသော
အာကိဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ
ဝိဟရတိ။ (၇)

စတ္တာရိ အပဿေနနိ။ ဣဓာဂုသော ဘိက္ခု သင်္ခါယေကံ ပဋိသေဝတိ၊
သင်္ခါယေကံ အဓိဝါသတိ၊ သင်္ခါယေကံ ပရိဝဇ္ဇေတိ သင်္ခါယေကံ
ဝိနောဒေတိ။ (၈)

308. The Four Ilimitables (Appamāṇā). Friends, in this Teaching a bhikkhu abides with a mind (filled) with goodwill (mettā), that permeates a quarter, likewise a second quarter, likewise a third quarter, likewise a fourth quarter; in the same manner, identifying himself with all beings everywhere above,

below and across, he abides with a mind (filled) with goodwill that extends to all beings in the world, and that is extensive, lofty, measureless, peaceable, and without malice.

He abides with a mind (filled) with Compassion (karuṇā) ..p... with Sympathetic Joy (muditā) ...p... with Equanimity (upekkhā) that permeates a quarter, likewise a second quarter, likewise a third quarter, likewise a fourth quarter; in the same manner, identifying himself with all beings everywhere, above, below, and across, he abides with a mind (filled) with equanimity that extends to all beings in the world, and that is extensive, lofty, measureless, peaceable and without malice. (6)

The Four Jhāna of the non-material sphere (aruppa): Friends, in this Teaching, a bhikkhu concentrates on the concept (space is infinite) and achieves and remains in the Ākāśanincāyatana

jhāna where all forms of rūpasaṇṇā have been completely transcended, all forms of patighasannā have vanished, and all forms of nānattasannā are not paid attention to.

Completely passing beyond the Ākāśānancāyatana jhāna, he concentrates that 'Consciousness is infinite' and achieves and remains in the vinnānanāyatana jhāna.

Completely passing beyond the vinnānanāyatana jhāna, he concentrates on the concept 'nothing is there' and achieves and remains in the ākāśanincāyatana jhāna.

Completely passing beyond the ākāsānancāyatana jhāna, he concentrates on "Consciousness is infinite" and achieves and remains in the Viñāṇācāyatana jhāna.

Completely passing beyond the Vīṭṭānācāyatana jhāna, he concentrates on the concept 'Nothing is there' and achieves and remains in the ākiñcaññāyatana jhāna.

Completely passing beyond the ākiñcaññāyatana jhāna. (7)

The Four Kinds of Support

Friends, in this Teaching, a bhikkhu reflecting wisely, makes use of certain things; Reflecting wisely, shows forbearance for certain things; reflecting wisely, avoids certain things: reflecting wisely, rejects certain things.(8)

၃၀၈။ အပ္ပမညာတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာစေလိုခြင်း 'မေတ္တာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါ အားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တ လောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူနှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောက ကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၆)

အာရပ္ပတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်)၌ ရဟန်းသည် ရူပသညာတို့ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ ပဋိဿသညာတို့ လုံးဝ ချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္တသညာတို့ကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းမူ၍ "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်၍ နေ၏။

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္စာယတနဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်၍ နေ၏။

ဝိညာဏဉာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ "တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္ဇ ဉာယတန ဗြဟ္မဒူတံသို့ ရောက်၍ နေ၏။ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ "ဤဝိညာဉ် သည် ငြိမ်သက်၏။ ဤဝိညာဉ်သည် မွန်မြတ်၏"ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) နေဝသညာနာသညာယတနသို့ ရောက်၍ နေ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၇)

--

မှီရာတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်)၌ ရဟန်းသည် ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ မှီဝဲသင့်သော အရာကို မှီဝဲ၏။ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သည်းခံသင့်သော အရာကို သည်းခံ၏။ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ရှောင်ကြဉ်သင့်သော အရာကို ရှောင်ကြဉ်၏။ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ ပယ်ဖျောက် သင့်သော အရာကို ပယ်ဖျောက်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၈)

309. “Cattāro ariyavaṃsā. Idhāvuso, bhikkhu santuṭṭho hoti itarītareṇa cīvareṇa, itarītaracīvarasantuṭṭhiyā ca vaṇṇavādī, na ca cīvarahetu anesanaṃ appatirūpaṃ āpajjati; aladdhā ca cīvaraṃ na paritassati, laddhā ca cīvaraṃ agadhito [agathito (sī. pī.)] amucchito anajjhāpanno ādīnavadassāvī nissaraṇapañño paribhujjati; tāya ca pana itarītaracīvarasantuṭṭhiyā nevattānukkaṃseti na paraṃ vambheti. Yo hi tattha dakkho analaso sampajāno paṭissato, ayaṃ vuccatāvuso – ‘bhikkhu porāṇe aggaññe ariyavaṃse ṭhito’.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu santuṭṭho hoti itarītareṇa piṇḍapātena, itarītarapiṇḍapātasantuṭṭhiyā ca vaṇṇavādī, na ca piṇḍapātahetu anesanaṃ appatirūpaṃ āpajjati; aladdhā ca piṇḍapātaṃ na paritassati, laddhā ca piṇḍapātaṃ agadhito amucchito anajjhāpanno ādīnavadassāvī nissaraṇapañño paribhujjati; tāya ca pana itarītarapiṇḍapātasantuṭṭhiyā nevattānukkaṃseti na paraṃ vambheti. Yo hi tattha dakkho analaso sampajāno paṭissato, ayaṃ vuccatāvuso – ‘bhikkhu porāṇe aggaññe ariyavaṃse ṭhito’.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu santuṭṭho hoti itarītareṇa senāsanena, itarītarasenāsanasantuṭṭhiyā

ca vaṇṇavādī, na ca senāsanahetu anesanam appatirūpaṃ āpajjati; aladdhā ca senāsanam na paritassati,

laddhā ca senāsanam agadhito amucchito anajjhāpanno ādīnavadassāvī nissaraṇapañño paribhuñjati;

tāya ca pana itarītarasenāsanasantuṭṭhiyā nevattānukkaṃseti na param vambheti. Yo hi tattha dakkho analaso sampajāno paṭissato, ayaṃ vuccatāvuso – ‘bhikkhu porāṇe aggaññe ariyavaṃse ṭhito’.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhu pahānārāmo hoti pahānarato, bhāvanārāmo hoti bhāvanārato; tāya

ca pana pahānārāmatāya pahānaratiyā bhāvanārāmatāya bhāvanāratiyā nevattānukkaṃseti na param

vambheti. Yo hi tattha dakkho analaso sampajāno paṭissato ayaṃ vuccatāvuso – ‘bhikkhu porāṇe

aggaññe ariyavaṃse ṭhito’.

၃၀၉။ စတ္တာရော အရိယဝံသာ။ ဣဓာဝသော ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ
ဣတရိတရေန စိဝရေန၊ ဣတရိတရစိဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒိ၊ န စ စိဝရ-
ဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ၊ အလဒ္ဓါ စ စိဝရံ န ပရိတဿတိ၊ လဒ္ဓါ စ
စိဝရံ အဂဓိတော” အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒိနဝဒဿာဝိ နိဿရဏ
ပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တာယ စ ပန ဣတရိတရစိဝရသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံ-
သေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော
ပဋိဿတော၊ အယံ ဝုစ္စတာဝသော ဘိက္ခု ပေါရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ
ဌိတော။ (၉-၁)

ပုန စပရံ အာဝသော ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန ပိဏ္ဏ-
ပါတေန၊ ဣတရိတရပိဏ္ဏပါတသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒိ၊ န စ ပိဏ္ဏပါတဟေတု
အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ၊ အလဒ္ဓါ စ ပိဏ္ဏပါတံ န ပရိတဿတိ၊ လဒ္ဓါ စ
ပိဏ္ဏပါတံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒိနဝဒဿာဝိ
နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တာယ စ ပန ဣတရိတရပိဏ္ဏပါတသန္တုဋ္ဌိယာ
နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော
သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော၊ အယံ ဝုစ္စတာဝသော ဘိက္ခု ပေါရာဏေ အဂ္ဂညေ
အရိယဝံသေ ဌိတော။ (၉-၂)

ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေန သေနာ-
သနေန၊ ဣတရိတရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ၊ န စ သေနာသန
ဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ၊ အလဒ္ဓါ စ သေနာသနံ န ပရိတဿတိ၊
လဒ္ဓါ စ သေနာသနံ အဂမိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒိနဝဒဿာဝီ
နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တာယ စ ပန ဣတရိတရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာ
နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော
သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော၊ အယံ ဝုစ္စတာဂုသော ဘိက္ခု ပေါရာဏေ အဂ္ဂညေ
အရိယဝံသေ ဌိတော။ (၉-၃)

ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု ပဟာနာရာမော ဟောတိ ပဟာနရတော၊
ဘာဝနာရာမော ဟောတိ ဘာဝနာရတော၊ တာယ စ ပန ပဟာနာရာမတာယ
ပဟာနရတိယာ ဘာဝနာရာမတာယ ဘာဝနာရတိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ
န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော ပဋိဿ-
တော၊ အယံ ဝုစ္စတာဂုသော ဘိက္ခု ပေါရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ
ဌိတော။ (၉-၄)

309. Four kinds of Noble Lineages.

Friends, in this Teaching, a bhikkhu is content with any kind of robe; he also speaks in praise of such contentment. He does not try to acquire robes in an improper way. When he does not get robes; he does not long for any, if he gets them he is not attached to them, is not infatuated with them, nor does he cling to them; seeing the faults in robes and being skilled in the path of deliverance from suffering, he just makes use of them. He does not exalt himself because of his contentment with any kind of robe nor does he look down upon others. He is skilled in the matter of contentment with any kind of robe: he is not indolent but fully comprehending with mindfulness.

Friends, such a bhikkhu is said to be one well-established in this foremost Noble Lineage as handed down from ancient times. (9-1).

And again friends, a bhikkhu is content with any kind of alms-food; he also speaks in praise of such contentment. He does not try to acquire alms-food in an improper way. When he does not get alms-food; he does not long for any; if he gets it, he is not attached to it; is not infatuated with it nor does he cling to it; seeing the faults in alms-food and being skilled in the path of deliverance from suffering, he just makes use of it. He does not exalt himself because of his contentment with any kind

of alms-food, nor does he look down upon others. He is skilled in the matter of contentment with any kind of alms-food; he is not indolent but fully comprehending with mindfulness.

Friends, such a bhikkhu is said to be one well-established in this foremost Noble Lineage as handed down from ancient times. (9-2)

And again, friends, a bhikkhu is content with any kind of monastic dwelling; he also speaks in praise of such contentment. He does not try to acquire monastic dwelling in an improper way. When he does not get monastic dwelling; he does not long for any; if he gets it, he is not attached to it, is not infatuated with it nor does he cling to it. Seeing the faults the monastic dwelling and being skilled in the path of deliverance from suffering, he just makes use of it. He does not exalt himself because of his contentment with any kind of monastic dwelling, nor does he look down upon others. He is skilled in the matter of contentment with any kind of monastic dwelling; he is not indolent but fully comprehending with mindfulness.

Friends, such a bhikkhu is said to be one well established in this foremost Noble Lineage as handed down from ancient times. (9-3).

And again, friends, a bhikkhu finds happiness in abandonment (of defilements) and he delights in it; he finds happiness in development (of meritorious mental states) and he delights in it. For finding happiness in abandonment and delighting in it, for finding happiness in the development and delighting in it, he does not exalt himself nor does he look down upon others.

He is skilled in finding happiness and delighting in abandonment and development; he is not indolent, but fully comprehending with mindfulness.

Friends, such a bhikkhu is said to be one well established in this foremost Noble Lineage as handed down from ancient times. (9-4)

၃၀၉။ အရိယဝံသတရားတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်)၌ ရဟန်းသည် ရရသမျှ သော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ရရသမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်း လေ့ရှိ၏။ သင်္ကန်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မလျောက်ပတ်သော မသင့်လျော်သော ရှာမှီးခြင်းသို့လည်း မရောက်၊ သင်္ကန်းမရ ခြင်းကြောင့်လည်း မတုန်လှုပ်၊ သင်္ကန်းရခြင်းကြောင့်လည်း ကပ်ငြိသောစိတ် မရှိ၊ တွေဝေသော စိတ် မရှိ၊ တွယ်တာသော စိတ်မရှိ၊ အပြစ်ကို ရှုလေ့ရှိ၏။ (တဏှာမှ) ထွက်မြောက်သော ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ သုံးဆောင်၏။ ထိုရရသမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်ကို လည်း မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကို လည်း မရှုတ်ချ။ ထိုရရသမျှသော သင်္ကန်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၌ အကြင် ရဟန်းသည် လိမ္မာ၏။ ပျင်းရိခြင်း မရှိ၊ ပညာအဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့သော ရဟန်းကို ရှေး၌ဖြစ်သော အမြတ်ဟူ၍ သိအပ်သော အရိယဝံသတရား၌ တည်သော ရဟန်းဟု ဆိုအပ်၏။ (၉-၁)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလေ့ရှိ၏။ ဆွမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မလျောက်ပတ်သော မသင့်လျော်သော ရှာမှီးခြင်းသို့လည်း မရောက်၊ ဆွမ်းမရခြင်းကြောင့်လည်း မတုန်လှုပ်၊ ဆွမ်းရခြင်း ကြောင့်လည်း ကပ်ငြိသောစိတ် မရှိ၊ တွေဝေသောစိတ် မရှိ၊ တွယ်တာသောစိတ် မရှိ၊ အပြစ်ကို ရှုလေ့ ရှိ၏။ (တဏှာမှ) ထွက်မြောက်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်၏။ ထိုရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်ကိုလည်း မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မရှုတ်ချ။ ထိုရရသမျှသော ဆွမ်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၌ အကြင် ရဟန်းသည် လိမ္မာ၏။ ပျင်းရိခြင်း မရှိ၊ ပညာ အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့သော ရဟန်းကို ရှေး၌ဖြစ်သော အမြတ်ဟူ၍ သိအပ်သော အရိယဝံသတရား၌ တည်သော ရဟန်းဟု ဆိုအပ်၏။ (၉-၂)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရရသမျှသော ကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ရရသမျှသော ကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ချီးမွမ်းလေ့ရှိ၏။ ကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မလျောက် ပတ်သော မသင့်လျော်သော ရှာမှီးခြင်းသို့လည်း မရောက်၊ ကျောင်းမရခြင်းကြောင့်လည်း မတုန်လှုပ်၊ ကျောင်းရခြင်းကြောင့်လည်း ကပ်ငြိသောစိတ် မရှိ၊ တွေဝေသောစိတ် မရှိ၊ တွယ်တာသောစိတ် မရှိ၊ အပြစ်ကို ရှုလေ့ရှိ၏။ (တဏှာမှ) ထွက်မြောက်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်၏။ ထိုရရ သမျှသော ကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်ကိုလည်း မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မရှုတ်ချ။ ထိုရရသမျှသော ကျောင်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း၌ အကြင်ရဟန်းသည် လိမ္မာ၏။ ပျင်းရိခြင်း မရှိ၊ ပညာအဆင် အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့သော ရဟန်းကို ရှေး၌ဖြစ်သော အမြတ်ဟူ၍ သိအပ်သော အရိယဝံသတရား၌ တည်သော ရဟန်းဟု ဆိုအပ်၏။ (၉-၃)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ပယ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ပယ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်၏။ ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်၏။ ဘာဝနာ၌ ပျော်ပိုက်၏။ ထိုပယ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပယ်ခြင်း၌ ပျော်ပိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာ၌ ပျော်ပိုက်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း မိမိကိုယ်ကိုလည်း မချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မရှုတ်ချ။ ထို ဘာဝနာပွားများခြင်း၌ အကြင် ရဟန်းသည် လိမ္မာ၏။ ပျင်းရိခြင်း မရှိ၊ ပညာအဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့သော ရဟန်းကို ရှေး၌ဖြစ်သော အမြတ်ဟူ၍ သိအပ်သော အရိယဝံသတရား၌ တည်သော ရဟန်းဟု ဆိုအပ်၏။ (၉-၄)

310. “Cattāri padhānāni. Saṃvarapadhānaṃ pahānapadhānaṃ bhāvanāpadhānaṃ [bhāvanāppadhānaṃ (syā.)] anurakkhaṇāpadhānaṃ [anurakkhaṇāppadhānaṃ (syā.)]. Katamañcāvuso, saṃvarapadhānaṃ? Idhāvuso, bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā na nimittaggāhī hoti nānubyañjanaggāhī. Yatvādhikaraṇaṃ cakkhundriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ, tassa saṃvarāya paṭipajjati, rakkhati cakkhundriyaṃ, cakkhundriye saṃvaraṃ āpajjati. Sotena saddaṃ sutvā... ghānena gandhaṃ ghāyitvā... jivhāya rasaṃ sāyitvā... kāyena phoṭṭhabbaṃ phusitvā... manasā dhammaṃ viññāya na nimittaggāhī hoti nānubyañjanaggāhī. Yatvādhikaraṇaṃ manindriyaṃ asaṃvutaṃ viharantaṃ abhijjhādomanassā pāpakā akusalā dhammā anvāssaveyyuṃ, tassa saṃvarāya paṭipajjati, rakkhati manindriyaṃ, manindriye saṃvaraṃ āpajjati. Idaṃ vuccatāvuso, saṃvarapadhānaṃ. “Katamañcāvuso, pahānapadhānaṃ? Idhāvuso, bhikkhu uppannaṃ kāmavitakkaṃ nādhivāseti pajahati vinodeti byantiṃ karoti [byantī karoti (syā. kaṃ.)] anabhāvaṃ gameti. Uppannaṃ byāpādavittakkaṃ...pe... uppannaṃ vihiṃsāvitakkaṃ... uppannuppanne pāpake akusale dhamme nādhivāseti pajahati vinodeti byantiṃ karoti anabhāvaṃ gameti. Idaṃ vuccatāvuso, pahānapadhānaṃ. “Katamañcāvuso, bhāvanāpadhānaṃ? Idhāvuso, bhikkhu satisambojjhaṅgaṃ bhāveti vivekanissitaṃ virāganissitaṃ nirodhanissitaṃ vossaggapariṇāmiṃ. Dhammavicayasambojjhaṅgaṃ

bhāveti... vīriyasambojjhaṅgaṃ bhāveti... pītisambojjhaṅgaṃ bhāveti...

passaddhisambojjhaṅgaṃ

bhāveti... samādhisambojjhaṅgaṃ bhāveti... upekkhāsambojjhaṅgaṃ bhāveti vivekanissitaṃ virāganissitaṃ nirodhanissitaṃ vossaggapariṇāmiṃ. Idaṃ vuccatāvuso, bhāvanāpadhānaṃ.

“Katamañcāvuso, anurakkhaṇāpadhānaṃ? Idhāvuso, bhikkhu uppannaṃ bhadrakaṃ [bhaddakaṃ

(syā. kaṃ. pī.)] samādhinimittaṃ anurakkhati – aṭṭhikasaññaṃ, puḷuvakasaññaṃ

[puḷavakasaññaṃ (sī.

pī.)], vinīlakasaññaṃ, vicchiddakasaññaṃ, uddhumātakasaññaṃ. Idaṃ vuccatāvuso, anurakkhaṇāpadhānaṃ.

“Cattāri ñāṇāni – dhamme ñāṇaṃ, anvaye ñāṇaṃ, pariye [paricce (sī. ka.), paricchede (syā. pī. ka.)

ṭīkā oloketabbā] ñāṇaṃ, sammutiyā ñāṇaṃ [sammatīñāṇaṃ (syā. kaṃ.)].

“Aparānipi cattāri ñāṇāni – dukkhe ñāṇaṃ, dukkhasamudaye ñāṇaṃ, dukkhanirodhe ñāṇaṃ,

dukkhanirodhagāminiyā paṭipadāya ñāṇaṃ.

၃၁၀။ စတ္တာရိ ပဓာနာနိ။ သံဝရပဓာနံ ပဟာနပဓာနံ ဘာဝနာပဓာနံ

အနုရက္ခဏာပဓာနံပ။ ကတမဇ္ဇာဝုသော သံဝရပဓာနံ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗ္ဗနဂ္ဂါဟီ၊ ယတွာဓိ-

ကရဏမေနံ စက္ခုန္တိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ

အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာဿဝေယျံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ ရက္ခတိ

စက္ခုန္တိယံ၊ စက္ခုန္တိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဓံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ

ဃာယိတွာ။ ဇိဝှိယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနဿ ဓမ္မံ

ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗ္ဗနဂ္ဂါဟီ၊ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္တိယံ

အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ

အန္ဓာဿဝေယျံ တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ ရက္ခတိ မနိန္တိယံ၊ မနိန္တိယေ သံဝရံ

အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော သံဝရပဓာနံ။ (၁၀-၁)

ကတမဇ္ဇာဝုသော ပဟာနပဓာနံ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ

နာဓိဝိသေတိ ပဇာတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိ ကရေတိ? အနဘာဝံ ဂမေတိ။

ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိသာဝိတက္ကံ။ ပ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ

အကုသလေ ဓမ္မေ နာဓိဝိသေတိ ပဇာတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိ ကရေ

အနဘာဝံ. ဂမေတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော ပဟာနပဓာနံ။ (၁၀-၂)

ကတမဇ္ဇာဝုသော ဘာဝနာပဓာနံ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ
ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိ။
ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဘာဝေတိ။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ
ဘာဝေတိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဘာဝေတိ။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဘာဝေတိ။
ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂိ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ
ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော ဘာဝနာပဓာနံ။ (၁၀-၃)

ကတမဇ္ဇာဝုသော အနုရက္ခဏာပဓာနံ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ဘဒြိကံ
သမာဓိနိမိတ္တံ အနုရက္ခတိ အဋ္ဌိကသညံ ပုဠုဝကသညံ ” ဝိနီလကသညံ ဝိစ္ဆိဒ္ဓက-
သညံ ဥဒ္ဓါမာတကသညံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော အနုရက္ခဏာပဓာနံ။ (၁၀-၄)

စတ္တာရိ ဉာဏာနိ၊ ဓမ္မေ ဉာဏံ အန္တယေ ဉာဏံ ပရိယေ ၆ ဉာဏံ သမ္မုတိယာ
ဉာဏံ။ (၁၁)

အပရာနိပိ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ၊ ဒုက္ခေ ဉာဏံ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ ဒုက္ခနိရောဓေ
ဉာဏံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ။ (၁၂)

310. Four kinds of Energetic Effort: Energetic effort that is aroused in one to restrain faculties such as eye, etc; Energetic effort that is aroused to thoughts such as sensuous desires; energetic effort that is aroused to develop meditation; Energetic effort that is aroused to safeguard the signs of concentration.

Friends, what is the Energetic Effort in the restraint of the faculties?

In this Teaching, friends, whenever a bhikkhu sees a visible object with the eye, he does not take in its characteristics (such as male or female). nor its secondary details (such as features, expressions, gestures). If the faculty of sight is left unguarded, such evil and demeritorious dhamma as covetousness and dissatisfaction stemming from that would overpower him as he fails to control his senses. So, he sets himself to take the task of guarding his faculty of sight, keeps watch on it, and gains control over it.

Whenever he hears a sound with the ear ... whenever he smells an odour with the nose ... whenever he tastes a flavour with the tongue ... whenever he touches a tangible object with

the body ...

Whenever he cognizes a mind-object with the mind, he does not take in its characteristics (such as male or female), nor its secondary details (such as features, expressions, gestures). If the faculty of mind is left unguarded, such evil and demeritorious factors as covetousness and dissatisfaction stemming from it would overpower him as he fails to control his senses. So he sets himself to the task of guarding his faculty of mind, keeps watch on it, and gains control over it.

Friends, this is said to be the energetic effort in the restraint of the faculties. (10-1).

Friends, what is the Energetic Effort in abandonment? In this Teaching friends, a bhikkhu does not tolerate, but forsakes, rejects, gets rid of, and prevents the recurrence in him of the arisen kāmavitakka, sensuous thoughts; ...p... the arisen byāpādavitakka, thoughts of malice; ...p... the arisen vihimsāvīṭakka, thoughts of injuring another; does not tolerate, but forsakes, rejects, gets rid of, and prevents the recurrence in him, of whatever evil and demeritorious factors that have arisen in him.

Friends, this is said to be the Energetic Effort in the abandonment of thoughts of sensuous desire. (10-2).

Friends, what is the Energetic Effort in the development of meditation? In this Teaching friends, a bhikkhu develops the enlightenment factor of mindfulness (sati sambojjhanga) that is directed to detachment (viveka) from defilements, freedom from attachment (virāga), cessation (nirodha) of defilements, and that promotes and develops the uprooting of defilements and speedy attainment of Nibbāna (vosagga parināmi); develops the enlightenment factor of investigative knowledge (dhammavicaya sambojjhanga)...; develops the enlightenment factor of effort (viriya sambojjhanga) ...; develops the enlightenment factor of delightful satisfaction (pīti sanībojjhanga) ...; develops the enlightenment factor of serenity (passadhi sambojjhanga) ...; develops the enlightenment factor of concentration (samādhi sambojjhanga) ...; develops the enlightenment factor of Equanimity (upekkhā sambojjhanga) that is directed to detachment from defilements, freedom from attachment, cessation of defilements, and that promotes and develops the uprooting of defilements and speedy attainment of Nibbāna.

Friends, this is said to be the Energetic Effort in the development of meditation. (10-3)

Friends, what is the Energetic Effort in safeguarding the signs of concentration? Friends in this Teaching, a bhikkhu safeguards the sign of concentration such as the notion of a skeleton,

the notion of a worm-infested corpse, the notion of a corpse discoloured with decay, the notion of a corpse cut into two in the middle, the notion of foulness of a bloated corpse.

Friends, this is said to be Energetic Effort in safeguarding the signs of concentration.(10-4)

Four Kinds of Knowledge

Knowledge of the Dhamma; knowledge following thereon: knowledge of the minds of others; knowledge of conventional matters. (11). The other four kinds of knowledge: knowledge of dukkha; knowledge of the origin of dukkha; knowledge of the cessation of dukkha: knowledge of the Path leading to the cessation of dukkha. (12).

၃၁၀။ ဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်းပဓာနတရားတို့သည် စက္ခုန္တရဿာန်ကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော ဝီရိယ 'သံဝရပဓာန'၊ ကာမဝိတက်စသည်ကို ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'ပဟာန ပဓာန'၊ ဗောဇ္ဈင် စသည်ကို ပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'ဘာဝနာပဓာန'၊ သမာဓိနိမိတ်ကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်သော ဝီရိယ 'အနုရက္ခဏာပဓာန' အားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ စက္ခုန္တရဿာန်ကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'သံဝရပဓာန' သည် အဘယ် နည်းဟူမူ -

ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် အဆင်း 'ရူပါရုံ' ကို မြင်သော် (မိန်းမ ယောက်ျားစသော) သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (လက်ခြေစသောအင်္ဂါ ပြုံးဟန်ရယ်ဟန်စသော အမူ အရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (အကယ်၍) စက္ခုန္တရဿာန်ကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (စက္ခုန္တရဿာန်ကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာယာခြင်း 'ဒေါမနဿ'ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ် တရားတို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကို လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန် ရာ၏။ (ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည်) ထိုစက္ခုန္တရဿာန်ကို စောင့်စည်းခြင်းငှါ ကျင့်၏၊ စက္ခုန္တရဿာန်ကို စောင့်စည်း၏၊ စက္ခုန္တရဿာန်၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

နားဖြင့် အသံ 'သဒ္ဓါရုံ' ကို ကြားသော် -

နှာဖြင့် အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ' ကို နှမ်းသော် -

လျှာဖြင့် အရသာ 'ရသာရုံ' ကို လျက်သော် -

ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ' ကို ထိသော် -

စိတ်ဖြင့် သဘောတရား 'ဓမ္မာရုံ' ကို သိသော် (မိန်းမယောက်ျားစသော) သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို စွဲယူလေ့ မရှိ၊ (လက်ခြေစသော အင်္ဂါ ပြုံးဟန် ရယ်ဟန်စသော အမူအရာ) အမှတ်လက္ခဏာကို စွဲယူလေ့မရှိ၊ (အကယ်၍) မနိန္ဒြေကို မစောင့်စည်းဘဲနေလျှင် ယင်း (မနိန္ဒြေကို မစောင့်စည်းခြင်းဟူသော) အကြောင်းကြောင့် မက်မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာယာခြင်း 'ဒေါမနဿ'ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရား တို့သည် ထိုမစောင့်စည်းသူကို လိုက်၍ နှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။ (ထို့ကြောင့် ရဟန်းသည်) ထိုမနိန္ဒြေကို စောင့် စည်းခြင်းငှါ ကျင့်၏။ မနိန္ဒြေကို စောင့်စည်း၏။ မနိန္ဒြေ၌ စောင့်စည်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသဘောတရားကို စက္ခုန္ဒြေစသည်ကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'သံဝရ ပဓာန' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၀-၁)

ငါ့သျှင်တို့ ကာမဝိတက်စသည်ကို ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'ပဟာနပဓာန' သည် အဘယ်နည်းဟူမူ -

ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဝိတက်ကို လက်မခံ၊ စွန့်၏။ ပယ် ဖျောက်၏။ ကင်းအောင် ပြု၏။ တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဗျာပါဒဝိတက်ကို။ပ။ ဖြစ်ပြီးသော ဝိဟသာဝိတက်ကို။ပ။ ဖြစ်ကုန်ဖြစ်ကုန်ပြီးသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်တရားတို့ကို လက်မခံ၊ စွန့်၏။ ပယ် ဖျောက်၏။ ကင်းအောင် ပြု၏။ တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်စေ၏။

--

ငါ့သျှင်တို့ ဤသဘောတရားကို ကာမဝိတက်စသည်ကို ပယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'ပဟာနပဓာန' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၀-၂)

ငါ့သျှင်တို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂစသည်ကို ပွားစေသောပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'ဘာဝနာပဓာန'သည် အဘယ် နည်းဟူမူ -

ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာကို မှီ၍ဖြစ်သော၊ ရာဂကင်းရာကို မှီ၍ ဖြစ်သော၊ ရာဂချုပ်ရာကို မှီ၍ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အောက်မေ့မှု 'သတိသမ္မောဇ္ဈင်'ကို ပွားများ၏။ မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပညာ 'ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်' ကို ပွားများ၏။ မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော လုံ့လ 'ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်' ကို ပွားများ၏။ မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်' ကို ပွားများ၏။ မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ငြိမ်းအေးမှု 'ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်'ကို ပွားများ၏။ မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်' ကို ပွားများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ရာကို မှီ၍ဖြစ်သော၊ ရာဂကင်းရာကို မှီ၍ဖြစ်သော၊ ရာဂချုပ်ရာကို မှီ၍ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်' ကို ပွားများ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသဘောတရားကို ဗောဇ္ဈင်္ဂစသည်ကို ပွားစေသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'ဘာဝနာပဓာန' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၀-၃)

ငါ့သျှင်တို့ သမာဓိနိမိတ်ကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'အနုရက္ခဏာပဓာန' သည် အဘယ်နည်းဟူ မူ -

ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အရိုးစုအကောင်ပုပ်ဟု အမှတ်ရှိသော၊ ပိုးလောက် ပြည့်သော အကောင်ပုပ်ဟု အမှတ်ရှိသော၊ ညိုညိုမဲမဲအကောင်ပုပ်ဟု အမှတ်ရှိသော၊ နှစ်ဖြာထက်ပိုင်း ပြတ် နေသည့် စက်ဆုပ်ဖွယ် အကောင်ပုပ်ဟု အမှတ်ရှိသော၊ ဖူးဖူးယောင်သော အကောင်ပုပ်ဟု အမှတ်ရှိသော ရအပ်ပြီးဖြစ် သော သမာဓိနိမိတ်ကို စောင့်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသဘောတရားကို သမာဓိနိမိတ်ကို စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်သော ဝီရိယ 'အနုရက္ခဏာပဓာန' ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ (၁၀-၄)

ဉာဏ်တို့သည် သစ္စာလေးပါး၌ သိသော ဓမ္မဉာဏ်၊ ဓမ္မဉာဏ်သို့ အစဉ်လိုက်သော အနွယ်ဉာဏ်၊ သူတစ်ပါးတို့ စိတ်ကို ပိုင်းခြားသိသော ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ သမ္မုတိပညတ်၌ သိသော ဉာဏ်အားဖြင့် လေး ပါးတို့တည်း။ (၁၁)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဉာဏ်တို့သည် ဆင်းရဲကို သိသော ဉာဏ်၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းကို သိသော ဉာဏ်၊ ဆင်းရဲချုပ် ရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိသောဉာဏ်၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသော ဉာဏ်အားဖြင့် လေးပါး တို့တည်း။ (၁၂)

311. “Cattāri sotāpattiyaṅgāni – sappurisasamsevo, saddhammassavanam, yonisomanasikāro, dhammānudhammapaṭipatti.

“Cattāri sotāpannassa aṅgāni. Idhāvuso, ariyasāvako buddhe aveccappasādena samannāgato hoti

– ‘itipi so bhagavā araham sammasambuddho vijjācaraṇasampanno sugato lokavidū anuttaro purisadammasārathi satthā devamanussānam buddho, bhagavā’ti. Dhamme aveccappasādena samannāgato hoti – ‘svākkhāto bhagavatā dhammo sandiṭṭhiko akāliko ehipassiko opaneyyiko [opanayiko (syā. kam.)] paccattam veditabbo viññūhī’ti. Saṅghe aveccappasādena samannāgato hoti –

‘suppaṭipanno bhagavato sāvakaśaṅgho ujuppaṭipanno bhagavato sāvakaśaṅgho
ñāyappaṭipanno

bhagavato sāvakaśaṅgho sāmīcippaṭipanno bhagavato sāvakaśaṅgho yadidaṃ cattāri
purisayugāni aṭṭha

purisapuggalā, esa bhagavato sāvakaśaṅgho āhuneyyo pāhuneyyo dakkhiṇeyyo añjalikaraṇīyo
anuttaraṃ puññaṃ lokassa’ti. Ariyakantehi sīlehi samannāgato hoti akhaṇḍehi
acchiddehi

asabalehi akammāsehi bhujissehi viññuppasatthehi aparāmaṭṭhehi samādhisaṃvattanikehi.

“Cattāri sāmāññaphalāni – sotāpattiphalaṃ, sakadāgāmiphalaṃ, anāgāmiphalaṃ,
arahattaphalaṃ.

“Catasso dhātuyo – pathavīdhātu, āpodhātu, tejodhātu, vāyodhātu.

“Cattāro āhārā – kabalīkāro āhāro oḷāriko vā sukhumo vā, phasso dutiyo, manosañcetanā
tatiyā,

viññāṇaṃ catutthaṃ.

“Catasso viññāṇaṭṭhitiyo. Rūpūpāyaṃ vā, āvuso, viññāṇaṃ tiṭṭhamānaṃ tiṭṭhati
rūpāramaṇaṃ

[rūpāramaṇaṃ (?)] rūpappatiṭṭhaṃ nandūpasecanaṃ vuddhiṃ virūhiṃ vepullaṃ āpajjati;
vedanūpāyaṃ

vā āvuso...pe... saññūpāyaṃ vā, āvuso...pe... saṅkhārūpāyaṃ vā, āvuso, viññāṇaṃ
tiṭṭhamānaṃ tiṭṭhati

saṅkhārāramaṇaṃ saṅkhārappatiṭṭhaṃ nandūpasecanaṃ vuddhiṃ virūhiṃ vepullaṃ
āpajjati.

“Cattāri agatigamanāni – chandāgatiṃ gacchati, dosāgatiṃ gacchati, mohāgatiṃ gacchati,
bhayāgatiṃ gacchati.

“Cattāro taṇhuppādā – cīvaraheṭu vā, āvuso, bhikkhuno taṇhā uppajjamānā uppajjati;
piṇḍapātāheṭu vā, āvuso, bhikkhuno taṇhā uppajjamānā uppajjati; senāsanāheṭu vā, āvuso,
bhikkhuno

taṇhā uppajjamānā uppajjati; itibhavābhavaheṭu vā, āvuso, bhikkhuno taṇhā uppajjamānā
uppajjati.

“Catasso paṭipadā – dukkhā paṭipadā dandhābhiññā, dukkhā paṭipadā khippābhiññā, sukhā
paṭipadā dandhābhiññā, sukhā paṭipadā khippābhiññā.

“Aparāpi catasso paṭipadā – akkhamā paṭipadā, khamā paṭipadā, damā paṭipadā, samā paṭipadā.

“Cattāri dhammapadāni – anabhijjhā dhammapadam, abyāpādo dhammapadam, sammāsati dhammapadam, sammāsamādhi dhammapadam.

“Cattāri dhammasamādānāni – atthāvuso, dhammasamādānaṃ paccuppannadukkhañceva āyatiñca dukkhavipākam. Atthāvuso, dhammasamādānaṃ paccuppannadukkhaṃ āyatim sukhavipākam.

Atthāvuso, dhammasamādānaṃ paccuppannasukhaṃ āyatim dukkhavipākam. Atthāvuso, dhammasamādānaṃ paccuppannasukhañceva āyatiñca sukhavipākam.

“Cattāro dhammakkhandhā – sīlakkhandho, samādhikkhandho, paññākkhandho, vimuttikkhandho.

“Cattāri balāni – vīriyabalaṃ, satibalaṃ, samādhibalaṃ, paññābalaṃ.

“Cattāri adhiṭṭhānāni – paññādhīṭṭhānaṃ, saccādhīṭṭhānaṃ, cāgādhīṭṭhānaṃ, upasamādhīṭṭhānaṃ.

၃၁၁။ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိ ယဂီနိ၊ သပ္ပုရိသသံသေဝေါ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ
ယောနိသောမနသိကာရော ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ။ (၁၃)

စတ္တာရိ သောတာပန္နဿ ဒဂီနိ။ ဣဓာဝုသော အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ
အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒ္ဓ အနုတ္တရော
ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါတိ၊ ဓမ္မေ
အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော
သန္တိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော” ပစ္စတ္တံ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော ဝိညုဟိ’တိ၊ သံဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ
“သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော
သာဝကသံဃော ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော သာမိစိပ္ပဋိ-
ပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ
ပုရိသပုဂ္ဂလာ ဒေသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေ-
ယျော ဒက္ခိဏေယျော အဇ္ဈလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောက-
ဿာ”တိ၊ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ
အစ္စိဒ္ဓေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညုပ္ပသတ္တေဟိ
အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။ (၁၄)

စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ၊ သောတာပတ္တိဖလံ သကဒါဂါမိဖလံ အနာဂါမိ
ဖလံ အရဟတ္တဖလံ။ (၁၅)

စတသော ဓာတုယော၊ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု
ဝါယောဓာတု။ (၁၆)

စတ္တာရော အာဟာရော၊ ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ
သုခုမော ဝါ၊ ဖသော ဒုတိယော၊ မနောသဉ္ဇေတနာ တတိယာ၊ ဝိညာဏံ
စတုတ္ထံ။ (၁၇)

စတသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ ရူပပါယံ ဝါ အာဝုသော ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ
တိဋ္ဌတိ ရူပါရမ္မဏံ ရူပပွတိဋ္ဌံ နန္ဒုပသေစနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ၊
ဝေဒနူပါယံ ဝါ အာဝုသော။ သညူပါယံ ဝါ အာဝုသော။ သင်္ခါရူပါယံ ဝါ
အာဝုသော ဝိညာဏံ တိ ဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ သင်္ခါရာရမ္မဏံ သင်္ခါရပွတိဋ္ဌံ
နန္ဒုပသေစနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရုဋ္ဌိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ။ (၁၈)

စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ။ ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ၊ ဒေါသာဂတိ ဂစ္ဆတိ၊
မောဟာဂတိ ဂစ္ဆတိ၊ ဘယာဂတိ ဂစ္ဆတိ။ (၁၉)

စတ္တာရော တဏှုပ္ပါဒါ။ စီဝရဟေတု ဝါ အာဝုသော ဘိက္ခုနော တဏှာ
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပိဏှပါတဟေတု ဝါ အာဝုသော ဘိက္ခုနော တဏှာ
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သေနာသနဟေတု ဝါ အာဝုသော ဘိက္ခုနော တဏှာ
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိဘဝါဘဝဟေတု ဝါ အာဝုသော ဘိက္ခုနော တဏှာ
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (၂၀)

စတသော ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ
သုခါ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ၊ သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ။ (၂၁)

အပရာပိ စတသော ပဋိပဒါ၊ အက္ခမာ ပဋိပဒါ၊ ခမာ ပဋိပဒါ၊ ဒမာ
ပဋိပဒါ၊ သမာ ပဋိပဒါ။ (၂၂)

စတ္တာရိ ဓမ္မပဒါနိ၊ အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒံ အဗျာပါဒေါ ဓမ္မပဒံ၊ သမ္မာသတိ
ဓမ္မပဒံ၊ သမ္မာသမာဓိ ဓမ္မပဒံ။ (၂၃)

စတ္တာရိ ဓမ္မသမာဒါနာနိ။ အတ္ထာဝုသော ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေ
အာယတိံ စ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ အတ္ထာဝုသော ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ”
သုခဝိပါကံ၊ အတ္ထာဝုသော ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပါကံ၊
အတ္ထာဝုသော ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေ အာယတိံ စ သုခဝိပါကံ။ (၂၄)

စတ္တာရော ဓမ္မက္ခန္ဓာ သီလက္ခန္ဓော သမာဓိက္ခန္ဓော ပညာက္ခန္ဓော
ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓော။ (၂၅)

စတ္တာရိ ဗလာနိ၊ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ (၂၆)

စတ္တာရိ အဓိဋ္ဌာနာနိ။ ပညာဓိဋ္ဌာနံ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ စာဂါဓိဋ္ဌာနံ၊ ဥပသမာ-
ဓိဋ္ဌာနံ။ (၂၇)

311. Four factors for attainment of Sotāpattimagga. Association with the virtuous; listening to the Teachings of the virtuous; giving proper attention to the teachings of the virtuous; fully practising according to the Teaching. (13)

Four characteristic qualities of a Stream Winner, Sotapanna. Friends, in this Teaching, the Ariya disciple has unshakeable perfect confidence in the Buddha (thus): "The Bhagavā is worthy of special veneration (Araham); he truly comprehends all the dhammas by his own intellect and insight (Sammāsambuddha); he possesses penetrative knowledge and perfect course of practice of morality (Vijjācarana sampanna); he speaks only what is beneficial and true (Sugata); he knows all the three lokas (lōkavidū): he is incomparable in taming those who deserve to be tamed (Anuttaro-purisa-dhammāsārathi); he is the Teacher of all devas and men (Satthā devamanussānam); he is the Enlightened One, knowing and teaching the Four Ariya Truths (Buddha); and he is the Most Exalted (Bhagavā).

He has unshakeable perfect confidence in the Dhamma (thus): "The Teaching of the Bhagavā, the Dhamma, is well expounded (Svākkhāta); it is personally apperceptible (sanditthika); it is not delayed in its results (Akālika); it can stand investigation (Ehipassika); it is worthy of being perpetually borne in mind (Opāneyyika); and it can be realized and experienced by the wise individually (Paccattam Veditabbha Vinnuhi)

He has unshakeable perfect confidence in the Samgha (thus): "The disciples of the Bhagavā. the Samgha, are endowed with right practice (Suppatipanna); they are endowed with straight-forward uprightness (Ujuppatipanna); they are endowed with right conduct for the realization of Nibbāna (Nāyappatipanna); they are endowed with correctness in practice, (Sāmicippatipanna); the disciples of the Bhagavā, the Samgha: consisting of eight categories or four pairs are worthy of receiving offerings, brought even from afar, (Āhuneyya); they are worthy of receiving offerings specially set aside for guests (Pāhuneyya); they are worthy of receiving offerings donated for the well being in the next existence (Dakhineyya); and are worthy of receiving obeisance with joined palms raised to the forehead (Aāfjalikaraniya). They are the incomparable fertile field for all to sow the seeds of merit (Anuttaram pufūakkhettam lokassa).'

He is endowed with morality (sīla); which leads to liberation from Craving (tanhā); which is praised by the wise, which is untarnished (by craving and wrong view);, which is conducive to concentration of the mind; which is unbroken, intact, unblemished and unspotted and which is cherished by the Arīyas (14).

The Four Fruits of being a Samaṇa: Sotapatti Fruition; Sakadāgami Fruition; Anāgāmi Fruition; Arahatta Fruition.(15)

The Four Elements: the element of solidity; the element of cohesion; the element of heat and the element of motion.(16)

Four kinds of Nutriment: First, nutriment derived from gross or fine food; secondly, nutriment of sense contact; thirdly, nutriment of volition!; fourthly, nutriment of consciousness. (17)

Four Areas of Consciousness. Friends, when consciousness exists, it might exist attached to corporeality. The consciousness which has corporeality as its object, which has corporeality as its abode, being nourished by craving, might grow, prosper and thrive well.

Friends, attached to sensation

Friends, ... attached to perception

Friends, when consciousness exists, it might exist attached to volitional activities. The consciousness which has volitional activities as its object, which has volitional activities as its abode, being nourished by craving might grow, prosper and thrive well. (18).

Four Wrong Courses of Action. Wrong courses of action taken through favouritism; wrong course of action taken through hatred; wrong course of action taken through ignorance; wrong course of action taken through fear. (19)

Four Causes of Arising of Craving. Friends, when craving arises in a bhikkhu, it might arise because of robes. Friends, when craving arises in a bhikkhu, it might arise because of alms-food. Friends, when craving arises in a bhikkhu, it might arise because of monastic dwelling. Friends, when craving arises in a bhikkhu, it might arise because of excellent savoury delights such as oil, honey and molasses. (20).

Four modes of practice: Practice which is difficult and slow in acquisition of jhāna; practice which is difficult but swift in acquisition of jhāna; practice which is facile but slow in acquisition of jhāna; practice which is facile and swift in acquisition of jhāna. (21)

Other four modes of practice; Practice without tolerance; practice with tolerance; practice with taming (of faculties); practice which calms demeritorious thoughts, etc. (22)

Four ways leading to Dhamma; The way of non-greed; the way of non-hatred: the way of right mindfulness: the way of right concentration. (23)

Four kinds of undertaking religious practice. Friends, there is unpleasant undertaking of religious practice in the present which results in unhappiness in the future. Friends, there is the pleasant undertaking of religious practice in the present which results in unhappiness in the future. Friends, there is the unpleasant undertaking of religious practice in the present which results in happiness in the future. Friends, there is the pleasant undertaking of religious practice in the present which results in happiness in the future. (24).

Four Aggregates of Dhamma (Dhamma-khandha): The aggregate of morality; the aggregate of concentration; the aggregate of wisdom; the aggregate of emancipation. (25)

Four Powers (Balas): Power of endeavour; power of mindfulness; power of concentration; power of wisdom. (26)

The Four Firm Foundations: The firm foundation of wisdom; the firm foundation of truth; the firm foundation of renunciation; the firm foundation of calm (through extinction of defilements). (27)

၃၁၁။ သောတာပတ္တိမဂ်ရခြင်း အကြောင်း 'အင်္ဂါ' တို့သည် သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း၊ သူတော် ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း၊ အသင့်အတင့်နှလုံးသွင်းခြင်း၊ လောကုတ္တရာနှင့်လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၁၃)

သောတာပန်၏ အင်္ဂါတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာသာဝက သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ "ထို မြတ်စွာဘုရား သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူ ပါပေ၏။ (အလုံးစုံ သော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူပါ ပေ၏။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န ' မည်တော်မူပါပေ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း

--

'သုဂတ' မည်တော်မူပါပေ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒ္ဓ'မည်တော်မူပါ ပေ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ' မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတို့ကို) သိ စေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ'မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အ ကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူပါ ပေ၏"ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။

တရားတော်၌ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ "မြတ်စွာဘုရားဟော သော တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း။ ကိုယ် တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ 'လာလှည့်၊ ရှုလှည့်'ဟု ပြ ထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ (မိမိကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထား ထိုက်သော တရားတော်ပါပေ တည်း။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်၌ သိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရား တော်ပါပေတည်း"ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။

သံဃာတော်၌ ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ "မြတ်စွာ ဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် ဖြောင့်မတ်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက'သံဃာတော်သည် မှန်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက'သံဃာတော်သည် လျော်ကန်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏။ အစုံအားဖြင့် လေးစုံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ် ယောက်အရေအတွက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား 'သာဝက' သံဃာတော်သည် (အရပ်ဝေး မှ) ဆောင်လာ၍သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော်မူပါပေ၏။ ဧည့်သည်အလို့ငှါ စီမံထားသော ဝတ္ထုကို သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော်မူပါပေ၏။ တမလွန်အတွက် ရည်မျှော်သော အလှူ ကို ခံတော်မူ

ထိုက်ပါပေ၏။ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်တော်မူပါပေ၏။"ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော ကြည်ညိုခြင်း နှင့် ပြည့်စုံ၏)။

တဏှာကျွန်အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်စေတတ်ကုန်သော၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော၊ (မှားယွင်းစွာ) မသုံးသပ် အပ်ကုန်သော၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သောအရိယာတို့ မြတ်နိုးအပ်သော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၁၄)

ရဟန်း၏ အကျိုးတို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်အားဖြင့် လေးပါး တို့တည်း။ (၁၅)

ဓာတ်တို့သည် ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်အားဖြင့် လေးပါးတို့ တည်း။ (၁၆)

အာဟာရတို့သည် ကြမ်းတမ်းသည်လည်း ဖြစ်သော နူးညံ့သည်လည်း ဖြစ်သော အလုံးအခဲပြုအပ်သော အာဟာရ၊ နှစ်ခုမြောက်သော ဖဿာဟာရ၊ သုံးခုမြောက်သော မနောသဇ္ဈေတနာဟာရ၊ လေးခု မြောက်သော ဝိညာဏာဟာရအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၁၇)

ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ရုပ်လျှင် မှီရာရှိသည်လည်း ဖြစ်သော ရုပ်လျှင် အထောက်အပံ့ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော ရုပ်လျှင် တည်ရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော (အဘိသင်္ခါရ) ဝိညာဉ်သည် တည်ဆဲဖြစ်၍ တည်၏။ တဏှာတည်းဟူသော ရေသွန်းဖျန်းအပ်သည်ဖြစ်၍ ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဝေဒနာလျှင် မှီရာရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။

--

ငါ့သျှင်တို့ သညာလျှင် မှီရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ငါ့သျှင်တို့ သင်္ခါရလျှင် မှီရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော သင်္ခါရလျှင် အထောက်အပံ့ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော သင်္ခါရလျှင် တည်ရာရှိသည်လည်းဖြစ်သော ဝိညာဉ်သည် တည်ဆဲ ဖြစ်၍ တည်၏။ တဏှာတည်းဟူသော ရေသွန်းဖျန်းအပ်သည် ဖြစ်၍ ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၁၈)

မလားအပ်သည်သို့ လားခြင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ချစ်သောအားဖြင့် မလားအပ်သည်သို့ လား၏။ မုန်းသောအားဖြင့် မလားအပ်သည်သို့ လား၏။ မသိသောအားဖြင့် မလားအပ်သည်သို့ လား၏။ ကြောက်သော အားဖြင့် မလားအပ်သည်သို့ လား၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၁၉)

တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ သင်္ကန်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ရဟန်းအား တဏှာသည် ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဆွမ်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ရဟန်းအား တဏှာသည် ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ရဟန်းအား တဏှာသည် ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ မြတ်ကုန် အထူးသဖြင့် မြတ်ကုန်သော ဆီ ပျား တင်လဲစသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ရဟန်းအား တဏှာသည် ဖြစ်ဆဲဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၂၀)

အကျင့်တို့သည် နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော ဆင်းရဲသော အကျင့်၊ လျင်သော အသိဉာဏ်ရှိသော ဆင်းရဲသော အကျင့်၊ နှေးသော အသိဉာဏ်ရှိသော ချမ်းသာသော အကျင့်၊ လျင်သော အသိဉာဏ်ရှိသော ချမ်းသာသော အကျင့်အားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၂၁)

ထိုမှတစ်ပါးလည်း အကျင့်တို့သည် (အချမ်း အပူစသည်ကို) သည်းမခံနိုင်သော အကျင့်၊ (အချမ်း အပူစသည်ကို) သည်းခံနိုင်သော အကျင့်၊ ဣန္ဒြေကို ဆုံးမသော အကျင့်၊ ကာမဝိတက်စသည်ကို ငြိမ်းစေသော အကျင့်အားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၂၂)

တရားအစုတို့သည် အလောဘဟူသော တရားအစု၊ အဒေါသဟူသော တရားအစု၊ သမ္မာသတိ ဟူသော တရား အစု၊ သမ္မာသမာဓိဟူသော တရားအစုအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၂၃)

တရားကို ဆောက်တည်ခြင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ဆင်းရဲသော နောင် အခါ၌လည်း ဆင်းရဲသော အကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားကို ဆောက်တည်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်၌ ဆင်းရဲသော နောင်အခါ၌ ချမ်းသာကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားကို ဆောက် တည်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ငါ့ သျှင်တို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ ချမ်းသာသော နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားကို ဆောက်တည်ခြင်း သည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌လည်း ချမ်းသာသော နောင်အခါ၌လည်း ချမ်းသာကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားကို ဆောက်တည်ခြင်းသည် ရှိ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၂၄)

တရားဂုဏ် 'ဓမ္မက္ခန္ဓာ' တို့သည် သီလဂုဏ် 'သီလက္ခန္ဓာ'၊ သမာဓိဂုဏ် 'သမာဓိက္ခန္ဓာ'၊ ပညာဂုဏ် 'ပညာက္ခန္ဓာ'၊ ဝိမုတ္တိဂုဏ် 'ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓာ' အားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၂၅)

ဗိုလ်တို့သည် အားထုတ်ခြင်း 'ဝီရိယ' ဗိုလ်၊ အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ'ဗိုလ်၊ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ' ဗိုလ်၊ အပြား အားဖြင့် သိခြင်း 'ပညာ'ဗိုလ်အားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၂၆)

အဓိဋ္ဌာန် 'တည်ရာ' တို့သည် ပညာသာလျှင် အဓိဋ္ဌာန် 'တည်ရာ'၊ သစ္စာသာလျှင် အဓိဋ္ဌာန် 'တည်ရာ'၊ စွန့်ကြဲခြင်း
သာလျှင် အဓိဋ္ဌာန် 'တည်ရာ'၊ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းသာလျှင် အဓိဋ္ဌာန် 'တည်ရာ'အားဖြင့် လေးပါး တို့တည်း။
(၂၇)

312. “Cattāri pañhabyākaraṇāni – [cattāro pañhābyākaraṇā (sī. syā. kaṇ. pī.)]

ekaṃsabyākaraṇīyo pañho, paṭipucchābyākaraṇīyo pañho, vibhajjabyākaraṇīyo pañho,
ṭhapanīyo pañho.

“Cattāri kammāni – atthāvuso, kammaṃ kaṇhaṃ kaṇhaviṭṭakam; atthāvuso, kammaṃ
sukkaṃ

sukkaviṭṭakam; atthāvuso, kammaṃ kaṇhasukkaṃ kaṇhasukkaviṭṭakam; atthāvuso, kammaṃ
akaṇhaasukkaṃ akaṇhaasukkaviṭṭakam kammakkhayāya saṃvattati.

“Cattāro sacchikaraṇīyā dhammā – pubbenivāso satiyā sacchikaraṇīyo; sattānaṃ cutūpapāto
cakkhunā sacchikaraṇīyo; aṭṭha vimokkhā kāyena sacchikaraṇīyā; āsavānaṃ khayō paññāya
sacchikaraṇīyo.

“Cattāro oghā – kāmogho, bhavogho, diṭṭhogho, avijjogho.

“Cattāro yogā – kāmayogo, bhavayogo, diṭṭhiyogo, avijjāyogo.

“Cattāro visaññogā – kāmayogavisaññogo, bhavayogavisaññogo, diṭṭhiyogavisaññogo,
avijjāyogavisaññogo.

“Cattāro ganthā – abhijjhā kāyagantho, byāpādo kāyagantho, sīlabbataparāmāso kāyagantho,
idaṃsaccābhiniveso kāyagantho.

“Cattāri upādānāni – kāmupādānaṃ [kāmūpādānaṃ (sī. pī.) evamita-resupī],
diṭṭhupādānaṃ,

sīlabbatupādānaṃ, attavādupādānaṃ.

“Catasso yoniyo – aṇḍajayoni, jalābujayoni, saṃsedajayoni, opapātikayoni.

“Catasso gabbhāvakkantiyo. Idhāvuso, ekacco asampajāno mātukucchiṃ okkamati,
asampajāno

mātukucchismiṃ ṭhāti, asampajāno mātukucchimhā nikkhamati, ayaṃ paṭhamā
gabbhāvakkanti. Puna

caparaṃ, āvuso, idhekacco sampajāno mātukucchiṃ okkamati, asampajāno mātukucchismiṃ
ṭhāti,

asampajāno mātukucchimhā nikkhamati, ayaṃ dutiyā gabbhāvakkanti. Puna caparaṃ, āvuso,
idhekacco

sampajāno mātukucchiṃ okkamati, sampajāno mātukucchismiṃ ṭhāti, asampajāno
mātukucchimhā
nikkhamati, ayaṃ tatiyā gabbhāvakkanti. Puna caparaṃ, āvuso, idhekacco sampajāno
mātukucchiṃ
okkamati, sampajāno mātukucchismiṃ ṭhāti, sampajāno mātukucchimhā nikkhamati, ayaṃ
catutthā
gabbhāvakkanti.

“Cattāro attabhāvapaṭilābhā. Atthāvuso, attabhāvapaṭilābho, yasmiṃ attabhāvapaṭilābhe
attasañcetanāyeva kamati, no parasañcetanā. Atthāvuso, attabhāvapaṭilābho, yasmiṃ
attabhāvapaṭilābhe
parasañcetanāyeva kamati, no attasañcetanā. Atthāvuso, attabhāvapaṭilābho, yasmiṃ
attabhāvapaṭilābhe
attasañcetanā ceva kamati parasañcetanā ca. Atthāvuso, attabhāvapaṭilābho, yasmiṃ
attabhāvapaṭilābhe
neva attasañcetanā kamati, no parasañcetanā.

၃၁၂။ စတ္တာရိ ပဉ္စဗျာကရဏာနိ ဧကံသဗျာကရဏီယော ပဉ္စ၁၊
ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော ပဉ္စ၁၊ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော ပဉ္စ၁၊ ဌပနီယော
ပဉ္စ၁။ (၂၈)

စတ္တာရိ ကမ္မာနိ။ အတ္တာဝုသော ကမ္မံ ကဏှံ ကဏှဝိပါကံ၊ အတ္တာဝုသော
ကမ္မံ သုက္ကံ သုက္ကဝိပါကံ၊ အတ္တာဝုသော ကမ္မံ ကဏှသုက္ကံ ကဏှသုက္ကဝိပါကံ၊
အတ္တာဝုသော ကမ္မံ အကဏှအသုက္ကံ အကဏှအသုက္ကဝိပါကံ ကမ္မက္ခယာယ
သံဝတ္တတိ။ (၂၉)

စတ္တာရော သစ္စိ ကရဏီယာ ဓမ္မာ။ ပုဗ္ဗေနိဝိသော သတိယာ သစ္စိ-
ကရဏီယော၊ သတ္တာနံ စုတူပပါတော စက္ခုနာ သစ္စိကရဏီယော၊ အဋ္ဌ
ဝိမောက္ခာ ကာယေန သစ္စိကရဏီယာ၊ အာသဝါနံ ခယော ပညာယ
သစ္စိကရဏီယော။ (၃၀)

စတ္တာရော ဩဃာ၊ ကာမောယော ဘဝေါယော ဒိဋ္ဌောယော အဝိဇ္ဇော-
ယော။ (၃၁)

စတ္တာရော ယောဂါ ကာမယောဂေါ ဘဝယောဂေါ ဒိဋ္ဌိယောဂေါ
အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။ (၃၂)

စတ္တာရော ဝိသညောဂါ ကာမယောဂဝိသညောဂေါ ဘဝယောဂ
ဝိသညောဂေါ ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသညောဂေါ အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသညောဂေါ။ (၃၃)

စတ္တာရော ဂန္ဓာ၊ အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ဓော ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ဓော
လဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ဓော ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယ
ဂန္ဓော။ (၃၄)

စတ္တာရိ ဥပါဒါနာနိ။ ကာမုပါဒါနံ) ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ အတ္တ-
ဝါဒုပါဒါနံ။ (၃၅)

စတသော ယောနိယော၊ အဏ္ဏဇယောနိ ဇလာဗုဇယောနိ သံသော-
ဇယောနိ ဩပပါတိကယောနိ။ (၃၆)

စတသော ဂဟ္လာဝက္ကန္တိယော။ ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော အသမ္ပဇာနော
မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကမတိ၊ အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိ ဌာတိ၊ အသမ္ပဇာနော
မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အယံ ပဌမာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။ ပုန စပရံ အာဝုသော
ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကမတိ၊ အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိ
ဌာတိ၊ အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အယံ ဒုတိယာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။
ပုန စပရံ အာဝုသော ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကမတိ၊
သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိ ဌာတိ၊ အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊
အယံ တတိယာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။ ပုန စပရံ အာဝုသော ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော
မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကမတိ၊ သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိ ဌာတိ၊ သမ္ပဇာနော
မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အယံ စတုတ္ထာ ဂဟ္လာဝက္ကန္တိ။ (၃၇)

စတ္တာရော အတ္တဘာဝ ပဋိလာဘာ။ အတ္တာဝုသော အတ္တဘာဝပဋိလာဘော၊
ယသ္မိ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော အတ္တသဉ္စေတနာယေဝ ကမတိ၊ နော ပရသဉ္စေ-
တနာ။ အတ္တာဝုသော အတ္တဘာဝပဋိလာဘော၊ ယသ္မိ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော
ပရသဉ္စေတနာယေဝ ကမတိ နော အတ္တသဉ္စေတနာ။ အတ္တာဝုသော
အတ္တဘာဝပဋိလာဘော၊ ယသ္မိ အတ္တဘာဝပဋိလာဘော အတ္တသဉ္စေတနာ

စေဝ ကမတိ ပရသဇ္ဇေတနာ စ။ အတ္ထာဂုသော အတ္တဘာဝပဋိလာဘော။
ယသ္မိ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေ နေဝ အတ္တသဇ္ဇေတနာ ကမတိ၊ နော ပရ-
သဇ္ဇေတနာ။ (၃၈)

312. Four ways of answering questions: question which should be answered definitely: question which should be answered by counter question; question which should be answered by way of analysis; question to be left standing over. (28)

Four kinds of Kamma: Friends, there is black kamma which gives rise to black result; Friends, there is white kamma which gives rise to white result; Friends, there is black and white kamma which give rise to black and white results; Friends, there is neither black nor white kamma which gives rise to neither black nor white results and which leads to the extinction of kamma. (29).

Four dhammas to be realized. Former existences are to be realized by mindfulness; passing away and arising of beings are to be realised by the divine power of sight; the eight stages of release are to be realized by mental factors; extinction of āsavas (moral intoxicants) are to be realized by the Arahattaphala Nāna.(30)

Four Whirlpools: whirlpool of sensual desires; whirlpool of sensual desire for renewed existence; whirlpool of wrong views; whirlpool of ignorance'. (31).

Four Yokes: yoke of sensual desires; yoke of desire for sensual existence; yoke of wrong views; yoke of ignorance. (32)

Four kinds of release from yoke: release from the yoke of sensual desire; release from the yoke of desire for renewed existence; release from the yoke of wrong views; release from the yoke of ignorance. (33)

Four bonds, covetousness which binds all mental phenomena (to saṃsāra); ill will which binds all mental phenomena (to saṃsāra); wrong view of the practice of morality which binds all mental phenomena (to saṃsāra) firmly holding a wrong view as 'only this is true' which binds all mental phenomena (to saṃsāra).(34)

Four kinds of Clinging: Clinging to sense desires; clinging to wrong views; clinging to wrong view regarding morality and practice; clinging to the belief in mind and matter as atta, self. (35)

Four modes of being born; being born from the womb: being born by way of an egg; being born from moisture; spontaneous manifestation as a fullgrown being. (36)

Four modes of taking conception in a mother's womb; friends, in this world a certain individual takes conception in a mother's womb unknowingly, remains in it unknowingly and leaves it unknowingly. This is the first mode of taking conception in a mother's womb. And again friends, in this world, a certain individual takes conception in a mother's womb knowingly, remains there unknowingly and leaves it unknowingly. This is the second mode of taking conception in a mother's womb. And again, friends in this world, a certain individual takes conception in a mother's womb knowingly, remains in it knowingly and leaves it unknowingly. This is the third mode of taking conception in a mother's womb. And again, friends, in this world a certain individual takes conception in a mother's womb knowingly, remains in it knowingly and leaves it knowingly. This is the fourth mode of taking conception in a mother's womb.(37)

Four ways of acquiring mind-body complex: friends, there is the acquiring of mind-body complex in which one's own volition is involved, not in other's. Friends, there is the acquiring of mind-body complex in which another's volition is involved, not one's own. Friends, there is the acquiring of mind-body complex in which both one's own as well as another's volition are involved. Friends, there is the acquiring of mind-body complex in which neither one's own nor another's volition is involved. (38)

၃၁။ ပြဿနာဖြေခြင်းတို့သည် စင်စစ်ဖြေအပ်သော ပြဿနာ၊ တစ်ဖန်မေး၍ ဖြေအပ်သော ပြဿနာ၊ အကျယ်ဝေဖန်၍ ဖြေအပ်သော ပြဿနာ၊ မေးသည်ကို မဖြေဘဲထား၍ ဖြေအပ်သော ပြဿနာ အားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၂၈)

ကံတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ မည်း၍ မည်းသော အကျိုးကို ပေးတတ်သော ကံသည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဖြူ၍ ဖြူသော အကျိုးကို ပေးတတ်သော ကံသည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ အမည်း အဖြူ နှစ်မျိုးရော၍ အမည်း အဖြူ နှစ်မျိုးရောသော အကျိုးကို ပေးတတ်သော ကံသည် ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ အမည်းလည်း မဟုတ်၊ အဖြူလည်း မဟုတ်၍ အမည်းလည်း မဟုတ်၊ အဖြူလည်း မဟုတ်သော အကျိုး ကို ပေးတတ်သော ကံသည် ရှိ၏။ ထိုကံသည် ကံကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၂၉)

မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ရှေး၌ နေဖူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို အောက်မေ့ခြင်း 'သတိ' ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ သတ္တဝါတို့၏ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ ဝိမောက္ခရှစ်ပါးတို့ကို နာမကာယဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းကို အရဟတ္တဖိုလ်ပညာဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၃၀)

နစ်မွန်းတတ်သော ဩဇာတို့သည် ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃအားဖြင့် လေးပါး တို့တည်း။
(၃၁)

(ဝဋ်၌) ယှဉ်ခြင်း 'ယောဂ' တို့သည် ကာမယောဂ၊ ဘဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂအားဖြင့် လေးပါးတို့ တည်း။ (၃၂)

မယှဉ်ခြင်းတို့သည် ကာမယောဂနှင့် မယှဉ်ခြင်း၊ ဘဝယောဂနှင့် မယှဉ်ခြင်း၊ ဒိဋ္ဌိယောဂနှင့် မယှဉ်ခြင်း၊ အဝိဇ္ဇာ ယောဂနှင့် မယှဉ်ခြင်းအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၃၃)

(ဝဋ်၌) ထုံးဖွဲ့တတ်သော ဂန္ထတို့သည် အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာယဂန္ထ၊ ဣ ဒိသစွာဘိနိဝေသကာယဂန္ထအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၃၄)

ဥပါဒါန်တို့သည် ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်အားဖြင့် လေးပါးတို့ တည်း။ (၃၅)

ပဋိသန္ဓေတို့သည် အဉ္စ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ သားအိမ်၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ အညှိ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ၊ ထင်ရှားစွာ အလိုလို ကျရောက်သကဲ့သို့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၃၆)

အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ ကိန်းအောင်းခြင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် ပညာအသိ မရှိမူ၍ အမိဝမ်းသို့ သက်၏။ ပညာအသိ မရှိမူ၍ အမိဝမ်း၌ တည်၏။ ပညာ အသိ မရှိမူ၍ အမိဝမ်းမှ ထွက်၏။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော အမိဝမ်းသို့ သက်ခြင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် ပညာအသိရှိလျက် အမိဝမ်းသို့ သက်၏။ ပညာအသိမရှိဘဲ အမိဝမ်း၌ တည်၏။ ပညာအသိမရှိဘဲ အမိဝမ်းမှ ထွက်၏။ ဤကား နှစ်ခု မြောက် အမိဝမ်းသို့ သက်ခြင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် ပညာအသိရှိလျက် အမိဝမ်းသို့ သက်၏။ ပညာအသိရှိလျက် အမိဝမ်း၌ တည်၏။ ပညာအသိမရှိဘဲ အမိဝမ်းမှ ထွက်၏။ ဤကား သုံးခု မြောက် အမိဝမ်း သို့ သက်ခြင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် ပညာအသိရှိလျက် အမိဝမ်းသို့ သက်၏။ ပညာအသိရှိလျက် အမိဝမ်း၌ တည်၏။ ပညာအသိရှိလျက် အမိဝမ်းမှ ထွက်၏။ ဤကား လေးခုမြောက် အမိ ဝမ်းသို့ သက်ခြင်းတည်း။ (၃၇)

--

ဘဝသစ်ကို ရခြင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အတ္တဘောကို ရခြင်း၌ မိမိ စေတနာသည် သာလျှင် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးစေတနာသည် မဖြစ်၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အတ္တဘောကို ရခြင်း၌ သူတစ်ပါးစေတနာသည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ မိမိ၏ စေတနာ သည် မဖြစ်၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အတ္တဘောကို ရခြင်း၌ မိမိစေတနာသည်လည်း ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးစေတနာသည် လည်း ဖြစ်၏။ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အတ္တဘောကို ရခြင်း၌ မိမိစေတနာသည်လည်း မဖြစ်၊ သူတစ်ပါးစေတနာသည် လည်း မဖြစ်၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည် ရှိ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၃၈)

313. “Catasso dakkhiṇāvisuddhiyo. Atthāvuso, dakkhiṇā dāyakato visujjhati no paṭiggāhakato. Atthāvuso, dakkhiṇā paṭiggāhakato visujjhati no dāyakato. Atthāvuso, dakkhiṇā neva dāyakato visujjhati

no paṭiggāhakato. Atthāvuso, dakkhiṇā dāyakato ceva visujjhati paṭiggāhakato ca.

“Cattāri saṅgahavatthūni – dānaṃ, peyyavajjaṃ [piyavajjaṃ (syā. kaṃ. ka.)], atthacariyā, samānattatā.

“Cattāro anariyavohārā – musāvādo, pisuṇāvācā, pharusāvācā, samphappalāpo.

“Cattāro ariyavohārā – musāvādā veramaṇī [veramaṇi (ka.)], pisuṇāya vācāya veramaṇī, pharusāya vācāya veramaṇī, samphappalāpā veramaṇī.

“Aparepi cattāro anariyavohārā – adiṭṭhe diṭṭhavāditā, assute sutavāditā, amute mutavāditā, aviññāte viññātavāditā.

“Aparepi cattāro ariyavohārā – adiṭṭhe adiṭṭhavāditā, assute assutavāditā, amute amutavāditā, aviññāte viññātavāditā.

“Aparepi cattāro anariyavohārā – diṭṭhe adiṭṭhavāditā, sute assutavāditā, mute amutavāditā, viññāte viññātavāditā.

“Aparepi cattāro ariyavohārā – diṭṭhe diṭṭhavāditā, sute sutavāditā, mute mutavāditā, viññāte viññātavāditā.

၃၁၃။ စတသော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော။ အတ္တာဝုသော ဒက္ခိဏာ

ဒါယကတော ဝိသုဇ္ဈတိ နော ပဋိဂ္ဂဟကတော၊ အတ္တာဝုသော ဒက္ခိဏာ
ပဋိဂ္ဂဟကတော ဝိသုဇ္ဈတိ နော ဒါယကတော၊ အတ္တာဝုသော ဒက္ခိဏာ နေဝ
ဒါယကတော ဝိသုဇ္ဈတိ နော ပဋိဂ္ဂဟကတော၊ အတ္တာဝုသော ဒက္ခိဏာ
ဒါယကတော စေဝ ဝိသုဇ္ဈတိ ပဋိဂ္ဂဟကတော စ။ (၃၉)

စတ္တာရိ သင်္ဂဟဝတ္ထုနိ၊ ဒါနံ ပေယျဝဇ္ဇံ အတ္တစရိယာ သမာနတ္တတာ။ (၄၀)
စတ္တာရော အနရိယဝေါဟာရာ၊ မုသာဝါဒေါ ပိသုဏာဝါစာ ဖရုသာဝါစာ
သမ္မပ္ပလာပေါ။ (၄၁)

စတ္တာရော အရိယဝေါဟာရာ၊ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ) ပိသုဏာယ ဝါစာယ
ဝေရမဏီ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ သမ္မပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ။ (၄၂)

အပရေပိ စတ္တာရော အနရိယဝေါဟာရာ၊ အဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ အဿုတေ
သုတဝါဒိတာ အမုတေ မုတဝါဒိတာ အဝိညာတေ ဝိညာတဝါဒိတာ။ (၄၃)

အပရေပိ စတ္တာရော အရိယဝေါဟာရာ၊ အဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ အဿုတေ
အဿုတဝါဒိတာ အမုတေ အမုတဝါဒိတာ အဝိညာတေ အဝိညာတ-
ဝါဒိတာ။ (၄၄)

အပရေပိ စတ္တာရော အနရိယဝေါဟာရာ၊ ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ
သုတေ အဿုတဝါဒိတာ၊ မုတေ အမုတဝါဒိတာ၊ ဝိညာတေ အဝိညာတ-
ဝါဒိတာ။ (၄၅)

အပရေပိ စတ္တာရော အရိယဝေါဟာရာ၊ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ သုတေ
သုတဝါဒိတာ မုတေ မုတဝါဒိတာ ဝိညာတေ ဝိညာတဝါဒိတာ။ (၄၆)

313. Four kinds of purity of offering: Friends, there is the offering in which the donor is pure but the recipient is not.

Friends, there is the offering in which the recipient of the offering is pure but the donor is not. Friends, there is the offering in which neither the donor nor the recipient is pure. Friends, there is the offering in which the donor as well as the recipient is pure. (39).

Four benevolent practices; Generosity; pleasant speech: rendering service to others; treating others as to oneself.(40)

Four modes of speech of non-ariyas; lying; slandering; speaking harshly; talking frivolously. (41)

Four modes of speech of the ariyas; abstaining from telling lies; abstaining from slandering; abstaining from using harsh speech; abstaining from frivolous talk. (42)

Other four modes of non-ariyan speech: stating to have seen that which has not been seen; stating to have heard that which has not been heard; stating to have touched that which has not been touched; stating to have known that which has not been known. (43)

Other four modes of Ariyan speech: stating not to have seen that which has not been seen; stating not to have heard that which has not been heard; stating not to have touched that which has not been touched; stating not to have known that which has not been known. (44)

Other four modes of non-Ariyan speech: stating not to have seen that which has been seen; stating not to have heard that which has been heard; stating not to have touched that which has been touched; stating not to have known that which has been known. (45)

Other four modes of non-Ariyan speech: stating not to have seen that which has been seen; stating not to have heard that which has been heard; stating not to have touched that which has been touched; stating not to have known that which has been known. (40)

၃၁၃။ အလှူ၏ စင်ကြယ်ခြင်းတို့သည် လေးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အလှူသည် ဒါယကာကြောင့် စင်ကြယ်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် မစင်ကြယ်၊ ထိုအလှူသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင် အလှူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် စင်ကြယ်၏။ ဒါယကာကြောင့် မစင်ကြယ်၊ ထိုအလှူသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင် အလှူသည် ဒါယကာကြောင့်လည်း မစင်ကြယ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်လည်း မစင်ကြယ်၊ ထိုအလှူသည် ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင် အလှူသည် ဒါယကာကြောင့်လည်း စင်ကြယ်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်လည်း စင်ကြယ်၏။ ထိုအလှူသည် ရှိ၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။ (၃၉)

အဆွေခင်ပွန်းရခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည် ပေးကမ်းခြင်း၊ ချစ်ဖွယ်သော စကားကို ဆိုခြင်း၊ အကျိုးကို ကျင့်ခြင်း၊ မိမိနှင့် ကိုယ်တူပြုခြင်းအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၄၀)

အရိယာမဟုတ်သူတို့၏ စကားတို့သည် မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ စကားကို ပြောခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောခြင်းအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၄၁)

အရိယာတို့၏ စကားတို့သည် မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ အကျိုးမဲ့စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်ခြင်းအားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၄၂)

ထို့ပြင်လည်း အရိယာမဟုတ်သူတို့၏ စကားတို့သည် မမြင်ဘဲ မြင်၏ဟု ပြောခြင်း၊ မကြားဘဲ ကြား၏ဟု ပြော ခြင်း၊ မတွေ့ဘဲ တွေ့၏ဟု ပြောခြင်း၊ မသိဘဲ သိ၏ဟု ပြောခြင်းအားဖြင့် လေးပါးတို့ တည်း။ (၄၃)

ထို့ပြင်လည်း အရိယာတို့၏ စကားတို့သည် မမြင်သော အရာ၌ မမြင်ဟု ပြောခြင်း၊ မကြားသော အရာ၌ မကြား ဟု ပြောခြင်း၊ မတွေ့သော အရာ၌ မတွေ့ဟု ပြောခြင်း၊ မသိသော အရာ၌ မသိဟု ပြောခြင်းအားဖြင့် လေးပါးတို့ တည်း။ (၄၄)

ထို့ပြင်လည်း အရိယာမဟုတ်သူတို့၏ စကားတို့သည် မြင်သော အရာ၌ မမြင်ဟု ပြောခြင်း၊ ကြားသော အရာ၌ မကြားဟု ပြောခြင်း၊ တွေ့သော အရာ၌ မတွေ့ဟု ပြောခြင်း၊ သိသော အရာ၌ မသိဟု ပြောခြင်းအားဖြင့် လေး ပါးတို့တည်း။ (၄၅)

ထို့ပြင်လည်း အရိယာတို့၏ စကားတို့သည် မြင်သော အရာ၌ မြင်သည်ဟု ပြောခြင်း၊ ကြားသော အရာ၌ ကြားသည်ဟု ပြောခြင်း၊ တွေ့သော အရာ၌ တွေ့သည်ဟု ပြောခြင်း၊ သိသော အရာ၌ သိသည်ဟု ပြောခြင်း အားဖြင့် လေးပါးတို့တည်း။ (၄၆)

314. “Cattāro puggalā. Idhāvuso, ekacco puggalo attantapo hoti
attaparitāpanānuyogamanuyutto.

Idhāvuso, ekacco puggalo parantapo hoti paraparitāpanānuyogamanuyutto. Idhāvuso, ekacco
puggalo

attantapo ca hoti attaparitāpanānuyogamanuyutto, parantapo ca
paraparitāpanānuyogamanuyutto.

Idhāvuso, ekacco puggalo neva attantapo hoti na attaparitāpanānuyogamanuyutto na
parantapo na

paraparitāpanānuyogamanuyutto. So anattantapo aparantapo diṭṭheva dhamme nicchāto
nibbuto

sītībhūto [sītībhūto (ka.)] sukhappaṭisaṃvedī brahmabhūtena attanā viharati.

“Aparepi cattāro puggalā. Idhāvuso, ekacco puggalo attahitāya paṭipanno hoti no parahitāya. Idhāvuso, ekacco puggalo parahitāya paṭipanno hoti no attahitāya. Idhāvuso, ekacco puggalo neva

attahitāya paṭipanno hoti no parahitāya. Idhāvuso, ekacco puggalo attahitāya ceva paṭipanno hoti

parahitāya ca.

“Aparepi cattāro puggalā – tamo tamaparāyano, tamo jotiparāyano, joti tamaparāyano, joti jotiparāyano.

“Aparepi cattāro puggalā – samaṇamacalo, samaṇapadumo, samaṇapuṇḍarīko, samaṇesu samaṇasukhumālo.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena cattāro dhammā

sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

Paṭhamabhāṇavāro niṭṭhito.

၃၁၄။ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အတ္တန္တပေါ
ဟောတိ အတ္တပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော
ပုဂ္ဂလော ပရန္တပေါ ဟောတိ ပရပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ ဣဓာဝုသော
ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အတ္တန္တပေါ စ ဟောတိ အတ္တပရိတာပနာနုယောဂ-
မနုယုတ္တော၊ ပရန္တပေါ စ ပရပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ ဣဓာဝုသော
ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော နေဝ အတ္တန္တပေါ ဟောတိ န အတ္တပရိတာပနာ-
နုယောဂမနုယုတ္တော၊ န ပရန္တပေါ န ပရပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော၊
သော အနတ္တန္တပေါ အပရန္တပေါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗာတော
သီတိဘူတော” သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတိ။ (၄၇)

အပရေပိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ။ ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော
အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော ပရဟိတာယ ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော
ပုဂ္ဂလော ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော အတ္တဟိတာယ၊ ဣဓာဝုသော
ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော နေဝ အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော
ပရဟိတာယ ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ စေဝ
ပဋိပန္နော ဟောတိ ပရဟိတာယ စ။ (၄၈)

အပရေပိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ၊ တမော တမပရာယနော တမော
ဇောတိပရာယနော၊ ဇောတိ တမပရာယနော၊ ဇောတိ ဇောတိပရာ-
ယနော။ (၄၉)

အပရေပိ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလာ၊ သမဏမစလော သမဏပဒုမော သမဏ
ပုဏ္ဏရိကော သမဏေသု သမဏသုခုမာလော။ (၅၀)

ဣမေ ခေါ အာဂုသော တေန ဘဂဝတာ ဇနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ
သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ ပ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

314. Four kinds of individuals: Friends, in this world, a certain individual torments himself and engages in self-torment. Friends, in this world, a certain individual torments others and engages in tormenting others. Friends, in this world, a certain individual torments himself and engages in self-torment; he torments others too and engages in tormenting others. Friends, a certain individual torments neither himself nor others. He does not engage in tormenting himself or others.

Such an individual who torments neither himself nor others, who engages in tormenting neither himself nor others, lives peacefully in this very life, being void of craving; he attains happiness and abides in bliss as of a Brahmā. (47)

The other four individuals: Friends, in this world, a certain person seeks his own welfare, not the welfare of others.

Friends, in this world a certain person seeks the welfare of others, not of himself. Friends, in this world a certain person seeks neither the welfare of himself nor of others. Friends, in this world a certain person seeks the welfare of himself as well as of others. (48).

The other four individuals: (1) one is in darkness and is destined for darkness. (2) one is in darkness and is destined for light. (3) one is in light and is destined for darkness. (4) one is in light and is destined for light. (49)

The other four individuals: the samana who has unshakeable perfect confidence; the samaṇa who is like the paduma lotus; the samaṇa who is like the pundarīka lotus; the samaṇa who is like the most refined among the samanas'. (50)

Friends, these are the three dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These four dhammas should be recited by all in concord and without dissension ...p... will be for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

၃၁၄။ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လေးယောက်တို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေတတ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေခြင်းအလုပ်ကိုလည်း အားထုတ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတစ်ပါးကို ပူပန်စေတတ်၏။ သူတစ်ပါးကို ပူပန်စေခြင်း အလုပ်ကိုလည်း အားထုတ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကိုလည်း ပူပန်စေတတ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေခြင်း အလုပ်ကိုလည်း အားထုတ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း ပူပန်စေတတ်၏။ သူတစ်ပါးကို ပူပန်စေ ခြင်းအလုပ်ကို လည်း အားထုတ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကိုလည်း မပူပန်စေတတ်။ မိမိကိုယ်ကို ပူပန်စေခြင်း အလုပ်ကိုလည်း အားမထုတ်။ သူတစ်ပါးကိုလည်း မပူပန်စေတတ်။ သူတစ်ပါးကို ပူပန်စေ ခြင်းအလုပ်ကိုလည်း အားမထုတ်။

မိမိကိုယ်ကိုလည်း မပူပန်စေတတ် သူတစ်ပါးကိုလည်း မပူပန်စေတတ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌ တဏှာမရှိသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းချမ်း၏။ ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်၏။ ချမ်းသာကို ခံစားသည်ဖြစ်၍ ဗြဟ္မာ ဖြစ်သော အတ္တဘောဖြင့် နေ၏။ (ဤလေးယောက်တို့တည်း)။ (၄၇)

ထို့ပြင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် လေးယောက်တို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ အကျိုးငှါ ကျင့်၏။ သူတစ်ပါးအကျိုးငှါ မကျင့်။

ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သူတစ်ပါးအကျိုးငှါ ကျင့်၏။ မိမိအကျိုးငှါ မကျင့်။

ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ အကျိုးငှါလည်း မကျင့်။ သူတစ်ပါးအကျိုးငှါ လည်း မကျင့်။

ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိအကျိုးငှါလည်း ကျင့်၏။ သူတစ်ပါးအကျိုးငှါ လည်း ကျင့်၏။ (ဤလေးယောက်တို့တည်း)။ (၄၈)

ထို့ပြင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌) ယုတ်၍ ယုတ်သော လားရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ (ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌) ယုတ်၍ မြတ်သော လားရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ (ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌) မြတ်၍ ယုတ်သော လားရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ (ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌) မြတ်၍ မြတ်သော လားရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် လေးယောက်တို့တည်း။ (၄၉)

ထို့ပြင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မတုန်မလှုပ်သော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်း၊ ကြာပဒုမ္မာနှင့် တူသော ရဟန်း၊ ကြာပုဏ္ဏရိက်နှင့်တူသော ရဟန်း၊ ရဟန်းတို့တွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော ရဟန်းအားဖြင့် လေးယောက်တို့တည်း။ (၅၀)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤလေးပါးသော တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုလေးပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ပဌမအခန်း ပြီး၏။

၁။ ဤအာကာရဝါကျသည် ပါဠိတော်မူရင်း၌ မရှိချေ။

End of the First Portion for Recitation ပဌမဘာဏဝါရော နိဗ္ဗိတော။

Pañcakaṃ ပဉ္စက
The Groups of Fives
တရား ငါးပါးစု

315. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena pañca dhammā

sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

Katame pañca?

“Pañcakkhandhā. Rūpakkhandho vedanākkhandho saññākkhandho saṅkhārakkhandho viññāṇakkhandho.

“Pañcupādānakkhandhā. Rūpupādānakkhandho [rūpūpādānakkhandho (sī. syā. kaṃ. pī.)

evamita-resupī] vedanupādānakkhandho saññī-upādānakkhandho saṅkhārupādānakkhandho viññāṇupādānakkhandho.

“Pañca kāmagaṇā. Cakkhuviññeyyā rūpā itthā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasañhitā rajanīyā,

sotaviññeyyā saddā... ghānaviññeyyā gandhā... jivhāviññeyyā rasā... kāyaviññeyyā phoṭṭhabbā itthā

kantā manāpā piyarūpā kāmūpasañhitā rajanīyā.

“Pañca gatiyo – nirayo, tiracchānayo, pettivisayo, manussā, devā.

“Pañca macchariyāni – āvāsamacchariyaṃ, kulamacchariyaṃ, lābhamacchariyaṃ, vaṇṇamacchariyaṃ, dhammacchariyaṃ.

“Pañca nīvaraṇāni – kāmaccandānīvaraṇaṃ, byāpādānīvaraṇaṃ, thinamiddhānīvaraṇaṃ, uddhaccakukkuccānīvaraṇaṃ, vicikicchānīvaraṇaṃ.

“Pañca orambhāgiyāni saññījanāni – sakkāyadiṭṭhi, vicikicchā, sīlabbataparāmāso, kāmaccando, byāpādo.

“Pañca uddhambhāgiyāni saññījanāni – rūparāgo, arūparāgo, māno, uddhaccaṃ, avijjā.

“Pañca sikkhāpadāni – pāṇātipātā veramaṇī, adinnādānā veramaṇī, kāmesumicchācārā veramaṇī,

musāvādā veramaṇī, surāmerayamajjappamādaṭṭhānā veramaṇī.

၃၁၅။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ

အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပဉ္စ ဓမ္မာ သမ္ပဒက္ခတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ

သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ ပ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ ပဉ္စ။

ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ရူပက္ခန္ဓော ဝေဒနာက္ခန္ဓော သညာက္ခန္ဓော သင်္ခါရက္ခန္ဓော
ဝိညာဏက္ခန္ဓော။ (၁)

ပဉ္စုပါဒိနက္ခန္ဓာ၊ ရူပုပါဒိနက္ခန္ဓော ဝေဒနုပါဒိနက္ခန္ဓော သညုပါဒိ-
နက္ခန္ဓော သင်္ခါရုပါဒိနက္ခန္ဓော ဝိညာဏုပါဒိနက္ခန္ဓော။ (၂)

ပဉ္စ ကာမဂုဏာ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ
ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ၊ သောတဝိညေယျာ သဒ္ဓါ။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။
ဇိဝှိဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ
ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ (၃)

ပဉ္စ ဂတိယော၊ နိရယော တိရစ္ဆာနယောနိ ပေတ္တိဝိသယော မနုဿာ
ဒေဝါ။ (၄)

ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ။ အာဝါသမစ္ဆရိယံ ကုလမစ္ဆရိယံ လာဘမစ္ဆရိယံ
ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ (၅)

ပဉ္စ နိဝရဏာနိ။ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ ဗျာပါဒနိဝရဏံ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏံ
ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏံ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏံ။ (၆)

ပဉ္စ ဩရမ္ဘာဂိယာနိ သညောဇနာနိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗ-
တပရာမာသော ကာမစ္ဆန္ဒော ဗျာပါဒေါ။ (၇)

ပဉ္စ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သညောဇနာနိ၊ ရူပရာဂေါ အရူပရာဂေါ မာနော
ဥဒ္ဓစ္စံ အဝိဇ္ဇာ။ (၈)

ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာ-
ဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ။ (၉)

315. Friends, there are the five dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self-Enlightened. These five dhammas should be recited by you all ...p... for the welfare, benefit and happiness of devas and men. What are the five?

The Five Aggregates: the aggregate of Corporeality; the aggregate of Sensation; the aggregate of Perception; the aggregate of Volitional Activities; the aggregate of Consciousness.(1)

The five aggregates which are the objects of clinging; the aggregate of Corporeality which is the object of clinging; the aggregate of Sensation which is the object of clinging; the object of Perception which is the object of clinging; the aggregate of Volitional Activities which is the object of clinging: the aggregate of Consciousness which is the object of clinging.(2)

The five strands of sense pleasures: the five kinds of sense-objects; they are visible object cognizable by eye consciousness, desirable, delightful, pleasing; alluring, accompanied by mental

attachment and enticing, sound cognizable by ear consciousness... smell cognizable by nose consciousness... taste cognizable by tongue consciousness...physical contact cognizable by body consciousness, desirable delightful, alluring accompanied by sensual attachment and enticing.(3)

The five destinations: the realm of continuous suffering, Niraya; the animal world; the peta world; the human world; the world of devas. (4)

The five kinds of meanness and stinginess; macchariya; meanness and stinginess regarding dwelling place; meanness and stinginess regarding relatives; meanness and stinginess regarding

one's gain; meanness and stinginess regarding one's good looks and reputation; meanness and stinginess regarding one's knowledge of the dhamma.

The five hindrances: the hindrance of sense desire; the hindrance of ill will; the hindrance of sloth and torpor; the hindrance of restlessness and worry; the hindrance of uncertainty. (5)

Five Fetters leading to the lower realms; wrong view of illusion of self; uncertainty; wrong view regarding morality and practice; sense desire; ill will. (7)

Five fetters leading to the higher realm: craving for fine material existence (rūparāga); craving for non material existence (arūpa rāga); conceit; restlessness; ignorance. (8)

The five factors of Training: abstaining from taking the life; abstaining from taking what is not given; abstaining from sexual misconduct; abstaining from telling lies; abstaining from taking intoxicants. (9)

၃၁၅။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူ အပ်သော ငါးပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုငါးပါးသော တရားတို့ ၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

အဘယ်ငါးပါးသော တရားတို့နည်းဟူမူ -

ခန္ဓာတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာအားဖြင့် ငါးပါး တို့တည်း။ (၁)

တဏှာဥပါဒ်၏ အာရုံရှိသော ခန္ဓာတို့သည် ရုပ်ဥပါဒ်နက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာဥပါဒ်နက္ခန္ဓာ၊ သညာဥပါဒ်နက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရဥပါဒ်နက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏဥပါဒ်နက္ခန္ဓာအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၂)

ကာမဂုဏ်တရားတို့သည် စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော အလိုရှိအပ်သော နှစ်လိုအပ်သော မြတ်နိုး အပ်သော ကာမနှင့် စပ်သော စွဲမက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ရူပါရုံ။

သောတဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော။ပ။ သဒ္ဓါရုံ။

ဃာနဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော။ပ။ ဂန္ဓာရုံ။

ဇိဝှိဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော။ပ။ ရသာရုံ။

ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သော အလိုရှိအပ်သော နှစ်လိုအပ်သော မြတ်နိုးအပ်သော ကာမနှင့် စပ်သော စွဲမက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၃)

လားရာ 'ဂတိ' တို့သည် နိရယဂတိ၊ တိရစ္ဆာနဂတိ၊ ပေတဂတိ၊ မနုဿဂတိ၊ ဒေဝဂတိအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၄)

ဝန်တိုခြင်း 'မစ္ဆရိယ' တို့သည် နေရာ၌ ဝန်တိုခြင်း၊ အမျိုး၌ ဝန်တိုခြင်း၊ လာဘ်၌ ဝန်တိုခြင်း၊ အဆင်း၌ ဝန်တိုခြင်း၊ တရား၌ ဝန်တိုခြင်းအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၅)

အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' တရားတို့သည် ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၆)

အောက် (ကာမဘုံ)၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း)အဖို့ရှိသော သံယောဇဉ်တို့သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ်၊ ကာမစ္ဆန္ဒသံယောဇဉ်၊ ဗျာပါဒသံယောဇဉ်အားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၇)

အထက် (ဗြဟ္မာဘုံ)၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း)အဖို့ရှိကုန်သော သံယောဇဉ်တို့သည် ရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ အရူပရာဂသံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်အားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၈)

--

သိက္ခာပုဒ်တို့သည် အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကာမတို့၌ မှားသော အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မူးယစ်မေ့လျော့ ကြောင်းဖြစ်သော သေအရက်သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၉)

316. “Pañca abhabbatṭhānāni. Abhabbo, āvuso, khīṇāsavo bhikkhu sañcicca pāṇaṃ jīvītā voropetuṃ. Abhabbo khīṇāsavo bhikkhu adinnaṃ theyyasaṅkhātāṃ ādiyituṃ [ādātuṃ (syā. kaṃ. pī.)].

Abhabbo khīṇāsavo bhikkhu methunaṃ dhammaṃ paṭisevituṃ. Abhabbo khīṇāsavo bhikkhu sampajānamusā bhāsituṃ. Abhabbo khīṇāsavo bhikkhu sannidhikāraṃ kāme paribhuñjituṃ, seyyathāpi pubbe āgārikabhūto.

“Pañca byasanāni – ñātibyaṇaṃ, bhogabyaṇaṃ, rogabyaṇaṃ, sīlabyaṇaṃ, diṭṭhibyaṇaṃ. Nāvuso, sattā ñātibyaṇahetu vā bhogabyaṇahetu vā rogabyaṇahetu vā kāyassa

bhedā paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjanti. Sīlabyaṇahetu vā, āvuso, sattā

diṭṭhibyaṇahetu vā kāyassa bhedā paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ nirayaṃ upapajjanti.

“Pañca sampadā – ñātisampadā, bhogasampadā, ārogyasampadā, sīlasampadā, diṭṭhisampadā.

Nāvuso, sattā ñātisampadāhetu vā bhogasampadāhetu vā ārogyasampadāhetu vā kāyassa bhedā paraṃ

marañā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjanti. Sīlasampadāhetu vā, āvuso, sattā diṭṭhisampadāhetu vā

kāyassa bhedā paraṃ marañā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjanti.

“Pañca ādīnavā dussīlassa sīlavipattiyā. Idhāvuso, dussīlo sīlavipanno pamādādhikaraṇaṃ mahatiṃ bhogajāniṃ nigacchati, ayaṃ paṭthamo ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā. Puna caparaṃ, āvuso,

dussīlassa sīlavipannassa pāpako kittisaddo abbhuggacchati, ayaṃ dutiyo ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā. Puna caparaṃ, āvuso, dussīlo sīlavipanno yaññadeva parisaṃ upasaṅkamati yadi khattiyaparisaṃ yadi brāhmaṇaparisaṃ yadi gahapatiparisaṃ yadi samaṇaparisaṃ, avisārado upasaṅkamati maṅkubhūto, ayaṃ tatiyo ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā. Puna caparaṃ, āvuso, dussīlo

sīlavipanno sammūḷho kālaṃ karoti, ayaṃ catuttho ādīnavo dussīlassa sīlavipattiyā. Puna caparaṃ,

āvuso, dussīlo sīlavipanno kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā apāyaṃ duggatiṃ vinipātaṃ
nirayaṃ

upapajjati, ayaṃ pañcama ādīnava dussīlassa sīlavipattiyaṃ.

“Pañca ānisaṃsā sīlavato sīlasampadāya. Idhāvuso, sīlavā sīlasampanno

appamādaḍḍhikaraṇaṃ

mahantaṃ bhogakkhandhaṃ adhigacchati, ayaṃ paṭthamo ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya.

Puna

caparaṃ, āvuso, sīlavato sīlasampannassa kalyāṇo kittisaddo abbhuggacchati, ayaṃ dutiyo

ānisaṃso

sīlavato sīlasampadāya. Puna caparaṃ, āvuso, sīlavā sīlasampanno yaññadeva parisāṃ

upasaṅkamati

yadi khattiyaparisaṃ yadi brāhmaṇaparisaṃ yadi gahapatiparisaṃ yadi samaṇaparisaṃ,

visārado

upasaṅkamati amaṅkubhūto, ayaṃ tatiyo ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya. Puna caparaṃ,

āvuso, sīlavā

sīlasampanno asammūḷho kālaṃ karoti, ayaṃ catuttho ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya.

Puna caparaṃ,

āvuso, sīlavā sīlasampanno kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā sugatiṃ saggaṃ lokaṃ upapajjati,

ayaṃ

pañcama ānisaṃso sīlavato sīlasampadāya.

“Codakena, āvuso, bhikkhunā paraṃ codetukāmena pañca dhamme ajjhattaṃ upaṭṭhapetvā

paro

codetabbo. Kālena vakkhāmi no akālena, bhūtena vakkhāmi no abhūtena, saṇhena vakkhāmi

no

pharusena, atthasaṃhitena vakkhāmi no anattasaṃhitena, mettacittena [mettācittena

(katthaci)]

vakkhāmi no dosantarenāti. Codakena, āvuso, bhikkhunā paraṃ codetukāmena ime pañca

dhamme

ajjhattaṃ upaṭṭhapetvā paro codetabbo.

၃၁၆။ ပဉ္စ အဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ။ အဘဗ္ဗေ အာဝုသော ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု

သဗ္ဗိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ၊ အဘဗ္ဗေ ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အဒိန္နံ

ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိတုံ? အဘဗ္ဗေ ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ

ပဋိသေဝိတုံ၊ အာဇ္ဈော ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတုံ၊
အာဇ္ဈော ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု သန္နိမိကာရကံ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊
သေယျထာဝိ ပုဗ္ဗေ အာဂါရိကဘူတော။ (၁၀)

ပဉ္စ ဗျသနာနိ။ ဉာတိဗျသနံ ဘောဂဗျသနံ ရောဂဗျသနံ သီလဗျသနံ
ဒိဋ္ဌိဗျသနံ။ နာဂုသော သတ္တာ ဉာတိဗျသနဟေတု ဝါ ဘောဂဗျသနဟေတု ဝါ
ရောဂဗျသနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ”
ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ သီလဗျသနဟေတု ဝါ အာဂုသော သတ္တာ
ဒိဋ္ဌိဗျသနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ
နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ (၁၁)

ပဉ္စ သမ္ပဒါ၊ ဉာတိသမ္ပဒါ ဘောဂသမ္ပဒါ အာရောဂျသမ္ပဒါ သီလသမ္ပဒါ
ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ နာဂုသော သတ္တာ ဉာတိသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ဘောဂသမ္ပဒါဟေတု
ဝါ အာရောဂျသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ
လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ သီလသမ္ပဒါဟေတု ဝါ အာဂုသော သတ္တာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ
ဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ
ဥပပဇ္ဇန္တိ။ (၁၂)

သီလဝိပနန္ဒော ပမာဒါဓိကရဏံ မဟတိ ဘောဂဇာနိ နိဂစ္ဆတိ၊ အယံ ပဌမော
အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ပုန စပရံ အာဂုသော ဒုဿီလဿ
သီလဝိပနန္ဒဿ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗျူဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အယံ ဒုတိယော
အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ပုန စပရံ အာဂုသော ဒုဿီလော
သီလဝိပနန္ဒော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ
ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ အဝိသာရဒေါ
ဥပသင်္ကမတိ မင်္ဂုဘူတော၊ အယံ တတိယော အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ
သီလဝိပတ္တိယာ။ ပုန စပရံ အာဂုသော ဒုဿီလော သီလဝိပနန္ဒော သမ္ပူဇ္ဇော
ကာလံ ကရေတိ၊ အယံ စတုတ္ထော အာဒိနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။
ပုန စပရံ အာဂုသော ဒုဿီလော သီလဝိပနန္ဒော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ
အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယံ ပဉ္စမော အာဒိနဝေါ
ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ (၁၃)

ပဉ္စ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ဣဓာဂုသော သီလဝါ

သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါမိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ အယံ
ပဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ပုန စပရံ အာဂုသော
လဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အပ္ပဂစ္ဆတိ၊ အယံ
ဒုတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ပုန စပရံ အာဂုသော
သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ
ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ၊ ဝိသာရဒေါ
ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ဂုဘူတော၊ အယံ တတိယော အာနိသံသော သီလဝတော
သီလသမ္ပဒါယ။ ပုန စပရံ အာဂုသော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အသမ္မုဇ္ဇော
ကာလံ ကရေတိ၊ အယံ စတုတ္ထော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။
ပုန စပရံ အာဂုသော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ကာယဿ ဘောဒါ ပရံ မရဏာ
သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ အယံ ပဉ္စမော အာနိသံသော သီလဝတော
သီလသမ္ပဒါယ။ (၁၄)

စောဒကေန အာဂုသော ဘိက္ခုနာ ပရံ စောဒေတုကာမေန ပဉ္စ ဓမ္မေ
အဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပရော စောဒေတဗ္ဗော။ ကာလေန ဝက္ခာမိ နော
အကာလေန၊ ဘူတေန ဝက္ခာမိ နော အဘူတေန၊ သဏှေန ဝက္ခာမိ နော
ဖရသေန၊ အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ နော အနတ္ထသံဟိတေန၊ မေတ္တစိတ္တေန
ဝက္ခာမိ နော ဒေါသန္တရေနာတိ။ စောဒကေန အာဂုသော ဘိက္ခုနာ ပရံ
စောဒေတုကာမေန ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပရော စောဒေ-
တဗ္ဗော။ (၁၅)

316. The five impossibilities; Friends, it is impossible for the bhikkhu freed from āsavas to take life intentionally; it is impossible for the bhikkhu free from āsavas to take with intentiton of stealing, what is not given; it is impossible for the bhikkhu free from the āsavas to indulge in a sexual act; it is impossible for the bhikkhu free from āsavas to tell lies deliberately; it is impossible for the bhikkhu free from āsavas to store up objects of sensual enjoyment and make use of them as in the past when he was a lay man.(10)

Five kinds of loss: loss of relatives; loss of wealth; loss of health; loss of morality; loss of right views. Friends, it is not due to loss of relatives; loss of wealth or loss of health that beings are reborn in miserable existences (apāya); wretched destinations (duggati); states of ruin (vinipāta); realms of continuous suffering (niraya), after death and dissolution of their bodies.

Friends, it is due to loss of morality or loss of right view that beings are reborn in miserable existences, wretched destinations, states of ruin, realms of continuous suffering after death and dissolution of their bodies. (11)

Five kinds of Good Fortune: good fortune of having relatives; good fortune of possessing wealth; good fortune of having sound health; good fortune of being endowed with morality; good fortune of having right view.

Friends, it is not due to good fortune of having relatives: good fortune of possessing wealth or good fortune of having sound health that beings are reborn in a good destination, the happy world of the devas after death and dissolution of their bodies.

Friends, it is due to good fortune of being endowed with morality or good fortune of having right view that beings are reborn in a good destination the happy world of the devas after death and dissolution of their bodies. (12)

Five disadvantages due to lack of morality in an immoral person: In this world, friends, an immoral person lacking morality encounters through heedlessness great loss of wealth. This is the first disadvantage befalling the immoral person who lacks morality.

And again, friends, the ill repute of an immoral person lacking morality spreads far and wide. This is the second disadvantage befalling an immoral person who lacks morality.

And again, friends, when an immoral person lacking morality goes into any kind of society, whether it be the society of the ruling class or of brahmins, or of well-to-do people, or of recluses, he does so with timidity and troubled demeanour. This is the third disadvantage of an immoral person who lacks morality.

And again, friends, an immoral person lacking morality dies in bewilderment. This is the fourth disadvantage of an immoral person.

And again, friends, an immoral person, after death and dissolution of the body, is reborn in miserable existences, wretched destinations, states of ruin and realms of continuous suffering. (13)

This is the fifth disadvantage of an immoral person.

Five advantages that accrue to a moral person for being accomplished in morality. In this world, friends, a moral person endowed with morality, through heedfulness, gains a great mass of wealth. This is the first advantage that accrues to a moral person for being accomplished in morality.

And again, friends, the good reputation of a moral person endowed with morality spreads far and wide. This is the second advantage that accrues to a moral person for being accomplished in morality.

And again, friends, a moral person endowed with morality can go into any kind of society, whether it be the society of the ruling class or of brāhmins, or of well to do people, or of recluses, with confidence and untroubled demeanour. This is the third advantage that accrues to moral person for being accomplished in morality.

And again, friends, a moral person endowed with morality dies without any bewilderment. This is the fourth advantage that accrues to a moral person for being accomplished in morality.

And again friends, a moral person endowed with morality, after death and dissolution of the body, is reborn in a good destination the happy world of ithe devas. This is the fifth advantage that accrue to a moral person for being accomplished in morality (14).

Friends, the reproving bhikkhu who wants to rebuke another bhikkhu should do so only after having established in himself five factors. (thus):

- I shall speak at the appropriate time, and not at an untimely moment.
- I shall speak with facts and not without facts.
- I shall speak in gentle words and not in harsh words.
- I shall speak in benetficial words and not in unbeneficial words.
- I shall speak with a mind filled with goodwill and not with hatred.

Friends, the reproving bhikkhu who wants to rebuke another bhikkhu should do so only after having established in himself these five factors. (15).

၃၁၆။ ပြုခြင်းငှါ မထိုက်သော အရာတို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန္တာရဟန်းသည် သတ်လိုသော စေတနာရှိသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝါကို အသက်မှ ချခြင်းငှါ မထိုက်၊ ရဟန္တာရဟန်းသည် မပေး သည်ကို ခိုးလိုသော စိတ်ထားဖြင့် ယူခြင်းငှါ မထိုက်၊ ရဟန္တာရဟန်းသည် မေထုန်မှီဝဲခြင်းငှါ မထိုက်၊ ရဟန္တာရဟန်းသည် သိလျက် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းငှါ မထိုက်၊ ရဟန္တာရဟန်းသည် ရှေးလူဖြစ်သော အခါကကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်တို့ကို သိုမှီး၍ ခံစားခြင်းငှါ မထိုက်၊ (ဤငါးပါးတို့တည်း)။ (၁၀)

ပျက်စီးခြင်းတရားတို့သည် ဆွေမျိုးပျက်စီးခြင်း၊ စည်းစိမ်ပျက်စီးခြင်း၊ အနာရောဂါဟူသော ပျက်စီးခြင်း၊ သီလပျက်စီးခြင်း၊ အယူပျက်စီးခြင်းအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ သတ္တဝါတို့သည် ဆွေမျိုး ပျက်စီးခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်ပျက်စီးခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနာရောဂါဟူသော ပျက်စီးခြင်းကြောင့်

သော်လည်းကောင်း ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသောလားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော ငရဲ၌ မဖြစ်ကုန်။

ငါ့သျှင်တို့ သတ္တဝါတို့သည် သီလပျက်စီးခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အယူပျက်စီးခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ (၁၁)

ပြည့်စုံခြင်းတရားတို့သည် ဆွေမျိုးနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ စည်းစိမ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ အနာရောဂါကင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊ အယူနှင့်ပြည့်စုံခြင်းအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဆွေမျိုးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အနာရောဂါ ကင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်း ကြောင့်သော်လည်းကောင်း ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ မဖြစ်ကုန်။

ငါ့သျှင်တို့ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အယူနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်သော်လည်း ကောင်း ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ် ကုန်၏။ (၁၂)

ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလပျက်စီးခြင်းကြောင့် အပြစ်တို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ သီလမရှိ သော သီလပျက်သော သူသည် မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် များစွာသော စည်းစိမ်ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ ဤကား သီလမရှိသော သူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ရှေးဦးစွာသော အပြစ်ပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သော သူ၏ မကောင်းသော ကျော်စော သတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ ဤကား သီလမရှိသောသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ နှစ်ခုမြောက် အပြစ်ပေ တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သော သူသည် မင်းပရိသတ် ရဟန်း ပရိသတ် ပုဏ္ဏား ပရိသတ် သူကြွယ်ပရိသတ် အလယ်သို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့သော် ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့ မျက်နှာ ညှိုးငယ်လျက် ချဉ်းကပ်ရ၏။ ဤကား သီလမရှိသော သူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ သုံးခုမြောက် အပြစ်ပေ တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သော သူသည် တွေ့တွေ့ ဝေဝေ ဖြစ်လျက် သေရ၏။ ဤကား သီလမရှိသော သူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ လေးခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သော သူသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းသော မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်၏။ ဤကား သီလ မရှိသော သူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ငါးခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။ (၁၃)

ငါ့သျှင်တို့ သီလရှိသူ၏ သီလပြည့်စုံခြင်းကြောင့် အကျိုး 'အာနိသင်' တို့တည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤ လောက၌ သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် မမေ့လျော့ခြင်းကြောင့် များစွာသော စည်းစိမ်အစုကို ရ၏။ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ ရှေးဦးစွာသော အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူ၏ ကောင်းသော ကျော်စော သတင်း သည် ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ ဤကား သီလရှိသော သူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ နှစ်ခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေ တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် မင်းပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၊ သူကြွယ်ပရိသတ် အလယ်သို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့သော် မကြောက်မရွံ့ မျက်နှာမညှိုး ငယ်ဘဲ ချဉ်းကပ် ရ၏။ ဤကား သီလရှိသော သူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ သုံးခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် တွေဝေခြင်းမရှိဘဲ သေရ၏။ ဤ ကား သီလရှိသော သူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ လေးခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ ဤကား သီလရှိသော သူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံ ခြင်း၌ ငါးခုမြောက် အကျိုး 'အာနိသင်' ပေတည်း။ (၁၄)

ငါ့သျှင်တို့ သူတစ်ပါးကို စောဒနာလိုသော စောဒကရဟန်းသည် တရားငါးပါးတို့ကို မိမိသန္တာန်၌ တည်စေ၍ သူတစ်ပါးကို စောဒနာအပ်၏။ လျှောက်ပတ်သောအခါ၌ ဆိုအံ့၊ မလျှောက်ပတ်သောအခါ၌ မဆို အံ့၊ ဟုတ်မှန် သော ဝတ္ထုဖြင့် ဆိုအံ့၊ မဟုတ်မှန်သော ဝတ္ထုဖြင့် မဆိုအံ့၊ သိမ်မွေ့သော စကားဖြင့် ဆိုအံ့၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားဖြင့် မဆိုအံ့၊ အကျိုးနှင့်စပ်သော စကားဖြင့် ဆိုအံ့၊ အကျိုးနှင့်မစပ်သော စကားဖြင့် မဆိုအံ့၊ မေတ္တာစိတ် ဖြင့် ဆိုအံ့၊ ဒေါသစိတ်ဖြင့် မဆိုအံ့၊ (ဤတရားငါးပါးတို့တည်း)။

ငါ့သျှင်တို့ သူတစ်ပါးကို စောဒနာလိုသော စောဒကရဟန်းသည် ဤတရားငါးပါးတို့ကို မိမိသန္တာန်၌ တည်စေ၍ သူတစ်ပါးကို စောဒနာအပ်၏။ (၁၅)

317. “Pañca padhāṇiyaṅgāni. Idhāvuso, bhikkhu saddho hoti, saddahati tathāgatassa bodhiṃ – ‘itipi so bhagavā arahaṃ sammāsambuddho vijjācaraṇasampanno sugato, lokavidū anuttaro purisadammasārathi satthā devamanussānaṃ buddho bhagavā’ti. Appābādho hoti appātaṅko, samavepākiniyā gahaṇiyā samannāgato nātisītāya nāccuṇhāya majjhimāya

padhānakkhamāya. Asaṭho

hoti amāyāvī, yathābhūtaṃ attānaṃ āvikattā satthari vā viññūsu vā sabrahmacārīsu.

Āraddhavīriyo

viharati akusalānaṃ dhammānaṃ pahānāya kusalānaṃ dhammānaṃ upasampadāya

thāmavā

daḥaparakkamo anikkhattadhuro kusalesu dhammesu. Paññavā hoti udayatthagāminiyā

paññāya

samannāgato ariyāya nibbedhikāya sammādukkhakkhayagāminiyā.

၃၁၇။ ပဉ္စ ပဓာနိယင်္ဂါနိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သဒ္ဓဟတိ
တထာဂတဿ ဗောဓိ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒ္ဓ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္ပသာရထိ
သတ္တာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ’တိ။ အပ္ပါဗာဓော ဟောတိ အပ္ပါတင်္ဂော
သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယ
မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ၊ ယထာဘူတံ
အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ သတ္တရိ ဝါ ဝိညုသု ဝါ သဗြဟ္မစာရီသု။ အာရဒ္ဓဝီရိယော
ဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ
ထာမဝါ ဒဠပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ပညဝါ
ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ
သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ (၁၆)

317. Five qualities required of one striving in the practice of meditation. In this Teaching, friends, a bhikkhu has faith, fully believing in the fact of the perfect Enlightenment of the Tathāgata thus:

Thus indeed is the Bhagavā, who is worthy of special veneration; he truly comprehends the dhammas by his own intellect and insight; he possesses penetrative knowledge and perfect practice of morality; he speaks only what is beneficial and true; he knows all the three lokas; he is incomparable in

taming all those who deserve to be tamed; he is the teacher of devas and men; he is the Enlightened One, knowing and teaching the Four Ariya Truths; he is the Most Exalted.

“He is free from illness and affliction, and is endowed with the element of internal heat promoting good digestion, neither too strong nor too weak, but moderate and appropriate for meditative endeavour. He is without hypocrisy or guile, acting openly and presenting himself as he truly is to be the Teacher and to the wise fellow practitioners of the life of purity”.

"He persists in determined effort and in strong perseverance to eliminate demeritorious factors and to acquire fully meritorious factors and he remains steadfastly energetic, without ever laying down his task of striving for acquiring meritorious factors".

"He has wisdom, being endowed with vipassanā insight which leads to discriminative discernment of the arising and the disappearance (of the five khandhas), and which is noble, which

is able to penetrate destructively the mass of defilements; and which effectively leads to (Nibbāna) the end of all dukkha. (16)

၃၁၇။ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော ရဟန်း၏ အင်္ဂါတို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့ချွင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သဒ္ဓါတရား ရှိ၏။ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အရဟံ' မည်တော်မူပါပေ၏။ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူပါပေ၏။ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န' မည်တော်မူပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သုဂတ' မည်တော်မူပါပေ၏။ လောကကို သိတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'လောကဝိဒ္ဓ' မည်တော်မူပါပေ၏။ ဆုံးမထိုက် သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မ သာရထိ' မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ' မည်တော်မူပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါးတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဗုဒ္ဓ' မည်တော်မူပါပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း 'ဘဂဝါ' မည်တော်မူပါ ပေ၏။"ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၌ ယုံကြည်၏။

--

အနာကင်း၏။ ရောဂါကင်း၏။ အစာကို အညီအမျှကြေစေတတ်သည့် မအေးလွန်း မပူလွန်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခြင်းငှါ ခွံသော ကမ္မဇတေဇောဓာတ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

မာန်မရှိ၊ လှည့်ပတ်ခြင်း မရှိ၊ ဆရာထံ၌လည်းကောင်း၊ ပညာရှိတို့ထံ၌လည်းကောင်း၊ သီတင်းသုံး ဖော်တို့ထံ၌လည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း မိမိကိုယ်ကို ထင်စွာ ပြုတတ်၏။

အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့၏ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားကြီးသော လုံ့လရှိ၏။ မြဲမြံသော လုံ့လရှိ၏။ ဝန်မချသော လုံ့လရှိ၏။

ပညာရှိ၏။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို သိစွမ်းနိုင်သော၊ ကိလေသာကို ဖောက်ခွဲခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော၊ အကြွင်းမဲ့ ဝဋ်ဆင်းရဲကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေတတ်သော၊ စင်ကြယ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ (၁၆)

318. “Pañca suddhāvāsā – avihā, atappā, sudassā, sudassī, akaniṭṭhā.

“Pañca anāgāmino – antarāparinibbāyī, upahaccaparinibbāyī, asaṅkhāraparinibbāyī, sasaṅkhāraparinibbāyī, uddhamṣotoakaniṭṭhagāmī.

၃၁၈။ ပဉ္စ သုဒ္ဓါဝါသာ၊ အဝိဟာ အတပ္ပါ သုဒဿာ သုဒဿီ
အကနိဋ္ဌာ။ (၁၇)

ပဉ္စ အနာဂါမိနော၊ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ အသင်္ခါရ-
ပရိနိဗ္ဗာယိ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ ဥဒ္ဓိသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ။ (၁၈)

318. Five Pure Abodes: The five Suddhāvāsa Brahmā realms, Avihā, Atappā, Sudassā, Sudassī and Akanitthā. (17)

Five classes of Anāgāmis: one who attains complete extinction of defilements within the first half of the lifespan: one who attains complete extinction of defilement after passing half of the lifespan; one who attains complete extinction of defilements without exertion; One who attains complete extinction of defilements with exertion; One who after successively passing through the lower pure abodes, reaches the highest pure abode of Akanitthā (and attains complete extinction of defilements there). (18)

၃၁၈။ သုဒ္ဓါဝါသာတို့သည် အဝိဟာတုံ၊ အတပ္ပါတုံ၊ သုဒဿာတုံ၊ သုဒဿီတုံ၊ အကနိဋ္ဌာတုံအား ဖြင့်ငါးပါးတို့ တည်း။ (၁၇)

အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသက်တမ်း အလယ်ကို မလွန်မူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမိ၊

အသက်တမ်း အလယ်ကို လွန်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမိ၊

အားမထုတ်ရမူ၍ ချမ်းသာစွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမိ၊

အားထုတ်လျက် ချမ်းသာစွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမ်၊

အထက်သံသရာအယဉ်၌သာ အကနိဋ္ဌာဘုံသို့ ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အနာဂါမ်အားဖြင့် ငါးယောက်တို့ တည်း။ (၁၈)

319. “Pañca cetokhilā. Idhāvuso, bhikkhu satthari kaṅkhati vicikicchati nādhimuccati na sampasīdati. Yo so, āvuso, bhikkhu satthari kaṅkhati vicikicchati nādhimuccati na sampasīdati, tassa

cittaṃ na namati ātappāya anuyogāya sātaccāya padhānāya, yassa cittaṃ na namati ātappāya anuyogāya

sātaccāya padhānāya, ayaṃ paṭhamo cetokhilo. Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu dhamme kaṅkhati

vicikicchati...pe... saṅghe kaṅkhati vicikicchati... sikkhāya kaṅkhati vicikicchati...

sabrahmacārīsu

kupito hoti anattamano āhatacitto khilajāto. Yo so, āvuso, bhikkhu sabrahmacārīsu kupito hoti anattamano āhatacitto khilajāto, tassa cittaṃ na namati ātappāya anuyogāya sātaccāya padhānāya, yassa

cittaṃ na namati ātappāya anuyogāya sātaccāya padhānāya, ayaṃ pañcama cetokhilo.

၃၁၉။ ပဉ္စ စေတောခိလော။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သတ္တရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ

နာဓိမုစ္ဆတိ န သမ္ပသီဒတိ ယော သော အာဝုသော ဘိက္ခု သတ္တရိ ကင်္ခတိ

ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္ဆတိ န သမ္ပသီဒတိ တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပိယ

အနုယောဂိယ သာတစ္ဆယ ပဓာနာယ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပိယ

အနုယောဂိယ သာတစ္ဆယ ပဓာနာယ အယံ ပဌမော စေတောခိလော။ ပုန

စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဓမ္မေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ ပ။ သံဃေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။

သိက္ခာယ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ သဗြဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော

အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော၊ ယော သော အာဝုသော ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီသု

ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော တဿ

စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပိယ အနုယောဂိယ သာတစ္ဆယ ပဓာနာယ ယဿ

စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပိယ အနုယောဂိယ သာတစ္ဆယ ပဓာနာယ၊ အယံ

ပဉ္စမော စေတောခိလော။ (၁၉)

319. Five mental obstructions: In this Teaching friends, a bhikkhu has doubt, uncertainty, perplexity and lack of clarity concerning the Teacher. Friends, the mind of the bhikkhu is

doubtful, uncertain, perplexed and unclear concerning the Teacher, does not incline to exertion, repeated exertion, continued exertion and strenuous exertion. This lack of inclination to make exertion, repeated exertion, continued exertion and strenuous exertion of that bhikkhu is the first mental obstruction.

And again friends, a bhikkhu has doubt, uncertainty concerning the Teaching ...p... has doubt, uncertainty concerning the Samgha ... has doubt uncertainty concerning the Practice of Training ... he is angry, displeased, sore at heart and fractious with (his) companions in the practice of the dhamma. The mind of the bhikkhu who is angry, displeased, sore at heart and fractious with (his) companions in the Noble Practice does not incline to exertion, repeated exertion, continued exertion, and strenuous exertion. This lack of inclination to make exertion, repeated exertion, continued exertion and strenuous exertion of that bhikkhu is the fifth mental obstruction. (19).

၃၁၉။ စိတ်၏ ငြောင့်တံသင်းတို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဘုရား၌ ယုံမှား၏။ စူးစမ်းလျက် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင် ရဟန်းသည် ဘုရား၌ ယုံမှား၏။ စူးစမ်းလျက် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ မယုံကြည်နိုင်။ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ် အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ အကြင်ရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ် အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ (ထိုရဟန်း၏) ဤသို့ စိတ်မညွတ် ခြင်းသည် ရှေးဦးစွာသော စိတ်၏ ငြောင့်တံသင်း ဖြစ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် တရားတော်၌ ယုံမှား၏။ စူးစမ်းလျက် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ သံဃာတော်၌ ယုံမှား၏။ စူးစမ်းလျက် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ အကျင့်သိက္ခာပုဒ်၌ ယုံမှား၏။ စူးစမ်းလျက် ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ မြတ်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ အမျက်ထွက်၏။ မနှစ်သက်သော စိတ်ရှိ၏။ ထိပါးသော စိတ်ရှိ၏။ ငြောင့်တံသင်းကဲ့သို့သော စိတ်ရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင် ရဟန်းသည် မြတ်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ အမျက်ထွက်၏။ မနှစ်သက်သော စိတ်ရှိ၏။ ထိပါးသော စိတ်ရှိ၏။ ငြောင့်တံသင်းကဲ့သို့သော စိတ်ရှိ၏။ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လ ပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ်အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ အကြင်ရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ်အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ (ထိုရဟန်း၏) ဤသို့ စိတ်မညွတ်ခြင်းသည် ငါးကြိမ်မြောက်သော စိတ်၏ ငြောင့်တံသင်း ဖြစ်၏။

avigatapemo avigatapipāso avigatapariḷāho avigatataṇho. Yo so, āvuso, bhikkhu kāmesu avītarāgo hoti

avigatacchando avigatapemo avigatapipāso avigatapariḷāho avigatataṇho, tassa cittaṃ na namati

ātappāya anuyogāya sātaccāya padhānāya. Yassa cittaṃ na namati ātappāya anuyogāya sātaccāya

padhānāya. Ayaṃ paṭhamo cetaso vinibandho. Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu kāye avītarāgo hoti...

pe... rūpe avītarāgo hoti...pe... puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu yāvadatthaṃ udarāvadehakaṃ bhuñjitvā

seyyasukhaṃ passasukhaṃ middhasukhaṃ anuyutto viharati...pe... puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu

aññātaraṃ devanikāyaṃ paṇidhāya brahmacariyaṃ carati – ‘imināhaṃ sīlena vā vatena vā tapena vā

brahmacariyena vā devo vā bhavissāmi devaññātaro vā’ti. Yo so, āvuso, bhikkhu aññātaraṃ devanikāyaṃ paṇidhāya brahmacariyaṃ carati – ‘imināhaṃ sīlena vā vatena vā tapena vā brahmacariyena vā devo vā bhavissāmi devaññātaro vā’ti, tassa cittaṃ na namati ātappāya anuyogāya

sātaccāya padhānāya. Yassa cittaṃ na namati ātappāya anuyogāya sātaccāya padhānāya.

Ayaṃ pañcamo

cetaso vinibandho.

“Pañcindriyāni – cakkhundriyaṃ, sotindriyaṃ, ghānindriyaṃ, jivhindriyaṃ, kāyindriyaṃ.

“Aparānipi pañcindriyāni – sukhindriyaṃ, dukkhindriyaṃ, somanassindriyaṃ, domanassindriyaṃ, upekkhindriyaṃ.

“Aparānipi pañcindriyāni – saddhindriyaṃ, vīriyindriyaṃ, satindriyaṃ, samādhindriyaṃ, paññindriyaṃ.

၃၂၀။ ပဉ္စ စေတသောဝိနိဗ္ဗန္တာ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ကာမေသု

အဝိတရာဂေါ ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဓော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော

အဝိဂတပရိဋ္ဌာဟော အဝိဂတတဏှော။ ယော သော အာဝုသော ဘိက္ခု

ကာမေသု အဝိတရာဂေါ ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဓော အဝိဂတပေမော အဝိဂတ

ဝိပါသော အဝိဂတပရိဋ္ဌာဟော အဝိဂတတဏှော၊ တဿ စိတ္တံ န နမတိ

အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ

အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ၊ အယံ ပဋ္ဌမော စေတသော
ဝိနိဗ္ဗေန္တော။ ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု ကာယေ အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ပ။
ရူပေ အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ ပ။ ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု ယာဝဒတ္ထံ
ဠိဥရာဝဒေဟကံ ဘုဒ္ဓိတွာ သေယျ ပဿသုခံ ဖြင် အနုယုတ္တော
ဟရတိ။ ပ။ ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ
ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ “ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မ
စရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါတိ၊ ယော သော
အာဂုသော ဘိက္ခု အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ
“ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ
ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါတိ၊ တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ
အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ
အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ အယံ ပဋ္ဌမော စေတသော
ဝိနိဗ္ဗေန္တော။ (၂၀)

ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ စက္ခုန္ဒြိယံ သောတိန္ဒြိယံ ဃာနိန္ဒြိယံ ဇိဝိန္ဒြိယံ ကာယိဗြိယံ။ (၂၁)

အပရာနိပိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ သုခိန္ဒြိယံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ
ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။ (၂၂)

အပရာနိပိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ
ပညိန္ဒြိယံ။ (၂၃)

320. The Five Bondages of the Mind: In this Teaching friends, a bhikkhu is not free from attachment to sense pleasures from desire (for sense pleasures) from love (of sense pleasures), from thirst (for sense pleasures), from the burning pain (of sense pleasures) and from craving (for sense pleasures).

The mind of the bhikkhu who is not free from attachment, from desire, from love, from thirst, from burning pain, from craving for sense pleasures does not incline to exertion, repeated exertion, continued exertion and strenuous exertion. This lack of inclination to make exertion, repeated exertion, continued exertion and strenuous exertion of that bhikkhu is the first bondage of the mind.

And again friends, a bhikkhu is not free from attachment to (his own) body ...p... he is not free from attachment (to external forms) ...p...

And again friends, a bhikkhu having eaten as much as he wanted till his hunger is satisfied lives ... addiicted to the comforts of reclining, lying on the sīdes, and sleeping ...p...

And again friends, a bhikkhu takes up brahmacariya, the Noble Practice of Purity, aspiring to reach some realm of the devas, thinking 'with this observance of morality, with this practice (of austerity), with this endeavour and with this abstinence from sexual intercourse, I shall become a powerful deva or an ordinary deva'. The mind of the bhikkhu who takes up the brahmacariya, the Noble Practice of Purity, aspiring to reach some realm of deva, thinking: 'with this observance of morality, with this practice (of austerity), with this endeavour and with this abstinence of sexual intercourse, I shall become a powerful deva or an ordinary deva', does not incline to exertion, repeated exertion, continued exertion and strenuous exertion. That lack of inclination to make exertion, repeated exertion, continued exertion and strenuous exertion of that bhikkhu is the fifth bondage of the mind. (20)

Five Faculties: faculty of the eye; faculty of the ear; faculty of the nose; faculty of the tongue; faculty of the body. (21)

The other five faculties: faculty of happiness, faculty of pain, faculty of mental pleasantness, faculty of mental distress, faculty of equanimity. (22)

The other Five Faculties: faculty of conviction, faculty of endeavour, faculty of mindfulness, faculty of concentration, faculty of wisdom. (23)

၃၂၀။ စိတ်ကို ဖွဲ့တတ်သော တရားတို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့၌ မကင်းသော စွဲမက်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော အလိုဆန္ဒရှိ၏။ မကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော မွတ်သိပ်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော တပ်ခြင်းရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့၌ မကင်းသော စွဲမက်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော အလိုဆန္ဒရှိ၏။ မကင်းသော ချစ်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော မွတ်သိပ်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော ပူလောင်ခြင်းရှိ၏။ မကင်းသော တပ်ခြင်းရှိ၏။ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ်အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ အကြင်ရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ်အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ (ထိုရဟန်း၏) ဤသို့ စိတ်မညွတ်ခြင်းသည် ရှေးဦးစွာသော စိတ်ကို ဖွဲ့တတ်သော တရားတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ကိုယ်၌ မကင်းသော စွဲမက်ခြင်း ရှိ၏။ပ။ ရုပ်၌ မကင်းသော စွဲမက်ခြင်း ရှိ၏။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အလိုရှိတိုင်း ဝမ်းပြည့်အောင်စား၍ ပက်လက် အိပ်ခြင်းချမ်းသာ တစောင်းအိပ်ခြင်းချမ်းသာ အိပ်ငိုက်ခြင်းချမ်းသာကို အားထုတ်၍ နေပေ၏။ပ။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် တစ်ပါးပါးသော နတ်အဖြစ်ကို တောင့်တ၍ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ "ဤသီလဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤကျင့်ဝတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤအားထုတ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း တန်ခိုးကြီးသော နတ်သော်လည်း ဖြစ်အံ့၊ တန်ခိုး ငယ်သော နတ်သော်လည်း ဖြစ်အံ့"ဟု (ကျင့်၏)။ ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် တစ်ပါးသော နတ်၏အဖြစ်ကို တောင့်တ၍ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏။ "ဤသီလဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤကျင့်ဝတ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဤအားထုတ်ခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း တန်ခိုးကြီးသော နတ်သော်လည်း ဖြစ်အံ့၊ တန်ခိုး ငယ်သော နတ်သော်လည်း ဖြစ်အံ့"ဟု (ကျင့်၏)။ ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ်အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ အကြင်ရဟန်း၏ စိတ်သည် လုံ့လပြုခြင်းငှါ အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းငှါ မပြတ်အားထုတ်ခြင်းငှါ ဆောက်တည်ခြင်းငှါ မညွတ်၊ (ထိုရဟန်း၏) ဤသို့ စိတ်မညွတ်ခြင်းသည် ငါးခုမြောက်သော စိတ်ကို နှောင်ဖွဲ့တတ်သော တရားတည်း။ (၂၀)

ဣန္ဒြေတို့သည် စက္ခုဇ္ဈန္ဒ၊ သောတိဇ္ဈန္ဒ၊ ဃာနိဇ္ဈန္ဒ၊ ဇိဝှိဇ္ဈန္ဒ၊ ကာယိဇ္ဈန္ဒအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၂၁)

ထို့ပြင်လည်း ဣန္ဒြေတို့သည် သုခိဇ္ဈန္ဒ၊ ဒုက္ခိဇ္ဈန္ဒ၊ သောမနဿိဇ္ဈန္ဒ၊ ဒေါမနဿိဇ္ဈန္ဒ၊ ဥပေက္ခိဇ္ဈန္ဒအား ဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၂၂)

ထို့ပြင်လည်း ဣန္ဒြေတို့သည် သဒ္ဓိဇ္ဈန္ဒ၊ ဝီရိယိဇ္ဈန္ဒ၊ သတိဇ္ဈန္ဒ၊ သမာဓိဇ္ဈန္ဒ၊ ပညိဇ္ဈန္ဒအားဖြင့် ငါးပါး တို့တည်း။ (၂၃)

321. “Pañca nissaraṇiṃyā [nissāraṇiṃyā (sī. syā. kaṃ. pī.) ṭīkā oloketabbā] dhātuyo. Idhāvuso, bhikkhuno kāme manasikaroto kāmesu cittaṃ na pakkhandati na pasīdati na santiṭṭhati na vimuccati. Nekkhammaṃ kho panassa manasikaroto nekkhamme cittaṃ pakkhandati pasīdati santiṭṭhati vimuccati. Tassa taṃ cittaṃ sugataṃ subhāvitaṃ suvuṭṭhitaṃ suvimuttaṃ visaṃyuttaṃ kāmehi. Ye ca kāmapaccayā uppajjanti āsavā vighātā pariāhā [vighātapariāhā (syā. kaṃ.)], mutto so tehi, na so taṃ vedanaṃ vedeti. Idamakkhātāṃ kāmānaṃ nissaraṇaṃ.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno byāpādaṃ manasikaroto byāpāde cittaṃ na pakkhandati na

paṣīdati na santiṭṭhati na vimuccati. Abyāpādaṃ kho panassa manasikaroto abyāpāde cittaṃ pakkhandati

paṣīdati santiṭṭhati vimuccati. Tassa taṃ cittaṃ sugataṃ subhāvitaṃ suvuṭṭhitaṃ suvimuttaṃ viṣaṃyuttaṃ byāpādena. Ye ca byāpādapaccayā uppajjanti āsavā vighātā pariḷāhā, mutto so tehi, na so

taṃ vedanaṃ vedeti. Idamakkhātaṃ byāpādassa nissaraṇaṃ.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno vihesaṃ manasikaroto vihesāya cittaṃ na pakkhandati na paṣīdati na santiṭṭhati na vimuccati. Avihesaṃ kho panassa manasikaroto avihesāya cittaṃ pakkhandati

paṣīdati santiṭṭhati vimuccati. Tassa taṃ cittaṃ sugataṃ subhāvitaṃ suvuṭṭhitaṃ suvimuttaṃ viṣaṃyuttaṃ vihesāya. Ye ca vihesāpaccayā uppajjanti āsavā vighātā pariḷāhā, mutto so tehi, na so taṃ

vedanaṃ vedeti. Idamakkhātaṃ vihesāya nissaraṇaṃ.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno rūpe manasikaroto rūpesu cittaṃ na pakkhandati na paṣīdati na

santiṭṭhati na vimuccati. Arūpaṃ kho panassa manasikaroto arūpe cittaṃ pakkhandati paṣīdati santiṭṭhati

vimuccati. Tassa taṃ cittaṃ sugataṃ subhāvitaṃ suvuṭṭhitaṃ suvimuttaṃ viṣaṃyuttaṃ rūpehi. Ye ca

rūpapaccayā uppajjanti āsavā vighātā pariḷāhā, mutto so tehi, na so taṃ vedanaṃ vedeti.

Idamakkhātaṃ

rūpānaṃ nissaraṇaṃ.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno sakkāyaṃ manasikaroto sakkāye cittaṃ na pakkhandati na paṣīdati na santiṭṭhati na vimuccati. Sakkāyanirodhaṃ kho panassa manasikaroto

sakkāyanirodhe cittaṃ

pakkhandati paṣīdati santiṭṭhati vimuccati. Tassa taṃ cittaṃ sugataṃ subhāvitaṃ suvuṭṭhitaṃ suvimuttaṃ viṣaṃyuttaṃ sakkāyena. Ye ca sakkāyapaccayā uppajjanti āsavā vighātā pariḷāhā, mutto so

tehi, na so taṃ vedanaṃ vedeti. Idamakkhātaṃ sakkāyassa nissaraṇaṃ.

၃၂၁။ ပဉ္စ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော။ ဣဓာတုသော ဘိက္ခုနော ကာမေ

မနသိကရောတော ကာမေသု စိတ္တံ န ပက္ခန္ဓတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န
ဝိမုစ္စတိ၊ နေက္ခမ္မံ ခေါ ပနဿ မနသိကရောတော နေက္ခမ္မေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိ
ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ
ဝိသံယုတ္တံ ကာမေဟိ၊ ယေ စ ကာမပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ
ပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။
ဣဒမက္ခာတံ ကာမာနံ နိဿရဏံ။ (၂၄-၁)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဗျာပါဒံ မနသိကရောတော ဗျာပါဒေ
စိတ္တံ န ပက္ခန္ဓတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ အဗျာပါဒံ ခေါ ပနဿ
မနသိကရောတော အဗျာပါဒေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊
တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ဗျာပါဒေန
ယေ စ ဗျာပါဒပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော
သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ဗျာပါဝဿ
နိဿရဏံ။ (၂၄-၂)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဝိဟေသံ မနသိကရောတော ဝိဟေသာယ
စိတ္တံ န ပက္ခန္ဓတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ အဝိဟေသံ ခေါ ပနဿ
မနသိကရောတော အဝိဟေသာယ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊
တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ဝိဟေသာယ
ယေ စ ဝိဟေသာပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော
သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ဝိဟေသာယ
နိဿရဏံ။ (၂၄-၃)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ရူပေ မနသိကရောတော ရူပေသု စိတ္တံ
န ပက္ခန္ဓတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ အရူပံ ခေါ ပနဿ မနသိ
ကရောတော အရူပေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဿ တံ
စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ရူပေဟိ၊ ယေ စ
ရူပပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊
န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ရူပါနံ နိဿရဏံ။ (၂၄-၄)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနော သက္ကာယံ မနသိကရောတော သက္ကာယေ
စိတ္တံ န ပက္ခန္ဓတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ၊ သက္ကာယနိရောဓံ

ခေါ် ပနဿ မနသိကရောတော သက္ကာယနိရောဓေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဓတိ ပသီဒတိ
သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဂုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ
ဝိသံယုတ္တံ သက္ကာယေန၊ ယေ စ သက္ကာယပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ
ဝိဃာတာ ပရိဋ္ဌာဟာ၊ မုတ္တော သော တေဟိ၊ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။
ဣဒမက္ခာတံ သက္ကာယဿ နိဿရဏံ။ (၂၄-၅)

321. Five Elements which tend to release the mind from opposite factors: In this Teaching friends, when a bhikkhu dwells on sense desires, his mind does not leap forward to them, does not find satisfaction in them, does not become established in them, does not lean towards them. But when he dwells on the renunciation (of sense desires), his mind leaps forward to it, finds satisfaction in it, becomes established in it and leans towards it. This frame of mind of the bhikkhu gets well established, well developed, emerged from sense desires, well liberated and detached from them, he is free from āsavas and other destructive and burning defilements that might arise in consequence of sense desires and he does not experience that sensation. This is said to be liberation from sense desires. (24-1)

And again, friends, when a bhikkhu dwells on ill will, his mind does not leap forward to it, does not find satisfaction in it, does not become established in it, does not lean towards it. But when he dwells on goodwill his mind leaps forward to it. This frame of mind of the bhikkhu gets well established, well developed, emerges from ill will, well liberated and detached from it. He is free from āsavas and other destructive and burning defilements that might arise in consequence of ill will and he does not experience that sensation. This is said to be liberation from ill will. (24-2)

And again, friends, when a bhikkhu dwells on corporeality, his mind does not leap forward to it, does not find satisfaction in it, does not become established in it, does not lean towards it. But when he dwells on non-corporeality his mind leaps forward to it, finds satisfaction in it, becomes established in it and leans towards it. This frame of mind of the bhikkhu gets well established, well developed, emerges from corporeality, well liberated and detached from it. He is free from āsavas and other destructive and burning defilements that might arise in consequence of corporeality and he does not experience that sensation. This is said to be liberation from corporeality. (24-3)

And again, friends, when a bhikkhu dwells on corporeality, his mind does not leap forward to it, does not find satisfaction in it, does not become established in it, does not lean towards it.

But when he dwells on non-corporeality, his mind leaps forward to it, finds satisfaction in it, becomes established in

it, and leans towards it. This frame of mind of the bhikkhu gets well established, well developed, emerges from corporeality, well liberated and detached from it. He is free from āsavas and other destructive and burning defilements that might arise in consequence of corporeality and he does not experience that sensation. This said to be liberation from corporeality. (24-4)

And again friends, when a bhikkhu dwells on the bodily entity, his mind does not leap forward to it, does not find satisfaction in it, does not become established in it, does not lean towards it. But when he dwells on the cessation of the bodily entity, his mind leaps forward to it, finds satisfaction in it, becomes established in it and leans towards it. This frame of mind of the bhikkhu gets well established, well developed, emerges from bodily entity, well liberated and detached from it. He is free from āsavas, and other destructive and burning defilements that might arise in consequence of the bodily entity and he does not experience that sensation. This is said to be liberation from the bodily entity. (24-5)

၃၂။ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော ဓာတ်တို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ကာမဂုဏ်တို့ကို နှလုံးသွင်းသောရဟန်း၏ စိတ်သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ မသက်ဝင်၊ မကြည်လင်၊ မတည်တံ့၊ မညွတ်ရှိင်း၊ ထွက်မြောက်ခြင်း (ပဌမဈာန်) ကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ထွက်မြောက်ခြင်း (ပဌမဈာန်) ၌ သက်ဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ တည်တံ့၏၊ ညွတ်ရှိင်း၏၊ ထို ရဟန်း၏ ထိုစိတ်သည် (မိမိဈာန် အာရုံ၌) ကောင်းစွာ ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပွားအပ်၏၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ကောင်းစွာ ထ၏၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်၏၊ ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်း၏၊ ဆင်းရဲခြင်း ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြင်အာသဝေါတရားတို့သည် ကာမဂုဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုကာမဂုဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည့် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုဝေဒနာမျိုး ကို မခံစား၊ ဤတရားကို ကာမဂုဏ်တို့၏ ထွက်မြောက်ခြင်းဟု ဟောတော်မူ၏။ (၂၄-၁)

--

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဗျာပါဒကို နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် ဗျာပါဒ၌ မသက်ဝင်၊ မကြည်လင်၊ မတည်တံ့၊ မညွတ်ရှိင်း၊ အဗျာပါဒကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် အဗျာပါဒတရား၌ သက်ဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ တည်တံ့၏၊ ညွတ်ရှိင်း၏၊ ထိုရဟန်း၏ ထိုစိတ်သည် (မိမိဈာန်အာရုံ၌) ကောင်းစွာ ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပွားအပ်၏၊ ဗျာပါဒမှ ကောင်းစွာ ထ၏၊ ဗျာပါဒမှ ကောင်းစွာ လွတ်၏၊ ဗျာပါဒမှ ကင်း၏၊ ဆင်းရဲခြင်း ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြင်အာသဝေါ တရားတို့သည် ဗျာပါဒဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုဗျာပါဒဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည့် အာသဝေါတရားတို့မှ

လွတ်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုဝေဒနာမျိုးကို မခံစား၊ ဤတရားကို ဗျာပါဒ၏ ထွက်မြောက်ခြင်းဟု ဟောတော်မူ၏။ (၂၄-၂)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ညှဉ်းဆဲခြင်း 'ဝိဟေသာ' ကို နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် ညှဉ်းဆဲခြင်း 'ဝိဟေသာ'၌ မသက်ဝင်၊ မကြည်လင်၊ မတည်တံ့၊ မညွတ်ရှိင်း၊ မညှဉ်းဆဲခြင်း 'အဝိဟေသာ' ကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် မညှဉ်းဆဲခြင်း 'အဝိဟေသာ'၌ သက်ဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ တည်တံ့၏၊ ညွတ်ရှိင်း၏၊ ထိုရဟန်း၏ ထိုစိတ်သည် (မိမိစွာန်အာရုံ၌) ကောင်းစွာ ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပွားအပ်၏၊ ဝိဟေသာမှ ကောင်းစွာ ထ၏၊ ဝိဟေသာမှ ကောင်းစွာ လွတ်၏၊ ညှဉ်းဆဲခြင်း 'ဝိဟေသာ'မှ ကင်း၏၊ ဆင်းရဲခြင်း ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြင်အာသဝေါတရားတို့သည် ညှဉ်းဆဲခြင်း 'ဝိဟေသာ'ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုဝိဟေသာဟူသော အကြောင်း ကြောင့်ဖြစ်သည့် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုဝေဒနာမျိုးကို မခံစား၊ ဤတရားကို ညှဉ်းဆဲခြင်း 'ဝိဟေသာ'၏ ထွက်မြောက်ခြင်းဟု ဟောတော်မူ၏။ (၂၄-၃)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရုပ်တို့ကို နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် ရုပ်တို့၌ မသက်ဝင်၊ မကြည်လင်၊ မတည်တံ့၊ မညွတ်ရှိင်း၊ နာမ်တရားကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် နာမ်တရား၌ သက်ဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ တည်တံ့၏၊ ညွတ်ရှိင်း၏၊ ထိုရဟန်း၏ ထိုစိတ်သည် (မိမိစွာန် အာရုံ၌) ကောင်းစွာ ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပွားအပ်၏၊ ရုပ်တရားတို့မှ ကောင်းစွာ ထ၏၊ ရုပ်တရားတို့မှ ကောင်းစွာ လွတ်၏၊ ရုပ်တရားတို့မှ ကင်း၏၊ ဆင်းရဲခြင်း ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြင် အာသဝေါတရားတို့သည် ရုပ်တရားဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထို ရုပ်တရားဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည့် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုဝေဒနာ မျိုးကို မခံစား၊ ဤတရားကို ရုပ်တရားတို့၏ ထွက်မြောက်ခြင်းဟု ဟောတော်မူ၏။ (၂၄-၄)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်း 'သက္ကာယ'ကို နှလုံးသွင်းသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်း 'သက္ကာယ' ၌ မသက်ဝင်၊ မကြည်လင်၊ မတည်တံ့၊ မညွတ်ရှိင်း၊ ဥပါဒါန က္ခန္ဓာအပေါင်း၏ ချုပ်ခြင်း 'သက္ကာယနိရောဓ'ကို နှလုံးသွင်းသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အပေါင်း၏ ချုပ်ခြင်း သက္ကာယနိရောဓ၌ သက်ဝင်၏၊ ကြည်လင်၏၊ တည်တံ့၏၊ ညွတ်ရှိင်း၏၊ ထိုရဟန်း၏ ထိုစိတ်သည် (မိမိစွာန် အာရုံ၌) ကောင်းစွာ ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပွားအပ်၏၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အပေါင်း 'သက္ကာယ'မှ ကောင်းစွာ ထ၏၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်း 'သက္ကာယ'မှ ကောင်းစွာ လွတ်၏၊ ဥပါဒါန က္ခန္ဓာအပေါင်း 'သက္ကာယ'မှ ကင်း၏၊ ဆင်းရဲခြင်း ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကြင်အာသဝေါတရား တို့သည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်း 'သက္ကာယ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်း 'သက္ကာယ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည့် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုဝေဒနာမျိုးကို မခံစား၊ ဤတရားကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အပေါင်း 'သက္ကာယ'၏ ထွက် မြောက်ခြင်းဟု ဟောတော်မူ၏။ (၂၄-၅)

322. “Pañca vimuttāyatanāni. Idhāvuso, bhikkhuno satthā dhammaṃ deseti aññataro vā garuṭṭhāniyo sabrahmacārī. Yathā yathā, āvuso, bhikkhuno satthā dhammaṃ deseti aññataro vā

garuṭṭhāniyo sabrahmacārī. Tathā tathā so tasmiṃ dhamme atthapaṭisaṃvedī ca hoti dhammapaṭisaṃvedī ca. Tassa atthapaṭisaṃvedino dhammapaṭisaṃvedino pāmojjaṃ jāyati, pamuditassa

pīti jāyati, pītimanassa kāyo passambhati, passaddhakāyo sukhaṃ vedeti, sukhino cittaṃ samādhīyati.

Idaṃ paṭthamaṃ vimuttāyatanaṃ.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno na heva kho satthā dhammaṃ deseti aññataro vā garuṭṭhāniyo

sabrahmacārī, api ca kho yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ dhammaṃ vitthārena paresaṃ deseti... pe... api ca

kho yathāsutaṃ yathāpariyattaṃ dhammaṃ vitthārena sajjhāyaṃ karoti...pe... api ca kho yathāsutaṃ

yathāpariyattaṃ dhammaṃ cetasā anuvitakketi anuvicāreti manasānupekkhati...pe... api ca khvassa

aññataraṃ samādhinimittaṃ suggahitaṃ hoti sumanasikataṃ sūpadhāritaṃ suppaṭividdhaṃ paññāya.

Yathā yathā, āvuso, bhikkhuno aññataraṃ samādhinimittaṃ suggahitaṃ hoti sumanasikataṃ sūpadhāritaṃ suppaṭividdhaṃ paññāya tathā tathā so tasmiṃ dhamme atthapaṭisaṃvedī ca hoti

dhammapaṭisaṃvedī ca. Tassa atthapaṭisaṃvedino dhammapaṭisaṃvedino pāmojjaṃ jāyati, pamuditassa

pīti jāyati, pītimanassa kāyo passambhati, passaddhakāyo sukhaṃ vedeti, sukhino cittaṃ samādhīyati.

Idaṃ pañcamaṃ vimuttāyatanaṃ.

“Pañca vimutti-paripācanīyā saññā – aniccasaññā, anicce dukkhasaññā, dukkhe anattasaññā, pahānasaññā, virāgasaññā.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena pañca dhammā

sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbam...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānam

[saṅgitiyapañcakam niṭṭhitam (syā. Kam.)].

၃၂၂။ ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနံ။ ဣဓာဝသော ဘိက္ခုနော သတ္တာ ဓမ္မံ
ဒေသေတိ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ ယထာ ယထာ
အာဝသော ဘိက္ခုနော သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော
သဗြဟ္မစာရီ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ
ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ၊ တဿ အတ္ထပဋိသံဝေဒီနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒီနော ပါမောဇ္ဇံ
ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ ကာယော ပဿန္တတိ၊
ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ပဌမံ
ဝိမုတ္တာယတနံ။

ပုန စပရံ အာဝသော ဘိက္ခုနော န ဟေဝ ခေါ သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ
အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ။ အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ
ဓမ္မံ ဝိတ္တာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ပ။ အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ
ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္တာရေန သဇ္ဈာယံ ကရေတိ။ပ။ အပိ စ ခေါ ယထာသုတံ
ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနဿ
နပေက္ခတိ။ ပ။ အပိ စ ခဿ အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ
မနသိကတံ သူပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ၊ ယထာ ယထာ အာဝသော
ဘိက္ခုနော အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ
သူပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ၊ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိ-
သံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ တဿ အတ္ထပဋိသံဝေဒီနော ဓမ္မပဋိ-
သံဝေဒီနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ၊ ပီတိမနဿ
ကာယော ပဿန္တတိ ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ၊ သုခိနော စိတ္တံ
သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ ဝိမုတ္တာယတနံ။ (၂၅)

ပဉ္စ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ သညာ၊ အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ
အနတ္တသညာ ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ။ (၂၆)

ဣမေ ခေါ အာဝသော တေန ဘဂဝတာ ဇနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပဉ္စ ဓမ္မာ သမ္ပဒက္ခာတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပ။
အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

322. Five bases for emancipation; In this Teaching, friends, the Teacher or a respectable companion in the Noble Practice teaches the dhamma to a bhikkhu. To the extent that the Teacher or a respectable companion in the Lower Practice teaches the dhamma to a bhikkhu, he comes to know the meaning and the text of the dhamma, there arises delight. To him who is delighted there comes satisfaction. To him who has delightful satisfaction, mental and physical body calms down. The bhikkhu whose mental and physical body calms down, experiences happiness. For him who experiences happiness, the mind becomes concentrated. This is the first base for emancipation.

And again, friends, neither the Teacher nor a respectable companion in the Noble Practice teaches the dhamma to a bhikkhu. And yet he himself teaches the dhamma to other in detail as he has heard and learnt it ...p... and yet the bhikkhu repeatedly goes over the dhamma, reciting it in detail, as he has heard and learnt it ...p... and yet the bhikkhu applies his thought to the dhamma as he had heard and learnt it, sustains his thought on it, and contemplates on it repeatedly ...p...

And yet, he has grasped at one of the signs of concentration. He fixes his mind intently on it, observes it well, and gains a penetrative knowledge of it. Friends, to the extent that he grasped one of the signs of concentration, he fixes his mind intently on it, observes it well and gains penetrative knowledge of it, he comes to know the meaning and the text of the dhamma. To him who comes to know the meaning and the text of the dhamma there arises delight. To him who is delighted, there arises satisfaction. To him who has satisfaction, mental and physical body calms down. The bhikkhu whose mental and physical body has calmed down, experiences happiness. For him who experiences happiness, the mind becomes concentrated. This is the fifth base for emancipation. (25).

Five kinds of Perception: that leads to maturity of emancipation: perception of impermanence; perception of dukkha in impermanence; perception of non-self in dukkha; perception of abandonment; perception of non-attachment. (26)

Friends, these are the five dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These five dhammas should be recited by you all in concord ...p... would be for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

၃၂၂။ ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း အကြောင်းတို့သည် ငါးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာ တော်၌ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ တစ်ယောက်ယောက်သော အလေးပြုထိုက်သော သီတင်းသုံးဖော်သည် လည်းကောင်း တရားကိုဟော၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အကြင် အပြားအားဖြင့် ရဟန်းအား မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ တစ်ယောက်ယောက် သော အလေးပြုထိုက်သော သီတင်းသုံးဖော်သည်လည်းကောင်း တရားကိုဟော၏။ ထိုထိုသော အပြားအားဖြင့် ထိုရဟန်းသည် ထိုတရား၌ အနက်ကိုလည်း သိ၏။ ပါဠိကိုလည်းသိ၏။ အနက်ကိုလည်းသိသော ပါဠိကိုလည်း သိသော ထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက် ခြင်းရှိသော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏။ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ရဟန်း သည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်းအကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းအား မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း တစ်ယောက်ယောက်သော အလေးပြုထိုက်သော သီတင်းသုံးဖော်သည်လည်းကောင်း တရားကို မဟော၊ စင်စစ်သော်ကား ကြားဖူးသော အတိုင်း သင်ဖူးသောအတိုင်း တရားကို အကျယ်အားဖြင့် သူတစ်ပါးတို့အား ဟော၏။ပ။

စင်စစ်သော်ကား ကြားဖူးသောအတိုင်း သင်ဖူးသောအတိုင်း တရားကို အကျယ်အားဖြင့် သရဇ္ဈာယ် ခြင်းကို ပြု၏။ပ။ စင်စစ်သော်ကား ကြားဖူးသောအတိုင်း သင်ဖူးသောအတိုင်း တရားကို စိတ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ကြံ၏။ အဖန်ဖန်သုံးသပ်၏။ စိတ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ရှု၏။ပ။

စင်စစ်သော်ကား ထိုရဟန်းသည် တစ်ပါးပါးသော သမာဓိနိမိတ်ကို ကောင်းစွာ သင်ယူအပ်၏။ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ကောင်းစွာ မှတ်အပ်၏။ ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ သိအပ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အကြင်အပြားအားဖြင့် ရဟန်းသည် တစ်ပါးပါးသော သမာဓိနိမိတ်ကို ကောင်းစွာ သင်ယူ အပ်၏။ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ကောင်းစွာ မှတ်အပ်၏။ ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ သိအပ်၏။ ထိုထိုသော အပြားအားဖြင့် ထိုရဟန်းသည် ထိုတရား၌ အနက်ကိုလည်း သိ၏။ ပါဠိကိုလည်း သိ၏။ အနက်ကို သိသော ပါဠိ ကို သိသော ထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ'သည် ဖြစ်၏။ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ နာမ်ရုပ်အပေါင်းသည် ငြိမ်းချမ်း၏။ နာမ်ရုပ်အပေါင်း ငြိမ်းချမ်းရှိသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏။ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ ဤ ကား ငါးကြိမ် မြောက်သော ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း အကြောင်း တည်း။ (၂၅)

အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရင့်စေတတ်သော သညာတို့သည် မမြဲ 'အနိစ္စ'ဟု မှတ်သော သညာ၊ အနိစ္စ၌ ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ'ဟု မှတ်သော သညာ၊ ဒုက္ခ၌ အတ္တမဟုတ် 'အနတ္တ'ဟု မှတ်သော သညာ၊ ပယ်ခြင်း၌ ဖြစ်သော သညာ၊ ရာဂကင်း ခြင်း၌ ဖြစ်သော သညာအားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း။ (၂၆)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤငါးပါးသော တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုငါးပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

Chakkaṃ ဆတ္တ
The Groups of Sixs
တရား ခြောက်ပါးစု

323. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena cha dhammā

sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

Katame cha?

“Cha ajjhakkāni āyatanāni – cakkhāyatanaṃ, sotāyatanaṃ, ghānāyatanaṃ, jivhāyatanaṃ, kāyāyatanaṃ, manāyatanaṃ.

“Cha bāhirāni āyatanāni – rūpāyatanaṃ, saddāyatanaṃ, gandhāyatanaṃ, rasāyatanaṃ, phoṭṭhabbāyatanaṃ, dhammāyatanaṃ.

“Cha viññāṇakāyā – cakkhuviññāṇaṃ, sotaviññāṇaṃ, ghānaviññāṇaṃ, jivhāviññāṇaṃ, kāyaviññāṇaṃ, manoviññāṇaṃ.

“Cha phassakāyā – cakkhusamphasso, sotasamphasso, ghānasamphasso, jivhāsamphasso, kāyasamphasso, manosamphasso.

“Cha vedanākāyā – cakkhusamphassajā vedanā, sotasamphassajā vedanā, ghānasamphassajā vedanā, jivhāsamphassajā vedanā, kāyasamphassajā vedanā, manosamphassajā vedanā.

“Cha saññākāyā – rūpasaññā, saddasaññā, gandhasaññā, rasasaññā, phoṭṭhabbasaññā, dhammasaññā.

“Cha saññetanākāyā – rūpasaññetanā, saddasaññetanā, gandhasaññetanā, rasasaññetanā, phoṭṭhabbasaññetanā, dhammasaññetanā.

“Cha taṇhākāyā – rūpaṇhā, saddaṇhā, gandhaṇhā, rasaṇhā, phoṭṭhabbaṇhā, dhammaṇhā.

၃၂၃။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ
အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဆ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ
သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ ဆ။
ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ စက္ခာယတနံ သောတာယတနံ
ဃာနာယတနံ ဇိဝှိယတနံ ကာယာယတနံ မနာယတနံ။ (၁)

ဆ ဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ၊ ရူပါယတနံ သဒ္ဓါယတနံ ဂန္ဓာယတနံ
ရသာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ ဓမ္မာယတနံ။ (၂)

ဆ ဝိညာဏကာယာ၊ စက္ခုဝိညာဏံ သောတဝိညာဏံ ဃာနဝိညာဏံ
ဇီဝိဝိညာဏံ ကာယဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ။ (၃)

ဆ ဖဿကာယာ၊ စက္ခုသမ္ပဿော သောတသမ္ပဿော ဃာနသမ္ပဿော
ဇိဝှိသမ္ပဿော ကာယသမ္ပဿော မနောသမ္ပဿော။ (၄)

ဆ ဧဝနာကာယာ၊ စက္ခုသမ္ပဿဇော ဝေဒနာ သောတသမ္ပဿဇော
ဝေဒနာ ဃာနသမ္ပဿဇော ဝေဒနာ ဇိဝှိသမ္ပဿဇော ဝေဒနာ ကာယသမ္ပဿဇော
ဝေဒနာ မနောသမ္ပဿဇော ဝေဒနာ။ (၅)

ဆ သညာကာယာ၊ ရူပသညာ သဒ္ဓသညာ ဂန္ဓသညာ ရသသညာ”
ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ ဓမ္မသညာ။ (၆)

ဆ သဒ္ဓေ တနာကာယာ၊ ရူပသဉ္စေတနာ သဒ္ဓသဉ္စေတနာ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ
ရသသဉ္စေတနာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ ဓမ္မသဉ္စေတနာ။ (၇)

ဆ တဏှာကာယာ၊ ရူပတဏှာ သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ
ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ။ (၈)

323. Friends, these are the six dhammas taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These six dhammas should be recited by you all ...p... would be for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

What are the six?

Six internal sense bases; eye base, ear base, nose base, tongue base, body base and mind base. (1)

Six external sense bases; visible object as base, sound as base, odour as base, taste as base, tangible object as base, mind-object as base. (2)

Six groups of consciousness: eye consciousness, ear consciousness, nose consciousness, tongue consciousness, body consciousness, mind consciousness. (3)

Six groups of contact: eye contact, ear contact, nose contact, tongue contact, body contact, mind contact. (4)

Six groups of sensation that arise due to eye contact; sensation that arises due to ear contact; sensation that arises due to nose contact; sensation that arises due to tongue contact; sensation that arises due to body contact; sensation that arises due to mind contact. (5)

Six groups of perception: perception of visible objects; perception of sound; perception of odour; perception of taste; perception of tangible object; perception of mind-object. (6)

Six groups of volition: volition focussed on visible objects; volition focussed on sound; volition focussed on odour; volition focussed on taste; volition focussed on tangible object; volition focussed on mind-objects. (7)

Six groups of craving: craving for visible objects; craving for sound; craving for odour; craving for taste; craving for tangible objects; craving for mind-objects. (8)

၃၂၃။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူ အပ်ကုန်သော ခြောက်ပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုခြောက်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

အဘယ်ခြောက်ပါးသော တရားတို့နည်းဟူမူ -

အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော အာယတန 'အဇ္ဈတ္တိကာယတန' တို့သည် စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ ဃာနာယတန၊ ဇိဝှိယတန၊ ကာယာယတန၊ မနာယတနအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၁)

အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော အာယတန 'ဗာဟိရာယတန'တို့သည် ရူပါယတန၊ သဒ္ဒါယတန၊ ဂန္ဓာ ယတန၊ ရသာယတန၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ ဓမ္မာယတနအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၂)

ဝိညာဉ်အပေါင်းတို့သည် စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ ဃာနဝိညာဉ်၊ ဇီဝိဝိညာဉ်၊ ကာယ ဝိညာဉ်၊ မနော
ဝိညာဉ်အားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၃)

ဖဿအပေါင်းတို့သည် စက္ခုသမ္ပဿ၊ သောတသမ္ပဿ။ပ။ မနောသမ္ပဿအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၄)

ဝေဒနာအပေါင်းတို့သည် စက္ခုသမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာ။ပ။ မနောသမ္ပဿကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာ
အားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၅)

သညာအပေါင်းတို့သည် ရူပသညာ။ပ။ ဓမ္မသညာအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၆)

သဇ္ဇေတနာအပေါင်းတို့သည် ရူပသဇ္ဇေတနာ။ပ။ ဓမ္မသဇ္ဇေတနာအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၇)

တဏှာအပေါင်းတို့သည် ရူပတဏှာ၊ သဒ္ဓတဏှာ၊ ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊ ဖောဠဗ္ဗတဏှာ၊ ဓမ္မတဏှာအားဖြင့်
ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၈)

324. “Cha agāravā. Idhāvuso, bhikkhu satthari agāravo viharati appatisso; dhamme agāravo
viharati appatisso; saṅghe agāravo viharati appatisso; sikkhāya agāravo viharati appatisso;
appamāde

agāravo viharati appatisso; paṭisanthāre [paṭisandhāre (ka.)] agāravo viharati appatisso.

“Cha gāravā. Idhāvuso, bhikkhu satthari sagāravo viharati sappatisso; dhamme sagāravo
viharati

sappatisso; saṅghe sagāravo viharati sappatisso; sikkhāya sagāravo viharati sappatisso;
appamāde

sagāravo viharati sappatisso; paṭisanthāre sagāravo viharati sappatisso.

“Cha somanassūpavicārā. Cakkhunā rūpaṃ disvā somanassaṭṭhāṇiyaṃ rūpaṃ upavicarati;
sotena

saddaṃ sutvā... ghānena gandhaṃ ghāyitvā... jivhāya rasaṃ sāyitvā... kāyena phoṭṭhabbaṃ
phusitvā.

Manasā dhammaṃ viññāya somanassaṭṭhāṇiyaṃ dhammaṃ upavicarati.

“Cha domanassūpavicārā. Cakkhunā rūpaṃ disvā domanassaṭṭhāṇiyaṃ rūpaṃ upavicarati...
pe...

manasā dhammaṃ viññāya domanassaṭṭhāṇiyaṃ dhammaṃ upavicarati.

“Cha upekkhūpavicārā. Cakkhunā rūpaṃ disvā upekkhāṭṭhāṇiyaṃ [upekkhāṭṭhāṇiyaṃ (ka.)]
rūpaṃ upavicarati...pe... manasā dhammaṃ viññāya upekkhāṭṭhāṇiyaṃ dhammaṃ
upavicarati.

“Cha sāraṇīyā dhammā. Idhāvuso, bhikkhuno mettaṃ kāyakammaṃ paccupaṭṭhitaṃ hoti
sābrahmacārīsu āvi [āvi (ka. sī. pī. ka.)] ceva raho ca. Ayampi dhammo sāraṇīyo piyakaraṇo
garukaraṇo

saṅgahāya avivādāya sāmaggīyā ekībhāvāya saṃvattati.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno mettaṃ vacīkammaṃ paccupaṭṭhitaṃ hoti sābrahmacārīsu
āvi

ceva raho ca. Ayampi dhammo sāraṇīyo...pe... ekībhāvāya saṃvattati.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno mettaṃ manokammaṃ paccupaṭṭhitaṃ hoti
sābrahmacārīsu āvi

ceva raho ca. Ayampi dhammo sāraṇīyo...pe... ekībhāvāya saṃvattati.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu ye te lābhā dhammikā dhammaladdhā antamaso
pattapariyāpannamattampi, tathārūpehi lābhehi appaṭivibhattabhogī hoti sīlavantehi
sābrahmacārīhi

sādhāraṇabhogī. Ayampi dhammo sāraṇīyo...pe... ekībhāvāya saṃvattati.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu yāni tāni sīlāni akhaṇḍāni acchiddāni asabalāni akammāsāni
bhujissāni viññūppasatthāni aparāmaṭṭhāni samādhisaṃvattanikāni, tathārūpesu sīlesu
sīlasāmaññagato

viharati sābrahmacārīhi āvi ceva raho ca. Ayampi dhammo sāraṇīyo...pe... ekībhāvāya
saṃvattati.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu yāyaṃ diṭṭhi ariyā niyyānikā niyyāti takkarassa sammā
dukkhakkhayāya, tathārūpāya diṭṭhiyā diṭṭhisāmaññagato viharati sābrahmacārīhi āvi ceva
raho ca.

Ayampi dhammo sāraṇīyo piyakaraṇo garukaraṇo saṅgahāya avivādāya sāmaggīyā
ekībhāvāya
saṃvattati.

၃၂၄။ ဆ အဂါရဝါ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သတ္တရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ
အပ္ပတိသော၊ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ သံဃေ အဂါရဝေါ
ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ သိက္ခာယ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊
အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ ပဋိသန္ဓာရေ” အဂါရဝေါ

ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော။ (၉)

ဆ ဂါရဝါ။ ဣဓာဂုဿော ဘိက္ခု သတ္တရိ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော၊
ဓမ္မေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော၊ သံဃေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ
သပ္ပတိဿော၊ သိက္ခာယ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော၊ အပ္ပမာဒေ
သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော၊ ပဋိသန္ဓာရေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ
သပ္ပတိဿော။ (၁၀)

ဆ သောမနဿူပဝိစာရာ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ရူပံ
ဥပဝိစရတိ၊ သောတေန သဒ္ဓံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇီဝိယ
ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ
သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ။ (၁၁)

ဆ ဒေါ မနဿူပဝိစာရာ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ ဒေါမနဿဋ္ဌာနိယံ ရူပံ
ဥပဝိစရတိ။ ပ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဒေါမနဿဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ။ (၁၂)

ဆ ဥပေက္ခူပဝိစာရာ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဝိသာ ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ ရူပံ
ဥပဝိစရတိ။ ပ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ။ (၁၃)

ဆ သာရဏီယာ ဓမ္မော။ ဣဓာဂုဿော ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ကာယကမ္မံ
ပစ္စုပ္ပန်တံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ) စေဝ ရဟော စ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော
သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ
သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၁၄-၁)

ပုန စပရံ အာဂုဿော ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပ္ပန်တံ ဟောတိ
သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ ပ။ ဧကီ
ဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၁၄-၂)

ပုန စပရံ အာဂုဿော ဘိက္ခုနော မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပ္ပန်တံ ဟောတိ
သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ ပ။
ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၁၄၃)

ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော
ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ။ တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋ္ဌိဝိဘတ္တဘောဂီ ဟောတိ
လဝန္နေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီ
ယော။ပ။ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၁၄-၄)

ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ ဘစ္ဆိဒ္ဓါနိ
အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္တာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ-သမာဓိ-
သံဝတ္တနိကာနိ၊ တယာ ရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ
သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ပ။
ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ (၁၄-၅)

ပုန စပရံ အာဂုသော ဘိက္ခု ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ
တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော
ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော
ယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ
သံဝတ္တတိ။ (၁၄-၆)

324. Six kinds of disrespect: in this Teaching, friends, a bhikkhu remains without respect for and without deference to the Teacher; he remains without respect for and without deference to the Teaching; he remains without respect for and without deference to the Samgha; he remains without respect for and without deference to the Training; he remains without respect for and without deference to mindfulness; he remains without respect for and without deference to amicableness. (9).

Six kinds of respect: in this Teaching friends, a bhikkhu remains with respect for and with deference to the Teacher; he remains with respect for and with deference to the Teaching; he remains with respect for and with deference to the Samgha; he remains with respect for and with deference to the Training; he remains with respect for and with deference to mindfulness; he remains with respect for and with deference to amicableness.(10).

Six kinds of application of the mind associated with pleasantness: on seeing a visible object with the eye; one thinks of it as a pleasant visible object; on hearing a sound with the ear ...; on smelling an odour with the nose...; on tasting a flavour with the tongue...; on touching a tangible object with the body...; on cognizing a mind object with the mind; one thinks of it as a pleasant mind-object. (11)

Six kinds of application of the mind associated with unpleasantness: on seeing a visible object with the eye, one thinks of it as an unpleasant visible object; on hearing a sound with the ear...; on smelling an odour with the nose...; on tasting flavour with the tongue...; on touching a tangible object with the body...; on cognizing a mind object with the mind. one thinks of it as an unpleasant mind-object. (12)

Six kinds of application of the mind associated with equanimity: on seeing a visible object with the eye, one thinks of it as a visible object which is neither pleasant nor unpleasant; on hearing a sound with the ear ...; on smelling an odour with the nose...; on tasting a flavour with the tongue...; on touching a tangible object with the body ...; on cognizing a mind object with the mind, one thinks of it as a mind-object which is neither pleasant nor unpleasant. (13)

Six memorable factors: In this Teaching friends, a bhikkhu shows goodwill to companions in the Noble Practice, both in their presence and in their absence. This kind of act which is memorable, which tends to love and which tends to respect, contributes to fraternity, concord, harmony and unanimity. (14-1)

And again, friends, a bhikkhu shows goodwill to companions in the Noble Practice in speech, both in their presence and in their absence. This kind of speech too, which is memorable ...p... (14-2)

And again, friends, a bhikkhu shows goodwill to companions in the Noble Practice in thought, both in their presence and in their absence. This kind of thought too, which is memorable ...p... (14-3).

And again, friends, when a bhikkhu receives offering righteously, to say the least, even the contents of his alms-bowl, he shares them with his companions in the Noble Practice, without making use of them apart from the others. This kind of act, too, which is memorable ...p... (14-4)

And again, friends, a bhikkhu remains observing the precepts, equally with his companions in the Noble Practice either in their presence and in their absence. These precepts which are unbroken, intact, unspotted, unblemished and which lead to liberation from slavery to craving, which are praised by the wise, which are not subject to craving and wrong views and which are conducive to concentration of the mind. This kind of act too, which is memorable ...p... (14-5)

And again, friends, a bhikkhu remains abiding equally with his companions in the Noble Practice, both in their presence and in their absence, in pure insight which leads to Nibbāna, and which truly leads one who acts upon it to the utter destruction of dukkha. This kind of act, too,

which is memorable, which tends to love, and which tends to respect, contributes to fraternity, concord, harmony and unanimity. (14-6)

၃၂၄။ မရှိသေးခြင်းတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ တရားတော်၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သံဃာတော်၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အကျင့်သိက္ခာ၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အပ္ပမာဒတရား၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အာမိသဖြင့် စေ့စပ်ခြင်း၊ ဓမ္မဖြင့် စေ့စပ်ခြင်း 'ပဋိသန္ဓာရ' တရား၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့တည်း)။ (၉)

ရှိသေးခြင်းတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မြတ်စွာ ဘုရား၌ ရှိသေး ခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ တရားတော်၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သံဃာတော်၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အကျင့်သိက္ခာ၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အပ္ပမာဒတရား၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပဋိသန္ဓာရတရား၌ ရှိသေးခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့တည်း)။ (၁၀)

--

သောမနဿဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်း သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ဆင်ခြင်၏။ နားဖြင့် သဒ္ဓါရုံကို ကြား၍။ နှာခေါင်းဖြင့် ဂန္ဓာရုံကို နမ်း၍။ လျှာဖြင့် ရသာရုံကို လျက်၍။ ကိုယ်ဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကို ထိ၍။ စိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိ၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်း သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မာရုံ ကို ဆင်ခြင်၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့ တည်း)။ (၁၁)

ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံ ကို မြင်၍ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ဆင်ခြင်၏။ပ။ စိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိ၍ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မာရုံကို ဆင်ခြင်၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့တည်း)။ (၁၂)

ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်ယှဉ်သော ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံ ကို မြင်၍ လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါရုံကို ဆင်ခြင်၏။ပ။ စိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိ၍ လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မာရုံကို ဆင်ခြင်၏။ (ဤခြောက်ပါး တို့တည်း)။ (၁၃)

အောက်မေ့အပ်သော တရားတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း ကာယကံမေတ္တာကို သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ ဖြစ်စေ

အပ်၏။ အောက်မေ့အပ်သော ချစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော လေးမြတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော ဤတရား သည်လည်း စည်းလုံးခြင်းငှါ ခိုက်ရန်မဖြစ်ခြင်းငှါ အညီအညွတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၁၄-၁)

တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း၊ ဝစီကံ မေတ္တာကို သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ ဖြစ်စေအပ်၏။ပ။ (၁၄-၂)

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် မျက်မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်း ကောင်း မနောက်မေတ္တာကို သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ ဖြစ်စေအပ်၏။ အောက်မေ့အပ်သော။ပ။ ဤတရားသည် လည်း တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၁၄-၃)

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် တရားနှင့်လျော်သော တရားသဖြင့် ရအပ်သော အကြင်လာဘ်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ အယုတ်သဖြင့် သပိတ်၌ စားလောက်ရုံမျှကိုလည်း ရကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော လာဘ်တို့ဖြင့် ခွဲခြားသီးသန့်၍ စားလေ့မရှိ၊ သီလဝန္တဖြစ်သော သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် ဆက်ဆံ၍ စားလေ့ရှိ၏။ အောက်မေ့အပ်သော။ပ။ ဤတရားသည်လည်း တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၁၄-၄)

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျား ဖြူစင်ကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အကြင် သီလတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော သီလတို့၌ သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် မျက် မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း တူသောသီလရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အောက်မေ့အပ်သော။ပ။ ဤတရားသည်လည်း တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (၁၄-၅)

တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ငါ့သျှင်တို့ ဖြူစင်သော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထုတ်ဆောင်တတ်သော အကြင် (မဂ်နှင့် ယှဉ်သော) သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်သည် အကြွင်းမဲ့ဝဋ်ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထုတ် ဆောင်တတ်၏။ ရဟန်းသည် ထိုသို့သဘောရှိသော (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဉာဏ်ဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် မျက် မှောက်၌လည်းကောင်း၊ မျက်ကွယ်၌လည်းကောင်း ဉာဏ်အမြင်တူခြင်းသို့ ရောက်၍ နေ၏။ အောက်မေ့အပ်သော ချစ်ခြင်းကိုပြုတတ်သော လေးမြတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော ဤတရားသည်လည်း စည်းလုံးခြင်းငှါ ခိုက်ရန် မဖြစ်ခြင်းငှါ အညီအညွတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့ တည်း)။ (၁၄-၆)

325. Cha vivādamūlāni. Idhāvuso, bhikkhu kodhano hoti upanāhī. Yo so, āvuso, bhikkhu kodhano hoti upanāhī, so sattharipi agāraṃ viharati appatisso, dhammepi agāraṃ viharati appatisso, saṅghepi

agāravo viharati appatisso, sikkhāyapi na paripūrakārī [paripūrīkārī (syā. kaṃ.)] hoti. Yo so, āvuso,

bhikkhu satthari agāravo viharati appatisso, dhamme agāravo viharati appatisso, saṅghe agāravo viharati

appatisso, sikkhāya na paripūrakārī, so saṅghe vivādaṃ janeti. Yo hoti vivādo bahujanaahitāya bahujanaasukhāya anattāya ahitāya dukkhāya devamanussānaṃ. Evarūpaṃ ce tumhe, āvuso,

vivādamūlaṃ ajjhataṃ vā bahiddhā vā samanupasseyyātha. Tatra tumhe, āvuso, tasseva pāpakassa

vivādamūlassa pahānāya vāyameyyātha. Evarūpaṃ ce tumhe, āvuso, vivādamūlaṃ ajjhataṃ vā

bahiddhā vā na samanupasseyyātha. Tatra tumhe, āvuso, tasseva pāpakassa vivādamūlassa āyatiṃ

anavassavāya paṭipajjeyyātha. Evametassa pāpakassa vivādamūlassa pahānaṃ hoti.

Evametassa

pāpakassa vivādamūlassa āyatiṃ anavassavo hoti.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu makkhī hoti paḷāsī...pe... issukī hoti maccharī...pe... saṭṭho hoti māyāvī... pāpiccho hoti micchādiṭṭhī... sandiṭṭhiparāmāsī hoti ādhānaggāhī duppaṭinissaggī... pe... yo

so, āvuso, bhikkhu sandiṭṭhiparāmāsī hoti ādhānaggāhī duppaṭinissaggī, so sattharipi agāravo viharati

appatisso, dhammepi agāravo viharati appatisso, saṅghepi agāravo viharati appatisso, sikkhāyapi na

paripūrakārī hoti. Yo so, āvuso, bhikkhu satthari agāravo viharati appatisso, dhamme agāravo viharati

appatisso, saṅghe agāravo viharati appatisso, sikkhāya na paripūrakārī, so saṅghe vivādaṃ janeti. Yo

hoti vivādo bahujanaahitāya bahujanaasukhāya anattāya ahitāya dukkhāya devamanussānaṃ.

Evarūpaṃ ce tumhe, āvuso, vivādamūlaṃ ajjhataṃ vā bahiddhā vā samanupasseyyātha. Tatra tumhe,

āvuso, tasseva pāpakassa vivādamūlassa pahānāya vāyameyyātha. Evarūpaṃ ce tumhe, āvuso,

vivādamūlaṃ ajjhataṃ vā bahiddhā vā na samanupasseyyātha. Tatra tumhe, āvuso, tasseva pāpakassa

vivādamūlassa āyatiṃ anavassavāya paṭipajjeyyātha. Evametassa pāpakassa vivādamūlassa pahānaṃ

hoti. Evametassa pāpakassa vivādamūlassa āyatiṃ anavassavo hoti.

“Cha dhātuyo – pathavīdhātu, āpodhātu, tejodhātu, vāyodhātu, ākāśadhātu, viññāṇadhātu.

၃၂၅။ ဆ ဝိဝါဒမူလာနိ။ ဣဓာသော ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ
ဥပနာဟီ။ ယော သော အာသော ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ၊
သော သတ္တရိပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ ဓမ္မေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ
အပ္ပတိသော၊ သံဃေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ သိက္ခာယပိ န
ပရိပူရကာရီ ဟောတိ။ ယော သော အာသော ဘိက္ခု သတ္တရိ အဂါရဝေါ
ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ သံဃေ
အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ သိက္ခာယ န ပရိပူရကာရီ။ သော
သံဃေ ဝိဝါဒံ ဇနေတိ။ ယော ဟောတိ ဝိဝါဒေါ ဗဟုဇနာဟိတာယ
ဗဟုဇနာသုခါယ အနတ္တာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝရူပံ
စေ တုမေ အာသော ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သမနုပဿေယျာယ။
တတြ တုမေ အာသော တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ
ဝါယမေယျာယ။ ဧဝရူပံ စေ တုမေ အာသော ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ
ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ န သမနုပဿေယျာယ တတြ တုမေ အာသော တဿေဝ
ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိ အနဝဿဝါယ ပဋိပဇ္ဇေယျာယ။ ဧဝ-
မေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ
ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိ အနဝဿဝေါ ဟောတိ။

ပုန စပရံ အာသော ဘိက္ခု မက္ခိ ဟောတိ ပဠာသီ။ ပ။ ဣဿုကီ ဟောတိ
မစ္ဆရီ။ သဌော ဟောတိ မာယာဝီ။ ပါပိစ္ဆော ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ
ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟိ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ။ ယော သော အာသော ဘိက္ခု
သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟိ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ သော သတ္တရိပိ
အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ ဓမ္မေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊
သံဃေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ သိက္ခာယပိ န ပရိပူရကာရီ ဟောတိ။
ယော သော အာသော ဘိက္ခု သတ္တရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊

ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိသော၊ သံဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ
အပ္ပတိသော၊ သိက္ခာယ န ပရိပူရကာရီ။ သော သံဃေ ဝိဝါဒံ ဇေနတိ၊
ယော ဟောတိ ဝိဝါဒေါ ဗဟုဇနာဟိတာယ ဗဟုဇနာသုခါယ အနတ္ထာယ
အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝံရူပံ စေ တုမေ အာဝုသော ဝိဝါဒမူလံ
အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ သမနုပသေယျာထ တတြ တုမေ အာဝုသော တသေဝ
ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထ။ ဧဝံရူပံ စေ တုမေ
အာဝုသော ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ န သမနုပသေယျာထ တတြ
တုမေ အာဝုသော တသေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိ”
အနဝဿဝါယ ပဋိပဇ္ဇေယျာထ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ
ပဟာနံ ဟောတိ၊ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိ”
အနဝဿဝေါ ဟောတိ။ (၁၅)

ဆ ဓာတုယော။ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယော
ဓာတု အာကာသဓာတု ဝိညာဏဓာတု။ (၁၆)

325. Six roots of contention: In this Teaching, friends, a bhikkhu gets angry and harbours grudge. Friends, that bhikkhu who gets angry and harbours grudge, remains without respect for and deference to the Teacher; he remains without respect for and deference to the Teaching too; he remains without respect and without deference to the Samgha too. He does not fulfil the training precepts to completion.

Friends,. this bhikkhu's remaining without respect for and without deference to the teacher, abandonment of this evil root contention is accomplished; it means non-recurrence of this evil root of contention in the future.

And again, friends, a bhikkhu denigrating others is given to improper rivalry ...p... is envious and stingy ... is hypocritical and deceitful ... is full of evil wishes and has wrong views... is infatuated with his own wrong views, holding firmly to it and is unable to abandon it easily. Friends, the bhikkhu who is infatuated with his own wrong view, holds firmly to it, being unable to abandon it, remains without respect for and without deference to the Bhagavā; without respect for and without deference to the Teaching too, without respect for and without deference to the Samgha too; and without fulfilling the training to completion.

Friends, this bhikkhu remaining without respect for and without deference to the Teacher, without respect for and without deference to the Teaching, without respect for and without

deference to the Samgha, and without fulfilling the training to completion, causes contention among the Samgha. And this contention does not tend to welfare and happiness of the multitude. It tends to the disadvantage, harm and misery of devas and men.

Friends, if you discern such root of contention in yourself or in others, you should practise so as to prevent its arising in the future. Practising thus, abandonment of this evil root of contention is accomplished; it means non-recurrence of this evil root of contention in the future.

(15)

Six Elements: the element of solidity; the element of cohesion; the element of heat; the element of motion; the element of space; the element of consciousness. (16)

၃၂၅။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမျက်ထွက်တတ်၏။ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် အမျက်ထွက်တတ်၏။ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာ ဘုရား၌လည်း ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ တရားတော်၌လည်း ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သံဃာတော်၌လည်း ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အကျင့်သိက္ခာပုဒ်၌လည်း ဖြည့်ကျင့်ခြင်းကို ပြုလေ့မရှိ 'မဖြည့်ကျင့်'။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ တရား တော်၌ ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သံဃာတော်၌ ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အကျင့်သိက္ခာ၌ မဖြည့်ကျင့်၊ ထိုရဟန်းသည် သံဃာ၌ ခိုက်ရန်ကို ဖြစ်စေ၏။ အကြင်ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ လူအများချမ်းသာမဲ့ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားမဲ့ခြင်း ဆင်းရဲ ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့ သဘောရှိသော ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို သင်တို့သည် မိမိသန္တာန်၌လည်းကောင်း သူတစ်ပါး သန္တာန်၌လည်းကောင်း အကယ်၍ မြင်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့တွေ့မြင်ကုန်သော် ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့ သည် မကောင်းသော ထိုခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်ကြရန် လုံ့လပြုကြကုန်လော့။ ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့ သည် ဤသို့ သဘောရှိသော ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို မိမိသန္တာန်၌လည်းကောင်း သူတစ်ပါးသန္တာန်၌လည်း ကောင်းအကယ်၍ မတွေ့မြင်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ မတွေ့မြင်ကုန်သော် ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့သည် မကောင်းသော ထိုခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို နောင်အခါ၌ မဖြစ်ပွားစေရန် ကျင့်ကုန်လော့။ ဤသို့ ကျင့်သည်ရှိသော် မကောင်းသော ထိုခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်သည် မည်၏။ ဤသို့ ပယ်သည်ရှိသော် မကောင်းသော ထိုခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို နောင်အခါ၌ မဖြစ်ပွားစေသည် မည်၏။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဂုဏ်ကို ချေဖျက်တတ်၏။ တုပြိုင်တတ်၏။ပ။ ငြူစူ တတ်၏။ ဝန်တိုတတ်၏။ စဉ်းလဲတတ်၏။ လှည့်ပတ်တတ်၏။ မကောင်းသော အလိုရှိ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိ၏။ မိမိအယူကို မှားသောအားဖြင့် စွဲလမ်းတတ်၏။ မိမိအယူကို မြဲစွာ ယူတတ်၏။ စွန့်လွှတ်နိုင်ခဲ့၏။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် မိမိအယူကို မှားသောအားဖြင့် စွဲလမ်းတတ်၏။ မိမိအယူကို မြဲစွာယူတတ်၏။ စွန့်လွှတ်နိုင်ခဲ့၏။ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌လည်း ရိုသေတုတ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ တရားတော်၌လည်း ရိုသေတုတ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သံဃာတော်၌လည်း ရိုသေတုတ်ဝပ် ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အကျင့်သိက္ခာ၌လည်း မဖြည့်ကျင့်။

ငါ့သျှင်တို့ အကြင်ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ရိုသေတုတ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ တရား တော်၌လည်း ရိုသေတုတ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သံဃာတော်၌လည်း ရိုသေတုတ်ဝပ်ခြင်း မရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အကျင့်သိက္ခာ၌ မဖြည့်ကျင့်။ ထိုရဟန်းသည် သံဃာ၌ ခိုက်ရန်ကို ဖြစ်စေ၏။ အကြင်ခိုက်ရန် ဖြစ်ခြင်းသည် လူအများ အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ လူအများချမ်းသာမဲ့ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား မဲ့ခြင်းငှါ ဆင်းရဲခြင်း ငှါ ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့သည် ဤသို့သဘောရှိသော ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကို မိမိသန္တာန်၌လည်း ကောင်း သူတစ်ပါးသန္တာန်၌လည်းကောင်း အကယ်၍ တွေ့မြင်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ တွေ့မြင်ကုန်သော် ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့သည် မကောင်းသော ထိုခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်ရန် လုံ့လပြုကြကုန်လော့။

--

ငါ့သျှင်တို့ သင်တို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို မိမိသန္တာန်၌လည်းကောင်း သူတစ်ပါး သန္တာန်၌လည်းကောင်း အကယ်၍ မတွေ့မြင်ကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသို့ မတွေ့မြင်ကုန်သော် ငါ့သျှင် တို့ သင်တို့သည် မကောင်းသော ထိုခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို နောင်အခါ၌ မဖြစ်ပွားစေခြင်းငှါ ကျင့်ကုန် လော့။ ဤသို့ ကျင့် ကုန်သည်ရှိသော် မကောင်းသော ထိုခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်သည် မည်၏။ ဤသို့ ပယ် သည်ရှိသော် မ ကောင်းသော ခိုက်ရန်ဖြစ်ကြောင်းကို နောင်အခါ၌ မဖြစ်ပွားစေသည် မည်၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။)။ (၁၅)

ဓာတ်တို့သည် ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်၊ အာကာသဓာတ်၊ ဝိညာဏဓာတ်အား ဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၁၆)

bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāradhā, atha ca pana me byāpādo cittaṃ

pariyādāya tiṭṭhatī'ti. So 'mā hevaṃ', tissa vacanīyo, 'māyasmā evaṃ avaca, mā bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi bhagavā evaṃ vadeyya.

Aṭṭhānametaṃ,

āvuso, anavakāso, yaṃ mettāya cetovimuttiyā bhāvitāya bahulīkatāya yānīkatāya vatthukatāya

anuṭṭhitāya paricitāya susamāradhāya. Atha ca panassa byāpādo cittaṃ pariyādāya ṭhassati, netam

ṭhānaṃ vijjati. Nissaraṇaṃ hetam, āvuso, byāpādassa, yadidaṃ mettā cetovimuttī'ti.

“Idha panāvuso, bhikkhu evaṃ vadeyya – ‘karuṇā hi kho me cetovimutti bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāradhā. Atha ca pana me vihesā cittaṃ pariyādāya

tiṭṭhatī'ti, so 'mā hevaṃ' tissa vacanīyo 'māyasmā evaṃ avaca, mā bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi

sādhu bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi bhagavā evaṃ vadeyya. Aṭṭhānametaṃ āvuso, anavakāso, yaṃ

karuṇāya cetovimuttiyā bhāvitāya bahulīkatāya yānīkatāya vatthukatāya anuṭṭhitāya paricitāya

susamāradhāya, atha ca panassa vihesā cittaṃ pariyādāya ṭhassati, netam ṭhānaṃ vijjati. Nissaraṇaṃ

hetam, āvuso, vihesāya, yadidaṃ karuṇā cetovimuttī'ti.

“Idha panāvuso, bhikkhu evaṃ vadeyya – ‘muditā hi kho me cetovimutti bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāradhā. Atha ca pana me arati cittaṃ pariyādāya tiṭṭhatī'ti,

so 'mā hevaṃ' tissa vacanīyo “māyasmā evaṃ avaca, mā bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu

bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi bhagavā evaṃ vadeyya. Aṭṭhānametaṃ, āvuso, anavakāso, yaṃ

muditāya cetovimuttiyā bhāvitāya bahulīkatāya yānīkatāya vatthukatāya anuṭṭhitāya paricitāya

susamāradhāya, atha ca panassa arati cittaṃ pariyādāya t̥hassati, netaṃ t̥hānaṃ vijjati.

Nissaraṇaṃ

hetam, āvuso, aratiyā, yadidaṃ muditā cetovimuttī'ti.

“Idha panāvuso, bhikkhu evaṃ vadeyya – ‘upekkhā hi kho me cetovimutti bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāradhā. Atha ca pana me rāgo cittaṃ pariyādāya tiṭṭhatī'ti.

So ‘mā hevaṃ’ tissa vacanīyo ‘māyasmā evaṃ avaca, mā bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu

bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi bhagavā evaṃ vadeyya. Aṭṭhānametaṃ, āvuso, anavakāso, yaṃ

upekkhāya cetovimuttiyā bhāvitāya bahulīkatāya yānīkatāya vatthukatāya anuṭṭhitāya paricitāya

susamāradhāya, atha ca panassa rāgo cittaṃ pariyādāya t̥hassati netaṃ t̥hānaṃ vijjati.

Nissaraṇaṃ

hetam, āvuso, rāgassa, yadidaṃ upekkhā cetovimuttī'ti.

“Idha panāvuso, bhikkhu evaṃ vadeyya – ‘animittā hi kho me cetovimutti bhāvitā bahulīkatā yānīkatā vatthukatā anuṭṭhitā paricitā susamāradhā. Atha ca pana me nimittānusāri viññāṇaṃ hotī'ti. So

‘mā hevaṃ’ tissa vacanīyo ‘māyasmā evaṃ avaca, mā bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu bhagavato

abbhakkhānaṃ, na hi bhagavā evaṃ vadeyya. Aṭṭhānametaṃ, āvuso, anavakāso, yaṃ animittāya

cetovimuttiyā bhāvitāya bahulīkatāya yānīkatāya vatthukatāya anuṭṭhitāya paricitāya

susamāradhāya,

atha ca panassa nimittānusāri viññāṇaṃ bhavissati, netaṃ t̥hānaṃ vijjati. Nissaraṇaṃ hetam, āvuso,

sabbanimittānaṃ, yadidaṃ animittā cetovimuttī'ti.

“Idha panāvuso, bhikkhu evaṃ vadeyya – ‘asmīti kho me vigataṃ [vighātaṃ (sī. pī.), vigate (syā.

ka.)], ayamahamasmīti na samanupassāmi, atha ca pana me vicikicchākathaṅkathāsallaṃ cittaṃ

pariyādāya tiṭṭhatī'ti. So ‘mā hevaṃ’ tissa vacanīyo ‘māyasmā evaṃ avaca, mā bhagavantaṃ

abbhācikkhi, na hi sādhu bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi bhagavā evaṃ vadeyya.

Aṭṭhānametaṃ,

āvuso, anavakāso, yaṃ asmīti vigate [vighāte (sī. pī.)] ayamahamasmīti asamanupassato, atha ca panassa

vicikicchākathaṅkathāsallaṃ cittaṃ pariyādāya ṭhassati, netam ṭhānaṃ vijjati. Nissaraṇaṃ hetam, āvuso,

vicikicchākathaṅkathāsallassa, yadidaṃ asmimānasamugghāto'ti.

၃၂၆။ ဆ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော။ ဣဓာတုသော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ
“မေတ္တာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနီကတာ
ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုဿမာရဒ္ဓါ။ အထ စ ပန မေ ဗျာပါဒေါ
စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ”တိ။ သော “မာ ဟေဝန္တိဿ ဝစနိယော
“မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဟ္တာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော
အဟ္တာက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာတုသော အနဝ-
ကာသော၊ ယံ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလိကတာယ
ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုဿမာရဒ္ဓါယ၊
အထ စ ပနဿ ဗျာပါဒေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဖြိဋ္ဌတိ။
နိဿရဏံ ဟေတံ အာတုသော ဗျာပါဒဿ၊ ယဒိဒံ မေတ္တာ စေတော
ဝိမုတ္တိတိ။ (၁၇-၁)

ဣဓ ပနာတုသော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “ကရုဏာ ဟိ ခေါ မေ
စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ
ပရိစိတာ သုဿမာရဒ္ဓါ။ အထ စ ပနမေ ဝိဟေသာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ
တိဋ္ဌတိ”တိ။ သော “မာ ဟေဝန္တိဿ ဝစနိယော “မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊
မာ ဘဂဝန္တံ အဟ္တာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဟ္တာက္ခာနံ၊ န ဟိ
ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာတုသော အနဝကာသော၊ ယံ
ကရုဏာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလိကတာယ ယာနီကတာယ
ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုဿမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ
ဝိဟေသာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ
အာတုသော ဝိဟေသာယ ယဒိဒံ ကရုဏာ စေတောဝိမုတ္တိ”တိ။ (၁၇-၂)

ဣဓ ပနာတုသော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “မုဒိတာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ
ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ

သုဿမာရဒ္ဓါ၊ အထ စ ပန မေ အရတိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ”တိ။
သော “မာ ဟေဝ”န္တိဿ ဝစနီယော “မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ
အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ
ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော ယံ မုဒိတာယ
စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ
ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုဿမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ
အရတိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ပဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ
အာဝုသော အရတိယာ၊ ယဒိဒံ မုဒိတာ စေတောဝိမုတ္တိ”တိ။ (၁၇-၃)

ဣဓ ပနာဝုသော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ ဥပေက္ခာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ
ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ
သုဿမာရဒ္ဓါ၊ အထ စ ပန မေ ရာဂေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ”တိ။
သော “မမာ ဟေဝန္တိဿ ဝစနီယော “မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ
အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။
အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ ဥပေက္ခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ
ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ
ပရိစိတာယ သုဿမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ ရာဂေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ
ဌဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ပဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော ရာဂဿ
ယဒိဒံ ဥပေက္ခာ စေတောဝိမုတ္တိ”တိ။ (၁၇-၄)

ဣဓ ပနာဝုသော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “အနိမိတ္တာ ဟိ ခေါ မေ
စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ
ပရိစိတာ သုဿမာရဒ္ဓါ၊ အထစ ပန မေ နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ
ဟောတီတိ။ သော “မာ ဟေဝန္တိဿ ဝစနီယော “မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊
မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ၊ န ဟိ ဘဂဝါ
ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော၊ ယံ အနိမိတ္တာယ
စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထု
ကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုဿမာရဒ္ဓါယ၊ အထ စ ပနဿ
နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဘာဝိဿတိ၊ နေတံ ဌာနံ ပဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ
အာဝုသော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ၊ ယဒိဒံ အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ”တိ။ (၁၇-၅)

ဣဓ ပနာဝုသော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ “အသ္မိတိ ခေါ မေ ဝိဂတံ ဝါ၊

အယမဟမသ္မိတိ န သမနုပဿာမိ၊ အထ စ ပန မေ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာ-
သလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ”တိ။ သော “မာ ဟေဝန္တိဿ ဝစနိယော
မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ၊ မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ၊ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော
အဗ္ဘက္ခာနံ နဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော
အနဝကာသော၊ ယံ အသ္မိတိ ဝိဂတေ အယမဟမသ္မိတိ အသမနုပဿတော၊
အထ စ ပနဿ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ၊
နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ အာဝုသော ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာ-
သလ္လဿ၊ ယဒိဒံ အသ္မိမာနသမုဋ္ဌိတောတိ။ (၁၇-၆)

326. Six Elements which tend to release the mind from opposite factors: in this Teaching friends, if a bhikkhu should say 'I have cultivated goodwill which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as the vehicle, made it the base; maintained it, mastered it and well undertaken it; and yet there is ill will, still seizing hold of my mind', he should be told thus: 'Do not say so, friend, do not say so. Do not slander the Bhagavā by misrepresentation. Slandering the Bhagavā is not good. Certainly the Bhagavā would not have spoken thus.'

"Friend, there is no reason, there is no possibility that the mind of the bhikkhu is seized by ill will even though he has cultivated goodwill, which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as the vehicle, made it the base, maintained it, mastered it and well undertaken it. There is no such possibility. Indeed, friends, goodwill which leads to liberation of the mind, is the cause of release from ill will (17-1)

In this Teaching friends, if a bhikkhu should say: 'I have cultivated compassion which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as the vehicle, made it the base, maintained it, mastered it and well undertaken it; and yet cruelty is still seizing hold of my mind,' he should be told thus: 'do not say so friend, do not say so. Do not slander the Bhagavā. Slandering the Bhagavā is not good. Certainly the Bhagavā would not have spoken thus'.

Friend, there is no reason, no possibility that, the mind of the bhikkhu is being seized by cruelty even though he has cultivated compassion which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as the vehicle, made it the base, maintained it, mastered it, and well undertaken it. There is no such possibility. Indeed friends, compassion which leads to liberation of the mind, is the cause of release from cruelty. (17-2)

In this Teaching, friends, if a bhikkhu should say: 'I have cultivated sympathetic joy, which leads to liberation of the mind repeatedly practised it, used it as a vehicle, made it the base,

maintained it, mastered it, and well undertaken it, and yet discontent is seizing hold of my mind, 'he should be told thus: 'Do not say so, friend, do not say so. Do not slander the Bhagavā. Slandering the Bhagavā is not good. Certainly the Bhagavā would not have spoken thus..

Friend, there is no reason, no possibility that the mind of the bhikkhu is being seized by sympathetic joy, even though he had cultivated sympathetic joy which leads to liberation of the mind, used it as a vehicle, made it the base, maintained it, mastered it and well undertaken it. There is no such possibility. Indeed friends, sympathetic joy which leads to liberation of the mind is the cause of release from discontent. (17-3)

In this Teaching friends, if a bhikkhu should say; 'I have cultivated equanimity which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as a vehicle, made it the base, maintained it, mastered it, and perfectly undertaken it, and yet attachment is seizing hold of my mind,' he should be told, thus: 'Do not say so, friend, do not slander the Bhagavā. Slandering the Bhagavā is not good. Certainly the Bhagavā would not have spoken thus..

Friends, there is no reason, no possibility that the mind of a bhikkhu is seized by attachment even though he has cultivated equanimity which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as a vehicle, made it the base, maintained it, mastered it, and well undertaken it. There is no such possibility. Indeed friends, equanimity which leads to liberation of the mind is the cause of release from attachment. (17-4)

In this Teaching friends, if a bhikkhu should say thus; I have cultivated the signlessness which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as a vehicle, made it the base, maintained it, mastered it, and well undertaken it; and yet my consciousness is still following outward signs, he should be told thus: "Do not say so, friend, do not say so. Do not slander the Bhagavā. Slandering the Bhagavā is not good. Certainly the Bhagavā would not have spoken thus..

Friend, there is no reason no possibility that the consciousness of the bhikkhu is still following outward signs even though he has cultivated the signlessness which leads to liberation of the mind, repeatedly practised it, used it as a vehicle, made it the base, maintained it, mastered it, and well undertaken it. There is no such possibility. Indeed friend, the signlessness which leads to liberation of the mind is the cause of release from all outward signs. (17-5)

In this Teaching friends, if a bhikkhu should say thus: 'I am free from the notion of "I am"; I do not hold anything as "this is I", and yet the spike of doubt overwhelms my mind', he should

be told thus; 'Do not say so, friend, do not say so. Do not slander the Bhaguvā. Slandering the Bhagavā is not good.

Certainly the Bhagavā would not have spoken so'.

"Friend, this is no reason, no possibility that the mind of the bhikkhu is overwhelmed by the spike of doubt even though he is free from the notion of 'I am' and does not hold anything as 'this is I'. There is no possibility. Indeed friend, the total eradication of the conceited notion of 'I am' is the cause of release from the spike of doubt'. (17-6)

၃၂၆။ ကိလေသာမှ လွတ်သော ဓာတ်တို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။ "ငါသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားစေအပ်၏။ အဖန်ဖန်လေ့လာအပ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ပြုအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေ အပ်၏။ အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ဒေါသသည် ငါ၏ မေတ္တာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏"ဟု (ဆိုငြားအံ့)။ "ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အသျှင် ဤသို့ မဆိုလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို မစွပ်စွဲလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မမူရာ"ဟု ထိုရဟန်းကို ဆိုအပ်၏။ "ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ယင်းမေတ္တာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို ပွားစေအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်ပါလျက် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပါလျက် တည်ရာ ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်ပါလျက် ကောင်းစွာ အား ထုတ်အပ်ပါလျက် ဒေါသသည် ထိုရဟန်း၏ မေတ္တာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏ဟူသော ဤစကားသည် အကြောင်းမဟုတ် အရာမဟုတ်၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည် မရှိ၊ ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ယင်းမေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်သည် ဒေါသမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း"ဟု (ဆိုအပ်၏)။ (၁၇-၁)

ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။ "ငါသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားစေအပ်၏။ အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ် အပ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ညှဉ်းဆဲခြင်း 'ဝိဟေသာ' သည် ငါ၏ ကရုဏာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏"ဟု (ဆိုငြားအံ့)။ "ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အသျှင် ဤသို့မဆိုလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို မစွပ်စွဲလင့်၊ မြတ်စွာ ဘုရားကို စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မမူရာ"ဟု ထိုရဟန်းကိုဆိုအပ်၏။ "ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ယင်းကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားစေအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်ပါလျက် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပါလျက် တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန်ဖြစ်စေ အပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်ပါလျက် ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပါလျက် ညှဉ်းဆဲခြင်း 'ဝိဟေသာ' သည် ထိုရဟန်း၏ ကရုဏာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏ဟူသော ဤစကားသည် အကြောင်းမဟုတ် အရာမဟုတ်၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည် မရှိ။ ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ယင်းကရုဏာ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်သည် ဝိဟေသာတရားမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း"ဟု (ဆိုအပ်၏)။ (၁၇-၂)

ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။ "ငါသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော မုဒိတာ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားစေအပ်၏။ အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျက် မမွေ့လျော်သော 'အရတိ' တရားသည် ငါ၏ မုဒိတာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏"ဟု (ဆိုငြားအံ့)။ "ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အသျှင် ဤသို့မဆိုလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို မစွပ်စွဲလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မမူရာ"ဟု ထိုရဟန်း ကို ဆိုအပ်၏။ "ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ယင်းမုဒိတာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားစေအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်ပါလျက် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပါလျက် တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ပါလျက်

--

အဖန်ဖန်ဖြစ် စေအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန်ဆည်းပူးအပ်ပါလျက် ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပါလျက် မမွေ့လျော်ခြင်း 'အရတိ' တရားသည် ထိုရဟန်း၏ မုဒိတာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏ဟူသော ဤစကားသည် အကြောင်း မဟုတ် အရာမဟုတ်၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည် မရှိ။ ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်သည် မမွေ့လျော်ခြင်း 'အရတိ' တရားမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း"ဟု (ဆိုအပ်၏)။ (၁၇-၃)

ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။ "ငါသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း ဥပေက္ခာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားစေအပ်၏။ အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်၏။ ယာဉ် ကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျက် စွဲမက်ခြင်း 'ရာဂ' သည် ငါ၏ ဥပေက္ခာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ် စေ၍ တည်၏"ဟု (ဆိုငြားအံ့)။ "ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အသျှင် ဤသို့ မဆိုလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို မစွပ်စွဲ လင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မမူရာ"ဟု ထို ရဟန်းကို ဆိုအပ်၏။ "ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ယင်းလျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို ပွားစေအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်ပါလျက် ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်ပါလျက် တည်ရာကဲ့သို့ ပြု အပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်ပါလျက် ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပါ လျက် စွဲမက်ခြင်း 'ရာဂ'သည် ထိုရဟန်း၏ ဥပေက္ခာစိတ်ကို ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏ဟူသော ဤစကား သည် အကြောင်းမဟုတ် အရာမဟုတ်၊ ဤသို့သော အကြောင်း သည် မရှိ။ ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ယင်းလျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်သည် စွဲမက်ခြင်း 'ရာဂ' မှ ထွက်မြောက် ကြောင်းတည်း"ဟု (ဆိုအပ်၏)။ (၁၇-၄)

ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။ "ငါသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော (ရာဂစသော) အစွဲအမှတ် နိမိတ်မရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ကို ပွားစေအပ်၏။ အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့

ပြုအပ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်၏။ အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်
အပ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ငါ၏ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ဝိညာဉ်စိတ်သည် ရာဂစသော နိမိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၏"ဟု (ဆို
ငြားအံ့)။ "ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အသျှင် ဤသို့ မဆိုလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို မစွပ်စွဲလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲခြင်း
သည် မကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူရာ"ဟု ထိုရဟန်းကို ဆိုအပ်၏။ "ငါ့သျှင် ကိလေသာ
တို့မှလွတ်သော ရာဂစသော အစွဲ အမှတ် နိမိတ်မရှိသော ယင်းအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ကို ပွားစေအပ်ပါလျက်
အဖန်ဖန် လေ့လာအပ်ပါလျက် ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုအပ်ပါလျက် တည်ရာကဲ့သို့ပြုအပ်ပါလျက် အဖန်ဖန် ဖြစ်စေအပ်ပါ
လျက် အဖန်ဖန် ဆည်းပူး အပ်ပါလျက် ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ပါလျက် ထိုရဟန်း၏ အရဟတ္တဖိုလ် ဝိညာဉ်
စိတ်သည် ရာဂစသော နိမိတ်သို့ အစဉ်လိုက်၏ ဟူသော ဤစကားသည် အကြောင်းမဟုတ် အရာမဟုတ်၊
ဤသို့သော အကြောင်း သည် မရှိ။ ငါ့သျှင် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ရာဂစသော အစွဲအမှတ် နိမိတ်မရှိသော
အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်သည် အလုံးစုံသော ရာဂစသော နိမိတ်တို့မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း"ဟု (ဆိုအပ်၏)။
(၁၇-၅)

ငါ့သျှင်တို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့၊ "ငါဟူသော မာနစိတ်သည် ငါ့မှာ ကင်း၏။ ဤ
တရားသည် ငါဖြစ်၏ဟူ၍လည်း မရှိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျက် ငါ၏ စိတ်ကို ယုံမှားခြင်း ဝိစိ ကိစ္ဆာငြောင့်သည်
ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏"ဟု (ဆိုငြားအံ့)။ "ဤသို့မဆိုလင့်၊ အသျှင် ဤသို့မဆိုလင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို မစွပ်စွဲ
လင့်၊ မြတ်စွာဘုရားကို စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ ဟောတော်မူရာ"ဟု ထိုရဟန်း
ကို ဆိုအပ်၏။ "ငါ့သျှင် ငါဟူသော မာနစိတ်ကင်းပါလျက် ဤတရားသည် ငါဖြစ်၏ဟူ၍လည်း မရှိပါဘဲလျက်
ထိုရဟန်း၏ စိတ်ကို ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာငြောင့်သည် ဆုတ်ယုတ်စေ၍ တည်၏ ဟူသော စကားသည်
အကြောင်းမဟုတ် အရာမဟုတ်၊ ဤသို့သော အကြောင်းသည် မရှိ။ ငါ့သျှင် ယင်းငါဟူသောမာနကို အကြွင်းမဲ့
ဖြတ်ခြင်းသည် ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာငြောင့်မှ ထွက်မြောက် ကြောင်းတည်း"ဟု (ဆိုအပ်၏)။ (ဤခြောက်ပါးတို့
တည်း)။ (၁၇-၆)

327. “Cha anuttariyāni – dassanānuttariyaṃ, savaṇānuttariyaṃ, lābhānuttariyaṃ,
sikkhānuttariyaṃ, pāricariyānuttariyaṃ, anussatānuttariyaṃ.

“Cha anussatiṭṭhānāni – buddhānussati, dhammānussati, saṅghānussati, sīlānussati,
cāgānussati,
devatānussati.

၃၂၇။ ဆ အနုတ္တရိယာနိ၊ ဒဿနာနုတ္တရိယံ သဝနာနုတ္တရိယံ လာဘာ
နုတ္တရိယံ သိက္ခာနုတ္တရိယံ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ အနုဿတာနုတ္တရိယံ။ (၁၈)

ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဓမ္မာနုဿတိ သံဃာနုဿတိ
သီလာနုဿတိ စာဂါနုဿတိ ဒေဝတာနုဿတိ။ (၁၉)

327. Six excellent Things: Excellent seeing, excellent hearing, excellent gain, excellent training, excellent services, excellent recollection. (18)

Six beneficial recollections: recollection of the Buddha, recollection of the Dhamma; recollection of the Samgha; recollection of morality; recollection on the virtues of devas.

၃၂၇။ လွန်ကဲ (မြင့်မြတ်) သော တရားတို့သည် လွန်ကဲ (မြင့်မြတ်) သော မြင်ခြင်း၊ လွန်ကဲ (မြင့်မြတ်) သော ကြားခြင်း၊ လွန်ကဲ (မြင့်မြတ်) သော ရခြင်း၊ လွန်ကဲ (မြင့်မြတ်) သော အတတ်၊ လွန်ကဲ (မြင့်မြတ်) သော လုပ်ကျွေးခြင်း၊ လွန်ကဲ (မြင့်မြတ်) သော အောက်မေ့ခြင်းအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၁၈)

အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်းတို့သည် ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခြင်း၊ တရားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခြင်း၊ သံဃာဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခြင်း၊ သီလဂုဏ်ကို အောက်မေ့ခြင်း၊ စွန့်ကြဲခြင်းဂုဏ်ကို အောက်မေ့ခြင်း၊ နတ်တို့ကို သက်သေထား၍ မိမိသဒ္ဓါဂုဏ်ကို အောက်မေ့ခြင်းအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့ တည်း။ (၁၉)

328. “Cha satatavihārā. Idhāvuso, bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā neva sumano hoti na dummano, upekkhako [upekkhako ca (syā. ka.)] viharati sato sampajāno. Sotena saddaṃ sutvā...pe...

manasā dhammaṃ viññāya neva sumano hoti na dummano, upekkhako viharati sato sampajāno.

၃၂၈။ ဆ သတတဝိဟာရာ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော? ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဓံ သုတွာ။ပ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ (၂၀)

328. Six kinds of consistent abiding of an Arahant: in this Teaching friends, a bhikkhu on seeing a visible object with the eye, is neither pleased or displeased; he remains eguanimous, being mindful and comprehending. On hearing a sound with the ear ...p... on cognizing a mind object with the mind, a bhikkhu is neither pleased nor displeased; he remains eguanimous, being mindful and comprehending. (20)

၃၂၈။ (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏) မြဲသောနေခြင်းတို့သည် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ ငါ့မျှင်တို့ ဤ (သာသနာ တော်) ၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် ရုပ်အဆင်းကို မြင်သော် ဝမ်းသာခြင်းလည်း မဖြစ်၊ ဝမ်းနည်းခြင်း လည်း မဖြစ်၊ သတိ၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှု၍သာလျှင် နေ၏။ နားဖြင့် အသံကို ကြားသော်။ပ။ စိတ်ဖြင့် ဓမ္မာရုံကို သိသော် ဝမ်းသာခြင်းလည်း မဖြစ်၊ ဝမ်းနည်းခြင်းလည်း မဖြစ်၊ သတိ၊ဆင်ခြင်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှု၍သာလျှင် နေ၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။) (၂၀)

329. “Chaḷābhijātiyo. Idhāvuso, ekacco kaṇhābhijātiko samāno kaṇhaṃ dhammaṃ abhijāyati. Idha panāvuso, ekacco kaṇhābhijātiko samāno sukkaṃ dhammaṃ abhijāyati. Idha panāvuso, ekacco kaṇhābhijātiko samāno akaṇhaṃ asukkaṃ nibbānaṃ abhijāyati. Idha panāvuso, ekacco sukkābhijātiko samāno sukkaṃ dhammaṃ abhijāyati. Idha panāvuso, ekacco sukkābhijātiko samāno kaṇhaṃ dhammaṃ abhijāyati. Idha panāvuso, ekacco sukkābhijātiko samāno akaṇhaṃ asukkaṃ nibbānaṃ abhijāyati.

“Cha nibbedhabhāgiyā saññā [nibbedhabhāgiyasaññā (syā. kaṇ.).] – aniccaññā anicce, dukkhasaññā dukkhe, anattasaññā, pahānasaññā, virāgasaññā, nirodhasaññā.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena cha dhammā sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

၃၂၉။ ဆဠာဘိဇာတိယော။ ဣဓာဝုသော ဧကစ္စော ကဏှာဘိဇာတိကော သမာနော ကဏှံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော ဧကစ္စော ကဏှာဘိဇာတိကော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော ဧကစ္စော ကဏှာဘိဇာတိကော သမာနော အကဏှံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော ဧကစ္စော သုက္ကာဘိဇာတိကော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အဘိဇာယ ဣဓ ပနာဝုသော ဧကစ္စော သုက္ကာဘိဇာတိကော သမာနော ကဏှံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ ဣဓ ပနာဝုသော ဧကစ္စော သုက္ကာဘိဇာတိကော သမာနော အကဏှံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ။ (၂၁)

ဆ နိဇ္ဇေဘောစိယာ သညာ၊ အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ နိရောဓသညာ။ (၂၂)

ဣမေ ခေါ အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဆ ဓမ္မာ သမ္ဗဒက္ခတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ခါယိတဗ္ဗံ။ ပ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

329. Six kinds of birth: In this world friends, a certain person, being of black birth causes black dhammas to arise. In this world, friends, a certain person being of black birth causes " white

dhammas to arise. In this world, friends, a certain person being of black birth causes Nibbāna, which is neither black nor white to arise.

Friends, in this world, a certain person being born white, causes to arise white dhammas.

Friends, in this world, a certain person being born white, causes to arise black dhammas.

Friends,

in this world a certain person being born white, causes to arise Nibbāna, which is neither black nor white. And in this world, friends, a certain person, being of white birth causes white dhammas to arise. And in this world, friends, a certain person being of white birth causes black dhammas to arise. And, in this world friends, a certain person being of white birth causes Nibbāna, which is neither black nor white, to arise. (21)

Six kinds of perceptions that lead to penetrative insight; perception of impermanence; perception of dukkha in impermanence; perception of non-self in dukkha; perception of abandonment; perception of non-attachment; perception of cessation of dukkha. (22)

Friends, these are the six dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These six dhammas should be recited by you all in concord ...p... would be for the welfare, benefit and happiness of devas and omen.

၃၂၉။ အမျိုးဇာတ်တို့သည် ခြောက်ပါး တို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မည်းသော အမျိုးဇာတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မည်းသော တရားကို ဖြစ်စေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မည်းသော အမျိုးဇာတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြူသော တရားကို ဖြစ်စေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မည်းသော အမျိုးဇာတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မမည်းမဖြူသော နိဗ္ဗာန်ကို ဖြစ်စေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဖြူသော အမျိုးဇာတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြူသော တရားကို ဖြစ်စေ၏။ ငါ့သျှင် တို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဖြူသော အမျိုးဇာတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မည်းသော တရားကို ဖြစ်စေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဖြူသော အမျိုးဇာတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မမည်း မဖြူသော နိဗ္ဗာန်ကို ဖြစ်စေ၏။ (ဤခြောက်ပါးတို့တည်း)။ (၂၁)

နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော သညာတို့သည် အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ အနိစ္စတရား၌ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ ဒုက္ခတရား၌ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ ပဟာနာနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ ရာဂါနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ နိရောဓာ နုပဿနာဉာဏ်၌ ဖြစ်သော သညာအားဖြင့် ခြောက်ပါးတို့တည်း။ (၂၂)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤခြောက်ပါးသော တရားတို့ကို

ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုခြောက်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

Sattakaṃ သတ္တက
The Groups of Sevens
တရား ခုနစ်ပါးစု

330. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammā sambuddhena satta dhammā
sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya
devamanussānaṃ.

Katame satta?

“Satta ariyadhanāni – saddhā dhanam, sīlā dhanam, hiridhanam, ottappā dhanam, sutā dhanam, cāgā dhanam, paññā dhanam.

“Satta bojjhaṅgā – satisambojjhaṅgo, dhammavicayasambojjhaṅgo, vīriyasambojjhaṅgo, pītisambojjhaṅgo, passaddhisambojjhaṅgo, samādhisambojjhaṅgo, upekkhā sambojjhaṅgo.

“Satta samā dhiparikkhārā – sammādiṭṭhi, sammāsaṅkappo, sammāvācā, sammākammanto, sammāājīvo, sammāvāyāmo, sammāsati.

“Satta asaddhammā – idhāvuso, bhikkhu assaddho hoti, ahiriko hoti, anottappī hoti, appassuto hoti, kusīto hoti, muṭṭhassati hoti, duppañño hoti.

“Satta saddhammā – idhāvuso, bhikkhu saddho hoti, hirimā hoti, ottappī hoti, bahussuto hoti, āraddhavīriyo hoti, upaṭṭhitassati hoti, paññavā hoti.

“Satta sappurisadhammā – idhāvuso, bhikkhu dhammaññī ca hoti atthaññī ca attaññī ca mattaññī ca kālaññī ca parisaññī ca puggalaññī ca.

၃၃၀။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ
အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ
သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ ပ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ သတ္တ။

သတ္တ အရိယာနိ။ သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ ဟိရိဓနံ ဩတ္တပ္ပဓနံ သုတဓနံ
စာဂဓနံ ပညာဓနံ။ (၁)

သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂီ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂီ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂီ၊ ဝီရိယ-

သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေဝိတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေဝိ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေဝိ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေဝိ
ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေဝိ။ (၂)

သတ္တ သမာဓိပရိက္ခရာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာ
ကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ။ (၃)

သတ္တ အသဒ္ဓမ္မာ။ ဣဓာဂုဿော ဘိက္ခု အဿဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အဟိရိကော
ဟောတိ၊ အနောတ္တပ္ပိ ဟောတိ၊ အပ္ပဿုတော ဟောတိ၊ ကုသီတော ဟောတိ၊
မုဋ္ဌဿတိ ဟောတိ၊ ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ (၄)

သတ္တ သဒ္ဓမ္မာ။ ဣဓာဂုဿော ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဟိရိမာ ဟောတိ၊
ဩတ္တပဗ္ဗိ ဟောတိ၊ ဗဟုဿုတော ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ၊
ဥပဋ္ဌိတဿတိ ဟောတိ၊ ပညဝါ ဟောတိ။ (၅)

သတ္တ သပ္ပရိသဓမ္မာ။ ဣဓာဂုဿော ဘိက္ခု ဓမ္မည။ စ ဟောတိ အတ္တည။ စ
အတ္တည။ စ မတ္တည။ စ ကာလည။ စ ပရိသည။ စ ပုဂ္ဂလည။ စ။ (၆)

330. Friends, these are the seven dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These seven dhammas should be recited by you all in concord ...p... would be for the welfare, benefit and happiness of devas and men.

What are the seven?

Seven Treasures of the Ariya: treasure of conviction; treasure of morality; treasure of shame to do evil; treasure of fear to do evil; treasure of learning; treasure of generosity; treasure of wisdom. (1)

Seven Factors of Enlightenment: Enlightenment factor of Mindfulness; Enlightenment factor of Investigative Knowledge of the Dhamma; Enlightenment factor of Effort; Enlightenment factor of Delightful Satisfaction; Enlightenment factor of Serenity; Enlightenment factor of Concentration; Enlightenment factor of Equanimity.(2)

Seven accessories of concentration: Right View; Right Thought; Right Speech; Right Action; Right Livelihood; Right Effort; Right Mindfulness.(3)

Seven evil dhammas: in this Teaching: friends, a bhikkhu lacks conviction, has no shame to do evil, has no fear to do evil, has no learning, is indolent, lacks constant mindfulness and lacks wisdom. (4)

Seven good dhammas: in this Teaching: friends, a bhikkhu has conviction, has shame to do evil, has fear to do evil, has much learning, has energetic effort, has constant mindfulness and has wisdom. (5).

Seven dhammas of the virtuous: In this Teaching, friends, a bhikkhu knows the text, knows the meaning, knows himself; knows the right measure: knows the proper time; knows his audience; knows the individual. (6)

၃၃၀။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူ အပ်သော ခုနစ်ပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုခုနစ်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

အဘယ်ခုနစ်ပါးသော တရားတို့နည်းဟူမူ -

အရိယာဥစ္စာတို့သည် သဒ္ဓါဥစ္စာ၊ သီလဥစ္စာ၊ ဟိရိဥစ္စာ၊ ဩတ္တပ္ပဥစ္စာ၊ သုတဥစ္စာ၊ စာဂဥစ္စာ၊ ပညာ ဥစ္စာအားဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ (၁)

ဗောဇ္ဈင်တို့သည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ (၂)

သမာဓိ၏ အခြံအရံ 'အဆောက်အဦး' တို့သည် မှန်သော သိမြင်ခြင်း 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'၊ မှန်သော ကြံခြင်း 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'၊ မှန်သော ပြောဆိုခြင်း 'သမ္မာဝါစာ'၊ မှန်သော ပြုလုပ်ခြင်း 'သမ္မာကမ္မန္တ'၊ မှန်သော အသက် မွေးခြင်း 'သမ္မာအာဇီဝ'၊ မှန်သောအားထုတ်ခြင်း 'သမ္မာဝါယာမ'၊ မှန်သောအောက်မေ့ခြင်း 'သမ္မာသတိ' အားဖြင့် ခုနစ်ပါး တို့တည်း။ (၃)

မသူတော်တရားတို့သည် ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သဒ္ဓါတရားမရှိ၊ ရှက်ခြင်း မရှိ၊ ကြောက်လန့်ခြင်းမရှိ၊ အကြားအမြင်မရှိ၊ ပျင်းရိ၏၊ သတိလွတ်၏၊ ပညာမရှိ၊ ဤသို့အားဖြင့် ခုနစ် ပါးတို့တည်း။ (၄)

သူတော်ကောင်းတရားတို့သည် ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သဒ္ဓါတရားရှိ၏၊ ရှက်ခြင်း ရှိ၏၊
ကြောက်လန့်ခြင်းရှိ၏၊ အကြားအမြင်များ၏၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိ၏၊ ထင်သော သတိရှိ၏၊ ပညာရှိ၏၊
ဤသို့အားဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ (၅)

သူတော်ကောင်းတရားတို့သည် ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပါဠိကို သိ၏၊ အနက် ကို သိ၏၊ မိမိ
ကိုယ်ကို သိ၏၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိ၏၊ အခါကို သိ၏၊ ပရိသတ်ကို သိ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိ၏၊ ဤသို့အားဖြင့် ခုနစ်
ပါးတို့တည်း။ (၆)

331. “Satta niddasavatthūni. Idhāvuso, bhikkhu sikkhāsamādhāne tibbacchando hoti, āyatiñca
sikkhāsamādhāne avigatapemo. Dhammanisantiyā tibbacchando hoti, āyatiñca
dhammanisantiyā
avigatapemo. Icchāvinaye tibbacchando hoti, āyatiñca icchāvinaye avigatapemo. Paṭisallāne
tibbacchando hoti, āyatiñca paṭisallāne avigatapemo. Vīriyārambhe tibbacchando hoti, āyatiñca
vīriyārambhe avigatapemo. Satinepakke tibbacchando hoti, āyatiñca satinepakke avigatapemo.
Ditṭhipaṭivedhe tibbacchando hoti, āyatiñca ditṭhipaṭivedhe avigatapemo.

“Satta saññā – aniccasaññā, anattasaññā, asubhasaññā, ādīnavasaññā, pahānasaññā,
virāgasaññā,
nirodhasaññā.

“Satta balāni – saddhābalaṃ, vīriyabalaṃ, hiribalaṃ, ottappabalaṃ, satibalaṃ,
samādhibalaṃ,
paññābalaṃ.

၃၃၁။ သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထုနိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သိက္ခာသမာဒါနေ
တိဗ္ဗစ္ဆန္တော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ သိက္ခာသမာဒါနေ အဝိဂတပေမော။
ဓမ္မနိသန္တိယာ တိဗ္ဗစ္ဆန္တော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဓမ္မနိသန္တိယာ အဝိဂတ
ပေမော။ ဣစ္ဆာဝိနယေ တိဗ္ဗစ္ဆန္တော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဣစ္ဆာဝိနယေ
အဝိဂတပေမော။ ပဋိသလ္လာနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္တော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ပဋိသလ္လာနေ
အဝိဂတပေမော။ ဝီရိယာရမ္ဘေ တိဗ္ဗစ္ဆန္တော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ ဝီရိယာ-
ရမ္ဘေ အဝိဂတပေမော။ သတိနေပက္ကေ တိဗ္ဗစ္ဆန္တော ဟောတိ၊ အာယတိံ စ
သတိနေပက္ကေ အဝိဂတပေမော။ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ တိဗ္ဗစ္ဆန္တော ဟောတိ၊ အာယတိံ”
စ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ အဝိဂတပေမော။ (၇)

သတ္တ သညာ၊ အနိစ္စသညာ အနတ္တသညာ အသုဘသညာ အာဒီနဝ-

သညာ ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ နိရောဓသညာ။ (ဂ)

သတ္တ ဗလာနိ၊ သဒ္ဓါဗလံ ဝီရိယဗလံ ဟိရိဗလံ ဩတ္တပ္ပဗလံ သတိဗလံ
သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ။ (ဇ)

331. Seven requirements for Arahatsip: In this Teaching friends, a bhikkhu has keen desire to take up the training and also cherishes taking up the training in the future; he has keen desire to contemplate the dhamma and also cherishes contemplating the dhamma in the future; he has keen desire to dispel craving and also cherishes dispelling craving in the future; he has keen desire to seek solitary seclusion; and also cherishes seeking solitary seclusion in the future; he has keen desire to put forth energetic effort and also cherishes putting forth effort in the future; he has keen desire to establish mindfulness and comprehension and also cherishes establishing mindfulness and comprehension in the future; he has keen desire to attain penetrative insight and also cherishes attaining penetrative insight in the future. (7)

Seven kinds of Perceptions: Perception of Impermanence; Perception of Non-self; Perception of Foulness; Perception of Fault; Perception of Abandonment; Perception of Non-attachment; Perception of Cessation of Dukkha. (8)

Seven Powers: The Power of Conviction; the power of Energy; the power of Mindfulness; the power of Concentration; the power of Wisdom; the power of Shame to do Evil; the power of Fear to do Evil. (9)

၃၃၁။ ရဟန္တာဖြစ်ခြင်းအကြောင်းတို့သည် ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သိက္ခာကို စောင့်ထိမ်းခြင်း၌ ထက်သော ဆန္ဒရှိ၏။ နောင်အခါ၌လည်း သိက္ခာကို စောင့်ထိန်းခြင်း၌ မကင်းသော တောင့်တခြင်းရှိ၏။ တရားကို ဆင်ခြင်ခြင်း၌ ထက်သော ဆန္ဒရှိ၏။ နောင်အခါ၌လည်း တရားကို ဆင်ခြင်ခြင်း၌ မကင်းသော တောင့်တခြင်းရှိ၏။ တဏှာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ ထက်သော ဆန္ဒရှိ၏။ နောင်အခါ၌လည်း တဏှာကို ဖျက်ဆီးခြင်း၌ မကင်းသော တောင့်တခြင်းရှိ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ရာတစ်ယောက်ထီးတည်း နေခြင်း၌ ထက်သော ဆန္ဒရှိ၏။ နောင်အခါ၌လည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာတစ်ယောက်ထီးတည်း နေခြင်း၌ မကင်းသော တောင့်တခြင်းရှိ၏။ လုံ့လကို ပြည့်စုံစေခြင်း၌ ထက်သော ဆန္ဒရှိ၏။ နောင်အခါ၌လည်း လုံ့လကို ပြည့်စုံစေခြင်း၌ မကင်းသော တောင့်တခြင်းဆန္ဒရှိ၏။ သတိပညာ၌ ထက်သော ဆန္ဒရှိ၏။ နောင်အခါ၌ သတိပညာ၌ မကင်းသော တောင့်တခြင်းရှိ၏။ အရိယာမဂ်ကို သိမြင်ခြင်း၌ ထက်သော ဆန္ဒရှိ၏။ နောင် အခါ၌လည်း အရိယာမဂ်ကို သိမြင်ခြင်း၌ မကင်းသော တောင့်တခြင်းရှိ၏။ ဤသို့အားဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့ တည်း။ (၇)

သညာတို့သည် အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်၌ ဖြစ်သော သညာ၊ အသု
ဘာနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ အာဒိနဝါနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ ပဟာနာ နုပဿနာ
ဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ ဝိရာဂါနုပဿနာဉာဏ်၌ဖြစ်သော သညာ၊ နိရောဓာနုပဿနာဉာဏ် ၌ဖြစ်သော
သညာအားဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ (၈)

ဗိုလ်တို့သည် သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်၊ ဟိရိဗိုလ်၊ ဩတ္တပ္ပဗိုလ် အားဖြင့် ခုနစ်ပါး
တို့တည်း။ (၉)

332. “Satta viññāṇaṭṭhitiyo. Santāvuso, sattā nānattakāyā nānattasaññino, seyyathāpi
manussā

ekacce ca devā ekacce ca vinipātikā. Ayaṃ paṭhamā viññāṇaṭṭhiti.

“Santāvuso, sattā nānattakāyā ekattasaññino seyyathāpi devā brahmakāyikā
paṭhamābhinibbattā.

Ayaṃ dutiyā viññāṇaṭṭhiti.

“Santāvuso, sattā ekattakāyā nānattasaññino seyyathāpi devā ābhassarā. Ayaṃ tatiyā
viññāṇaṭṭhiti.

“Santāvuso, sattā ekattakāyā ekattasaññino seyyathāpi devā subhakiṇhā. Ayaṃ catutthī
viññāṇaṭṭhiti.

“Santāvuso, sattā sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā
nānattasaññānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso’ti ākāśānañcāyatanūpagā. Ayaṃ pañcamī
viññāṇaṭṭhiti.

“Santāvuso, sattā sabbaso ākāśānañcāyatanāṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti
viññāṇañcāyatanūpagā. Ayaṃ chaṭṭhī viññāṇaṭṭhiti.

“Santāvuso, sattā sabbaso viññāṇañcāyatanāṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti
ākiñcañcāyatanūpagā. Ayaṃ sattamī viññāṇaṭṭhiti.

“Satta puggalā dakkhiṇeyyā – ubhatobhāgavimutto, paññāvimutto, kāyasakkhi, diṭṭhippatto,
saddhāvimutto, dhammānusārī, saddhānusārī.

“Satta anusayā – kāmarāgānusayo, paṭighānusayo, diṭṭhānusayo, vicikicchānusayo,
mānānusayo,

bhavarāgānusayo, avijjānusayo.

“Satta saññojanāni – anunayasaññojanaṃ [kāmasaññojanaṃ (syā. kaṃ.)],
paṭighasaññojanaṃ,

ditṭṭhisaññījanam, vicikicchāsaññījanam, mānasaññījanam, bhavarāgasaññījanam, avijjāsaññījanam.

“Satta adhikaraṇasamathā – uppannuppannānam adhikaraṇānam samathāya vūpasamāya sammukhāvinayo dātabbo, sativinayo dātabbo, amūḷhavinayo dātabbo, paṭiññāya kāretabbam, yebhuyyasikā, tassapāpiyasikā, tiṇavatthārako.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena satta dhammā sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbam...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānam.

၃၃၂။ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။ သန္တာဝုသော သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ၊ အယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တာဝုသော သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တာဝုသော သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော သေယျထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ၊ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တာဝုသော သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ၊ အယံ စတုတ္ထိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တာဝုသော သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ၊ အယံ ပဉ္စမိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

သန္တာဝုသော သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ၊ အယံ ဆဋ္ဌိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာဝုသော သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ’တိ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါ၊ အယံ သတ္တမိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ (၁၀)

သတ္တ ပုဂ္ဂလာ ဒက္ခိဏေ ယျ၊ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ပညာဝိမုတ္တော

ကာယသင်္ခါဒိဋ္ဌိပုတ္တော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော ဓမ္မာနုသာရီ သဒ္ဓါနုသာရီ။ (၁၁)

သတ္တ အနုသယာ၊ ကာမရာဂါနုသယော ပဋိဃာနုသယော ဒိဋ္ဌာနုသယော
ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော မာနာနုသယော ဘဝရာဂါနုသယော အဝိဇ္ဇာနုသ-
ယော။ (၁၂)

သတ္တ သညောဇနာနိ၊ အနုနယသညောဇနံ ပဋိဃသညောဇနံ ဒိဋ္ဌိ-
သညောဇနံ ဝိစိကိစ္ဆာသညောဇနံ မာနသညောဇနံ ဘဝရာဂသညောဇနံ
အဝိဇ္ဇာသညောဇနံ။ (၁၃)

သတ္တ အဓိကရဏသမထာ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ
ဝူပသမာယ သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊ သတိဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊ အမူဠ
ဝိနယော ဒါတဗ္ဗော၊ ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗံ ယေဘုယျသိကာ၊ တဿ-
ပါဝိယသိကာ၊ တိဏဝတ္ထာရကော။ (၁၄)

ဣမေ ခေါ အာဂုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ။ပ။
အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

332. Seven stations of Consciousness: Friends, there are beings with diversity of bodily form and diversity of birth linking consciousness, such as, human beings, some devas and some lower spirits. This is the first station of consciousness.

Friends, there are beings with diversity of bodily form and uniformity of birth linking-consciousness, such as, Brahmas of the first jhāna realm. This is the second station of consciousness.

Friends, there are beings with uniformity of bodily form and diversity of birth linking consciousness, such as, Brahmas of Abhassara realm. This is the third station of consciousness.

Friends, there are beings with uniformity of bodily form and uniformity of birth linking consciousness such as Brahmas of Subhakinha realm. This is the fourth station of consciousness.

Friends, there are beings who passing entirely beyond perception of rūpa, having overcome perception of sense contact, paying no attention to perception of diversity, and concentrating

on the infinity of space, attain to the sphere of Infinite Space. This is the fifth station of consciousness.

Friends, there are beings who passing entirely beyond the sphere of Infinite Space, and concentrating on the infinity of consciousness, attain to the sphere of Infinite Consciousness. This is the sixth station of consciousness.

Friends, there are beings who passing entirely beyond the sphere of Infinite Consciousness and concentrating on nothingness, attain to the sphere of Nothingness. This is the seventh station of consciousness.(10)

Seven persons worthy of offerings: Ubhatobhāgavimutta, one who becomes free from defilements both by the attainment of Arūpa samāpatti and by the attainment of Arahatta fruition; Pannāvimutta, one who is liberated from defilements through Vipassanā insight only; Kāyasakkhi, one who after achieving all jhāna attainments, realizes Nibbāna; Ditthippatta, one who realizes Nibbāna without achieving jhāna attainments. Saddhāvimutta, one who is emancipated from defilements through conviction; Dhammānusari, one who attains Sotāpatti Magga with Insight Knowledge predominant in his striving; Saddhānusari, one who attains Sotāpatti Magga with conviction predominant in his striving. (11)

Seven latent tendencies: the latent tendency of attachment to sense pleasures; the latent tendency of animosity; the latent tendency of wrong view; the latent tendency of uncertainty; the latent tendency of conceit; the latent tendency of attachment to existence; the latent tendency of ignorance.(12)

Seven fetters: the fetter of fondness; the fetter of animosity; the fetter of wrong view; the fetter of uncertainty; the fetter of conceit; the fetter of attachment to existence; the fetter of ignorance. (13)

Seven ways of settling disputes: for settling disputes which have arisen from time to time, proceedings should be made by the Samgha in the presence of both parties; proceedings should be made on the strength of conscience of the accused bhikkhu who happens to be an Arahant; acquittal should be made on the ground of insanity at the time of transgression to the bhikkhu, whose decision should be made according to confession of the accused; decision should be made on majority vote; declaration should be made of the accused bhikkhu as being wicked for his inconsistent statements; the act of covering up with grass should be adopted, that is, forgiving and forgetting small offences committed by contending factions.(14)

Friends, these are the seven dhammas well taught by the Bhagavā, who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These seven dhammas should be recited by you all in concord ...p... it would be for the benefit, welfare and happiness of all devas and men.

၃၃၂။ ဝိညာဉ်၏တည်ရာတို့သည် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေ သညာချင်းလည်း ကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - အချို့သော နတ်၊ အချို့သော ဝိနိပါတိက၂နှင့် လူတို့ပင်တည်း။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာ ပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်း ကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းတူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - ပဌမဈာန်ဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား နှစ်ခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းတူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - အာဘဿရာဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား သုံးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းတူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းလည်းတူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - သုဘကိဏှာဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား လေးခု မြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ပဋိသန္ဓေသညာတို့ လုံးဝချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္တသညာ တို့ကို လုံးဝနှလုံးမသွင်းမူ၍ "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု ပွားများခြင်းကြောင့် အာကာသာနဉ္စာယတန ဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ငါးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု ပွားများ ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခြောက်ခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ဝိညာဉာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ"ဟု ပွားများခြင်း ကြောင့် အာကိဉ္စာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခုနစ်ခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။ (၁၀)

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှစ်ဖက်အဖို့မှလွတ်သော 'ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပညာဖြင့် လွတ်သော 'ပညာဝိမုတ္တ' ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာယသက္ခိပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒိဋ္ဌိပုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓါဝိမုတ္တပုဂ္ဂိုလ်၊ ဓမ္မာနုသာရီပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓါနုသာရီပုဂ္ဂိုလ် အားဖြင့် ခုနစ်ယောက်တို့တည်း။ (၁၁)

အဖန်တလဲလဲကိန်းတတ်သော 'အနုသယ' တို့သည် ကာမရာဂါနုသယ၊ ပဋိဃာနုသယ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၊ မာနာနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယအားဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ (၁၂)

--

သံယောဇဉ်တို့သည် အနုနယသံယောဇဉ်၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ မာနသံယောဇဉ်၊ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်အားဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ (၁၃)

အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော တရားတို့သည် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဖြစ်ပေါ်ကုန် ဖြစ်ပေါ်ကုန်သော အဓိကရုဏ်းတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းငှါ ငြိမ်သက်စေခြင်းငှါ သမ္မုခါဝိနည်းကို ပေးအပ်၏၊ သတိဝိနည်းကို ပေးအပ်၏၊ အမူဠဝိနည်းကို ပေးအပ်၏၊ ဝန်ခံခြင်းဖြင့် ပြုအပ်၏၊ ယေဘုယျသိကာကံကို ပြုအပ်၏၊ တဿပါပိယျသိကာ ကံကို ပြုအပ်၏၊ တိဏဝတ္ထာရကကံကို ပြုအပ်၏၊ (ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း)။ (၁၄)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုခုနစ်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ဒုတိယအခန်း ပြီး၏။

၁။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ရှိ ကာမာဝစရနတ်တို့ကို အချို့သောနတ်ဟု ဆိုသည်။

၂။ ဖုတ် တစ္ဆေ သူရဲစသော နာနာဘာဝသတ္တဝါတို့ကို အချို့သော ဝိနိပါတိကဟု ဆိုသည်။

Dutiyabhāṇavāro nitthito. ဒုတိယဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

End of the Second Portion for recitation.

Atthakam အဋ္ဌက

The Groups of Eights

တရားရှစ်ပါးစု

333. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena aṭṭha dhammā

sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

Katame aṭṭha?

“Aṭṭha micchattā – micchādiṭṭhi, micchāsaṅkappo, micchāvācā, micchākammanto, micchāājīvo, micchāvāyāmo micchāsati, micchāsamādhī.

“Aṭṭha sammattā – sammādiṭṭhi, sammāsaṅkappo, sammāvācā, sammākammanto, sammāājīvo, sammāvāyāmo, sammāsati, sammāsamādhī.

“Aṭṭha puggalā dakkhiṇeyyā – sotāpanno, sotāpattiphalasacchikiriyāya paṭipanno; sakadāgāmī, sakadāgāmiphalasacchikiriyāya paṭipanno; anāgāmī, anāgāmiphalasacchikiriyāya paṭipanno; arahā, arahattaphalasacchikiriyāya paṭipanno.

၃၃၃။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ
အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အဋ္ဌ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ
သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ ပ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ အဋ္ဌ။

အဋ္ဌ မိစ္ဆတ္တာ၊ မိစ္ဆဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆသင်္ကပ္ပေါ မိစ္ဆဝါစာ မိစ္ဆကမ္မန္တော
မိစ္ဆအာဇီဝေါ မိစ္ဆဝါယာမော မိစ္ဆသတိ မိစ္ဆသမာဓိ။ (၁)

အဋ္ဌ သမ္မတ္တာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော
သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ (၂)

အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ ဒက္ခိဏေ ယျာ၊ သောတာပန္နော၊ သောတာပတ္တိဖလသတ္တိ-
ကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ သကဒါဂါမိ သကဒါဂါမိဖလသတ္တိကိရိယာယ ပဋိ-
ပန္နော၊ အနာဂါမိ။ အနာဂါမိဖလသတ္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော၊ အရဟာ၊
အရဟတ္တဖလသတ္တိကိရိယာယ ပဋိပန္နော။ (၃)

333. Friends, these are the eight dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These eight dhammas should be recited by you all in concord ...p... it would be for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

And what are the eight?

Eight kinds of wrongness: wrong view; wrong thinking; wrong speech; wrong action; wrong livelihood; wrong effort; wrong mindfulness; wrong concentration. (1)

Eight kinds of rightness: right view; right thinking; right speech; right action; right livelihood; right effort; right mindfulness; right concentration. (2)

Eight persons worthy of offerings: one who has become a Sotāpanna, a Stream-winner; one who is striving for the realization of sotapatti Fruition; a Sakadagāmi; a Once Returner; one who is striving for the realization of the Sakadagāmi phala; Anāgāmin; a Non-returner; one who is striving for the realization of the Anāgāmi phala; an Arahāt, the pure one; one who is striving for the realization of Arahatta phala. (3)

၃၃၃။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူသော ရှစ်ပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုရှစ်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးသော တရားတို့နည်းဟူမူ -

မှားသော သဘောတရားတို့သည် မှားသောအယူ 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'၊ မှားသောအကြံ 'မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ'၊ မှားသော စကား 'မိစ္ဆာဝါစာ'၊ မှားသောအမှု 'မိစ္ဆာကမ္မန္တ'၊ မှားသောအသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာအာဇီဝ'၊ မှားသောအားထုတ်မှု 'မိစ္ဆာဝါယာမ'၊ မှားသောအောက်မေ့မှု 'မိစ္ဆာသတိ'၊ မှားသောတည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ'အားဖြင့် ရှစ်ပါး တို့တည်း။
(၁)

မှန်သော သဘောတရားတို့သည် မှန်သောသိမြင်ခြင်း 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'၊ မှန်သောကြံခြင်း 'သမ္မာ သင်္ကပ္ပ'၊ မှန်သော ပြောဆိုခြင်း 'သမ္မာဝါစာ'၊ မှန်သောပြုလုပ်ခြင်း 'သမ္မာကမ္မန္တ'၊ မှန်သောအသက်မွေးခြင်း 'သမ္မာအာဇီဝ'၊ မှန်သော အားထုတ်ခြင်း 'သမ္မာဝါယာမ'၊ မှန်သောအောက်မေ့ခြင်း 'သမ္မာသတိ'၊ မှန်သော တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ' အားဖြင့် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ (၂)

အလှူခံထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ရရန် ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ်ဖိုလ်ကို ရရန် ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖိုလ်ကို ရရန် ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရရန် ကျင့်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ယောက်တို့တည်း။ (၃)

334. “Atṭha kusītavatthūni. Idhāvuso, bhikkhunā kammaṃ kātappaṃ hoti. Tassa evaṃ hoti – ‘kammaṃ kho me kātappaṃ bhavissati, kammaṃ kho pana me karontassa kāyo kilamissati, handāhaṃ

nipajjāmi’ti! So nipajjati na vīriyaṃ ārabhati appattassa pattiya anadhigatassa adhigamāya asacchikatassa sacchikiriyāya. Idam paṭhamam kusītavatthu.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhunā kammaṃ kataṃ hoti. Tassa evaṃ hoti – ‘aham kho kammaṃ

akāsiṃ, kammaṃ kho pana me karontassa kāyo kilanto, handāhaṃ nipajjāmi’ti! So nipajjati na vīriyaṃ

ārabhati...pe... idam dutiyam kusītavatthu.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhunā maggo gantabbo hoti. Tassa evaṃ hoti – ‘maggo kho me gantabbo bhavissati, maggaṃ kho pana me gacchantassa kāyo kilamissati, handāhaṃ nipajjāmi’ti! So

nipajjati na vīriyaṃ ārabhati... idam tatiyam kusītavatthu.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhunā maggo gato hoti. Tassa evaṃ hoti – ‘aham kho maggaṃ agamāsiṃ, maggaṃ kho pana me gacchantassa kāyo kilanto, handāhaṃ nipajjāmi’ti! So nipajjati na

vīriyaṃ ārabhati... idam catuttham kusītavatthu.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhu gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya caranto na labhati lūkhassa vā

paṇītassa vā bhojanassa yāvadattham pāripūriṃ. Tassa evaṃ hoti – ‘aham kho gāmaṃ vā nigamaṃ vā

piṇḍāya caranto nālattham lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadattham pāripūriṃ, tassa me kāyo

kilanto akammañño, handāhaṃ nipajjāmi’ti! So nipajjati na vīriyaṃ ārabhati... idam pañcamam

kusītavatthu.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhu gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya caranto labhati lūkhassa vā

paṇītassa vā bhojanassa yāvadattham pāripūriṃ. Tassa evaṃ hoti – ‘ahaṃ kho gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya caranto alattham lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadattham pāripūriṃ, tassa me kāyo garuko akammañño, māsācitaṃ maññe, handāhaṃ nipajjāmi’ti! So nipajjati na vīriyaṃ ārabhati... idaṃ chaṭṭhaṃ kusītavatthu.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno uppanno hoti appamattako ābādho. Tassa evaṃ hoti – ‘uppanno kho me ayaṃ appamattako ābādho; atthi kappo nipajjitum, handāhaṃ nipajjāmi’ti! So nipajjati na vīriyaṃ ārabhati... idaṃ sattamaṃ kusītavatthu.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu gilānā vuṭṭhito [gilānavuṭṭhito (saddanīti) a. ni. 6.16 nakulapitusuttaṭikā passitabbā] hoti aciravuṭṭhito gelaññā. Tassa evaṃ hoti – ‘ahaṃ kho gilānā vuṭṭhito aciravuṭṭhito gelaññā, tassa me kāyo dubbalo akammañño, handāhaṃ nipajjāmi’ti! So nipajjati na vīriyaṃ ārabhati appattassa pattiyā anadhigatassa adhigamāya asacchikatassa sacchikiriya. Idaṃ aṭṭhamam kusītavatthu.

၃၃၄။ အဋ္ဌ ကုသီတဝတ္ထုနိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ ကမ္မံ ခေါ မေ ကာတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝိရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ ဣဒံ ပဌမံ ကုသီတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိ၊ ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလန္တော၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝိရိယံ အာရဘတိ။ပ။ ဣဒံ ဒုတိယံ ကုသီတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ၊ တဿ ဧဝံ

ဟောတိ “မဂ္ဂေါ ခေါ မေ ဂန္ထဗ္ဗော ဘဝိဿတိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ၊ ဣဒံ တတိယံ ကုသီတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂတော ဟောတိ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလန္တော၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ၊ ဣဒံ စတုတ္ထံ ကုသီတဝတ္ထု။ ”

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န လဘတိ လူဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော နာလတ္ထံ လူဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ မေ ကာယော ကိလန္တော အကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ၊ ဣဒံ ပဉ္စမံ ကုသီတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော လဘတိ လူဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အလတ္ထံ လူဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ မေ ကာယော ဂရုကော အကမ္မညော၊ မာသာစိတံ မညေ၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ၊ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ ကုသီတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော၊ အတ္ထိ ကပ္ပေါ နိပဇ္ဇိတုံ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ၊ ဣဒံ သတ္တမံ ကုသီတဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဂိလာနာ ဝုဠိတော ဟောတိ အစိရဝုဠိတော ဂေလညာ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂိလာနာ ဝုဠိတော အစိရဝုဠိတော ဂေလညာ တတဿ မေ ကာယော ဝုဗ္ဗလော အကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ နိပဇ္ဇာမိ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ

အနိဂတဿ အိဂမာယ အသန္တိကတဿ သန္တိကိရိယာယ၊ ဣဒံ အဋ္ဌမံ
ကုသိတဝတ္ထု။ (၄)

334. Eight Bases of laziness: In this Teaching friends, there is work to be done by a bhikkhu; and he thinks thus: "there is work to be done by me, but when doing the work my body will become tired; now I will lie down'. He lies down and does not arouse energy for attaining that which has not been attained, for gaining that which has not been gained, for realizing that which has not been realized. This is the first base of laziness.

And again friends, the work has been done by the bhikkhu; and he thinks thus; I have done the work; in doing the work, my body has been tired. I will lie down. He lies down and does not put forth energy ...p... this is the second base of laziness.

And again friends, there is a journey to be made by the bhikkhu; and he thinks thus; "There is a journey to be made by me; and in making the journey my body will become tired; I will lie down' he lies down and does not put forth energy. This is the third base of laziness.

And again, friends, the bhikkhu has made the journey and he thinks thus: 'I have made the journey and in making the journey, my body has become tired. I will lie down'. He lies down and does not put forth energy ... This is the fourth base of laziness.

And again, friends, the bhikkhu going round a village or town for alms-food does not get sufficient food, coarse or fine, as desired; and he thinks thus; going round the village or town for alms-food, I did not get sufficient food, coarse or fine as desired; this body of mine has been tired; it is not fit for work. I will lie down'. He lies down and does not put forth energy... this is the fifth base of laziness.

And again, friends, the bhikkhu going round the village or town for alms-food gets sufficient food, coarse or fine as desired. And he thinks thus: 'Going round village or town for alms-food, I have got sufficient food, coarse or fine as desired; this body of mine has been tired, it is not fit for work. It is like a soaked bean. I will lie down'. He lies down and does not put forth energy ... this is the sixth base of laziness.

And again, friends, there arises in the bhikkhu slight illness and he thinks thus: "This slight illness has arisen in me; it would be well to lie down. I would lie down. He lies down and does not put forth energy... this is the seventh base of laziness.

And again, friends, the bhikkhu has just recovered from illness; and he thinks thus: 'I have recovered from illness, recently recovered from illness; this body of mine is weak, unfit for work. I will lie down. He lies down and does not put forth energy for attaining that which has not been

attained, for gaining that which has not been gained, for realizing that which has not been realized. This is the eighth base of laziness.(4)

၃၃၄။ ပျင်းရိခြင်းအကြောင်းတို့သည် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမှုကိစ္စကို ပြုအပ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် အမှုကိစ္စကို ပြုရအံ့၊ အမှု ကိစ္စပြုသော ငါ၏ ကိုယ်သည် ပင်ပန်းလတ္တံ့၊ ယခု ငါသည် အိပ်ဦးအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် အိပ်၏။ မရောက်ရသေးသော တရားသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မရသေးသည့် တရားကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေးသည့် တရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော ပျင်းရိ ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အမှုကိစ္စကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါ သည် အမှုကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ အမှုကိစ္စကို ပြုပြီးသော ငါ၏ ကိုယ်သည် ပင်ပန်း၏။ ယခု ငါသည် အိပ်ဦးအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် အိပ်၏။ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ပ။ ဤကား နှစ်ခု မြောက်သော ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ခရီးသွားအပ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ခရီးသွားရအံ့၊ ခရီးသွားသော ငါ၏ ကိုယ်သည် ပင်ပန်းလတ္တံ့၊ ယခု ငါသည် အိပ်ဦးအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထို ရဟန်းသည် အိပ်၏။ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ပ။ ဤကား သုံးခုမြောက်သော ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ခရီးသွားပြီးဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ခရီးသွားပြီးပြီ၊ ခရီးသွားသော ငါ၏ ကိုယ်သည် ပင်ပန်း၏။ ယခု ငါသည် အိပ်ဦးအံ့"ဟု (စိတ် ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်း သည် အိပ်၏။ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ပ။ ဤကား လေးခုမြောက်သော ပျင်းရိခြင်း၏ အ ကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံ သွားသည်ရှိ သော် ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းဘောဇင်ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံ အောင် မရ၊ ထို ရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံသွားသည်ရှိသော် ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းဘောဇင်ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံအောင် မရခဲ့၊ ဆွမ်းခံ သွားသော ထိုငါ၏ ကိုယ်သည် ပင်ပန်း၏။ အမှုကိစ္စကို ပြုရန် မခံ၊ ယခု ငါသည် အိပ်ဦးအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထို ရဟန်းသည် အိပ်၏။ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ပ။ ဤကား ငါးခု မြောက်သော ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံ သွားသည်ရှိ သော် ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းဘောဇင်ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံ အောင် ရခဲ့၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံသွားသည်ရှိသော် ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံ အောင် ရခဲ့၏။ ထိုငါ၏ ကိုယ်

သည် လေး၏။ အမှုကိစ္စကို ပြုရန် မခံ၊ စိစစ်သော ပဲကဲ့သို့ လေး၏။ ယခု ငါသည် အိပ်ဦးအံ့''ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။
ထိုရဟန်းသည် အိပ်၏။ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ပ။ ဤကား ခြောက်ခုမြောက်သော ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

--

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းအား အနည်းငယ်မျှသော အနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်
ဖြစ်၏။ ''ငါ့အား အနည်းငယ်မျှသော ဤအနာသည် ဖြစ်၏။ အိပ်ခြင်းငှါ လျှောက်ပတ်၏။ ယခု ငါသည် အိပ်ဦး
အံ့''ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် အိပ်၏။ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ပ။ ဤကား ခုနစ်ခုမြောက်သော ပျင်းရိခြင်း၏
အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းအား အနာမှထ၍ မကြာသေး၊ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ ''ငါ
သည် အနာမှထ၏။ အနာမှထ၍ မကြာသေး၊ ထိုငါ၏ ကိုယ်သည် အားမရှိ၊ အမှုပြုရန် မခံ၊ ယခု ငါသည် အိပ်ဦး
အံ့''ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် အိပ်၏။ မရောက်သေးသည့်တရားသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မရသေးသည့် တရား
ကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေးသည့်တရားကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းငှါ ဝီရိယကို မဖြစ်စေ။ ဤကား ရှစ်ခု
မြောက်သော ပျင်းရိခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ (၄)

335. “Atṭha ārambhavatthūni. Idhāvuso, bhikkhunā kammaṃ kātabbam hoti. Tassa evaṃ hoti

-

‘kammaṃ kho me kātabbam bhavissati, kammaṃ kho pana me karontena na sukaram
buddhānam

sāsanam manasi kātuṃ, handāham vīriyam ārabhāmi appattassa pattiyā anadhigatassa
adhigamāya,

asacchikatassa sacchikiriyāyā’ti! So vīriyam ārabhati appattassa pattiyā, anadhigatassa
adhigamāya

asacchikatassa sacchikiriyāya. Idam paṭhamam ārambhavatthu.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhunā kammaṃ kataṃ hoti. Tassa evaṃ hoti – ‘aham kho
kammaṃ

akāsim, kammaṃ kho panāham karonto nāsakkhim buddhānam sāsanam manasi kātuṃ,
handāham

vīriyam ārabhāmi...pe... so vīriyam ārabhati... idam dutiyam ārambhavatthu.

“Puna caparam, āvuso, bhikkhunā maggo gantabbo hoti. Tassa evaṃ hoti – ‘maggo kho me
gantabbo bhavissati, maggaṃ kho pana me gacchantena na sukaram buddhānam sāsanam
manasi kātuṃ.

Handāhaṃ vīriyaṃ ārabhāmi...pe... so vīriyaṃ ārabhati... idaṃ tatiyaṃ ārambhavatthu.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhunā maggo gato hoti. Tassa evaṃ hoti – ‘ahaṃ kho maggaṃ agamāsiṃ, maggaṃ kho panāhaṃ gacchanto nāsakkhiṃ buddhānaṃ sāsanaṃ manasi kātum, handāhaṃ

vīriyaṃ ārabhāmi...pe... so vīriyaṃ ārabhati... idaṃ catutthaṃ ārambhavatthu.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya caranto na labhati lūkhassa vā

paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṃ pāripūriṃ. Tassa evaṃ hoti – ‘ahaṃ kho gāmaṃ vā nigamaṃ vā

piṇḍāya caranto nālatthaṃ lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṃ pāripūriṃ, tassa me kāyo

lahuko kammañño, handāhaṃ vīriyaṃ ārabhāmi...pe... so vīriyaṃ ārabhati... idaṃ pañcamaṃ

ārambhavatthu.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu gāmaṃ vā nigamaṃ vā piṇḍāya caranto labhati lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṃ pāripūriṃ. Tassa evaṃ hoti – ‘ahaṃ kho gāmaṃ vā nigamaṃ vā

piṇḍāya caranto alatthaṃ lūkhassa vā paṇītassa vā bhojanassa yāvadatthaṃ pāripūriṃ, tassa me kāyo

balavā kammañño, handāhaṃ vīriyaṃ ārabhāmi...pe... so vīriyaṃ ārabhati... idaṃ chaṭṭhaṃ ārambhavatthu.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhuno uppanno hoti appamattako ābādho. Tassa evaṃ hoti – ‘uppanno

kho me ayaṃ appamattako ābādho, ṭhānaṃ kho panetaṃ vijjati yaṃ me ābādho pavaḍḍheyya,

handāhaṃ vīriyaṃ ārabhāmi...pe... so vīriyaṃ ārabhati... idaṃ sattamaṃ ārambhavatthu.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu gilānā vuṭṭhito hoti aciravuṭṭhito gelaññā. Tassa evaṃ hoti – ‘ahaṃ

kho gilānā vuṭṭhito aciravuṭṭhito gelaññā, ṭhānaṃ kho panetaṃ vijjati yaṃ me ābādho paccudāvatteyya,

handāhaṃ vīriyaṃ ārabhāmi appattassa pattiyā anadhigatassa adhigamāya asacchikatassa

sacchikiriyāyā”ti! So vīriyaṃ ārabhati appattassa pattiyaṃ anadhigatassa adhigamāya
asacchikatassa

sacchikiriyāya. Idam aṭṭhamam ārambhavatthu.

၃၃၅။ အဋ္ဌ အာရန္တဝတ္ထုနိ။ ဣဓာသုသော ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ
ဟောတိ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ကမ္မံ ခေါ မေ ကာတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ၊ ကမ္မံ ခေါ
ပန မေ ကရောန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ
အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ
သစ္စိကိရိယာယာ” တိ။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ
အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ ဣဒံ ပဌမံ
အာရမ္ဘဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာသုသော ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ

အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိ၊ ကမ္မံ ခေါ ပနာဟံ ကရောန္တော နာသက္ခိ
ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ။ သော ဝီရိယံ
အာရဘတိ။ ပ။ ဣဒံ ဒုတိယံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာသုသော ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂန္ထဗ္ဗော ဟောတိ။ တဿ
ဧဝံ ဟောတိ “မဂ္ဂေါ ခေါ မေ ဂန္ထဗ္ဗော ဘဝိဿတိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပန
မေ ဂစ္ဆန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ။ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ
အာရဘာမိ။ပ။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ပ။ ဣဒံ တတိယံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာသုသော ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂတော ဟောတိ၊ တဿ
ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိ၊ မဂ္ဂံ ခေါ ပနာဟံ ဂစ္ဆန္တော
နာသက္ခိ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ။
သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ပ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာသုသော ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ- နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န
လဘတိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ၊
တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော
နာလတ္ထံ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ။ တဿ
မေ ကာယော လဟုကော ကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ။

သောဝီရိယံ အာရဘတိ။ပ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အာရမ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော
လဘတိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ၊
တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော
အလတ္ထံ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိ၊
တဿ မေ ကာယော ဗလဝါ ကမ္မညော၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ။
သောဝီရိယံ အာရဘတိ။ပ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အာရမ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော
အာဗာဓော၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော
အာဗာဓော၊ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ ယံ မေ အာဗာဓော ပဝဇေယျ၊
ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပ။ သောဝီရိယံ အာရဘတိ။ပ။ ဣဒံ သတ္တမံ
အာရမ္မဝတ္ထု။

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဂိလာနာ ဝုဠိတော ဟောတိ အစိရဝုဠိတော
ဂေလညာ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ ‘အဟံ ခေါ ဂိလာနာ ဝုဠိတော အစိရာ
ဂေလညာ၊ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ ယံ မေ အာဗာဓော ပစ္စုဒါဝတ္တေယျ၊
ဟန္တာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ
အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယာ’တိ။ သောဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ
ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္စိကတဿ သစ္စိကိရိယာယ၊ ဣဒံ
အဋ္ဌမံ အာရမ္မဝတ္ထု။ (၅)

335. Eight bases for making effort: In this Teaching friends, there is work to be done by a bhikkhu; and he thinks thus: "There is work to be done by me; in doing that work I will not find it easy to devote my attention to the teachings of the Buddha. Now I will put forth energy for attaining that which has not been attained, for gaining of that which has not been gained, for realizing that which has not been realized' And he puts forth energy for attaining that which has not been attained, for gaining that which has not been gained, for realizing that which has not been realized. This is the first base for making an effort.

And again, friends, the work has been done by the bhikkhu and he thinks thus: I have done the work; in doing that work, I was unable to devote my attention to the teachings of the Buddha. Now I will put forth effort ...p... and he puts forth energy ...p... this is the second base for making an effort.

And again, friends, there is a journey to be made by the bhikkhu and he thinks thus: "There is a journey to be made by me; and in making the journey I will not find it easy to devote my attention to the teachings of the Buddha. Now, I will put forth energy ...p... and he puts forth energy ...p... this is the third base for making an effort.

And again, friends, the bhikkhu has made the journey and he thinks thus: I have made the journey and in making the journey I was unable to devote my attention to the teachings of the Buddha. Now I will put forth energy ...p... and he puts forth energy ...p... this is the fourth base for making an effort.

And again, friends, the bhikkhu going round a village or town for alms food does not get sufficient food, coarse or fine as desired. And he thinks thus: 'Going round the village or town for alms food., I did not get sufficient food, coarse or fine as desired; this body of mine is light and is fit for work. Now, I will put forth energy ...p... and he puts forth energy ...p... this is the fifth base for making an effort. And again friends, the bhikkhu going round the village or town for alms food, gets sufficient food, coarse or fine as desired; and he thinks thus; "Going round the village or town for alms food, I have got sufficient food, coarse or fine as desired. This body of mine is strong and fit for work. Now I will put forth energy ...p... and he puts forth energy ...p... this is the sixth base for making effort.

And again, friends, there arises in the bhikkhu a slight illness and he thinks thus; "This slight illness has arisen in me; It is possible that it may grow worse. Now I will put forth energy ...p... and he puts forth energy ...p... this is the seventh base for making an effort.

And again, friends, the bhikkhu has recovered from illness; he has recently recovered from illness; and he thinks thus: 'I have recovered from illness; recently recovered from illness; it is possible that the illness may recur; now I will put forth energy ...p... and he arouses energy ...p... this is the eighth base for making an effort. (5)

၃၃၅။ အားထုတ်ခြင်း အကြောင်းတို့သည် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့ချွှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမှုကိစ္စကို ပြုအပ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် အမှုကိစ္စကို ပြုရအံ့၊ အမှုကိစ္စကို ပြုသော ငါသည်

မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမကို နှလုံးသွင်းရန် မလွယ်၊ ယခုငါသည် မရောက်သေးသော တရားသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မရသေးသော တရားကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေးသော တရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဝီရိယကို ဖြစ်စေအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် မရောက်သေးသော တရားသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မရသေးသော တရားကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေးသော တရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အမှုကိစ္စကို ပြုပြီးဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် အမှုကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ အမှုကိစ္စကို ပြုပြီးသော ငါသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံး အမကို နှလုံးသွင်းရန် မစွမ်းနိုင်၊ ယခု ငါသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဤကား နှစ်ခုမြောက်သော အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ထိုရဟန်းသည် ခရီးသွားအပ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ် ဖြစ်၏။ "ငါသည် ခရီးသွားရအံ့၊ ခရီးသွားသော ငါသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမကို နှလုံးသွင်းရန် မလွယ်၊ ယခု ငါသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဤကား သုံးခုမြောက်သော အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ခရီးသွားပြီးဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ခရီးသွားပြီးပြီ၊ ခရီးသွားသော ငါသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမကို နှလုံးသွင်းရန် မစွမ်းနိုင်၊ ယခု ငါသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဤကား လေးခုမြောက်သော အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံ သွားသည်ရှိသော် ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံ အောင် မရခဲ့၊ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံသွားသည်ရှိသော် ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံအောင် မရခဲ့၊ ထိုငါ၏ ကိုယ်သည် ပေါ့၏၊ အမှုကိစ္စကို ပြုရန် ခွဲ၏၊ ယခု ငါသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေ အံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဤကား ငါးခုမြောက်သော အားထုတ် ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

--

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံ သွားသည်ရှိသော် ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းဘောဇဉ်ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံ အောင် ရခဲ့၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ရွာသို့လည်းကောင်း နိဂုံးသို့လည်းကောင်း ဆွမ်းခံသွားသည်ရှိသော်

ကြမ်းသည်လည်းဖြစ်သော နုသည်လည်းဖြစ်သော ဆွမ်းဘောဇင်ကို အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံအောင် ရခဲ့၏။ ထိုငါ၏ ကိုယ်သည် အားရှိ၏။ အမှုကိစ္စကို ပြုရန်ခံ၏။ ယခု ငါသည် ဝီရိယကို ဖြစ် စေအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်း သည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဤကား ခြောက်ခု မြောက်သော အား ထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းအား အနည်းငယ်မျှသော အနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ် ဖြစ်၏။ "ငါ့အား အနည်းငယ်မျှသော ဤအနာသည် ဖြစ်၏။ ငါ၏ အနာသည် တိုးပွား ရာသော အကြောင်းရှိ၏။ ယခု ငါသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေအံ့"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဤကား ခုနစ်ခု မြောက်သော အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အနာမှ ထ၏။ အနာမှ ထ၍ မကြာသေး၊ ထိုရဟန်းအား ဤသို့ စိတ် ဖြစ်၏။ "ငါသည် အနာမှ ထ၏။ အနာမှ ထ၍ မကြာသေး၊ ငါ့အား အနာသည် ပြန်ဖြစ်ရာသော အကြောင်းရှိ၏။ ယခုအခါ မရောက်သေးသောတရားသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မရသေးသော တရားကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေး သော တရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ အားထုတ်အံ့"ဟု (စိတ် ဖြစ်၏)။ ထိုရဟန်းသည် မရောက်သေးသော တရားသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မရသေးသော တရားကို ရခြင်းငှါ မျက်မှောက်မပြုရသေးသော တရားကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဝီရိယကို ဖြစ်စေ၏။ ဤကား ရှစ်ခုမြောက်သော အားထုတ်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ (၅)

336. “Atṭha dānavatthūni. Āsajja dānaṃ deti, bhayā dānaṃ deti, ‘adāsi me’ti dānaṃ deti, ‘dassati me’ti dānaṃ deti, ‘sāhu dāna’nti dānaṃ deti, ‘ahaṃ pacāmi, ime na pacanti, nārahāmi pacanto apacantānaṃ dānaṃ na dātu’nti dānaṃ deti, ‘idaṃ me dānaṃ dadato kalyāṇo kittisaddo abbhuggacchatī’ti dānaṃ deti. Cittālaṅkāra-cittaparikkhāratthaṃ dānaṃ deti.

၃၃၆။ အဋ္ဌ ဒါနဝတ္ထုနီ။ အာသဇ္ဇ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဘယာ ဒါနံ ဒေတိ၊
“အဒါသိ မေတိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “ဒဿတိ မေတိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “သာဟု
ဒါနန္တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “အဟံ ပစာမိ၊ ဣမေ န ပစန္တိ၊ နာရဟာမိ ပစန္တော
အပစန္တာနံ ဒါနံ န ဒါတုန္တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ “ဣဒံ မေ ဒါနံ ဒေတော
ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဗုဂ္ဂစ္ဆတိ”တိ ဒါနံ ဒေတိ၊ စိတ္တာလင်္ကာရ-
စိတ္တပရိက္ခာရတ္ထံ ဒါနံ ဒေတိ။ (၆)

336. Eight Bases for making an offering: One gives because the recipient has arrived. One gives because of fear. One gives thinking, 'he gives me'. One gives thinking; 'he will give me'. One gives thinking that giving is praised by the wise. One gives, thinking I cook. they do not cook. It is not

right that I who cook do not give them who do not cook'. One gives thinking by making this offering, my good fame will spread; one gives in order that his mind be adorned and fully supported. (6)

၃၃၆။ ဒါနုဖြစ်ခြင်းအကြောင်းတို့သည် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ရောက်လာသောကြောင့် အလှူကို ပေး၏။ ကဲ့ရဲ့ခြင်း စသည်မှ ကြောက်သောကြောင့် အလှူကို ပေး၏။ (သူသည်) "ငါ့အား ပေးဖူးသည်"ဟု အလှူ ကို ပေး၏။ (သူ သည်) "ငါ့အား ပေးလတ္တံ့"ဟု အလှူကို ပေး၏။ "အလှူသည် သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်၏"ဟု အလှူကို ပေး၏။ "ငါသည် ချက်၏။ ဤသူတို့ကား မချက်ကုန်၊ ချက်သော ငါသည် မချက်သောသူတို့အား မပေးဘဲထားခြင်းငှါ မထိုက်"ဟု အလှူကို ပေး၏။ "ဤအလှူပေးသော ငါ့အား ကောင်းသော ကျော်စောခြင်း သတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏"ဟု အလှူကို ပေး၏။ (သမထဝိပဿနာ) စိတ်၏ အဆင်တန်ဆာ အခြံအရံအလို့ငှါ အလှူကို ပေး၏။ (ဤရှစ်ပါးတို့တည်း)။ (၆)

337. “Aṭṭha dānūpapattiyo. Idhāvuso, ekacco dānaṃ deti samaṇassa vā brāhmaṇassa vā annaṃ pānaṃ vatthaṃ yānaṃ mālāgandhavilepanaṃ seyyāvasathapadīpeyyaṃ. So yaṃ deti taṃ paccāsīsaṃ [paccāsimsati (sī. syā. kaṃ. pī.)]. So passati khattiyamahāsālaṃ vā brāhmaṇamahāsālaṃ vā gahapatimahāsālaṃ vā pañcahi kāmagaṇehi samappitaṃ samaṅgībhūtaṃ paricārayamānaṃ. Tassa evaṃ hoti – ‘aho vatāhaṃ kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā khattiyamahāsālānaṃ vā brāhmaṇamahāsālānaṃ vā gahapatimahāsālānaṃ vā sahabyataṃ upapajjeyya’nti! So taṃ cittaṃ dahati, taṃ cittaṃ adhiṭṭhāti, taṃ cittaṃ bhāveti, tassa taṃ cittaṃ hīne vimuttaṃ uttari abhāvitaṃ tatrūpapattiyā saṃvattati. Tañca kho sīlavato vadāmi no dussīlassa. Ijjhatāvuso, sīlavato cetopaṇidhi visuddhattā. “Puna caparaṃ, āvuso, idhekacco dānaṃ deti samaṇassa vā brāhmaṇassa vā annaṃ pānaṃ...pe... seyyāvasathapadīpeyyaṃ. So yaṃ deti taṃ paccāsīsaṃ. Tassa suttaṃ hoti – ‘cātumahārājikā [cātummahārājikā (sī. syā. pī.)] devā dīghāyukā vaṇṇavanto sukhabahulā”ti. Tassa evaṃ hoti – ‘aho vatāhaṃ kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā cātumahārājikānaṃ devānaṃ sahabyataṃ upapajjeyya’nti! So

taṃ cittaṃ dahati, taṃ cittaṃ adhiṭṭhāti, taṃ cittaṃ bhāveti, tassa taṃ cittaṃ hīne vimuttaṃ uttari

abhāviṭaṃ tatrūpapattiyā saṃvattati. Tañca kho sīlavato vadāmi no dussīlassa. Ijjhatāvuso, sīlavato

cetopaṇidhi visuddhattā.

“Puna caparaṃ, āvuso, idhekacco dānaṃ deti samaṇassa vā brāhmaṇassa vā annaṃ pānaṃ...pe...

seyyāvasathapadīpeyyaṃ. So yaṃ deti taṃ paccāsīsatī. Tassa suttaṃ hoti – ‘tāvatiṃsā devā... pe... yāmā

devā...pe... tusitā devā ...pe... nimmānaratī devā...pe... paranimmitavasavattī devā dīghāyukā

vaṇṇavanto sukhabahulā’ti. Tassa evaṃ hoti – ‘aho vatāhaṃ kāyassa bhedaṃ paraṃ maraṇā paranimmitavasavattīnaṃ devānaṃ saḥabyataṃ upapajjeyya’nti! So taṃ cittaṃ dahati, taṃ cittaṃ

adhiṭṭhāti, taṃ cittaṃ bhāveti, tassa taṃ cittaṃ hīne vimuttaṃ uttari abhāviṭaṃ tatrūpapattiyā saṃvattati.

Tañca kho sīlavato vadāmi no dussīlassa. Ijjhatāvuso, sīlavato cetopaṇidhi visuddhattā.

“Puna caparaṃ, āvuso, idhekacco dānaṃ deti samaṇassa vā brāhmaṇassa vā annaṃ pānaṃ vatthaṃ

yānaṃ mālāgandhavilepanaṃ seyyāvasathapadīpeyyaṃ. So yaṃ deti taṃ paccāsīsatī. Tassa suttaṃ hoti –

‘brahmakāyikā devā dīghāyukā vaṇṇavanto sukhabahulā’ti. Tassa evaṃ hoti – ‘aho vatāhaṃ kāyassa

bhedā paraṃ maraṇā brahmakāyikānaṃ devānaṃ saḥabyataṃ upapajjeyya’nti! So taṃ cittaṃ dahati,

taṃ cittaṃ adhiṭṭhāti, taṃ cittaṃ bhāveti, tassa taṃ cittaṃ hīne vimuttaṃ uttari abhāviṭaṃ tatrūpapattiyā

saṃvattati. Tañca kho sīlavato vadāmi no dussīlassa; vītarāgassa no sarāgassa. Ijjhatāvuso, sīlavato

cetopaṇidhi vītarāgattā.

“Aṭṭha parisā – khattiyaparisā, brāhmaṇaparisā, gahapatiparisā, samaṇaparisā, cātumahārājikaparisā, tāvatiṃsaparisā, māraparisā, brahmaparisā.

“Atṭha lokadhammā – lābho ca, alābho ca, yaso ca, ayaso ca, nindā ca, paṣaṃsā ca, sukhañca, dukkhañca.

၃၃၇။ အဋ္ဌ ဒါနပတ္တိယော။ ဣဓာဂုသော ဧကစ္စော ဒါနံ ဒေတိ
သမဏဿ ဝါ ပြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္တံ ပါနံ ဝတ္တံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ
သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ တံ ပစ္စာသီသတိ။ သော ပဿတိ
ခတ္တိယမဟာသာလံ ဝါ ပြာဟ္မဏမဟာသာလံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလံ ဝါ
ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ သမင်္ဂိဘူတံ ပရိစာရယမာနံ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ
“အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ
ပြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဟဗျတံ
ဥပပဇ္ဇေယျန္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တံ စိတ္တံ
ဘာဝေတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြူပပတ္တိယာ
သံဝတ္တတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတာဂုသော
သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ (၇-၁)

ပုန စပရံ အာဂုသော ဣဓေကစ္စော ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ
ပြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္တံ ပါနံ။။ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ
တံ ပစ္စာသီသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ “စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ
ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္ဓော သုခဗဟုလာတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ “အဟော
ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ
သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျန္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ၊ တံ စိတ္တံ
ဘာဝေတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြူပပတ္တိယာ
သံဝတ္တတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝမ္ပံ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတာဂုသော
သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ (၇-၂)

ပုန စပရံ အာဂုသော ဣဓေကစ္စော ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ
ပြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္တံ ပါနံ။ ပ။ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ
တံ ပစ္စာသီသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ တာဝတိံသာ ဒေဝါ။ပ။
ယာမာ ဒေဝါ။ပ။ တုသိတာ ဒေဝါ။ပ။ နိမ္မာနရတိ ဒေဝါ။ပ။ ပရနိမ္မိတသဝတ္တိ
ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္ဓော သုခဗဟုလာ "တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ
“အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိမ္မိတသဝတ္တိနံ
ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျန္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ
အဓိဋ္ဌာတိ၊ တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ၊ တတဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ

ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြူပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော
ဝဒါမိ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတာဂုဿော သီလဝတော စေတောပဏိမိ
ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။ (၇-၇)

ပုန စပရံ အာဂုဿော ဣဓေကစ္စော ဒါနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ
ာဟ္မဏဿ ဝါ အနံ ပါနံ ဝတ္တံ ယာနံ မာလာဂန္ထဝိလေပနံ သေယျာဝသထ-
ပဒိပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ တံ ပစ္စာသီသတိ။ တဿ သုတံ ဟော
“ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္ဓော သုခဗဟုလာတိ။ တဿ ဧဝံ
ဟောတိ “အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မကာယိကာနံ
ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျန္တိ။ သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ၊ တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ၊
တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ၊ တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ
တတြူပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ နော ဒုဿီလဿ၊
ဝိတရာဂဿ နော သရာဂဿ။ ဣဇ္ဈတာဂုဿော သီလဝတော စေတောပဏိမိ
ဝိတရာဂတ္တာ။ (၇-၈)

အဋ္ဌ ပရိသာ၊ ခတ္တိယပရိသာ ဗြာဟ္မဏပရိသာ ဂဟပတိပရိသာ သမဏ-
ပရိသာ စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ တာဝတိသပရိသာ မာရပရိသာ
ဗြဟ္မပရိသာ။ (၈)

အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ၊ လာဘော စ အလာဘော စ ယဿော စ အယဿော စ
နိန္ဒာ စ ပဿိသာ စ သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ။ (၉)

337. Eight existences accruing from offering: In this world, friend, a certain person makes offerings of food, drink, clothing, vehicle, flowers, perfumes, unguents, dwelling place, bedding and lighting facilities to a Samaṇa or a Brahmana. In return, he wishes for that what he gives. He sees wealthy kings or nobles, wealthy brahmanas or wealthy householders endowed with and possessed of the five pleasures of the senses and enjoying them. And this thought occurs to him; "well it would be if I were to be reborn atfter death and dissolution ot the body, amongst the company of wealthy kings or nobles, wealthy brahmins or wealthy householders'. He fixes his mind on this wish and resolves and develops the mind. That mind of that person leans and dwells on the low existence, not on any higher existence. And that mind produces rebirth in a lower existence. I say this of men of morality only, not of the immoral. Friends, the mental aspiration of a man of morality attains fulfilment because of its purity. (7-1)

And again, friends, a certain person makes offerings of food ...p... or a brahmin. In return, he wishes for that which he gives. He has heard that, Catumaharājika devas are of long life span, of splendid appearance, and live in great happiness. 'It occurs to him; 'Well it would be if I were to be reborn after death and dissolution of the body amongst the company of Catumaharājika devas'. He fixes his mind on this wish and resolves and develops it. That mind of that person leans and dwells in a low existence, not on a higher existence. And that mind produces rebirth in the lower existence. I say this of men of morality, not of the immoral. Friends, the mental aspiration of a man of morality is fulfilled because of its purity. (7-2)

Again, friends, a certain person makes offerings of food ...p... or a brahmin. In return he wishes for it that which he gives. He has heard that, Tāvātimsā devas ...; Yāmā devas ...; Tusitā devas...; Nimmānarati devas...; Paranimmitavasavātī devas...; are of long life span, of splendid appearance and live in great happiness'. It occurs to him, "Well it would be if I were to be reborn after death and dissolution of the body amongst the company of the Paranimmitavassavati devas. He fixes the mind on this wish and resolves and develops it. That mind of that person leans and dwells on a low existence, not on a higher existence. And that mind produces rebirth in the lower existence. I say this of men of morality, not of the immoral. Friends, the mental aspiration of a man of morality is fulfilled because of its purity. (7-3)-(7-7)

And again, friends, a certain person makes offerings of food ...p... or a brahmin, in return he wishes for that which he gives. He has heard that brahmās of the brahmā realms are of long span of life, of splendid appearance and live in great happiness. It occurs to him; "Well it would be if I were to be reborn after death and dissolution of the body amongst the company of the brahmās'. He fixes his mind on this wish and resolves and develops the mind. That mind of that person leans and dwells on a low existence, not on a higher existence. And that mind produces rebirth in the lower existence. I say this of men of morality not of the immoral. I say this of a person who is free from attachment, not of one with attachment. Friends, the mental aspirations of a moral person attains fulfilment because of its freedom from attachment. (7-8)

Eight kinds of assemblies: assembly of nobles; assembly of brahmins; assembly of householders; assembly of recluses; assembly of the Catumaharājikā devas; assembly of the Tāvātimsā

devas; assembly of Mārās; assembly of the brahmās. (8)

The Eight vicissitudes of life; Gain and loss; good repute or bad repute; blame and praise; happiness and unhappiness.(9)

၃၃၇။ အလှူပေးခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့သည် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် သမဏအားလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏအားလည်းကောင်း ထမင်း အဖျော် အဝတ် ပုဆိုး ယာဉ် ပန်းနံ့သာ နံ့သာပျောင်း အိပ်ရာနေရာ ကျောင်း ဆီမီးဟူသော အလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူ သည် အကြင်ဝတ္ထုကို ပေးလှူ၏။ ထိုဝတ္ထုကို တောင့်တ၏။ ထိုသူသည် မင်းမျိုးသူဌေးကိုလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏမျိုးသူဌေးကိုလည်းကောင်း၊ သူကြွယ်မျိုးသူဌေးကိုလည်းကောင်း ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ ခံစားသည်ကို မြင်၏။ ထိုသူအား ဤသို့ စိတ်ဖြစ်၏။ "ငါသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီး သည်မှ နောက်၌ မင်းမျိုးသူဌေးတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏမျိုးသူဌေးတို့၏လည်းကောင်း၊ သူကြွယ်မျိုး သူဌေးတို့၏လည်းကောင်း အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု (စိတ်ဖြစ်၏)။ ထိုသူ သည် ထိုစိတ်ကို ထား၏။ ထိုစိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်၏။ ထိုစိတ်ကို ပွားများ၏။ ထိုသူ၏ ထိုစိတ်သည် ယုတ်သော ကာမဂုဏ်တရား၌ ညွတ်၏။ လွန်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်အလို့ငှါ မပွားစေအပ်။ ထိုအမျိုးတို့၌ ရောက်ရ ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ထိုစကားကိုလည်း သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆို၏။ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မဆို။ ငါ့သျှင်တို့ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကတောင့်တခြင်းသည် ဖြူစင်သောကြောင့် ပြည့်စုံ၏။ (၇-၁)

တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် သမဏအားလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏအားလည်းကောင်း ထမင်း အဖျော်။ပ။ အိပ်ရာနေရာ ကျောင်း ဆီမီးဟူသော အလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် အကြင်ဝတ္ထုကိုပေးလှူ၏။ ထိုဝတ္ထုကို တောင့်တ၏။ ထိုသူသည် "စာတုမဟာရာဇ် နတ် တို့သည် အသက်ရှည်ကုန်၏။ အဆင်းလှကုန်၏။ ချမ်းသာများကုန်၏"ဟု ကြားဖူး၏။ ထိုသူအား "ငါသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု စိတ်ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ထိုစိတ်ကို ထား၏။ ထိုစိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်၏။ ထို စိတ်ကို ပွားများ၏။ ထိုသူ၏ စိတ်သည် ယုတ်သော ကာမဂုဏ်တရား၌ ညွတ်၏။ လွန်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ် အလို့ငှါ မပွားစေအပ်။ ထိုစာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၌ ရောက်ရခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ထိုစကားကိုလည်း သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆို၏။ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မဆို။ ငါ့သျှင်တို့ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်က တောင့်တခြင်းသည် ဖြူစင်သောကြောင့် ပြည့်စုံ၏။ (၇-၂)

--

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် သမဏအားလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏအားလည်းကောင်း ထမင်း အဖျော်။ပ။ အိပ်ရာနေရာ ကျောင်း ဆီမီးဟူသော အလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် အကြင်ဝတ္ထုကို ပေးလှူ၏။ ထိုဝတ္ထုကို တောင့်တ၏။ ထိုသူသည် "တာဝတ သာနတ်တို့သည်။ပ။ ယာမာနတ်တို့သည်။ပ။ တုသိတာနတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတိနတ်တို့သည်။ပ။ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်တို့သည် အသက်ရှည်ကုန်၏။ အဆင်းလှကုန်၏။ ချမ်းသာ များကုန်၏"ဟု ကြားဖူး၏။ ထို သူအား "ငါသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍

သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့၏ အပေါင်း အဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု စိတ်ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ထိုစိတ်ကို ထား၏။ ထိုစိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်၏။ ထိုစိတ်ကို ပွားများ၏။ ထိုသူ၏ စိတ်သည် ယုတ်သော ကာမဂုဏ်တရား၌ ညွတ်၏။ လွန် မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်အလို့ငှါ မပွားစေအပ်။ ထိုပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်၌ ရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ထို စကားကိုလည်း သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆို၏။ သီလမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား မဆို။ ငါ့သျှင်တို့ သီလ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကတောင့်တခြင်းသည် ဖြူစင်သောကြောင့် ပြည့်စုံ၏။ (၇-၇)

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ အ ချို့သောသူသည် သမဏအားလည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏအား လည်းကောင်း ထမင်း အဖျော် အဝတ်ပုဆိုး ယာဉ် ပန်း နံ့သာ နံ့သာပျောင်း အိပ်ရာ နေရာ ကျောင်း ဆီမီး ဟူသော အလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုသူသည် အကြင်ဝတ္ထုကို ပေးလှူ၏။ ထိုဝတ္ထုကို တောင့်တ၏။ ထိုသူသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည် အသက်ရှည်ကုန်၏။ အဆင်းလှကုန်၏။ ချမ်းသာများကုန်၏"ဟု ကြား ဖူး၏။ ထိုသူအား "ငါသည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု စိတ်ဖြစ်၏။ ထိုသူသည် ထိုစိတ်ကို ထား၏။ ထိုစိတ်ကို အဓိဋ္ဌာန်၏။ ထိုစိတ်ကို ပွားများ၏။ ထိုသူ၏ စိတ်သည် ယုတ်သောကာမဂုဏ်တရား၌ ညွတ်၏။ လွန်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်အလို့ငှါ မပွားစေအပ်။ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ရောက်ရခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ထိုစကားကိုလည်း သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆို၏။ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မဆို။ (ကာမ၌) တပ်ခြင်းကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆို၏။ (ကာမ၌) တပ်ခြင်းရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်အား မဆို။ ငါ့သျှင်တို့ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ကတောင့်တခြင်းသည် ဖြူစင်သောကြောင့် ပြည့်စုံ၏။ (၇-၈)

ပရိသတ်တို့သည် မင်းပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၊ သူကြွယ်ပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်၊ စာတု မဟာရာဇ်ပရိသတ်၊ တာဝတ သာပရိသတ်၊ မာရ်နတ်ပရိသတ်၊ ဗြဟ္မာပရိသတ်အားဖြင့် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ (၈)

လောကဓံတရားတို့သည် လာဘ်ရခြင်း၊ လာဘ်မရခြင်း၊ အခြံအရံများခြင်း၊ အခြံအရံနည်းပါးခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း၊ ချီးမွမ်းခံရခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းအားဖြင့် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ (၉)

338. “Atṭṭha abhibhāyatanāni. Ajjhataṃ rūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati parittāni suvaṇṇadubbaṇṇāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idam paṭhamam abhibhāyatanam.
“Ajjhataṃ rūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni suvaṇṇadubbaṇṇāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti – evaṃsaññī hoti. Idam dutiyam abhibhāyatanam.
“Ajjhataṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati parittāni suvaṇṇadubbaṇṇāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idam tatiyam abhibhāyatanam.

“Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati appamāṇāni suvaṇṇadubbaṇṇāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ catutthaṃ abhibhāyatanaṃ.

“Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati nīlāni nīlavaṇṇāni nīlanidassanāni nīlanibhāsāni. Seyyathāpi nāma umāpupphaṃ nīlaṃ nīlavaṇṇaṃ nīlanidassanaṃ nīlanibhāsaṃ, seyyathā

vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ nīlaṃ nīlavaṇṇaṃ nīlanidassanaṃ

nīlanibhāsaṃ. Evameva [evamevaṃ (ka.)] ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati nīlāni

nīlavaṇṇāni nīlanidassanāni nīlanibhāsāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ

pañcamaṃ abhibhāyatanaṃ.

“Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati pītāni pītavaṇṇāni pītanidassanāni pītanibhāsāni. Seyyathāpi nāma kaṇikārapupphaṃ [kaṇṇikārapupphaṃ (syā. kaṃ.)] pītaṃ pītavaṇṇaṃ pītanidassanaṃ pītanibhāsaṃ, seyyathā vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ pītaṃ pītavaṇṇaṃ pītanidassanaṃ pītanibhāsaṃ. Evameva ajjhattaṃ arūpasaññī

eko bahiddhā rūpāni passati pītāni pītavaṇṇāni pītanidassanāni pītanibhāsāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi

passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ chaṭṭhaṃ abhibhāyatanaṃ.

“Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati lohitaṇṇāni lohitaṇṇāni lohitanidassanāni

lohitanibhāsāni. Seyyathāpi nāma bandhujīvakaṃ pupphaṃ lohitaṇṇaṃ lohitaṇṇaṃ lohitanidassanaṃ lohitanibhāsaṃ, seyyathā vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ lohitaṇṇaṃ lohitaṇṇaṃ lohitanidassanaṃ lohitanibhāsaṃ.

Evameva

ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati lohitaṇṇāni lohitaṇṇāni lohitanidassanāni

lohitanibhāsāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ sattamaṃ abhibhāyatanaṃ.

“Ajjhattaṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati odātāni odātavaṇṇāni odātanidassanāni

odātanibhāsāni. Seyyathāpi nāma osadhitārakā odātā odātavaṇṇā odātanidassanā
odātanibhāsā, seyyathā
vā pana taṃ vatthaṃ bārāṇaseyyakaṃ ubhatobhāgavimaṭṭhaṃ odātaṃ odātavaṇṇaṃ
odātanidassanaṃ
odātanibhāsaṃ. Evameva ajjhataṃ arūpasaññī eko bahiddhā rūpāni passati odātāni
odātavaṇṇāni
odātanidassanāni odātanibhāsāni, ‘tāni abhibhuyya jānāmi passāmī’ti evaṃsaññī hoti. Idaṃ
aṭṭhamaṃ
abhibhāyatanam.

၃၃၈။ အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ။ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ
ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ
ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ပဌမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ
သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ ဧဝံသညီ
ဟောတိ၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ
သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊
ဣဒံ တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ
သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ ဧဝံ သညီ
ဟောတိ၊ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ
နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥမာပုပ္ဖံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ
နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ၊ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ
ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ၊ ဧဝမေဝ
အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ
နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမိတိ
ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ
ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ကဏိကာရပုပ္ဖံ ပီတံ
ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ၊ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ၊
ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတ-
ဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ
ပဿာမိတိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ
လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။
သေယျထာပိ နာမ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ
လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ၊ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ
ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ
လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ၊ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ
ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ
လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ
ဇာနာမိ ပဿာမိတိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ သတ္တမံ အဘိဘာယတနံ။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတ
ဝဏ္ဏာနိ ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဩသမိ-
တာရကာ ဩဒါတာ ဩဒါတဝဏ္ဏာ ဩဒါတနိဒဿနာ ဩဒါတနိဘာသာ၊
သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ
ဩဒါတံ ဩဒါတဝဏ္ဏံ ဩဒါတနိဒဿနံ ဩဒါတနိဘာသံ၊ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ
အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတဝဏ္ဏာနိ
ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ၊ “တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ
ပဿာမိတိ ဧဝံသညီ ဟောတိ၊ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ။ (၁၀)

338. Eight ways of Mastery: A person concentrates on colour on his own body and on finite external forms, unblemished or blemished. Thereby he is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the first way of mastery. (10-1)

A person concentrates on colour on his own body and on infinite external forms, unblemished and blemished. Thereby he is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the second abhibhāyatana jhāna. (10-2)

A person without concentrating on colour on his own body concentrates on finite external forms, unblemished or blemished. Thereby is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the third way of mastery (abhabhāyatana jhāna). (10-3)

A person without concentrating on colour on his own body, concentrates on infinite external forms unblemished or blemished. Thereby he is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the fourth way of mastery (abhibhāyatana jhāna). (10-4)

A person without concentrating on colour on his own body, concentrates on external forms that are dark blue, with a dark blue colour, dark blue hue and dark blue lustre, like the Umāpuppha flower which is dark blue, and has a dark blue colour, dark blue hue, dark blue lustre or like fine cloth made in Bārānasi, with a smooth finish on both sides, which is dark blue, and has a dark blue colour, dark blue hue, dark blue lustre. In the same way, a person without concentrating on colour on his own body, concentrates on external forms that are dark blue, with a dark blue colour, dark blue hue, dark blue lustre. Thereby he is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the fifth way of mastery. (10-5)

A person without concentrating on colour on his own body, concentrates on external kasīna forms that are yellow, with a yellow colour, yellow hue, yellow lustre like the Kaṇṭhikārapuppha flower which is yellow, and has a yellow colour, yellow hue, yellow lustre or like the fine cloth made in Bārānasi, with a smooth finish on both sides, which is yellow, and has a yellow colour, yellow hue, yellow lustre. In the same way, a person, without concentrating on colour on his body, concentrates on external forms that are yellow, with a yellow colour, yellow hue, yellow lustre. Thereby he is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the sixth way of mastery. (10-6)

A person without concentrating on colour on his own body concentrates on external forms that are red, with a red colour, red hue, red lustre, like the Bandhujīvaka-puppha flower which is red, and has a red colour, red hue, red lustre or like fine cloth made in Bārānasi, with a smooth finish on both sides,

which is red, and has a red colour, red hue, red lustre. In the same way a person without concentrating on colour on his own body concentrates on external forms that are red, with a red colour, red hue, red lustre. Thereby he is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the seventh way of mastery. (10-7)

A person without concentrating on colour on his own body, concentrates on external forms that are white, with a white colour, white hue, white lustre, like the morning star which is white, and has a white colour, white hue, white lustre, or like fine cloth made in Bārānasi with a smooth finish on both sides, which is white, and has a white colour, white hue, white lustre. In the same way, a person without concentrating on colour on his own body concentrates on external forms that are white, with a white colour, white hue, white lustre. Thereby he is aware that he knows and sees these forms with mastery over them. This is the eighth way of mastery. (10-8)

၃၃၈။ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားနှင့် အာရုံတို့ကို) လွှမ်းမိုးနိုင်ကြောင်း 'အဘိဘာယတန' ဈာန်တို့သည် ရှစ်ပါးတို့ တည်း။ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို ရှုမှတ်၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်း မ ကောင်းသော အဆင်းရှိသော ငယ်သော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား ပဌမအဘိဘာယတန ဈာန်ပေတည်း။

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို ရှုမှတ်၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်းမ ကောင်းသော အဆင်းရှိသော ကြီးသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား ဒုတိယအဘိဘာယတန ဈာန်ပေတည်း။

--

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မူ၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်းမ ကောင်းသော အဆင်းရှိသော ငယ်သော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား တတိယအဘိဘာယတန ဈာန်ပေတည်း။

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မူ၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသောအဆင်းမ ကောင်းသော အဆင်းရှိသော ကြီးသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား စတုတ္ထအဘိဘာယတန ဈာန်ပေတည်း။

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မူ၍ အပသန္တာန်၌ ညိုသောအဆင်း ညိုသော အသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် ညိုသောအဆင်း ညိုသောအသွေး

ညိုသောအရောင်ရှိသော ညိုသော အောင်မဲညိုပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း ညိုသောအဆင်း ညိုသောအသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ညိုသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့လည်း ကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်တို့ကို မရှုမှတ်မှု၍ အပသန္တာန်၌ ညိုသောအဆင်း ညိုသော အသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော ညိုသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား ပဉ္စမ အဘိဘာယတနဈာန်ပေတည်း။

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မှု၍ အပသန္တာန်၌ ဝါရွှေသော အဆင်း ဝါရွှေသော အသွေး ဝါရွှေသောအရောင်ရှိသော ဝါရွှေသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဝါရွှေသော အဆင်းဝါ ရွှေသော အသွေးဝါရွှေသောအရောင်ရှိသော မဟာလှေကားပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း ဝါရွှေသောအဆင်း ဝါရွှေ သောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ဝါရွှေသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်တို့ ကို မရှုမှတ်မှု၍ အပသန္တာန်၌ ဝါ ရွှေသော အဆင်း ဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင်ရှိသော ဝါရွှေသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့ လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား ဆဋ္ဌအဘိ ဘာယတန ဈာန်ပေတည်း။

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မှု၍ အပသန္တာန်၌ နီသောအဆင်း နီသောအသွေး နီသောအရောင်ရှိသော နီသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် နီသော အဆင်း နီသောအသွေး နီသောအရောင်ရှိသော နီသော မိုးဆွေပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နီသောအဆင်း နီသောအသွေး နီသောအရောင် ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် နီသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့လည်း ကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ် သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်တို့ကို မရှုမှတ်မှု၍ အပသန္တာန်၌ နီသောအဆင်း နီသောအသွေး နီသော အရောင် ရှိသော နီသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့ လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား သတ္တမ အဘိဘာယတနဈာန်ပေတည်း။

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မှု၍ အပသန္တာန်၌ ဖြူသောအဆင်း ဖြူသော အသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဖြူသော အဆင်း ဖြူသော အသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖြူသော အဆင်း ဖြူသော အသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ဖြူသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့ သို့လည်းကောင်း ဤ အတူတစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မှု၍ အပသန္တာန် ၌ ဖြူသောအဆင်း ဖြူသော အသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ "ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်"ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် 'သညာ' ရှိ၏။ ဤကား အဋ္ဌမ အဘိဘာယတနဈာန်ပေတည်း။ (၁၀)

“Ajjhataṃ arūpasaññī bahiddhā rūpāni passati. Ayaṃ dutiyo vimokkho.

“Subhanteva adhimutto hoti. Ayaṃ tatiyo vimokkho.

“Sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā

‘ananto ākāso’ti ākāsaññāyatanāṃ upasampajja viharati. Ayaṃ catuttho vimokkho.

“Sabbaso ākāsaññāyatanāṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti viññāṇāyatanāṃ upasampajja viharati. Ayaṃ pañcama vimokkho.

“Sabbaso viññāṇāyatanāṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti ākiñcaññāyatanāṃ upasampajja viharati. Ayaṃ chaṭṭho vimokkho.

“Sabbaso ākiñcaññāyatanāṃ samatikkamma nevasaññānāsaññāyatanāṃ upasampajja viharati.

Ayaṃ sattama vimokkho.

“Sabbaso nevasaññānāsaññāyatanāṃ samatikkamma saññāvedayita nirodhaṃ upasampajja viharati. Ayaṃ aṭṭhamo vimokkho.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena aṭṭha dhammā sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

၃၃၉။ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခော။ ရူပိ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။

အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ၊ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။

သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တ-
သညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသောတိ အာကာသာနဉ္စာ-
ယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ
ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ၊ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ ကိဉ္စိ’တိ အာကိဉ္စ-

ညာယတနံ ဥပသမ္ပန္တေ ဝိဟရတိ၊ အယံ သမ္ဗော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော အာကိဉ္ဇညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ
ဥပသမ္ပန္တေ ဝိဟရတိ၊ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။

သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ
ဥပသမ္ပန္တေ ဝိဟရတိ၊ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ (၁၁)

ဣမေ ခေါ အာဂူသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အဋ္ဌ ဓမ္မာ သမ္ပဒက္ခာတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ။ ပ။
အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

339. The eight stages of Release: having attained the rūpa jhāna by contemplating the kasina objects in one's own body, one contemplates external forms. This is the first Release. (11-1)

Not paying attention to the kasīna objects in one's own body one contemplates external forms. This is the second release. (11-2)

One applies oneself to the brightness and clarity of the object of intense contemplation. This is the third release. (11-3)

By concentrating on the concept 'Space is Infinite' one achieves and remains in Ākāśānācāyatana jhāna where all forms of consciousness that turn on corporeality have been completely transcended all forms of consciousness arising out of contact between the senses and their objects have vanished and other forms of consciousness, many and varied, are not paid attention to. This is the fourth release. (11-4)

By concentrating on the concept 'consciousness is infinite' one achieves and remains in the Vinīṇānācāyatana jhāna, having totally gone beyond the jhāna of the infinity of space. This is the fifth release. (11-5)

By concentrating on the concept "Nothing is there one achieves and remains in the Ākiñcayānācāyatana jhāna, having totally gone beyond the jhāna of the Infinity of Consciousness. This is the sixth release. (11-6)

Having totally gone beyond the jhāna of nothingness, one achieves and remains in the Nevasānānāsanācāyatana jhāna, the jhāna of neither Saññā nor Non-Saññā. This is the seventh release. (11-7)

Having totally gone beyond the jhāna of neither Sannā nor Non-Sannā one achieves and remains in sustained attainments of cessation, Nirodha Samāpatti, in which all forms of consciousness cease. This is the eighth release. (11-8)

Friends, these are the eighth dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all. who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These eight dhammas should be recited by you all in concord ...p... it would be for the welfare, benefit and happiness of devas and men.

၃၃၉။ လွတ်လပ်ခြင်း 'ဝိမောက္ခ' တို့သည် ရှစ်ပါးတို့တည်း။ (မိမိသန္တာန်၌) ကသိုဏ်းရုပ်ဈာန် ရှိသည် ဖြစ်၍ (ပြင်ပသန္တာန်၌လည်း) (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ပဌမဝိမောက္ခပေတည်း။

မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မှု၍ ပြင်ပသန္တာန်၌ (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ဒုတိယဝိမောက္ခပေတည်း။

တင့်တယ်၏ ဟူ၍သာလျှင် နှလုံးသွင်း၏။ ဤကား တတိယဝိမောက္ခပေတည်း။

ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ပဋိဃသညာတို့ လုံးဝချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္တသညာတို့ကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းမှု၍ "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု ပွားများခြင်းကြောင့် အာကာသာနဉ္စယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား စတုတ္ထဝိမောက္ခပေတည်း။

အာကာသာနဉ္စယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု ပွားများခြင်းကြောင့် ဝိညာဏဉ္စယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ပဉ္စမဝိမောက္ခပေတည်း။

ဝိညာဏဉ္စယတန (ဈာန်) ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ"ဟု ပွားများခြင်းကြောင့် အာကိဉ္စညာယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ဆဋ္ဌဝိမောက္ခပေတည်း။

အာကိဉ္စညာယတန (ဈာန်) ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား သတ္တမဝိမောက္ခပေတည်း။

နေဝသညာနာသညာယတန (ဈာန်) ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ (နိရောဓသမာပတ်)သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား အဋ္ဌမဝိမောက္ခပေတည်း။ (၁၁)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားရှစ်ပါး တို့ကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုရှစ်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီ အညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပါး ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

၁။ ဤအရာ၌ ဥမာပုပ္ဖပုဒ်အနက်ကို အောက်မဲညို ပန်းထက် သာ၍ညိုသော နှမ်းကြပ်ပန်းဟု အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ ဆို၏။

Navakaṃ နဝ က
The Groups of Nīines
တရား ကိုးပါးစု

340. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammā sambuddhena nava dhammā

sammadakkhātā; tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

Katame nava?

“Nava āghātavatthūni. ‘Anatthaṃ me acarī’ti āghātaṃ bandhati; ‘anattaṃ me caratī’ti āghātaṃ

bandhati; ‘anattaṃ me carissatī’ti āghātaṃ bandhati; ‘piyassa me manāpassa anatthaṃ acarī’ti āghātaṃ

bandhati...pe... anatthaṃ caratīti āghātaṃ bandhati...pe... anatthaṃ carissatīti āghātaṃ bandhati;

‘appiyassa me amanāpassa atthaṃ acarī’ti āghātaṃ bandhati...pe... atthaṃ caratīti āghātaṃ bandhati...

pe... atthaṃ carissatīti āghātaṃ bandhati.

“Nava āghātaṇṇaṃ. ‘Anatthaṃ me acarī [acarīti (syā. ka.) evaṃ “carati carissati” padesupī],

taṃ kutettha labbhā’ti āghātaṃ paṭivineti; ‘anattaṃ me carati, taṃ kutettha labbhā’ti āghātaṃ

paṭivineti; ‘anattaṃ me carissati, taṃ kutettha labbhā’ti āghātaṃ paṭivineti; ‘piyassa me manāpassa

anattamaṃ acari...pe... anattamaṃ carati...pe... anattamaṃ carissati, taṃ kutettha labbhā'ti āghātaṃ

paṭivineti; 'appiyassa me amanāpassa atthamaṃ acari...pe... atthamaṃ carati...pe... atthamaṃ carissati, taṃ

kutettha labbhā'ti āghātaṃ paṭivineti.

၃၄၀။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ
အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန နဝ ဓမ္မာ သမ္ပဒက္ခတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟဝ
သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ နဝ။

နဝ အာယာတဝတ္ထုနိ။ “အနတ္တံ မေ အစရိ’တိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ၊
“အနတ္တံ မေ စရတိ’တိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ၊ “အနတ္တံ မေ စရိဿတိ’တိ
အာယာတံ ဗန္ဓတိ၊ “ဝိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္တံ အစရိ’တိ အာယာတံ
ဗန္ဓတိ။ပ။ အနတ္တံ စရတိ’တိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ။ ပ။ အနတ္တံ စရိဿတိ’တိ
အာယာတံ ဗန္ဓတိ၊ “အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ အစရိ’တိ အာယာတံ
ဗန္ဓတိ။ ပ။ အတ္ထံ စရတိ’တိ အာယာတံ ဗန္ဓတိ။ပ။ အတ္ထံ စရိဿတိ’တိ
အာယာတံ ဗန္ဓတိ။ (၁)

နဝ အာယာတပဋိဝိနယာ။ “အနတ္တံ မေ အစရိ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဟ္တာတိ
အာယာတံ ပဋိဝိနေတိ၊ အနတ္တံ မေ စရတိ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဟ္တာတိ အာယာတံ
ပဋိဝိနေတိ၊ “အနတ္တံ မေ စရိဿတိ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဟ္တာတိ အာယာတံ
ပဋိဝိနေတိ၊ “ဝိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္တံ အစရိ။ ပ။ အနတ္တံ စရတိ။ပ။ အနတ္တံ
စရိဿတိ၊ တံ ကုတေတ္ထ လဟ္တာတိ အာယာတံ ပဋိဝိနေတိ၊ “အပ္ပိယဿ မေ
အမနာပဿ အတ္ထံ အစရိ။ပ။ အတ္ထံ စရတိ။ပ။ အတ္ထံ စရိဿတိ၊ တံ ကုတေတ္ထ
လဟ္တာတိ အာယာတံ ပဋိဝိနေတိ။ (၂)

340. Friends, these are the nine dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These nine dhammas should be recited by you all in concord ...p... it would be for the welfare, benefit and happiness of all devas and men.

What are the nine?

Nine bases of resentment: one feels resentment thus: 'He has caused disadvantage to me'; one feels resentment thus: 'He is causing disadvantage to me'; one feels resentment thus: 'He will cause disadvantage to me.

One feels resentment thus: 'he has caused disadvantage to one whom I love and adore'; one feels resentment thus; 'He is causing disadvantage ...p... one feels resentment thus; 'he will cause disadvantage ...p... one feels resentment thus: 'he has done for the advantage of one whom I do not love and do not adore', one feels resentment thus: 'he is doing for the advantage ...p...; one feels resentment thus: 'he will do for the advantage ...p... (1)

Nine ways of dispelling resentment: one dispels resentment thus: 'he has caused disadvantage to me; in this matter what can I do'. One dispels resentment thus: 'he is causing disadvantage to me; in this matter what can I do? One dispels resentment to me; in this matter what can I do?"

One dispels resentment thus: 'he has caused disadvantage to one who I love and adore ...p... 18 causing the disadvantage ...p... will cause the disadvantage ...; in this matter what can I do?

One dispels resentment thus: 'he has done for the advantage of one whom I do not love and do not adore ...p... is doing the advantage ...p... will do for the advantage ..., in this matter, what can I do?'(2)

၃၄၀။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်း စွာ ဟောတော်မူသော ကိုးပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုကိုးပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

အဘယ်တရားကိုးပါးတို့နည်းဟူမူ -

ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းတို့သည် ကိုးပါးတို့တည်း။ "ငါ၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုကျင့်ဖူးသည်"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ "ငါ၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုနေဆဲ"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ "ငါ၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုလတ္တံ့"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။

"ငါချစ်ခင်နှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုဖူးသည်"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ပ။ အကျိုးမဲ့ကို ပြုနေ ဆဲ"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ပ။ အကျိုးမဲ့ကို ပြုလတ္တံ့"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။

"ငါမချစ်ခင်မနှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးကို ပြုဖူးသည်"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ပ။ အကျိုးကို ပြုနေဆဲ"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ပ။ အကျိုးကို ပြုလတ္တံ့"ဟု ရန်ငြိုးဖွဲ့၏။ (ဤကိုးပါးတို့တည်း)။ (၁)

ရန်ငြိုးပြေကြောင်းတို့သည် ကိုးပါးတို့တည်း။ "ငါ၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုဖူးသည်ဟု ထိုအကျိုးမဲ့ ပြုခြင်းကို ဤ ပုဂ္ဂိုလ်၌ အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း"ဟု ရန်ငြိုးကို ဖြေ၏။ "ငါ၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုနေဆဲဟု ထို အကျိုးမဲ့ပြုခြင်းကို ဤပုဂ္ဂိုလ်၌ အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း"ဟု ရန်ငြိုးကို ဖြေ၏။ "ငါ၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုလတ္တံ့ဟု ထိုအကျိုးမဲ့ပြုခြင်း ကို ဤပုဂ္ဂိုလ်၌ အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း"ဟု ရန်ငြိုးကို ဖြေ၏။

"ငါချစ်ခင်နှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုဖူးပြီ။ပ။ အကျိုးမဲ့ကို ပြုနေဆဲ။ပ။ အကျိုးမဲ့ကို ပြုလတ္တံ့ဟု ထိုအကျိုးမဲ့ပြုခြင်းကို ဤပုဂ္ဂိုလ်၌ အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း"ဟု ရန်ငြိုးကို ဖြေ၏။

"ငါမချစ်ခင်မနှစ်သက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးကို ပြုဖူးသည်။ပ။ အကျိုးကို ပြုနေဆဲ။ပ။ အကျိုးကို ပြုလတ္တံ့ဟု ထိုအကျိုးမဲ့ပြုခြင်းကို ဤပုဂ္ဂိုလ်၌ အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း"ဟု ရန်ငြိုးကို ဖြေ၏။ (ဤကိုးပါးတို့တည်း)။ (၂)

341. “Nava sattāvāsā. Santāvuso, sattā nānattakāyā nānattasaññino, seyyathāpi manussā ekacce ca

devā ekacce ca vinipātikā. Ayaṃ paṭhamo sattāvāso.

“Santāvuso, sattā nānattakāyā ekattasaññino, seyyathāpi devā brahmakāyikā paṭhamābhinibbattā.

Ayaṃ dutiyo sattāvāso.

“Santāvuso, sattā ekattakāyā nānattasaññino, seyyathāpi devā ābhassarā. Ayaṃ tatiyo sattāvāso.

“Santāvuso, sattā ekattakāyā ekattasaññino, seyyathāpi devā subhakiṇhā. Ayaṃ catuttho sattāvāso.

“Santāvuso, sattā asaññino appaṭisaṃvedino, seyyathāpi devā asaññasattā [asaññisattā (syā. kaṃ.)].

Ayaṃ pañcamao sattāvāso.

“Santāvuso, sattā sabbaso rūpasaññānaṃ samatikkamā paṭighasaññānaṃ atthaṅgamā nānattasaññānaṃ amanasikārā ‘ananto ākāso’ti ākāśānañcāyatanūpagā. Ayaṃ chaṭṭho sattāvāso.

“Santāvuso, sattā sabbaso ākāśānañcāyatanam samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti viññāṇañcāyatanūpagā. Ayaṃ sattamo sattāvāso.

“Santāvuso, sattā sabbaso viññāṇāñcāyatanaṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti
ākiñcāññāyatanūpagā. Ayaṃ aṭṭhamo sattāvāso.

“Santāvuso, sattā sabbaso ākiñcāññāyatanāṃ samatikkamma [samatikkamma santametaṃ
paṇītametanti (syā. kaṃ.)] nevaṣaṇñānāsaññāyatanūpagā. Ayaṃ navamo sattāvāso.

၃၄၁။ နဝ သတ္တာဝါသာ။ သန္တာဝုသော သတ္တာ နာနတ္တကာယာ
နာနတ္တသညိနော သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ
ဝိနိပါတိကာ၊ အယံ ပဌမော သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ
ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ အယံ ဒုတိယော သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော၊ သေယျထာပိ
ဒေဝါ အာဘဿရာ၊ အယံ တတိယော သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော သေယျထာပိ
ဒေဝါ သုဘကိဏှာ၊ အယံ စတုတ္ထော သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ အသညိနော အပ္ပဋိသံဝေဒိနော၊ သေယျထာပိ ဒေဝါ
အသညသတ္တာ ၊ အယံ ပဉ္စမော သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ
အတ္တင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ “အနန္တော အာကာသောတိ
အာကာသာနဉ္စာယတနုပဂါ၊ အယံ ဆဋ္ဌော သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ
အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနုပဂါ၊ အယံ သတ္တမော
သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “နတ္ထိ
ကိဉ္စိ”တိ အာကိဉ္စညာယတနုပဂါ၊ အယံ အဋ္ဌမော သတ္တာဝါသော။

သန္တာဝုသော သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ

နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါ။ အယံ နဝမော သတ္တဝါသော။ (၃)

341. Nine abodes of beings: friends, there are beings who with diversity of bodily form and diversity of birth-linking consciousness, such as human beings, some devas and some lower spirits. This is the first abode of beings. (3-1).

Friends, there are beings with diversity of bodily form and uniformity of birth-linking consciousness, such as Brahmās of the first jhāna realm. This is the second abode of beings. (3-2).

Friends, there are beings with uniformity of bodily form and diversity of birth-linking consciousness, such as Brahmās of Ābhassara realm. This is the third abode of beings. (3-3).

Friends, there are beings with uniformity of bodily form and uniformity of birth-linking consciousness, such as Brahmās of Subhakinha realm. This is the fourth abode of beings. (3-4).

Friends, there are beings with no perception nor sensation such as beings without perception (asafūasatta). This is the fifth abode of beings. (3-5)

Friends, there are beings who, passing entirely beyond perception of rūpa, having overcome perception of sense-contact, paying no attention to perception of diversity, and concentrating on the infinity of space, attain to the sphere of Infinite Space. This is the sixth abode of beings. (3-6).

Friends, there are beings who, passing entirely beyond the Sphere of Infinite Space, and concentrating on the Infinity of Consciousness, attain to the Sphere of Infinite Consciousness. This is the seventh abode of beings. (3-7).

Friends, there are beings who, passing entirely beyond the Sphere of Infinite Consciousness and concentrating on Nothingness, attain to the Sphere of Nothingness. This is the eighth abode of beings. (3-8).

Friends, there are beings who passing entirely beyond the Sphere of Nothingness attain to the sphere of Neither Consciousness nor Non-Consciousness (nevasaññānāsaññā). This is the ninth abode of beings. (3-9).

၃၄၁။ သတ္တဝါတို့၏ နေရာတို့သည် ကိုးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်း ကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေ သညာ ချင်းလည်း ကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - အချို့သောနတ် အချို့သော ဝိနိပါတိကနှင့် လူတို့ပင်တည်း။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော သတ္တဝါတို့၏ နေရာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်းကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းတူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - ပဌမဈာန်ဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား နှစ်ခုမြောက်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်း တူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်း ကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - အာဘဿရာဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား သုံးခုမြောက်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာတည်း။

--

ငါ့သျှင်တို့ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ချင်း တူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းလည်း တူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - သုဘကိဏှာဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား လေးခု မြောက်သော သတ္တဝါ တို့၏ နေရာတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ သညာမရှိသော၊ အာရုံကို ခံစားခြင်းမရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ - အသညသတ်ဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား ငါးခုမြောက်သော သတ္တဝါ တို့၏ နေရာတည်း။

ငါ့ရှင်တို့ ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ပဋိဗသညာတို့ လုံးဝချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္တသညာ တို့ကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းမူ၍ "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု ပွားများခြင်းကြောင့် အာကာသာနဉ္စာ ယဘနဘုံသို့ ရောက် သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခြောက်ခုမြောက်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာတည်း။

ငါ့ရှင်တို့ အာကာသာနဉ္စာယဘနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု ပွားများ ခြင်းကြောင့် ဝိညာဏဉ္စာယဘနဘုံသို့ ရောက်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခုနစ်ခုမြောက်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာတည်း။

ငါ့ရှင်တို့ ဝိညာဏဉ္စာယဘနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ"ဟု ပွားများခြင်းကြောင့် အာကိဉ္စ ညာယဘနဘုံသို့ ရောက်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ရှစ်ခုမြောက်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာ တည်း။

ငါ့ရှင်တို့ အာကိဉ္စညာယဘနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယဘနဘုံသို့ ရောက်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ကိုးခုမြောက်သော သတ္တဝါတို့၏ နေရာတည်း။ (၃)

arahaṃ sammāsambuddho, dhammo ca desiyati opasamiko parinibbāniko sambodhagāmī sugatappavedito. Ayañca puggalo nirayaṃ upapanno hoti. Ayaṃ paṭhamo akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ, āvuso, tathāgato ca loka uppanno hoti arahaṃ sammāsambuddho, dhammo ca

desiyati opasamiko parinibbāniko sambodhagāmī sugatappavedito. Ayañca puggalo tiracchānayaṇiṃ

upapanno hoti. Ayaṃ duttiyo akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ...pe... pettivisayaṃ upapanno hoti. Ayaṃ tatiyo akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ...pe... asurakāyaṃ upapanno hoti. Ayaṃ catuttho akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ...pe... aññātaraṃ dīghāyukaṃ devanikāyaṃ upapanno hoti. Ayaṃ pañcamo akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ...pe... paccantimesu janapadesu paccājāto hoti milakkhesu [milakkhakesu (syā.

kaṃ.) milakkhūsu (ka.)] aviññātāresu, yattha natthi gati bhikkhūnaṃ bhikkhunīnaṃ upāsakānaṃ

upāsikānaṃ. Ayaṃ chaṭṭho akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ...pe... majjhimesu janapadesu paccājāto hoti. So ca hoti micchādiṭṭhiko viparītadassano – ‘natthi dinnaṃ, natthi yiṭṭhaṃ, natthi hutaṃ, natthi sukatadukkaṭānaṃ [sukaṭa

dukkatānaṃ (sī. pī.)] kammānaṃ phalaṃ vipāko, natthi ayaṃ loka, natthi paro loka, natthi mātā, natthi

pitā, natthi sattā opapātikā, natthi loka samaṇabrāhmaṇā sammaggaṭā sammāpaṭipannā ye imañca lokaṃ

parañca lokaṃ sayaṃ abhiññā sacchikatvā pavedentī’ti. Ayaṃ sattamo akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ...pe... majjhimesu janapadesu paccājāto hoti. So ca hoti duppañño jaḷo eḷamūgo,

nappaṭibalo subhāsita dubbhāsita namatthamaññātuṃ. Ayaṃ aṭṭhamo akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

“Puna caparaṃ, āvuso, tathāgato ca loka na [katthaci nakāro na dissati] uppanno hoti arahamaṃ sammāsambuddho, dhammo ca na desiyati opasamiko parinibbāniko sambodhagāmī sugatappavedito.

Ayañca puggalo majjhimesu janapadesu paccājāto hoti, so ca hoti paññavā ajaḷo aneḷamūgo, paṭibalo subhāsita-dubbhāsitaṇamatthamaññātumaṃ. Ayaṃ navamo akkhaṇo asamayo brahmacariyavāsāya.

၃၄၂။ နဝ အက္ခဏာ အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ ဣဓာဝုသော တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္မောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော၊ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော နိရယံ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ အယံ ပဌမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ အာဝုသော တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္မောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော၊ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော တိရစ္ဆာနယောနိ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ အယံ ဒုတိယော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ။ ပ။ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ အယံ တတိယော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ။ ပ။ အသုရကာယံ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ အယံ စတုတ္ထော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ။ ပ။ အညတရံ ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ အယ ပဉ္စမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ။ ပ။ ပစ္စန္ဒိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ မိလက္ခေသု အဝိညာတာရေသု၊ ယတ္ထ နတ္ထိ ဂတိ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ အယံ ဆဋ္ဌော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ။ပ။ မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ၊ သော စ ဟောတိ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရိတဒဿနော နတ္ထိ ဒိန္နံ၊ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ၊ နတ္ထိ ဟုတံ၊
နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ) ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော၊ နတ္ထိ အယံ လောကော၊
နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ ဝိတာ၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊
နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ
ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတ္တာ ပဝေဒေန္တိ”တိ။ အယံ သတ္တမော
အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ။ ပ။ မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ၊ သော စ
ဟောတိ ဒုပ္ပညော ဇဠော ဇဠမူဂေါ၊ နပ္ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတာ-
နမတ္ထမညာတု။ အယံ အဋ္ဌမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ပုန စပရံ အာဂုသော တထာဂတော စ လောကေ န? ဥပ္ပန္နော ဟောတိ
အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မော စ န ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော
သမ္မောဓဂါမီ သုကတပွဝေဒိတော၊ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု
ပစ္စာဇာတော ဟောတိ၊ သော စ ဟောတိ ပညဝါ အဇဇော အနေဇဠမူဂေါ၊
ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတာနမတ္ထမညာတုံ၊ အယံ နဝမော အက္ခဏော
အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ (၄)

342. The nine supporting occasions and times for taking up the Noble Practice: Friends, the Tathāgata who is Homage-Worthy and who is Perfectly Self Enlightened has appeared in the world. And he has taught the dhamma which leads to calming and extinction of the defilements, to enlightenment and
which is declared by the Sugata. But a person happens to be reborn then in the realm of continuous suffering. This is the first inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice. (4-1).

And again, friends, the Tathāgata who is Homage-Worthy and who is Perfectly Self Enlightened has appeared in the world. And he has taught the dhamma which leads to calming and extinction of the defilements, to enlightenment, and which is declared by the Sugata. But this person happens to be reborn then in the animal world. This is the second inopportune occasion and time for taking the Noble Practice. (4-2).

And again ...p... a person happens to be reborn then in the realms of petas. This is the third inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice. (4-3).

And again ...p... a person happens to be reborn then in the realm of asūras. This is the fourth inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice. (4-4).

And again ...p... a person happens to be reborn then in a certain deva realm with long life span. This is the fifth inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice.(4-5).

And again ...p... a person happens to be reborn then in the border regions among unintelligent barbarians and where bhikkhus, bhikkhunīs, lay male disciples and lay female disciples cannot find a foothold. This is the sixth inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice. (4-6).

And again ...p... a peēson happens to be reborn then in the middle countries, but he holds wrong views and has perverted perceptions. He holds thus: "There is no (benefit in giving) alms, that there is no (benefit in making) big sacrificial offerings, there is no (benefit in making) small sacrificial offerings; that there is no fruit or result of good or bad actions; that there is no present world; that there is no future world; that there is no (consequence of good or bad deeds done to one's) mother; that there is no (consequence of good or bad deeds done to one's) father; that there is no being reborn after death (i.e. that there is no after life); that there are no Samana or Brahmana in the world who have reached the highest attainment through their own endeavour and practice and who realize with special apperception the present and future existences, and make them known. This is the seventh inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice. (4-7)

And again ...p... a person happens to be reborn then in the middle countries, but he is deficient in intelligence, stupid and dumb; unable to distinguish the meaning of what has been well said or ill said. This is the eighth inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice. (4-8).

Friends, the Tathāgata who is Homage-Worthy and who is Perfectly Self-Enlightened has not appeared in the world. And the dhamma which leads to calming and extinction of the defilements, to enlightenment, and which is declared by the Sugata, is not taught. A person happens to be reborn then in the middle countries and is tully equipped with intelligence, is wise and not dumb, quite able to judge what has been well said or ill said. This is the ninth inopportune occasion and time for taking up the Noble Practice. (4-9)

၃၄၂။ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော အကွဏတို့သည် ကိုးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤလောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပွင့်တော်မူ၏။ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တတ်သော မဂ်

ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်သာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို လည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲဘုံသို့ရောက်နေ၏။ ဤကား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော ရှေးဦးစွာသော အက္ခဏတို့တည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပွင့်တော်မူ၏။ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် သာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကိုလည်း ဟောတော်မူအပ်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း တိရစ္ဆာန်ဘုံသို့ ရောက်နေ၏။ ဤကား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော နှစ်ခုမြောက် အက္ခဏတို့တည်း။

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း။ပ။ ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်နေ၏။ ဤကား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော သုံးခုမြောက် အက္ခဏတည်း။

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း။ပ။ အသုရကာယ်ဘုံသို့ ရောက်နေ၏။ ဤကား မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော လေးခုမြောက် အက္ခဏတည်း။

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း။ပ။ အသက်ရှည်သော အရူပဘုံ အသညသတ်ဘုံသို့ ရောက်နေ၏။ ဤကား မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော ငါးခုမြောက် အက္ခဏတည်း။

--

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း။ပ။ ရဟန်းယောကျ်ား ရဟန်းမိန်းမ ဥပါသကာယောကျ်ား ဥပါသကာမိန်းမတို့ ဖြစ်ရာ မဟုတ်သော သစ္စာလေးပါးကို မသိနိုင်ကုန်သော ပစ္စန္တရစ်ဇနပုဒ် လူရိုင်းတို့အတွင်း၌ ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤကား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော ခြောက်ခုမြောက် အက္ခဏတည်း။

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း။ပ။ မဇ္ဈိမဒေသ ဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်သော်လည်း မှားသော အယူရှိ၏။ ဖောက် ပြန်သော အယူရှိ၏။ "ပေးလှူခြင်းသည် မရှိ၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည် မရှိ၊ ဟုန်းပူဇော်ခြင်းသည် မရှိ၊ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ၊ ဤလောကသည် မရှိ၊ တမလွန်လောကသည် မရှိ၊ အမိသည် မရှိ၊ အဖသည် မရှိ၊ သေ၍ တစ်ဖန်ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ဤလောကကို လည်းကောင်း၊ တမလွန်လောကကို လည်းကောင်း ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၍ ဟော ကြားတတ်ကုန်သော အညီအညွတ် ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် လောက၌ မရှိကုန်"ဟု မှားယွင်းဖောက်ပြန်သော အယူရှိနေ၏။ ဤကား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော ခုနစ်ခုမြောက် အက္ခဏတည်း။

တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း။ပ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မဇ္ဈိမဒေသဇနပုဒ်တို့၌ မွေးဖွား၏။ မဇ္ဈိမဒေသ ဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်သော်လည်း ပညာမရှိ၊ စိတ်ဖောက်ပြန်နေသူ ဖြစ်၏။ ဆွံ့အနေသူ ဖြစ်၏။ ကောင်းသော တရား မကောင်းသော တရားတို့၏ အနက်သဘောကို သိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ ဤကား မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော ရှစ်ခုမြောက် အက္ခဏတည်း။

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပွင့်တော်မမူ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့ ဆောင်တတ်သော မဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် သာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကိုလည်း ဟောတော်မမူ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် မဇ္ဈိမဒေသ ဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်၏။ ပညာရှိသူ ဖြစ်၏။ စိတ်မဖောက်ပြန်သူ ဖြစ်၏။ မဆွံ့အသူ ဖြစ်၏။ ကောင်းသော တရား မကောင်းသောတရားတို့၏ အနက်သဘောကို သိခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ဤကား မြတ်သော အကျင့် ကို ကျင့်ခြင်းငှါ အခွင့်မဟုတ်သော ကိုးခုမြောက် အက္ခဏတည်း။ (၄)

343. “Nava anupubbavīhārā. Idhāvuso, bhikkhu vivicceva kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkam savicāram vivekajam pītisukham paṭhamam jhānam upasampajja viharati.

Vitakkavicārānam

vūpasamā...pe... dutiyam jhānam upasampajja viharati. Pītiyā ca virāgā...pe... tatiyam jhānam

upasampajja viharati. Sukhassa ca pahānā ...pe... catuttham jhānam upasampajja viharati.

Sabbaso

rūpasāññānam samatikkamā...pe... ākāśānañcāyatanaṃ upasampajja viharati. Sabbaso

ākāśānañcāyatanaṃ samatikkamma ‘anantaṃ viññāṇa’nti viññāṇañcāyatanaṃ upasampajja viharati.

Sabbaso viññāṇañcāyatanaṃ samatikkamma ‘natthi kiñcī’ti ākiñcaññāyatanaṃ upasampajja viharati.

Sabbaso ākiñcaññāyatanaṃ samatikkamma nevasaññānāsaññāyatanaṃ upasampajja viharati. Sabbaso

nevasaññānāsaññāyatanaṃ samatikkamma saññāvedayitanirodham upasampajja viharati.

၃၄၃။ နဝ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ

အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ

ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ

ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပ။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ။ပ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ။ ပ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ “အနန္တံ ဝိညာဏန္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နတ္ထိ ကိဉ္စိ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇေ ဝိဟရတိ။ (၅)

343. Nine successīvē abīdings: n this Teaching friends, a bhikkhu achieves and remains in the first jhāna which is accompanied by vitakka, vicāra anau which has pīti and sukha, born of detachment from the nīvaraṇas.

Having got rid of vitakka and vicāra, ...p... the bhikkhu achieves and remains in the second jhāna.

Having been detached from pīti ...p... he achieves and remains in the third jhāna.

By dispelling both pain and pleasure ...p... he achieves and remains in the fourth jhāna.

Having entirely passed beyond the perception of rūpa ...p... he achieves and remains in the Sphere of Infinity of Space. Having entirely passed beyond the Sphere of Infinity of Space and concentrating on the intinity of consciousness, he achieves and remains in the Sphere ot Infinity of Consciousness.

Having entirely passed beyond the Sphere of Infinity of Consciousness and concentrating on Nothingness, he achieves and remains in the Sphere of Nothingness.

Having entirely passed beyond the Sphere of Nothingness, he achieves and remains in the Sphere of Neither Consciousness nor Non-Consciousness.

Having entirely passed beyond the Sphere of Neither Consciousness nor Non-Consciousness, he achieves and remains in the Cessation of Consciousness and Sensation.(5)

၃၄၃။ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စားအပ်သော သမာပတ်တို့သည် ကိုးပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း‘ဝိတက်’နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း ‘ဝိစာရ’နှင့် တကွဖြစ်သော (နိဝရဏ) ကင်းဆိတ်ခြင်း ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’, ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ဝိတက် ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ပ။ ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ နှစ်သိမ့်ခြင်းပီတိကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်း ကြောင့်။ပ။ တတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း။ပ။ စတုတ္ထ ဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရုပ်သညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ပ။ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ"ဟု ပွားများသော ကြောင့် ဝိညာ ဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ"ဟု ပွားများသောကြောင့် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ အာကိဉ္စညာ ယတနဈာန်ကို လုံးဝ လွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်ကို လုံး ဝလွန်မြောက်၍ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်၍ နေ၏။ (ဤကိုးပါးတို့တည်း)။ (၅)

344. “Nava anupubbanirodhā. Paṭhamam jhānam samāpannassa kāmasaṅgīṇā niruddhā hoti. Dutiyam jhānam samāpannassa vitakkavicārā niruddhā honti. Tatiyam jhānam samāpannassa pīti

niruddhā hoti. Catuttham jhānam samāpannassa assāsapassāssā niruddhā honti.

Ākāśānañcāyatanaṃ

samāpannassa rūpasāṅgīṇā niruddhā hoti. Viññāṇaṇcāyatanaṃ samāpannassa

ākāśānañcāyatanasaṅgīṇā

niruddhā hoti. Ākiñcaṇñcāyatanaṃ samāpannassa viññāṇaṇcāyatanasaṅgīṇā niruddhā hoti.

Nevaṣaṅgīṇānāsaṅgīṇāyatanaṃ samāpannassa ākiñcaṇñcāyatanasaṅgīṇā niruddhā hoti.

Saññāvedayitanirodham

samāpannassa saṅgīṇā ca vedanā ca niruddhā honti.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena nava dhammā sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

၃၄၄။ နဝ အနုပုဗ္ဗနိရောဓာ။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ကာမသညာ နိရုဒ္ဓါ
ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ တတိယံ
ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ
အသာသပသာသာ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ
ရူပသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာ
နဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ
ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ

သမာပန္နဿ အာကိဉ္ဇညာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ သညာဝေဒယိတ-
နိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ (၆)

ဣမေ ခေါ အာဂုသော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန နဝ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ ပ။
အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

344. Nine successive stages of Cessation: By the attainment of the first jhāna, sensuous perceptions cease. By the attainment of the second jhāna vitakka and vicāra cease. By the attainment of the third jhāna pīti ceases. By the attainment of the fourth jhāna in-breathing and out-breathing ceases. By the attainment of the jhāna of Infinite Space, perception of rūpa ceases. By the attainment of jhāna of Infinite Consciousness, perception of Infinite Space ceases. By the attainment of jhāna of Nothingness, perception of Infinity of Consciousness ceases. By the attainment of jhāna of Neither Consciousness nor Non-Consciousness, perception and sensation cease. By the attainment of sustained cessation (Nirodha Samāpatti), perception and sensation cease.

Friends, these are the nine dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, and sees all, who is Homage-Worthy and who is Perfectly Self Enlightened. These nine dhammas should be recited by you all in concord ...p... it would be for the benefit, welfare and happiness of all devas and men.

၃၄၄။ အစဉ်အတိုင်း ချုပ်ခြင်းတို့သည် ကိုးပါးတို့တည်း။ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကာမသညာ
သည် ချုပ်၏။ ဒုယိယဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိတက်ဝိစာရတို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ တတိယဈာန်ဝင်စား
သော ပုဂ္ဂိုလ်အား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' သည် ချုပ်၏။ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ် အား ထွက် သက်ဝင်သက်
တို့သည် ချုပ်ကုန်၏။ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ရုပ်သညာသည် ချုပ်၏။ ဝိညာဏဉ္စာ
ယတနဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အာကာသာနဉ္စာယတန သညာသည် ချုပ်၏။ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်
ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာသည် ချုပ်၏။ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ဝင်စားသော
ပုဂ္ဂိုလ်အား အာကိဉ္ဇညာယတနသညာသည် ချုပ်၏။ သညာ ဝေဒနာတို့ချုပ်သော နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စား
သော ပုဂ္ဂိုလ်အား သညာသည်လည်းကောင်း ဝေဒနာသည်လည်းကောင်း ချုပ်၏။ (ဤကိုးပါးတို့တည်း)။ (၆)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ
သော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤကိုးပါးသော တရားတို့ကို
ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုကိုးပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆို
အပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

Dasakaṃ ဒသက
The Groups of Tens
တရား ဆယ်ပါးစု

345. “Atthi kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammā sambuddhena dasa dhammā

sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbaṃ...pe... atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ.

Katame dasa?

“Dasa nāthakaraṇā dhammā. Idhāvuso, bhikkhu sīlavā hoti. Pātimokkhasaṃvarasaṃvuto viharati ācāragocarasaṃpanno, aṇumattesu vajjesu bhayadassāvī samādāya sikkhati sikkhāpadesu.

Yaṃpāvuso, bhikkhu sīlavā hoti, pātimokkhasaṃvarasaṃvuto viharati, ācāragocarasaṃpanno, aṇumattesu vajjesu bhayadassāvī samādāya sikkhati sikkhāpadesu. Ayampi dhammo nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu bahussuto hoti sutadharo sutasannicayo. Ye te dhammā ādikalyāṇā

majjhekalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthā sabyañjanā [sātthaṃ sabyañjanaṃ (sī. syā. pī.)] kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ abhivadanti, tathārūpāssa dhammā bahussutā honti

[dhatā (ka. sī. syā. kaṃ.)] dhātā vacasā paricitā manasānupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā, yaṃpāvuso,

bhikkhu bahussuto hoti...pe... diṭṭhiyā suppaṭividdhā. Ayampi dhammo nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu kalyāṇamitto hoti kalyāṇasahāyo kalyāṇasampavaṅko.

Yaṃpāvuso, bhikkhu kalyāṇamitto hoti kalyāṇasahāyo kalyāṇasampavaṅko. Ayampi dhammo nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu suvaco hoti sovacassakaraṇehi dhammehi samannāgato khamo padakkhiṇaggāhī anusāsaniṃ. Yaṃpāvuso, bhikkhu suvaco hoti...pe... padakkhiṇaggāhī anusāsaniṃ.

Ayampi dhammo nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu yāni tāni sabrahmacārīnaṃ uccāvacāni kiṃkaraṇīyāni, tattha

dakkho hoti analaso tatrupāyāya vīmaṃsāya samannāgato, alaṃ kātuṃ alaṃ saṃvidhātuṃ.
Yaṃpāvuso,
bhikkhu yāni tāni sabrahmacārīnaṃ...pe... alaṃ saṃvidhātuṃ. Ayampi dhammo
nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu dhammakāmo hoti piyasamudāhāro, abhidhamme abhivinaye
uḷārapāmojjo [uḷārapāmuḷlo (sī. pī.), oḷārapāmojjo (syā. kaṃ.)]. Yaṃpāvuso, bhikkhu
dhammakāmo
hoti...pe... uḷārapāmojjo [uḷārapāmuḷlo (sī. pī.), oḷārapāmojjo (syā. kaṃ.)]. Ayampi dhammo
nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu santuṭṭho hoti itarītarehi
cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārehi. Yaṃpāvuso, bhikkhu santuṭṭho
hoti...
pe... parikkhārehi. Ayampi dhammo nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu āraddhavīriyo viharati akusalānaṃ dhammānaṃ pahānāya
kusalānaṃ dhammānaṃ upasampadāya, thāmaṃ dāḷhaparakkamo anikkhattadhuro kusalesu
dhammesu.
Yaṃpāvuso, bhikkhu āraddhavīriyo viharati...pe... anikkhattadhuro kusalesu dhammesu. Ayampi
dhammo nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu satimā hoti paramena satinepakkena samannāgato cirakatampi
cirabhāsītampi saritā anussaritā. Yaṃpāvuso, bhikkhu satimā hoti...pe... saritā anussaritā.
Ayampi
dhammo nāthakaraṇo.

“Puna caparaṃ, āvuso, bhikkhu paññāya hoti, udayatthagāminiyā paññāya samannāgato
ariyāya
nibbedhikāya sammādukkhakkhayagāminiyā. Yaṃpāvuso, bhikkhu paññāya hoti...pe...
sammādukkhakkhayagāminiyā. Ayampi dhammo nāthakaraṇo.

၃၄၅။ အတ္ထိ ခေါ် အာဝုသော တေန ဘဂဝတာ ဇနတာ ပဿတာ
အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒသ ဓမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ
သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ ပ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ
ဒဿ။

ဒဿ နာထကရဏာ ဓမ္မာ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ၊

ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု
ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ယံပါဝုသော
ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရ-
ဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ
သိက္ခာပဒေသု။ အယံပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။ (၁-၁)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော
သုတသန္တိစယော၊ ယေ တတေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ
ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္တာ သဗျဉ္ဇနာ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓိ
ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ၊ တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ
ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ ယံပါဝုသော ဘိက္ခု
ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ အယံပိ ဓမ္မော နာထ
ကရဏော။ (၁-၂)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏ-
သဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝကော။ ယံပါဝုသော ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော
ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝကော။ အယံပိ ဓမ္မော
နာထကရဏော။ (၁-၃)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ သောဝစဿကရဏေဟိ
ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ခမော ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ အနုသာသနိ။ ယံပါဝုသော
ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ။ပ။ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ အနုသာသနိ။ အယံပိ ဓမ္မော
နာထကရဏော။ (၁-၄))

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ
ကိံကရဏီယာနိ၊ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနုလသော တတြုပါယာယ
ဝိမံသာယ သမန္နာဂတော၊ အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ။ ယံပါဝုသော
ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရီနံ၊ အလံ သံဝိဓာတုံ။ အယံပိ ဓမ္မော
နာထကရဏော။ (၁-၅)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော ဟောတိ ပိယသမုဒါဟာရော။
အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ဥဠာရပါမောဇ္ဇော။ ယံပါဝုသော ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော

ဟောတိ။ပ။ ဥဠာရပါမောဇ္ဇော။ အယံပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။ (၁-၆)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရိတရေဟိ
စီဝရိပ္ပိတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ ယံပါဝုသော
ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။ပ။ ပရိက္ခာရေဟိ။ အယံပိ ဓမ္မော နာထ-
ကရဏော။ (၁.၇)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ
ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ၊ ထာမဝါ ဒဠပရက္ကမော
အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု ။ ယံပါဝုသော ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော
ဝိဟရတိ။ပ။ အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အယံပိ ဓမ္မော နာထ-
ကရဏော။ (၁-၈)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန
သမန္နာဂတော စိရကတံပိ စိရဘာသိတံပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ ယံပါဝုသော
ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ။ပ။ သရိတာ အနုဿရိတာ။ အယံပိ ဓမ္မော
နာထကရဏော။ (၁-၉)

ပုန စပရံ အာဝုသော ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ
သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။
ယံပါဝုသော ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ။ပ။ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ အယံပိ
ဓမ္မော နာထကရဏော။ (၁-၁၀)

345. Friends, there are the ten dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy and who is Perfectly Self Enlightened. These dhammas should be recited by you all in concord ...p... it would be for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

What are the ten?

Ten Dhammas providing refuge:

In this Teaching friends, a bhikkhu is possessed of morality, he maintains self restraint in accordance with the fundamental precepts. He is endowed with proper conduct and he resorts only to suitable places. He sees danger even in the least offences. He observes the precepts well, by undertaking the precepts of training. Friends, being possessed of morality; practising self-

restraint in accordance with the fundamental precepts, being endowed with good practice and resorting only to suitable places, seeing danger even in the least offences, and perfect observance of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-1)

And again, friends, a bhikkhu has heard a great deal ...p... and retains and accumulates the dhammas which he has heard. The dhammas which are excellent at the beginning, excellent in the middle, excellent at the end, complete in meaning and phrase, setting out the Noble life of purity which is entirely complete. That bhikkhu has heard a great deal of such dhammas, remembers them, recites them fluently, reflects on them and penetratingly comprehends them with wisdom. Friends, having had much learning ...p... penetrative comprehension of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-2)

And again, friends, a bhikkhu has good friends, he has good companions and is fond of good associates. Friends, having good friends, having good companions and fondness for good associates of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-3)

And again, friends, a bhikkhu is easily amenable, is endowed with qualities which make for amenability; he is patient and receives admonitions in a deferential manner. Friends, the amenability ...p... receiving admonition in a deferential manner of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-4)

And again, friends, whatever major or minor duties there are for his companions in the Noble Practice, a bhikkhu is skilful and industrious, and is gracious on various occasions. Friends, whatever major or minor duties ...p... managing others, is also a dhamma which provides refuge. (1-5)

And again, friends, the bhikkhu has a liking for the dhamma. He loves discussing the dhamma. He takes great joy in the higher dhammas and higher vinaya. Friends, a bhikkhu has a liking for the dhamma ...p... taking great joy ... of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-6)

And again, friends, a bhikkhu is easily satisfied with whatever requisites are available such as robes, alms-food, dwelling place and medicines. Friends, satisfaction of that bhikkhu with requisites such as ...p... is also the dhamma which provides refuge. (1-7)

And again, friends, a bhikkhu remains continuously putting forth strenuous effort to get rid of demeritorious factors and to acquire meritorious factors. He resolutely perseveres in meritorious actions; he makes firm effort; he does not ever lay aside his duty regarding meritorious actions. Friends, remaining continuously putting forth strenuous effort ...p... never

laying aside the duty regarding meritorious actions of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-8)

And again, friends, a bhikkhu is mindful; and is endowed with excellent mindful prudence. He is capable of recalling to mind, deeds done or words spoken a long time ago. Friends, a bhikkhu being mindful ...p... being capable of recalling to mind of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-9)

And again, friends, a bhikkhu is possessed of wisdom. He is endowed with the pure Insight into the rising and falling of phenomena which leads to penetrative knowledge, that causes complete cessation of sufferings, Nibbāna. Friends, being possessed of wisdom ...p... that causes complete cessation of sufferings of that bhikkhu is also a dhamma which provides refuge. (1-10)

၃၄၅။ ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောတော်မူ အပ်သော ဆယ်ပါးသော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုဆယ်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီအညွတ် ရွတ်ဆိုအပ်၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏။

အဘယ်တရား ဆယ်ပါးတို့နည်းဟူမူ -

မှီခိုရာပြုတတ်သော တရားတို့သည် ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် သီလရှိ၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်ထိန်းလျက် နေ၏။ အကျင့် 'အာစာရ' ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ' နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း 'ဘေး'ဟု ရှုလေ့ရှိ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်းသို့ သီလရှိ၏။ ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာစာရသီလ ဂေါစ ရသီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း 'ဘေး'ဟု ရှုလေ့ရှိ၏။ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ကောင်း စွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်၏။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာ ပြုတတ်သော တရားတည်း။ (၁-၁)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် များသော အကြားအမြင်ရှိ၏။ သင်ကြားပြီးသည်ကို ဆောင်နိုင်၏။ သင်ကြားပြီးသည်ကို သိုမှီးနိုင်၏။ အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော အလုံးစုံပြည့်စုံကုန်သော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတတ်ကုန်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသို့သဘောရှိသော တရားတို့ ကို ထိုရဟန်းသည် များ စွာသင်ကြားအပ်ကုန်၏။ ဆောင်အပ်ကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ဆည်းပူးအပ် ကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်အပ်ကုန်၏။ ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်း သည် ယင်းသို့ များစွာ သင်ကြား

အပ်၏။ပ။ ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဤတရားသည် လည်း မှီခိုရာပြုတတ်သော တရားတည်း။ (၁-၂)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အဆွေခင်ပွန်းကောင်းရှိ၏။ အပေါင်းအဖော်ကောင်း ရှိ၏။ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့၌ ညွတ်သော စိတ်ရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်းသို့ အဆွေခင်ပွန်း ကောင်းရှိ၏။ အပေါင်းအဖော်ကောင်းရှိ၏။ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းတို့၌ ညွတ်သော စိတ်ရှိ၏။ ဤတရား သည်လည်း မှီခိုရာပြု တတ်သော တရားတည်း။ (၁-၃)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဆိုဆုံးမလွယ်၏။ ဆိုဆုံးမလွယ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော တရားတို့ နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သည်းခံနိုင်၏။ အဆုံးအမကို အရှိအသေ ခံယူတတ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်းသို့ ဆိုဆုံးမ လွယ်၏။ပ။ အဆုံးအမကို အရှိအသေ ခံယူတတ်၏။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာပြု တတ်သော တရားတည်း။ (၁-၄)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ အသို့ပြုရမည်နည်းဟု ဆို၍ ပြုအပ်သော အ ယုတ် အမြတ်ဖြစ်သော ကိစ္စတို့၌ လိမ္မာ၏။ ပျင်းရိခြင်း မရှိ၊ ထိုထို အကြောင်း၌ လိမ္မာသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ စီရင်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်း သို့ သီတင်းသုံးဖော်တို့၏။ပ။ စီရင်ခြ င်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာပြုတတ်သော တရား တည်း။ (၁-၅)

--

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် တရားတော်ကို အလိုရှိ၏။ ချစ်ဖွယ်ကို ပြောဆို တတ်၏။ လွန် မြတ်သော သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းတရား၌ များစွာ မြတ်နိုးခြင်းရှိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်း သည် ယင်းသို့ တရားကို အလိုရှိ၏။ပ။ များစွာ မြတ်နိုးခြင်းရှိ၏။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာပြုတတ်သော တရားတည်း။ (၁-၆)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရရသမျှသော သင်္ကန်း ဆွမ်း ကျောင်း သူနာ အထောက်အပံ့ ဆေး ဟူသော အဆောက်အဦတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်းသို့ အဆောက်အဦတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲ၏။ ပ။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာပြုတတ်သော တရားတည်း။ (၁-၇)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အကုသိုလ်တရား တို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ဝီရိယကို အားထုတ်၏။ အားကြီးသော လုံ့လရှိ၏။ မြဲမြံ သော ဝီရိယရှိ၏။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ တာဝန်ကို ချထားခြင်း မရှိ။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်းသို့ ဝီရိယကို အားထုတ်နေ၏။ပ။ ကုသိုလ်တရားတို့၌ တာဝန်ကို ချထား ခြင်း မရှိ။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာပြုတတ်သော တရားတည်း။ (၁-၈)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် သတိရှိ၏။ လွန်မြတ်သော သတိ၊ ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကြာမြင့်စွာ ပြုပြီးသော အလုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကြာမြင့်စွာ ပြောပြီးသော စကားကိုလည်းကောင်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့နိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်းသို့ သတိရှိ၏။ပ။ အောက်မေ့နိုင်၏။ အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့နိုင်၏။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာပြုတတ်သော တရား တည်း။ (၁-၉)

ငါ့သျှင်တို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ပညာရှိ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ဖြူစင်သော ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးနိုင်သော အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် ယင်းသို့ ပညာရှိ၏။ပ။ အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက် စေတတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤတရားသည်လည်း မှီခိုရာပြုတတ်သော တရားတည်း။ (ဤဆယ်ပါးတို့တည်း)။ (၁-၁၀)

346. Dasa kasiṇāyatanāni. Pathavīkasiṇameko sañjānāti, uddhaṃ adho tiriyaṃ advayaṃ appamāṇaṃ. Āpokasiṇameko sañjānāti...pe... tejokasiṇameko sañjānāti... vāyokasiṇameko sañjānāti...

nīlakasiṇameko sañjānāti... pītakasiṇameko sañjānāti... lohita-kasiṇameko sañjānāti... odātakasiṇameko

sañjānāti... ākāśakasiṇameko sañjānāti... viññāṇakasiṇameko sañjānāti, uddhaṃ adho tiriyaṃ advayaṃ appamāṇaṃ.

၃၄၆။ ဒသ ကသိဏာယတနာနိ။ ပထဝီကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ၊ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ အဒွယံ အပ္ပမာဏံ။ အာပေါကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ပ။ တေဇောကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ ဝါယောကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ နီလကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ ပီတကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ လောဟိတကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ ဩဒါတကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ အာကာသကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ။ ဝိညာဏကသိဏမေကော သဇ္ဇာနာတိ၊ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ အဒွယံ အပ္ပမာဏံ။ (၂)

346. Ten Kasina Bases (ot meditation): a certain bhikkhu visualizes Pathaviī Kasiṇa above, below, around, just one and infinite. A certain bhikkhu visualizes Āpo Kasiṇa; a certain bhikkhu visualizes Tejo Kasiṇa ...; a certain bhikkhu visualizes Nīla Kasīṇa... a certain bhikkhu visualizes Pīta Kasīṇa ...; a certain bhikkhu visualizes Lohita Kasīṇa ...; a certain bhikkhu visualizes Odāta Kasina...; a certain bhikkhu visualizes Ākāśa Kasina...; a certain bhikkhu visualizes Vīññāṇa Kasina above, below, around, just one and infinite. (2)

၃၄၆။ ကသိုဏ်းအာရုံတို့သည် ဆယ်ပါးတို့တည်း။ အချို့သော ရဟန်းသည် အထက် အောက် ဖီလာဖြစ်သော နှစ်ခုမဟုတ်သော အပိုင်းအခြား မရှိသော ပထဝီကသိုဏ်းကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်း သည် အာပေါကသိုဏ်း ကို သိ၏။ပ။ အချို့သော ရဟန်းသည် တေဇောကသိုဏ်းကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် ဝါယောကသိုဏ်း ကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် နီလကသိုဏ်းကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် ပီတကသိုဏ်းကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် လောဟိတကသိုဏ်းကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် သြဒါတကသိုဏ်းကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် အာကာသကသိုဏ်းကို သိ၏။ အချို့သော ရဟန်းသည် အထက်အောက် ဖီလာဖြစ် သော နှစ်ခုမဟုတ်သော အပိုင်းအခြား မရှိသော ဝိညာဏကသိုဏ်းကို သိ၏။ (ဤဆယ်ပါးတို့တည်း)။ (၂)

347. “Dasa akusalakammāpathā – pāṇātipātā, adinnādānaṃ, kāmesumicchācāro, musāvādo, pisuṇā vācā, pharusā vācā, samphappalāpo, abhijjhā, byāpādo, micchādiṭṭhi.

“Dasa kusalakammāpathā – pāṇātipātā veramaṇī, adinnādānā veramaṇī, kāmesumicchācārā veramaṇī, musāvādā veramaṇī, pisuṇāya vācāya veramaṇī, pharusāya vācāya veramaṇī, samphappalāpā veramaṇī, anabhijjhā, abyāpādo, sammādiṭṭhi.

၃၄၇။ ဒသံ အကုသလကမ္မပထာ ပါဏာတိပါတော အဒိန္နာဒါနံ
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ မုသာဝါဒေါ ပိသုဏာ ဝါစာ ဖရုသာ ဝါစာ
သမ္မပ္ပလာပေါ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ (၃)

၁၁ ကုသလကမ္မပထာ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အဒိန္နာဒါနာ
ဝေရမဏီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ ပိသုဏာယ
ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ သမ္မပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ
အနဘိဇ္ဈာ အဗျာပါဒေါ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ (၄)

347. Ten kinds of action productive of demeritorious effects: taking life, stealing, sexual misconduct, lying, slandering, using abusive language, frivolous talk, covetousness, i will, wrong view. (3-1)

Ten kinds of action productive of meritorious affects: Abstaining from taking life; abstaining from stealing; abstaining from sexual misconduct; abstaining from lying; abstaining from slandering; abstaining from abusive language; abstaining from frivolous talk; non-covetousness; goodwill; right view. (4)

၃၄၇။ အကုသိုလ်ကမ္မပထတရားတို့သည် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ခိုးယူခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊

ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်း၊ လွန်စွာ မက်မောခြင်း၊ ပျက်စီးစေလိုခြင်း၊ မှားသော အယူရှိခြင်း အားဖြင့် ဆယ်ပါးတို့တည်း။ (၃)

ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားတို့သည် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ခိုးယူ ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ်ခြင်း၊ ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ လွန်စွာ မမက်မောခြင်း၊ မပျက်စီးစေ လိုခြင်း၊ မှန်သော အယူကို ယူခြင်းအားဖြင့် ဆယ်ပါးတို့တည်း။ (၄)

348. “Dasa ariyavāsā. Idhāvuso, bhikkhu pañcaṅgavippahīno hoti, chaḷaṅgasamannāgato, ekārakkho, caturāpasseno, paṇunnapaccekasacco, samavayasaṭṭhesano, anāvilasaṅkappo, passaddhakāyasaṅkhāro, suvimuttacitto, suvimuttapaññi.

“Kathañcāvuso, bhikkhu pañcaṅgavippahīno hoti? Idhāvuso, bhikkhuno kāmaccando pahīno hoti,

byāpādo pahīno hoti, thinamiddhaṃ pahīnaṃ hoti, uddhaccakukuccaṃ pahīnaṃ hoti, vicikicchā pahīnā

hoti. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu pañcaṅgavippahīno hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu chaḷaṅgasamannāgato hoti? Idhāvuso, bhikkhu cakkhunā rūpaṃ disvā

neva sumano hoti na dummano, upekkhako viharati sato sampajāno. Sotena saddaṃ sutvā... pe...

manasā dhammaṃ viññāya neva sumano hoti na dummano, upekkhako viharati sato sampajāno. Evaṃ

kho, āvuso, bhikkhu chaḷaṅgasamannāgato hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu ekārakkho hoti? Idhāvuso, bhikkhu satārakkhena cetasā samannāgato hoti. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu ekārakkho hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu caturāpasseno hoti? Idhāvuso, bhikkhu saṅkhāyekaṃ paṭisevati, saṅkhāyekaṃ adhivāseti, saṅkhāyekaṃ parivajjeti, saṅkhāyekaṃ vinodeti. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu

caturāpasseno hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu paṇunnapaccekasacco hoti? Idhāvuso, bhikkhuno yāni tāni

puthusamaṇabrāhmaṇānaṃ puthupaccekasaccāni, sabbāni tāni nunnāni honti paṇunnāni cattāni vantāni

muttāni pahīnāni paṭinissaṭṭhāni. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu paṇunnapaccekasacco hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu samavayasaṭṭhesano hoti? Idhāvuso, bhikkhuno kāmesanā pahīnā hoti,

bhavesanā pahīnā hoti, brahmacariyesanā paṭippassaddhā. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu samavayasaṭṭhesano hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu anāvilasaṅkappo hoti? Idhāvuso, bhikkhuno kāmasaṅkappo pahīno hoti,

byāpādasaṅkappo pahīno hoti, vihiṃsāsaṅkappo pahīno hoti. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu anāvilasaṅkappo hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu passaddhakāyasaṅkhāro hoti? Idhāvuso, bhikkhu sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhamasukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu passaddhakāyasaṅkhāro hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu suvimuttacitto hoti? Idhāvuso, bhikkhuno rāgā cittaṃ vimuttaṃ hoti, dosā

cittaṃ vimuttaṃ hoti, mohā cittaṃ vimuttaṃ hoti. Evaṃ kho, āvuso, bhikkhu suvimuttacitto hoti.

“Kathañcāvuso, bhikkhu suvimuttapañño hoti? Idhāvuso, bhikkhu ‘rāgo me pahīno ucchinnamūlo

tālāvatthukato anabhāvaṃkato āyatiṃ anuppādadhammo’ti pajānāti. ‘Doso me pahīno ucchinnamūlo

tālāvatthukato anabhāvaṃkato āyatiṃ anuppādadhammo’ti pajānāti. ‘Moho me pahīno ucchinnamūlo tālāvatthukato anabhāvaṃkato āyatiṃ anuppādadhammo’ti pajānāti. Evaṃ kho, āvuso,

bhikkhu suvimuttapañño hoti.

“Dasa asekkhā dhammā – asekkhā sammādiṭṭhi, asekkho sammāsaṅkappo, asekkhā sammāvācā,

asekkho sammākammanto, asekkho sammāājīvo, asekkho sammāvāyāmo, asekkhā sammāsati, asekkho

sammāsamādhi, asekkaṃ sammāñāṇaṃ, asekkhā sammāvimutti.

“Ime kho, āvuso, tena bhagavatā jānatā passatā arahatā sammāsambuddhena dasa dhammā
sammadakkhātā. Tattha sabbeheva saṅgāyitabbam na vivaditabbam, yathayidaṃ
brahmacariyaṃ
addhaniyaṃ assa ciraṭṭhitikaṃ, tadassa bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya
atthāya hitāya
sukhāya devamanussāna”nti.

၃၄၈။ ဒသ အရိယဝါသာ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ပဉ္စဂံဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ၊
ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော၊ ဧကာရက္ခော၊ စတုရပဿေနော၊ ပဏုန္ဒပစ္စေကသစ္စော၊
သမဝယသဋ္ဌေသေနော၊ အနာဝိလသင်္ဂေ၊ ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော၊ သုဝိမုတ္တ-
စိတ္တော၊ သုဝိမုတ္တပညော။

ကထဉ္စာဝုသော ဘိက္ခု ပဉ္စဂံဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခုနော
ကာမစ္ဆန္တော ပဟီနော ဟောတိ၊ ဗျာပါဒေါ ပဟီနော ဟောတိ၊ ထိနမိဒ္ဓံ
ပဟီနံ ဟောတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီနံ ဟောတိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ။
ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု ပဉ္စဂံဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ။ (၅-၁)

ကထဉ္စာဝုသော ဘိက္ခု ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု
စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော
ဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဓိ သုတွာ။ပ။ မနသာ ဓမ္မံ
ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ
သတော သမ္ပဇာနော။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု ဆဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော
ဟောတိ။ (၅၂)

ကထလဉ္စာဝုသော ဘိက္ခု ဧကာရက္ခော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု
သတာရက္ခေန စေတသာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော
ဘိက္ခု ဧကာရက္ခော ဟောတိ။ (၅-၃)

ကထညာဝုသော ဘိက္ခု စတုရပဿေနော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု
သင်္ခါယေကံ ပဋိသေဝတိ၊ သင်္ခါယေကံ အဓိဝါသေတိ၊ သင်္ခါယေကံ ပရိဝဇ္ဇေတိ
သင်္ခါယေကံ ဝိနောဒေတိ။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု စတုရပဿေနော
ဟောတိ။ (၅-၄)

ကထညာဝုသော ဘိက္ခု ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော
ဘိက္ခုနော ယာနိ တာနိ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပုထုပစ္စေကသစ္စာနိ၊
သဗ္ဗာနိ တာနိ နန္ဒာနိ ဟောန္တိ ပဏုန္ဒာနိ စတ္တာနိ ဝန္တာနိ မုတ္တာနိ ပဟိနာနိ ပဋိ-
နိဿဋ္ဌာနိ။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော ဟောတိ။ (၅-၅)

ကထညာဝုသော ဘိက္ခု သမဝယသဋ္ဌေသနော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော
ဘိက္ခုနော ကာမေသနာ ပဟိနာ ဟောတိ၊ ဘဝေသနာ ပဟိနာ ဟောတိ၊
ဗြဟ္မစရိယေသနာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု သမဝယသဋ္ဌေ-
သနော ဟောတိ။ (၅-၆)

ကထညာဝုသော ဘိက္ခု အနာဝိလသင်္ကပ္ပေါ ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော
ဘိက္ခုနော ကာမသင်္ကပ္ပေါ ပဟိနော ဟောတိ၊ ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေါ ပဟိနော
ဟောတိ၊ ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပေါ ပဟိနော ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော
ဘိက္ခု အနာဝိလသင်္ကပ္ပေါ ဟောတိ။ (၅-၇)

ကထညာဝုသော ဘိက္ခု ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု
သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒေါမနဿာနံ
အတ္တင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ
ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော ဟောတိ။ (၅-၈)

ကထညာဝုသော ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခုနော
ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ ဒေါသာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ၊ မောဟာ
စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တစိတ္တော
ဟောတိ။ (၅-၉)

ကထညာဝုသော ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တပညော ဟောတိ။ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု
“ရာဂေါ မေ ပဟိနော ဥစ္စိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော
အာယတိ ဘနုပ္ပါဒဓမ္မော”တိ ပဇာနာတိ။ “ဒေါသော မေ ပဟိနော
ဥစ္စိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိ ဘနုပ္ပါဒ-
ဓမ္မောတိ ပဇာနာတိ။ “မောဟော မေ ပဟိနော ဥစ္စိန္နမူလော တာလာ
ဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိ ဘနုပ္ပါဒဓမ္မော”တိ ပဇာနာတိ။
ဧဝံ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တပညော ဟောတိ။ (၅-၁၀)

၁၁ အသေက္ခာ ဓမ္မာ။ အသေက္ခာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အသေက္ခာ သမ္မာ-
သင်္ကပ္ပေါ၊ အသေက္ခာ သမ္မာဝါစာ၊ အသေက္ခာ သမ္မာကမ္မန္တော အသေက္ခာ
သမ္မာအာဇီဝေါ အသေက္ခာ သမ္မာဝါယာမော၊ အသေက္ခာ သမ္မာသတိ၊
အသေက္ခာ သမ္မာသမာဓိ၊ အသေက္ခာ သမ္မာဉာဏံ အသေက္ခာ သမ္မာဝိမုတ္တိ။ (၆)

ဣမေ ခေါ အာဂုဿော တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒဿ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ၊ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂီယိတဗ္ဗံ
န ဝိဝိတဗ္ဗံ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ တတဿ
ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ
သုခါယ ဒေဝမနုဿာနန္တိ။

348. Ten resorts of the Ariyas: In this Teaching a bhikkhu has abandoned five factors; is endowed with six factors: has one guard; has fourfold support; has rejected every one of the false truths; has given up all sorts of guests; is of clear thoughts; has calmed the bodily activities; is possessed of the emancipation of mind and emancipation by wisdom.

Friends, how has the bhikkhu abandoned five factors? In this Teaching, friends, a bhikkhu has abandoned sense desire, lust, has abandoned ill will, has abandoned sloth and torpor, has abandoned restlessness and worry; has abandoned doubts. Friends in this manner, a bhikkhu has abandoned five factors. (5-1)

Friends, how is the bhikkhu endowed with six factors of equanimity? In this Teaching, friends, a bhikkhu on seeing a visible object with the eye, remains without gladness or displeasure, but remains equanimous, with mindfulness and comprehension, on hearing a sound ...p... on cognizing a mind object with the mind, he remains without gladness or displeasure, but remains equanimous, with mindfulness and comprehension. Friends, in this manner the bhikkhu is endowed with six factors of equanimity. (5-2)

Friends, how is the bhikkhu on guard? In this Teaching friends, the bhikkhu is possessed of the mind guarded by mindfulness. Friends, in this manner the bhikkhu is on guard. (5-3)

Friends, how has the bhikkhu the fourfold support? In this teaching friends, the bhikkhu reflecting properly makes use of certain things; reflecting properly he endures certain things; reflecting properly he avoids certain things; reflecting properly he rejects certain things:. Friends, in this manner the bhikkhu has the fourfold support. (5-4)

Friends, how has the bhikkhu rejected every one of the false truths? In this Teaching, friends, the bhikkhu has dismissed, completely removed, abandoned, vomitted, has become free from, has given up, has forsaken every one of the false truths of the many Samaṇas and Brahmanas. Friends, in this manner, the bhikkhu has abandoned every one of the false truths. (5-5)

Friends, how does the bhikkhu give up all sorts of guests? In this Teaching the bhikkhu has given up the guest for sensuous things; the guest for renewed existence; and has guiletened the guest for the holy practice. Friends, in this manner, the bhikkhu has given up all sorts of guests. (5-6)

Friends, how is the bhikkhu possessed of clear thoughts”? In this Teaching friends, the bhikkhu has given up thoughts of sensuous desires, thoughts of ill will, thoughts of cruelty. Friends, in this manner the bhikkhu is possessed of clear thoughts. (5-7)

Friends, how has the bhikkhu calmed the bodily activities? In this Teaching friends, the bhikkhu by dispelling both pleasure and pain and by the previous disappearance of gladness and sadness, achieves and remains in the fourth jhāna, without pain and pleasure, with absolute purity of mind due to equanimity. Friends, in this manner the bhikkhu calms the bodily activities. (5-8)

Friends, how is the bhikkhu emancipated in mind? In this Teaching friends, the bhikkhu's mind is emancipated from attachment, is emancipated from ill will, is emancipated from bewilderment. Friends, in this manner the bhikkhu is emancipated in mind. (5-9)

Friends, how is the bhikkhu emancipated by wisdom? In this Teaching friends, the bhikkhu knows ‘I have got rid of attachment’, I have completely cut it off from the roots, and made it like the stump of a palm tree, has rendered it incapable of coming into being again and has made it impossible to arise in the future.

‘I have abandoned ill will ...; I have abandoned bewilderment, I have cut off the roots, have made it like a palm tree stump, have rendered it incapable of coming into being again and have made it impossible to arise in the future.’ Friends, in this manner the bhikkhu is emancipated by wisdom. (5-10)

Ten Dhammas of the Asekkhas (Ariyās; who have completed training themselves): Right view of the Asekkhas, right thinking of the Asekkha, right speech of the Asekkha, right action of the Asekkha, right livelihood of the Asekkha, right effort of the Asekkha, right mindfulness of the

Asekkha, right concentration of the Asekkha, right insight of the Asekkha, right emancipation of the Asekkha. (6)

Friends, these are the ten dhammas well taught by the Bhagavā who knows all, who sees all, who is Homage-Worthy, who is Perfectly Self Enlightened. These ten dhammas should be recited by you all in concord and without dissension. If you all recite thus, the Teaching would be enduring, would last long. This long lasting of the Teaching would be for the welfare of many and for the happiness of many, for the sake of the world and for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

၃၄၈။ မြတ်သော အကျင့်တို့သည် ဆယ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်း သည် ငါးပါးသော အင်္ဂါကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ခြောက်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဥပေက္ခာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တစ်ခုသော စောင့်ရှောက်ခြင်းရှိ၏။ လေးပါးသောမှီရာ ရှိ၏။ အသီးအသီး များစွာသော သစ္စာတို့ကို ပယ်အပ် ကုန်၏။ အလုံးစုံသော ရှာမှီးခြင်းကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ကြည်လင်သော အကြံရှိ၏။ ငြိမ်းသော ကာယသင်္ခါရ ရှိ၏။ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော စိတ်ရှိ၏။ ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ပညာရှိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ငါးပါးသော အင်္ဂါကို ပယ်ပြီးဖြစ်သနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမစွန္ဒကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ဒေါသကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ထိုင်းမှိုင်းခြင်းကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ပျံ့လွင့်ခြင်း နောင်တပူပန်ခြင်းကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ယုံမှားခြင်းကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ငါးပါး သော အင်္ဂါကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ (၅-၁)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ခြောက်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဥပေက္ခာနှင့် ပြည့်စုံ သနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သော် ဝမ်းလည်း မသာ၊ ဝမ်းလည်း မနည်း၊ သတိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှု၍သာ နေ၏။ နားဖြင့် အသံကို ကြားသော်။ ပ။ စိတ်ဖြင့် တရားကို သိ သော် ဝမ်းလည်း မသာ၊ ဝမ်းလည်းမနည်း၊ သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်၍ လျစ်လျူရှု၍သာ နေ၏။ ငါ့သျှင် တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါခြောက်ပါးရှိသော ဥပေက္ခာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ (၅-၂)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် တစ်ခုသော စောင့်ရှောက်ခြင်း ရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် သတိဟူသော အစောင့်အရှောက်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် တစ်ခုသော စောင့်ရှောက်ခြင်း ရှိ၏။ (၅-၃)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် လေးပါးသော မှီရာရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်း သည် ဆင်ခြင်၍ အချို့ကို မှီဝဲ၏။ ဆင်ခြင်၍ အချို့ကို သည်းခံ၏။ ဆင်ခြင်၍ အချို့ကို ပယ်ဖျောက်၏။ ဆင်ခြင်၍ အချို့ကို ရှောင်ကြဉ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် လေးပါးသော မှီရာရှိ၏။ (၅-၄)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အသီးအသီး များစွာသော သစ္စာတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်သ နည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များစွာသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ များစွာသော အသီးအသီးသော အလုံးစုံ သော သစ္စာတို့ကို နုတ်အပ်ကုန်၏။ ကောင်းစွာ နုတ်အပ်ကုန်၏။ စွန့်အပ်ကုန်၏။ အန်အပ်ကုန်၏။ လွှတ် အပ်ကုန်၏။ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ငြိမ်းစေအပ်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အသီးအသီး များစွာသော သစ္စာတို့ကို ပယ်အပ်ကုန်၏။ (၅-၅)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် အလုံးစုံသော ရှာမှီးခြင်းကို စွန့်အပ်သနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ် ရှာမှီးခြင်းကို ပယ်အပ်၏။ ဘဝ၌ ရှာမှီးခြင်းကို ပယ်အပ်၏။ မြတ်သောအကျင့် ရှာမှီးခြင်းကို ငြိမ်းစေအပ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အလုံးစုံသော ရှာမှီးခြင်းကို စွန့်အပ်၏။ (၅-၆)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ကြည်လင်သော အကြံရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်၌ ကြံခြင်းကို ပယ်အပ်၏။ ပျက်စီးစေလိုခြင်း၌ ကြံခြင်းကို ပယ်အပ်၏။ ညှဉ်းဆဲခြင်း၌ ကြံခြင်းကို ပယ်အပ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကြည်လင်သော အကြံရှိ၏။ (၅-၇)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ငြိမ်းသော ကာယသင်္ခါရ ရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာ ခြင်းတို့၏ ရှေးဦးကပင် လျှင် ချုပ်နှံခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ငြိမ်းသော ကာယသင်္ခါရ ရှိ၏။ (၅-၈)

--

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ကိလေသာမှ လွတ်သော စိတ်ရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်ခြင်း 'ရာဂ' မှ စိတ်သည် လွတ်၏။ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'မှ စိတ် သည် လွတ်၏။ တွေဝေခြင်း 'မောဟ'မှ စိတ်သည် လွတ်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကိလေသာမှ လွတ်သော စိတ်ရှိ၏။ (၅-၉)

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ကိလေသာမှ လွတ်သော ပညာရှိသနည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် "ငါသည် စွဲမက်ခြင်း 'ရာဂ'ကို ပယ်အပ်ပြီ၊ အမြစ်ကို ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ထန်းပင် ရာကဲ့သို့ ပြုအပ် ပြီ၊ တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုအပ်ပြီ၊ နောင်အခါ၌ မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိ၏"ဟု သိ၏။ "ငါသည် အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကို ပယ်အပ်ပြီ။ ငါသည် တွေဝေခြင်း 'မောဟ' ကို ပယ်အပ်ပြီ၊ အမြစ်ကို ဖြတ်အပ်ပြီ၊ ထန်းပင်ရာ

ကဲ့သို့ ပြုအပ်ပြီ၊ တစ်ဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုအပ်ပြီ၊ နောင်အခါ၌ မဖြစ် ခြင်းသဘော ရှိ၏''ဟု သိ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကိလေသာမှ လွတ်သော ပညာရှိဖြစ်၏။ (ဤဆယ်ပါးတို့တည်း)။ (၅-၁၀)

ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော တရားတို့သည် - ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သောမြင်ခြင်း 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သောကြံခြင်း 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သောပြောဆိုခြင်း 'သမ္မာဝါစာ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သောပြုလုပ်ခြင်း 'သမ္မာကမ္မန္တ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သော အသက်မွေးခြင်း 'သမ္မာအာဇီဝ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သောအားထုတ်ခြင်း 'သမ္မာဝါယာမ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သောအောက်မေ့ခြင်း 'သမ္မာသတိ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သော တည်ကြည်ခြင်း 'သမ္မာသမာဓိ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်သောသိခြင်း 'သမ္မာဉာဏ'၊ ရဟန္တာတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော ဖလသမာပတ် 'သမ္မာဝိမုတ္တိ' အားဖြင့် ဆယ်ပါးတို့တည်း။ (၆)

ငါ့သျှင်တို့ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤဆယ်ပါးသော တရားတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုဆယ်ပါးသော တရားတို့၌ အလုံးစုံသော သင်တို့သည် အညီ အညွတ် ရွတ်ဆို အပ်၏။ မငြင်းခုံအပ်။ ယင်းသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤသာသနာတော်သည် အရှည်ခံသည် ဖြစ်ရာ၏။ ကြာမြင့်စွာ တည်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် လူအများ အစီးအပွားဖြစ်ခြင်းငှါ လူအများ ချမ်းသာခြင်းငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

349. Atha kho bhagavā uṭṭhahitvā āyasmantaṃ sāriputtaṃ āmantesi – ‘sādhū sādhū, sāriputta, sādhū kho tvaṃ, sāriputta, bhikkhūnaṃ saṅgītipariyāyaṃ abhāsī’ti. Idamavocāyasmā sāriputto, samanuggāho satthā ahosi. Attamanā te bhikkhū āyasmato sāriputtassa bhāsitaṃ abhinanduntī. ၃၄၉။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌဟိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ “သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တ၊ သာဓု ခေါ တံ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခုနံ သင်္ဂီတိပရိယာယံ အဘာသီတိ။ ဣဒမဝေါစာယသ္မာ သာရိပုတ္တော၊ သမနုညော သတ္တာ အဟောသိ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခု အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒန္တိ။

349. Then the Bhagavā rose from the reclining position and addressed the Venerable Sāriputta: "Excellent Sāriputta! Excellent Sāriputta! Indeed you have excellently taught the Sangiti Sutta to the bhikkhus."

The Venerable Sāriputta taught this Saṅgīti Sutta. The Bhagavā was pleased and he approved of it. Delighted, those bhikkhus rejoiced in what the Venerable Sāriputta had said.
၃၄၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထတော်မူ၍ အသျှင်သာရိပုတြာကို မိန့်တော်မူ၏။

"သာရိပုတြာ ကောင်းလေစွ ကောင်းလေစွ၊ သာရိပုတြာ သင်သည် ရဟန်းတို့အား 'သင်္ဂီတိ'သုတ် ကို ကောင်းစွာ ဟောပေ၏"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤ'သင်္ဂီတိ'သုတ်ကို ဟောတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ခွင့်ပြုတော်မူ၏။ ထိုရဟန်း တို့သည်လည်း အသျှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူသော တရားကို နှစ်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြ လေကုန်သတည်း။

ဆယ်ခုမြောက် သင်္ဂီတိသုတ် ပြီး၏။

Saṅgītisuttaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ. သင်္ဂီတိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

End of Saṅgīti Sutta, the Tenth Sutta.